



PIU

POLSKA IZBA UBEZPIECZEŃ

**RAPORT ROCZNY
2012**

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

Wydawca:

Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej
na zlecenie Polskiej Izby Ubezpieczeń
ul. Wspólna 47/49
00-684 Warszawa
tel. +48 22 42 05 105
+48 22 42 05 106
fax +48 22 42 05 107
office@piu.org.pl
www.piu.org.pl

ISBN 978-83-926558-8-6



Spis treści

List Prezesa Zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń	7
1. Organizacja Polskiej Izby Ubezpieczeń	9
1.1. Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń	9
1.2. Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń	9
1.3. Struktura Biura Izby	10
1.4. Spis komisji, podkomisji oraz zespołów i grup roboczych	11
2. Działalność Polskiej Izby Ubezpieczeń	13
2.1. Działalność legislacyjna, autoregulacyjna i standaryzacyjna	13
2.1.1. Współpraca samorządu z administracją, parlamentem i instytucjami rynku ubezpieczeniowego w kraju	13
2.1.2. Działania samoregulacyjne i standaryzacyjne	19
2.1.3. Działania inicjujące i wspierające prace legislacyjne i autoregulacyjne	20
2.2. Statystyki i bazy danych	21
2.2.1. Projekt SWML	21
2.3. Działania wizerunkowe	21
2.3.1. Strategia wizerunkowa branży ubezpieczeniowej	21
2.3.2. Działania medialne PIU	22
2.4. Działalność wydawnicza i edukacyjna	23
2.5. Działalność międzynarodowa	23
2.6. Działalność komisji, podkomisji, zespołów i grup roboczych	24
3. Analiza rynku ubezpieczeń	37
3.1. Zmiany w prawie ubezpieczeniowym w 2012 r.	37
3.2. Informacje o zakładach oraz definicje stosowanych skrótów i wskaźników	37
3.3. Globalny rynek ubezpieczeń	38
3.4. Rynek ubezpieczeń w Unii Europejskiej w latach 2010–2011	39



3.5. Rynek ubezpieczeń w Polsce w ostatnich dziesięciu latach	48
3.6. Rynek ubezpieczeń w Polsce w latach 2011–2012	52
4. Zestawienia tabelaryczne – rynek ubezpieczeń w liczbach	73
4.1. Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń	73
4.1.1. Składka przypisana	73
4.1.2. Odszkodowania i świadczenia	78
4.1.3. Techniczny wynik ubezpieczeń	83
4.1.4. Koszty działalności ubezpieczeniowej	85
4.1.5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	89
4.1.6. Lokaty	91
4.1.7. Wynik finansowy	93
4.1.8. Reasekuracja	95
4.1.8.1. Reasekuracja bierna, składka na udział reasekuratorów	95
4.1.8.2. Reasekuracja bierna, odszkodowania i świadczenia na udział reasekuratorów	97
4.1.8.3. Składka przypisana brutto w reasekuracji czynnej	99
4.1.8.4. Odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone z reasekuracji czynnej	99
4.2. Wskaźniki charakteryzujące działalność ubezpieczycieli	99
4.2.1. Współczynnik retencji i współczynnik zatrzymania odszkodowań	99
4.2.2. Współczynnik szkodowości	104
4.2.3. Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	108
4.2.4. Rentowność kapitałów własnych	110
4.2.5. Rentowność aktywów	112
4.2.6. Wskaźnik zespolony	114
4.3. Struktura rynku	116
4.3.1. Struktura rynku 2011–2012	116
4.3.2. Rynek 2003–2012	118
4.3.3. Struktura rynku 2003–2012	119
4.4. Skonsolidowane sprawozdania finansowe	120
4.4.1. Ubezpieczenia na życie	120



4.4.1.1. Bilans Aktywa	120
4.4.1.2. Bilans Pasywa	121
4.4.1.3. Techniczny rachunek ubezpieczeń	122
4.4.1.4. Ogólny rachunek zysków i strat	123
4.4.1.5. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	124
4.4.2. Ubezpieczenia pozostałe majątkowe i osobowe	126
4.4.2.1. Bilans Aktywa	126
4.4.2.2. Bilans Pasywa	127
4.4.2.3. Techniczny rachunek ubezpieczeń	128
4.4.2.4. Ogólny rachunek zysków i strat	129
4.4.2.5. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	130
5. Podział ryzyka według działów, grup i rodzajów ubezpieczeń (wg Ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r.)	133
6. Wykaz zakładów ubezpieczeń i oddziałów w Polsce zagranicznych ubezpieczycieli, będących członkami Polskiej Izby Ubezpieczeń (stan na 1 października 2013 r.)	135
7. Wykaz instytucji, organizacji i stowarzyszeń ubezpieczeniowych	145





LIST PREZESA ZARZĄDU POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

Szanowni Państwo,

mam przyjemność zaprosić Państwa do lektury raportu Polskiej Izby Ubezpieczeń podsumowującego rok 2012.

Miniony rok był w Polsce kontynuacją wyraźnego spowolnienia gospodarczego, co przełożyło się na rynek ubezpieczeń, a przede wszystkim na skłonność Polaków do ubezpieczania się. Skutki tej sytuacji widoczne były w ubezpieczeniach w 2012 r. i z pewnością odbiją się na wynikach w 2013 r.

Spowolnienie gospodarcze w 2012 r. uwypukliło znaczenie sektora ubezpieczeniowego. Oprócz zapewnienia finansowej ochrony milionów osób, stabilizował on cykl koniunkturalny w gospodarce. Niniejszy raport prezentuje dane na ten temat. Warto podkreślić, że sektor ubezpieczeniowy dysponował na koniec 2012 r. 162 mld zł aktywów. Ponad 57 mld zł z tej puli ulokowane było w dłużne papiery wartościowe, emitowane przede wszystkim przez Skarb Państwa, co było gwarancją dostępu do kapitału wspomagającego rozwój polskiej gospodarki. Było to możliwe dzięki konserwatywnej i bezpiecznej polityce inwestycyjnej.

Społeczna funkcja ubezpieczeń, polegająca na ochronie gospodarstw domowych i firm, jest dziś ogromnie ważna. Wszystkim klientom i poszkodowanym ubezpieczyciele wypłacili w 2012 r. prawie 40 mld zł w formie odszkodowań i świadczeń. Prawie dwie trzecie tej wielkości to świadczenia z ubezpieczeń na życie. W ubezpieczeniach majątkowych poszkodowani otrzymali z tytułu OC blisko milion wypłat na łączną kwotę 5,3 mld zł. Z kolei z autocasco wypłacono łącznie 3,44 mld zł.

Powyższe liczby podkreślają wagę ubezpieczeń w życiu każdego z nas. Jednak w warunkach spowolnienia gospodarczego społeczna rola ubezpieczeń będzie coraz trudniejsza do odegrania. Z jednej strony coraz częściej ubezpieczyciele pokazują swój profesjonalizm w likwidacji szkód, choćby przy szkodach związanych z żywiołami. Z drugiej strony natomiast, mniejszy dochód do dyspozycji gospodarstw domowych i firm zdecydowanie wpłynął na zmniejszenie liczby osób mających wolne środki na dobrą, pełną ochronę ubezpieczeniową. Polska stoi dziś przed strategicznymi decyzjami dotyczącymi np. rynku zdrowotnego. Nie mam wątpliwości, że przemyślana długofalowa polityka w tej kwestii pozwoli większej liczbie osób korzystać z niezbędnej ochrony ubezpieczeniowej, co wpłynie na bezpieczeństwo kolejnych pokoleń.

Zapraszam Państwa do lektury.

Jan Grzegorz Prądyński
Prezes Zarządu
Polska Izba Ubezpieczeń





1. ORGANIZACJA POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

1.1. ZARZĄD POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

W 2012 r. Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń działał w składzie:

- Jan Grzegorz Prądyński
Prezes Zarządu



- Andrzej Maciążek
Wiceprezes Zarządu



- Marcin Łuczyński
Członek Zarządu



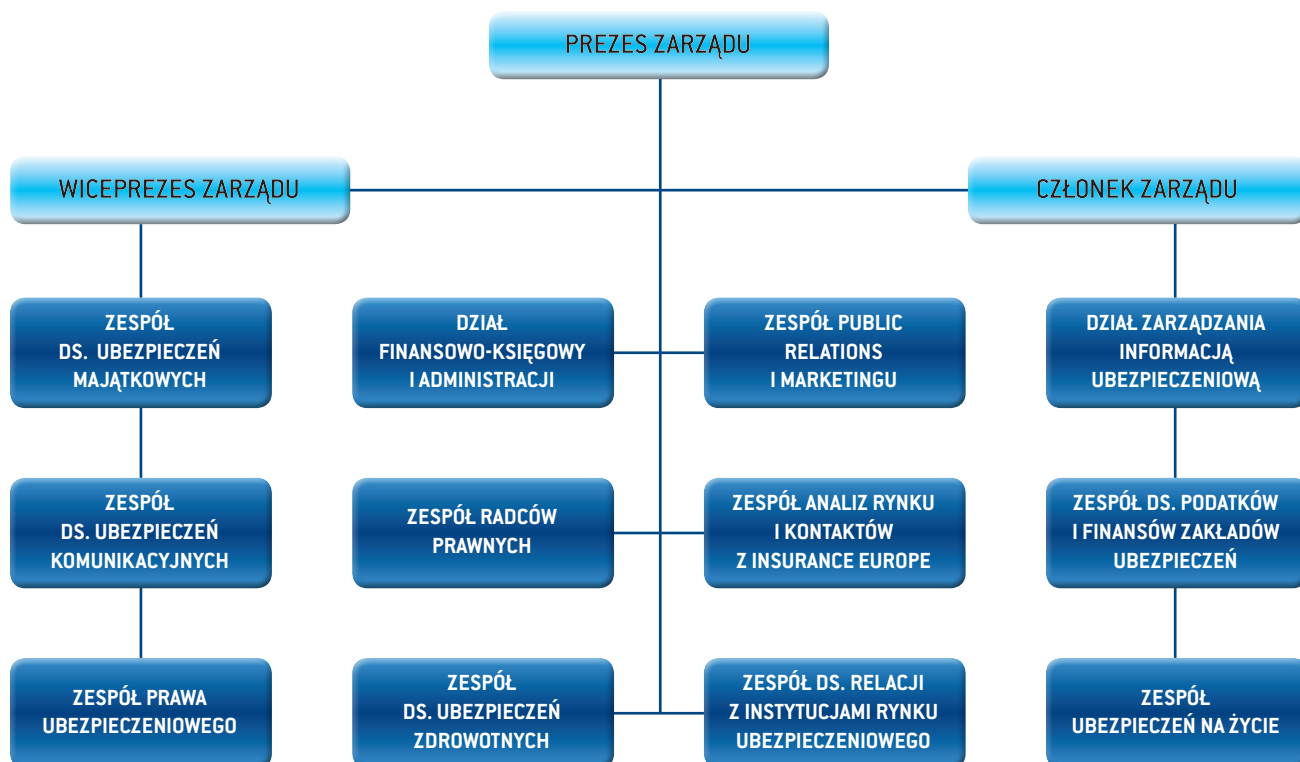
1.2. KOMISJA REWIZYJNA POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń działała w składzie:

- Ryszard Bociong – Przewodniczący
- Andrzej Klesyk – Wiceprzewodniczący
- Grzegorz Szatkowski – Wiceprzewodniczący
- Marek Czerski – Członek
- Piotr Dzikiewicz – Członek
- Maciej Jankowski – Członek
- Piotr Narloch – Członek
- Jarosław Parkot – Członek
- Ewa Stachura-Kruszewska – Członek
- Jan E. Rościszewski – Członek – od 24.09.2012 r.
- Zygmunt Kostkiewicz – Członek – do 31.06.2012 r.
- Witold Jaworski – Członek – do 27.12.2012 r.

1.3. STRUKTURA BIURA IZBY

Rysunek 1



Polska Izba Ubezpieczeń jest organizacją samorządu branżowego reprezentującą wszystkie zakłady ubezpieczeń działające w Polsce. Do podstawowych jej zadań należy wspieranie ustawodawcy w zakresie kształtowania prawa asekuracyjnego. Izba prowadzi również działania mające na celu zwiększenie świadomości ubezpieczeniowej społeczeństwa oraz inicjuje wielostronny dialog na rzecz rozwoju sektora ubezpieczeń.

Biuro Polskiej Izby Ubezpieczeń jest centrum kompetencyjnym samorządu ubezpieczeniowego. Składa się z działów obsługujących rynek ubezpieczeniowy, organizuje prace komisji merytorycznych, prowadzi projekty wspierające procesy legislacyjne współpracując z rynkiem oraz innymi instytucjami. Pracownicy biura przygotowują analizy, opracowania i raporty, z których korzysta rynek ubezpieczeniowy, nadzór finansowy oraz ustawodawca. Izba współpracuje także z innymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, w tym przede wszystkim z Europejskim Stowarzyszeniem Ubezpieczycieli i Reasekuratorów Insurance Europe (do lutego 2012 r. działało pod nazwą CEA).

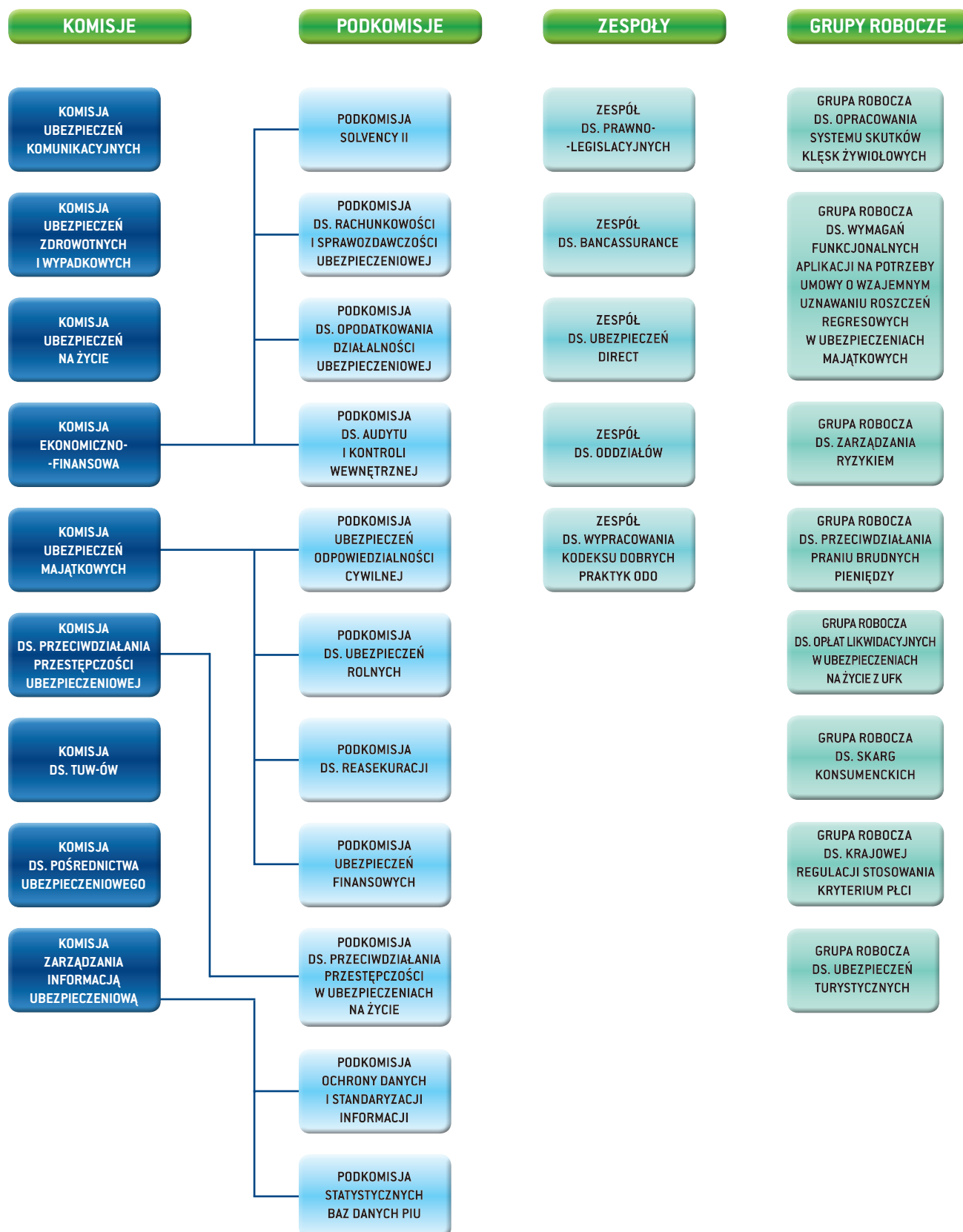
Wsparciem merytorycznym dla Zarządu Izby, a także członków PIU, są działające komisje, podkomisje oraz zespoły i grupy robocze. Są one komórkami opiniodawczo-doradczymi Zarządu.

Komisje i podkomisje powoływane są przez Komisję Rewizyjną, natomiast zespoły i grupy robocze wraz z przewodniczącymi dobierającymi zespół ekspertów z rynku powołuje Zarząd PIU. W skład komisji wchodzi przedstawiciele zakładów ubezpieczeń oraz sekretarz, pracownik Izby. Do komunikacji pomiędzy komisjami, podkomisjami, zespołami i grupami roboczymi służą dokumenty legislacyjne i komunikaty wewnętrzne Izby. Pierwsze z nich pozwalają na konsultowanie aktów prawnych, drugie informują o najważniejszych działaniach Izby, wydarzeniach na rynku, spotkaniach i publikacjach. W 2012 r. PIU stworzyła i wysłała 110 komunikatów oraz 134 dokumenty legislacyjne. Do bieżącego informowania członków o wydarzeniach międzynarodowych służą także komunikaty międzynarodowe, opisujące najważniejsze wydarzenia ubezpieczeniowe spoza Polski.

Ten opracowany przez Izbę sposób komunikacji z rynkiem okazał się praktyczny. Członkowie Izby mogą na bieżąco komentować propozycje legislacyjne oraz zgłaszać opinie o innych wydarzeniach związanych z rynkiem ubezpieczeniowym. Poza komunikacją formalną z członkami, Izba organizuje, na wniosek przewodniczących, wyjazdowe posiedzenia komisji, podczas których aktywizuje prace nad konkretnymi projektami lub zadaniami.

1.4. SPIS KOMISJI, PODKOMISJI ORAZ ZESPOŁÓW I GRUP ROBOCZYCH

Rysunek 2







2. DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ

2.1. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA, AUTOREGULACYJNA I STANDARYZACYJNA

Działania legislacyjne prowadzone przez Izbę zmierzały do ochrony i polepszenia warunków funkcjonowania rynku. W ramach tych prac Zarząd prowadził system monitoringu projektów legislacyjnych. Ogółem w 2012 r. trwały prace nad ok. 70 projektami legislacyjnymi, co przełożyło się na 134 dokumenty „Legislacja” wysłane do konsultacji z członkami PIU.

2.1.1. Współpraca samorządu z administracją, parlamentem i instytucjami rynku ubezpieczeniowego w kraju

Izba rozwijała intensywnie kontakty z krajową administracją rządową, nadzorem i przedstawicielami instytucji ubezpieczeniowych. W ramach prac nad opiniowanymi projektami legislacyjnymi Izba uczestniczyła w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych i senackich, odbywała spotkania i konferencje uzgodnieniowe z przedstawicielami administracji rządowej.

W zakresie prowadzonych prac legislacyjnych i autoregulacyjnych samorządu statutowe organy Izby wspomagane były przez prace komisji, podkomisji, zespołów i grup roboczych. W 2012 r. odbyło się 181 spotkań komisji, podkomisji, zespołów i grup roboczych, które przebiegały na podstawie zatwierdzonych przez Zarząd rocznych planów pracy. Ich działania polegały na:

- opiniowaniu krajowych i unijnych projektów legislacyjnych;
- inicjowaniu strategicznych projektów podejmowanych przez Izbę;
- współpracy z odpowiednimi komisjami Europejskiego Komitetu Ubezpieczycieli Insurance Europe;
- wymianie poglądów i doświadczeń pomiędzy uczestnikami rynku.

Ponadto członkowie komisji, jako eksperci Izby, brali czynny udział w posiedzeniach towarzyszących pracom legislacyjnym prowadzonym przez organy rządu oraz w parlamencie, a także prezentowali stanowisko Izby na konferencjach i seminariach organizowanych przez Izbę oraz inne instytucje.

W 2012 r. Izba pracowała nad stanowiskami do następujących krajowych projektów legislacyjnych:

- Projektu założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
- Wytucznych Komisji Europejskiej w sprawie dyrektywy Rady 2004/113/WE w odniesieniu do ubezpieczeń (wyrok ETS UE w sprawie C-236/09 (Test-Achats))

- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubiegającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych
- Poselskiego projektu ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (PiS)
- Projektu rozporządzenia MSW w sprawie opłaty ewidencyjnej
- Projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, który ma zastąpić Dyrektywę w sprawie ochrony danych osobowych
- Pisma Rzecznika Ubezpieczonych dotyczącego przekazywania do Biura RZU danych ZU i OFE dotyczących skarg i odwołań klientów
- Zmiany ustawy o usługach płatniczych
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 10 lutego 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu oraz warunków ustalania wysokości świadczenia w przypadku zdarzenia medycznego
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia do ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- Poselskiego projektu ustawy o opodatkowaniu niektórych instytucji finansowych (SLD)
- Poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o opłacie skarbowej
- Pisma Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 lutego 2012 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń przez banki
- Limitów Konwencji o ograniczeniu odpowiedzialności za roszczenia morskie
- Projektu ustawy o recyklingu pojazdów
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie minimalnej sumy gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej wymaganej w związku z wykonywaniem przez biuro usług płatniczych transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych oraz terminu powstania obowiązku zawarcia umowy gwarancji
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych
- Interpretacji art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r., ustanawiającej wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylającej dyrektywę Rady 96/26/WE

- Zmiany ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich
- Projektu ustaw o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej
- Projektu założeń ustawy o charakterystyce energetycznej budynku
- Projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną
- Projektu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz sprawozdań z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego
- Poselskiego projektu ustawy o związkach partnerskich oraz projektu ustawy o przepisach wprowadzających ustawę o związkach partnerskich
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie rodzaju i zakresu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego
- Projektu regulacji KE dotyczącej procesu ponownej rejestracji pojazdów w innym państwie członkowskim
- Implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych
- Prac Komitetu ds. Praw Człowieka i Bioetyki Rady Europy (DH-BIO)
- Projektu Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie udzielania informacji o osobach oraz o podmiotach zbiorowych na podstawie danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym
- Projektów 4 rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawach: klasyfikacji danych i systemu kodów w Systemie Informacji Medycznej; sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów prowadzących bazy danych w zakresie ochrony zdrowia oraz przekazywania danych w nich zawartych do systemu informacji w ochronie zdrowia; wymagań dla Systemu Informacji Medycznej; Systemu Wspomagania Ratownictwa Medycznego
- Projektu założeń do ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów
- Projektu rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, reasekuracyjną oraz w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego
- Projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności leczniczej
- Projektu zmiany ustawy o podatku od towarów i usług oraz o zmianie niektórych innych ustaw
- Projektu zmiany ustawy o podatku od towarów i usług oraz o zmianie niektórych innych ustaw
- Założenia projektu ustawy – Prawo wodne
- Projektu założeń projektu ustawy o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce
- Ratyfikacji zmian do Protokołu z dnia 2 maja 1996 r. zmieniającego Konwencję o ograniczeniu odpowiedzialności za roszczenia morskie z 1976 r.
- Zrewidowanej Konwencji Strasburskiej o Ograniczeniu Odpowiedzialności Właścicieli Statków Żeglugi Śródlądowej
- Projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych
- Założeń do projektu ustawy – Prawo budowlane, o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw
- Projektu Rozporządzenia MAiC zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewidencji gruntów i budynków
- Projektu KE dot. nowej dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym (IMD 2)
- Projektu Regulacji KE ustalającego standardy dotyczące informacji na temat produktów ubezpieczeniowych z elementem inwestycyjnym (PRIPs)
- Projektu KE dot. nowej dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych MIFID 2
- Projektu KE dyrektywy o przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS)
- Projektu Dyrektywy o alternatywnych metodach rozwiązywania sporów (ADR) i rozporządzenia o internetowym systemie rozstrzygania sporów (ODR)
- Pisma z Departamentu Turystyki w Ministerstwie Sportu i Turystyki w sprawie obowiązku indywidualnego ubezpieczenia turysty na wypadek upadłości touroperatora
- Projektów 2 rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych zmieniających rozporządzenia w sprawie: Centralnej Ewidencji Pojazdów oraz wzoru wniosku o udostępnienie danych lub informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów
- Projektu ustawy o Turystycznym Funduszu Gwarancyjnym
- Projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami
- Projektu założeń ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym
- Zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw
- Rozporządzenia wykonawcze do znowelizowanej ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych
- Projektu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw
- Projektu założeń do dyrektywy dotyczącej katastrof naturalnych
- Opracowania Komisji Nadzoru Finansowego podsumowującego prace Zespołu do spraw efektywności otwartych funduszy emerytalnych w zakresie wypłaty świadczeń
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania
- Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2013 r.
- Projektu Rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie listy państw równoważnych
- Decyzji Rady KE upoważniającej do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie podatku od transakcji finansowych COM(2012)631

- Raportu końcowego z prac Grupy ds. emisji długoterminowych obligacji własnych przez banki
- Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2013 r.
- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie minimalnej wysokości sumy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej wymaganej w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych
- Finalnego opracowania Grupy ds. sekurytyzacji wierzytelności bankowych KNF dot. barier w sekurytyzacji wierzytelności hipotecznych
- Poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej w zakresie stosowania kryterium płci przez zakłady ubezpieczeń
- Poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami
- Propozycji Parlamentarnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego nt. wprowadzenia obowiązkowych winietek, umieszczanych na szybie pojazdu, potwierdzających okres ważności ubezpieczenia OC oraz daty badania technicznego.

Do najistotniejszych tematów prac prowadzonych w 2012 r. należały:

- W obszarze ubezpieczeń na życie:
 - **regulacje antydyskryminacyjne UE dot. płci, wieku i niepełnosprawności (wyrok ETS).** Na przełomie 2011 i 2012 r. powołano w PIU Grupę Roboczą ds. Krajowej Regulacji Stosowania Kryterium Płci, której zakres prac obejmował opracowanie propozycji regulacji wprowadzających od 21 grudnia 2012 r. do polskiego prawa postanowienia Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 1 marca 2011 r. w sprawie zakazu stosowania kryterium płci do oceny ryzyka ubezpieczeniowego (Test-Achats). PIU jako pierwsza wystąpiła z inicjatywą podjęcia prac nad implementacją regulacji europejskich. Grupa Robocza opracowała memorandum w sprawie implementacji Wytycznych Komisji Europejskiej opublikowanych 13 stycznia 2012 r. dotyczących stosowania dyrektywy Rady 2004/113/WE w odniesieniu do ubezpieczeń oraz opracowała propozycję nowych zapisów w ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Propozycje Izby były szeroko konsultowane z Ministerstwem Finansów, UOKiK, KNF, Rzecznikiem Ubezpieczonych oraz Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania. Kulminacyjny moment dyskusji miał miejsce podczas zorganizowanej 30 maja 2012 r. przez PIU konferencji pt. „Równość płci a usługi ubezpieczeniowe”. Dzięki dalszym działaniom PIU, zarówno na etapie sejmowym, jak i senackim, w znowelizowanej ustawie ubezpieczeniowej pojawił się art. 18b, w którym podkreślono zakaz różnicowania stawek w związku z ciążą i macierzyństwem. Istnienie tego zapisu pozwala na stosowanie w Polsce wytycznych Komisji Europejskiej, zgodnie z którymi możliwe będzie uznawanie różnic fizjologicznych między płciami jako czynnika ryzyka różnicującego składkę. 17 grudnia 2012 r. do Polskiej Izby Ubezpieczeń wpłynęło pismo Ministerstwa Finansów potwierdzające stosowanie w Polsce wytycznych Komisji Europejskiej.
 - **opłaty likwidacyjne w ubezpieczeniach na życie z UFK.** W 2012 r. w Izbie kontynuowane były prace prowadzone przez Grupę Roboczą do spraw Ubezpieczeń

z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi mające na celu wdrożenie takich rozwiązań prawnych w zakresie *soft-law*, które umożliwią konsumentom właściwe zrozumienie konstrukcji produktów z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. Zdecydowano, że najlepszą odpowiedzią na zarzuty formułowane wobec zakładów ubezpieczeń będzie opracowanie *Rekomendacji dobrych praktyk w zakresie ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, a w szczególności zasad informowania Klientów o ponoszonych opłatach*. Pierwszy projekt rekomendacji skierowano do konsultacji z KNF, Ministerstwem Finansów, UOKiK oraz Rzecznikiem Ubezpieczonych w połowie roku. Ze względu na zgłoszone przez urzędy zastrzeżenia oraz postulaty znacznego zwiększenia zakresu rekomendacji prace kontynuowano i poszerzono jej zakres o propozycję: opracowania jednolitego dla rynku modelu opłat zapewniającego transparentność poprzez ujednolicenie katalogu możliwych opłat, ich nazewnictwa oraz sposobu definiowania (np. „od składki”, „od aktywów”); określenia wspólnej dla rynku standardowej symulacji przebiegu ubezpieczenia z UFK. Uzgodniono, że PIU podejmie w ramach rekomendacji próbę opracowania standardowego arkusza informacyjnego dla klientów, tzw. Karty Produktu.

- **budowa zachęt dla długookresowego oszczędzania (w tym IKZE i IKE).** PIU, zgodnie z wielokrotnie podnoszonymi wobec ministerstw i parlamentu postulatami, kontynuowała wspieranie idei budowy zachęt do długoterminowego oszczędzania, a w szczególności rozwoju tzw. III filara systemu emerytalnego. Zgodnie z rekomendacją Komisji Ubezpieczeń na Życie Izba wspierała przedsięwzięcia podejmowane przez Komitet Obywatelski RAZEM w związku z jego projektem złożonym w sejmie. Na zamówienie PIU została opracowana ekspertyza efektywności IKZE wraz z prognozą skutków dla budżetu państwa proponowanych przez Komitet zmian w funkcjonowaniu IKZE, tj.:
 - wprowadzenia ulg wyłącznie dla tych, którzy wykupią dożywotnią rentę;
 - ograniczenia wysokości ulgi do 18%;
 - wprowadzenia kwotowego limitu, od którego naliczana jest ulga.
- **komunikacja z klientami za pomocą środków elektronicznych.** Zgodnie z rekomendacją Komisji Ubezpieczeń na Życie został opracowany raport zawierający analizę możliwości ograniczenia uciążliwych form komunikacji zakładów ubezpieczeń z klientami. Raport zawiera zestawienie obszarów (procesów), w których komunikacja papierowa jest najbardziej uciążliwa, oraz ocenę, jakie są możliwości i potencjalne sposoby zmniejszenia tej uciążliwości. Prace nad przygotowaniem i wdrożeniem korzystnych dla rynku rozwiązań będą kontynuowane w 2013 r.
- W obszarze ubezpieczeń zdrowotnych:
 - **obowiązkowe ubezpieczenie szpitalne na rzecz pacjentów od zdarzeń medycznych.** Izba brała aktywny udział w pracach nad opiniowaniem nowego, wprowadzonego od stycznia 2012 r. obowiązkowego ubezpieczenia od zdarzeń medycznych. Prowadzony był aktywny program edukacji społecznej dotyczący zasad funkcjonowania tego ubezpieczenia, jak również przygotowywano publikację ekspercką. Izba podejmowała też liczne konsultacje z branżą na temat

skutków zapisów prawnych związanych z tym ubezpieczeniem. Podjęto współpracę z Ministerstwem Zdrowia, Rządowym Centrum Legislacji i Sejmową Komisją Zdrowia nad analizą zapisów prawnych dotyczących ww. ubezpieczenia oraz nad wprowadzeniem w nich zmian.

- **ustawa o dodatkowych ubezpieczeniach zdrowotnych.** Komisja przygotowała rekomendacje dla ubezpieczeń zdrowotnych i podjęła wraz z firmą Ernst & Young prace nad raportem (tzw. Białą Księgą) pt.: „Rola i funkcja dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych we współczesnych systemach ochrony zdrowia – analiza i rekomendacje dla Polski”. Dodatkowo prowadzony był aktywny program edukacji społecznej na temat ubezpieczeń zdrowotnych, pod postacią licznych spotkań z redaktorami wybranych mediów, uczestnictwa w programach radiowych i telewizyjnych, licznych publikacji eksperckich oraz wypowiedzi. Uruchomiono także serwis internetowy www.polisynazdrowie.pl o charakterze edukacyjno-poradnikowym. Izba aktywnie uczestniczyła w opiniowaniu projektów aktów prawnych przygotowywanych przez Ministerstwo Zdrowia, dotyczących wprowadzenia ubezpieczeń zdrowotnych. Podejmowane były działania dotyczące poparcia dla ubezpieczeń zdrowotnych (organizacje pracodawców, ZPP, organizacje eksperckie, media).
- **wpieranie reformy zabezpieczenia zdrowotnego.** Izba uczestniczyła czynnie jako organizator lub uczestnik paneli we wszystkich ważniejszych kongresach i forach nt. finansowania opieki zdrowotnej, takich jak m.in.: Forum Ochrony Zdrowia w Krynicy, Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach, Forum Rynku Zdrowia w Warszawie, 4th Annual Congress of Health Insurance. Ponadto Izba przygotowywała i przedstawiała liczne opinie, uwagi i opinie prawne dotyczące projektów ustaw ubezpieczeń zdrowotnych resortu zdrowia.
- W obszarze ubezpieczeń majątkowych:
 - **prace nad stworzeniem systemu ubezpieczeń od skutków katastrof naturalnych** – przedmiotem prac Grupy były zagadnienia związane z oceną ryzyka oraz pozyskiwania danych pozwalających na odpowiednie zarządzanie procesem likwidacji szkód w razie wystąpienia katastrof naturalnych powodujących masowe szkody. Grupa robocza opracowała założenia współpracy z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa, dotyczącej udostępniania członkom Polskiej Izby Ubezpieczeń raportów dziennych, tygodniowych i nadzwyczajnych zawierających informacje o prognozowanych zagrożeniach oraz skutkach zaistniałych katastrof naturalnych oraz tych spowodowanych przez człowieka.
 - **prace nad ubezpieczeniami OC zawodów i profesji** – członkowie Podkomisji analizowali możliwości zmian w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, dotyczących możliwości odstąpienia od stosowania *triggera act committed* w obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej zawodowej oraz możliwości bardziej swobodnego, niż w obecnym stanie prawnym, kształtowania zakresu odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń. Efekty tych prac wykorzystywane będą przez Polską Izbę Ubezpieczeń w dalszych działaniach legislacyjnych, związanych z obowiązkowymi ubezpieczeniami odpowiedzialności cywilnej zawodów i profesji.
- W obszarze ubezpieczeń rolnych:
 - **dotowane ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich** – przedmiotem prac Podkomisji był przede wszystkim projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. W projekcie tym dzięki działaniom Polskiej Izby Ubezpieczeń znalazły się zapisy pozwalające na bardziej elastyczną politykę kształtowania produktu przez ubezpieczycieli oraz składanie oferty Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez kilka zakładów działających wspólnie na podstawie porozumienia koasekuracyjnego. Projekt pozostaje na etapie ustaleń międzyresortowych.
- W obszarze ubezpieczeń komunikacyjnych:
 - najistotniejsza część prac Komisji Ubezpieczeń Komunikacyjnych koncentrowała się wokół uchwał (i uzasadnień do nich) wydanych przez Sąd Najwyższy na wnioski złożone przez Rzecznika Ubezpieczonych w sprawie: **refundacji kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, zwrotu kosztów reprezentacji poszkodowanego przez pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym, zasadności stosowania przez zakłady ubezpieczeń amortyzacji cen części oraz zasadności ustalania wysokości odszkodowania w oparciu o ceny nowych oryginalnych części, jeżeli takie części uległy uszkodzeniu.** W złożonych wnioskach Rzecznik Ubezpieczonych wskazywał na występujące w orzecznictwie rozbieżności i wnosił o podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwał mających na celu odpowiedzi na postawione przez niego pytania. W ramach prac Komisji wnioski Rzecznika Ubezpieczonych analizowane były pod kątem zasadności przedstawionych w nich rozbieżności w orzecznictwie, które następnie przekładają się na praktykę w postępowaniach likwidacyjnych prowadzonych przez zakłady ubezpieczeń. Komisja zorganizowała dwa kolokwia naukowe poświęcone zagadnieniom związanym z amortyzacją cen części i częściami oryginalnymi, analizowała wnioski wynikające z ww. uchwał oraz ich wpływ na rynek ubezpieczeniowy. Trzy z czterech wniosków złożonych do Sądu Najwyższego zostały rozpatrzone i sąd wydał uchwały w składzie siedmiu sędziów. Odnosnie wniosku dotyczącego ustalania wysokości odszkodowania według cen części oryginalnych pochodzących od producenta pojazdu Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały, wskazując na brak rozbieżności w orzecznictwie w tym zakresie. Po wydaniu przez SN orzeczeń i uzasadnień do nich przygotowane zostały komunikaty dla rynku, przedstawiające pierwsze wnioski, jakie z nich wynikają.
 - **standaryzacja informacji przekazywanych z Ośrodka Informacji UFG.** Kolejnym obszarem, w którym Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych przedstawiała swoje opinie,

był projekt UFG dotyczący standaryzacji informacji gromadzonych w bazie Ośrodka Informacji Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. Komisja, przedstawiła swoje uwagi do tego projektu, a także zaproponowała rozwiązania, które nie będą wymagały po stronie ubezpieczycieli tak istotnych zmian, jak te sugerowane przez UFG.

- **porozumienie o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych.** Do użytku zakładów ubezpieczeń – sygnatariuszy Umowy z dnia 14 października 2009 r. o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych (Porozumienie Regresowe) oddana została aplikacja do obsługi Katalogu Zdarzeń Drogowych. Aplikacja jest przydatnym narzędziem ułatwiającym za pomocą zdefiniowanych kryteriów ocenę okoliczności zdarzenia i zastosowanie jej w rozliczeniach regresowych pomiędzy zakładami ubezpieczeń, co przyspiesza i ułatwia ten proces. Po wdrożeniu aplikacji kolejnym etapem było podjęcie prac nad aplikacją do wymiany informacji i dokumentacji w ramach Porozumienia Regresowego oraz kolejnego Aneksu do tego Porozumienia.
- W obszarze kwestii ekonomiczno-finansowych:
 - **projekty aktów wykonawczych do dyrektywy Solvency II oraz projektu dyrektywy Omnibus II.** PIU na bieżąco konsultowała i komunikowała stanowiska rynku odnośnie projektów Omnibus II oraz aktów wykonawczych. Stanowisko rynku polskiego było prezentowane na forum europejskim poprzez konsultacje przedstawicieli rządu polskiego oraz uwagi przekazywane za pośrednictwem Insurance Europe.
 - **podatek od transakcji finansowych.** Izba negatywnie oceniła wniosek Rady Europy o podjęciu wzmoczonych działań w celu ustanowienia wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych w Unii Europejskiej oraz zgłosiła do Ministerstwa Finansów postulat niewyrażania zgody przez rząd Polski na akceptację przedmiotowego wniosku.
 - **podatek VAT od usług pomocniczych w działalności ubezpieczeniowej.** Izba przekazała do Ministerstwa Finansów postulat utrzymania dotychczasowych przepisów uznających polisę za równoważnik faktury VAT, który znalazł odzwierciedlenie w ostatecznych regulacjach.
 - **regulacja FATCA (raportowanie do GIIF).** PIU monitorowała aktualny stan prawny w zakresie dostosowania do wymogów FATCA oraz przeprowadziła ankietę skierowaną do zakładów ubezpieczeń, mającą na celu uzyskanie informacji na temat liczby obywateli amerykańskich będących klientami polskich zakładów ubezpieczeń.
- W obszarze prawa kontraktowego i korporacyjnego:
 - **prace nad założeniami do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.** PIU przedstawiła stanowisko mające na celu rezygnację z proponowanych rozwiązań nakładających na zakłady ubezpieczeń obowiązek zamieszczania w treści wzorca umownego informacji o charakterze wprowadzającym, dodatkowej informacji wskazującej określone postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia, wprowadzenie w formie ankiety oceny przed zawarciem umowy ubezpieczenia z działu I Grupa 1–4, potrzeb, wiedzy, doświadczenia i sytuacji finansowej ubezpieczającego, doręczania przez zakład ubezpieczeń ubezpieczonemu w grupowej umowie ubezpieczenia wzorca umownego. PIU przedstawiła również argumenty za przyznaniem oddziałowi zagranicznego ubezpieczyciela z państwa członkowskiego Unii Europejskiej uprawnień do występowania w postępowaniu sądowym jako podmiot uprawniony do jego reprezentacji. W rezultacie w projekcie założeń przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym wskazanie w postępowaniu sądowym oddziału jako strony postępowania będzie jednoznaczne ze wskazaniem jako strony tego postępowania zagranicznego zakładu ubezpieczeń. PIU wniosła też o przyznanie zakładom ubezpieczeń prawa do wyłączenia lub ograniczenia upoważnienia osoby wykonującej czynności agencyjne do odbierania zaświadczeń i oświadczeń związanych z zawartą umową ubezpieczenia. Cel ten został częściowo osiągnięty w projekcie poprzez wskazanie, że odnosi się to tylko do osoby wykonującej czynności agencyjne, za pośrednictwem której umowa ubezpieczenia została zawarta i która w momencie składania zawiadomienia lub oświadczenia pośredniczy w zawieraniu umów ubezpieczenia z tym samym zakładem ubezpieczeń. Uwzględniony został postulat PIU dotyczący dodania rozdziału na temat przeciwdziałania przestępstw popełnianym na szkodę zakładów ubezpieczeń.
 - **prace nad nowelizacją Kodeksu cywilnego w zakresie umowy ubezpieczenia.** PIU poprzez organizację seminariów, a także konferencji we współpracy z Komisją Nadzwyczajną ds. Zmian w Kodyfikacjach Sejmu RP, organizuje dyskusję nad rozwiązaniami proponowanymi przez Grupę ds. Insurance Restatement, zajmującą się opracowaniem projektu przepisów w zakresie europejskiej umowy ubezpieczenia, oraz nad założeniami i proponowanymi rozwiązaniami do projektu przepisów umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym.
 - **pakiet dyrektyw dot. polubownego rozwiązywania sporów (ADR / ODR).** W 2012 r. PIU prowadziła szereg prac związanych z europejskimi konsultacjami projektów nowych regulacji prawnych dedykowanych kwestiom alternatywnych metod rozstrzygania sporów (ADR) i Rozporządzenia w sprawie internetowego rozstrzygania sporów (ODR). Dyrektywa ADR i rozporządzenie ODR są powiązane ze sobą i uzupełniającymi się aktami prawnymi tworzącymi tzw. pakiet ADR (alternatywne rozwiązywanie sporów), który dotyczy objęcia wszystkich konsumentów UE możliwością rozstrzygania sporów z instytucjami finansowymi w drodze sądownictwa polubownego bez konieczności zwracania się do sądów powszechnych, a jego uzupełnieniem jest Rozporządzenie ODR, które przewiduje ustanowienie platformy oferującej konsumentom i handlowcom internetowy punkt dostępu do rozstrzygania sporów. Konsultacje dotyczące objęcia wszystkich konsumentów UE możliwością rozstrzygania sporów z instytucjami finansowymi w drodze sądownictwa polubownego bez konieczności zwracania się do sądów powszechnych, a w przyszłości możliwości rozwiązywania sporów online. PIU w prezentowanym stanowisku uważa za konieczne utrzymanie dotychczasowych zasad polubownego rozstrzygania sporów konsumenckich (w polubownych sądach konsumenckich), w oparciu o dobrowolną zgodę obydwu stron, bez nakładania domniemanej zgody przedsiębiorcy na postępowanie polubowne, ani też bez nakładania obowiązku rozpatrywania sporów z konsumentami również przed takimi sądami.
 - **prace nad standaryzacją skarg konsumenckich.** Prace realizowane w 2012 r. poświęcone były wypracowaniu jednolitej

definicji „skargi” klienckiej i metodologii gromadzenia danych dotyczących skarg, zakresu informacji o skargach oraz jednolitej interpretacji rynku co do systemowego opisu zidentyfikowanych nieprawidłowości. W ramach działań związanych z kwestią skarg konsumenckich, w 2012 r. PIU przygotowała propozycję alternatywnego – do propozycji Rzecznika Ubezpieczonych – brzmienia przepisu o raportowaniu skarg do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Polska Izba Ubezpieczeń podjęła prace nad przygotowaniem propozycji rozwiązania systemowego uregulowania kwestii skarg konsumenckich w postaci zbioru zasad pt. „Dobre Praktyki w zakresie rozpatrywania skarg klienta”. Podstawą działań były: Uchwała KNF dotycząca „Zasad rozpatrywania reklamacji przez instytucje finansowe” oraz publikacja przez European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) „Guidelines on Complaints Handling by Insurance Undertakings”.

- W obszarze pośrednictwa ubezpieczeniowego:

- **pakiet regulacji UE dot. pośrednictwa ubezpieczeniowego (MIFID 2, PRIIPs, IMD2).** Głównym zakresem działań Izby w 2012 r. były krajowe i europejskie konsultacje projektu nowej dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD 2 (Insurance Mediation Directive) i regulacji PRIIPs (Packaged Retail Investment Products). Polska Izba Ubezpieczeń przygotowała stanowisko rynku ubezpieczeniowego do dokumentów konsultacyjnych otrzymanych z Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej. PIU konsekwentnie wspiera stanowisko Insurance Europe (wypracowane wspólnie) i popiera wprowadzenie jak największej ochrony wszystkich konsumentów nabywających produkty ubezpieczeniowe, przy uwzględnieniu interesów i zasad działania rynku ubezpieczeniowego. W szczególności, istnienia różnorodności rynków dystrybucji ubezpieczeń w Unii Europejskiej, która wiąże się z różnym zapotrzebowaniem i potrzebami konsumentów. Dyrektywa IMD2 powinna być elastyczna i proporcjonalna, uwzględniająca tę różnorodność, tak aby uniknąć negatywnych skutków dla konsumentów i zapewnić odpowiednią ochronę posiadaczy polis (zapewnienie minimalnej harmonizacji). Ponadto mając na względzie spójność dorobku prawnego UE, sprzedaż jakichkolwiek produktów ubezpieczeniowych objętych systemem Solvency II nie powinna podlegać regulacjom innym niż IMD2.

Główne tezy stanowiska:

- zakres IMD2 powinien ograniczać się do czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego;
- zasady dotyczące konfliktu interesów i wynagrodzenia powinny przynosić wyraźną korzyść konsumentom i uwzględniać podejście oparte na ryzyku;
- konsumenci powinni mieć możliwość zakupu jakiegokolwiek produktu ubezpieczeniowego bez doradztwa;
- należy unikać łącznego stosowania kilku regulacji prawnych dla produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych (ubezpieczenia PRIIP).

- praktyki sprzedaży krzyżowej należy traktować konsekwentnie w całym prawodawstwie unijnym dotyczącym usług finansowych (nie różnicować rynku ubezpieczeniowego w stosunku do rynku usług finansowych).

Przedstawiciele PIU aktywnie uczestniczyli w pracach Distribution Task Force powołanego w ramach Insurance Europe (dawniej CEA), a dedykowanego przygotowaniu założeń, stanowiska i propozycji środowiska ubezpieczeniowego wobec nowej Dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym).

- **deregulacja zawodów brokera i agenta.** PIU prowadziła szereg konsultacji nad projektem ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych, który stanowi drugi etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych. Izba wskazywała, że wprowadzenie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego w trakcie trwania prac nad nową dyrektywą o pośrednictwie wprowadzi chaos legislacyjny i konieczność dwukrotnej zmiany ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym w najbliższych latach, przy czym zmiany te nie będą miały charakteru zbieżnego, lecz wręcz przeciwnie. Powstaną grupy pośredników, których status pozostawał będzie do wyjaśnienia, ponieważ będą objęci ustawą zgodnie z jednym reżimem, a nieobjęci zgodnie z drugim. Polska Izba Ubezpieczeń popiera dokonanie zmian związanych z rezygnacją z limitów godzinowych szkoleń agentów ubezpieczeniowych, przy wprowadzeniu znowelizowanego zakresu tematycznego szkoleń, utrzymaniu egzaminu organizowanego i prowadzonego przez zakłady ubezpieczeń, oraz umożliwieniu stosowania nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych do realizacji szkoleń.
- **funkcjonowanie rynku bancassurance.** Działania PIU związane z funkcjonowaniem rynku bancassurance skoncentrowano na przygotowaniu odpowiedzi rynku na otwarte pismo przewodniczącego KNF skierowane do prezesów zarządów banków i zakładów ubezpieczeń. Najpoważniejszy zarzut KNF podnoszony w piśmie dotyczył łączenia przez banki funkcji ubezpieczającego i pośrednika ubezpieczeniowego. Działania podejmowane przez Izbę i Zespół ds. Bancassurance zapobiegły drastycznemu ograniczeniu stosowania powszechnie funkcjonującego na polskim rynku modelu grupowego ubezpieczenia na cudzy rachunek. PIU wraz ze Związkiem Banków Polskich zadeklarowały opracowanie propozycji uregulowania drażliwych kwestii w planowanej przez KNF rekomendacji bancassurance skierowanej do banków. W 2012 r. grupa robocza, w skład której wchodzi przedstawiciele Polskiej Izby Ubezpieczeń (Zespół ds. Bancassurance) oraz Związku Banków Polskich, kontynuowała prace nad rekomendacjami dla rynku bancassurance. Kolejna (III) Rekomendacja w sprawie zasad

dobrych praktyk w zakresie ubezpieczeń oszczędnościowo-inwestycyjnych weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

- W obszarze zarządzania informacją:
 - **rozporządzenie KE dot. ochrony danych osobowych.** Przez cały rok 2012 trwały intensywne konsultacje projektu nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), które to rozporządzenie ma docelowo zastąpić obecnie obowiązującą Dyrektywę 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony danych osobowych. Ze względu na bardzo ograniczony zakres konsultacji krajowej, głównym forum była specjalnie utworzona Joint Task Force on Data Protection w Insurance Europe, w której pracach Izba brała i bierze intensywny udział. Efektem tych działań było uzgodnienie wspólnego stanowiska europejskich ubezpieczycieli w kwestiach kluczowych dla przetwarzania danych w ubezpieczeniach. Uczestnictwo w tych pracach ma ogromną wagę, ponieważ projekt tego rozporządzenia jest w zasadniczy sposób niekompatybilny z zapotrzebowaniem na przetwarzanie danych osobowych w procesach ubezpieczeniowych. Prace nad samym rozporządzeniem oraz aktami wykonawczymi do niego potrwać minimum do 2016 r., a prawdopodobnie znacznie dłużej. Rozstrzygnięcia w tym obszarze będą miały zasadniczy wpływ na unijne i polskie prawo ubezpieczeniowe oraz na sposób jego interpretacji w kluczowych kwestiach przetwarzania danych do celów ubezpieczeniowych. GIODD, we współpracy z MG, uruchomiło projekt „pomostowej” (do czasu wejścia w życie nowego prawa europejskiego – nie wcześniej niż w roku 2016) reformy projektów polskiego prawa ochrony danych. PIU, w ramach procesu konsultacji regulacji unijnych, zorganizowało dwa spotkania konsultacyjne z GIODD, podczas których specjaliści z ZU prezentowali argumenty wspierające kluczowe tezy stanowiska Insurance Europe. PIU konsultowało również projekty zmian krajowego prawa ochrony danych, uruchamiane w ramach prac nad deregulacją przez Ministerstwo Gospodarki. Dzięki dobrym kontaktom z zespołem eksperckim GIODD, wypracowywującym założenia tych zmian do przekazania Ministerstwu Gospodarki, PIU miała wgląd we wszystkie fazy tych działań. Prace nad zmianą prawa krajowego kontynuowane będą w roku 2013.
 - **rejestr CEPIK.** W 2012 r. MSW przedstawiło projekty rozporządzeń dotyczących: wzoru wniosku o udostępnienie danych lub informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów oraz sposobu pobierania opłat ewidencyjnych. Izba, konsultując projekty, wskazała MSW zastrzeżenia dotyczące wzoru i sposobu ustalania opłat (posiłkując się Ustawą o dostępie do informacji publicznej wprowadzającej bezpłatny dostęp do informacji publicznej do ponownego wykorzystania). Izba prowadziła stałą korespondencję z MSW w sprawie zmniejszenia wysokości opłaty ewidencyjnej (1 EUR) płaconej przez ZU oraz wyłączenie zakładów z obowiązku uiszczania pozostałych opłat, posiłkując się w tym względnie opinią prawną przygotowaną przez kancelarię prawną. Izba nadal będzie dążyć do dostosowania poziomu

opłat ponoszonych przez zakłady ubezpieczeń do faktycznych możliwości wykorzystania informacji z CEPIK, oraz przede wszystkim zróżnicowania ich w zależności od poniesionych już nakładów, i nakładów ponoszonych na zasilanie tego systemu.

- W obszarze ubezpieczeń turystycznych:
 - **rekomendacje PIU w sprawie dobrych praktyk w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym;**
 - **przygotowania do powołania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego;**
 - **konsultacje dot. zmiany rozporządzenia o minimalnych sumach gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.**Rok 2012 przyniósł poważne problemy ze stosowaniem przepisów wynikających z ustawy o usługach turystycznych. W przypadku niewypłacalności trzech biur podróży wysokości zawartych przez przedsiębiorców zabezpieczeń finansowych okazały się niewystarczające na pokrycie kosztów sprowadzenia do kraju turystów lub zwrotu wpłat klientom za niezrealizowane imprezy turystyczne. Grupa robocza skupiła się na pracy nad rozporządzeniem dot. minimalnych sum gwarancji ubezpieczeniowej lub bankowej oraz nad pracami przygotowującymi ustawę o Turystycznym Funduszu Gwarancyjnym. W ramach przygotowania rekomendacji odnośnie gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym PIU sporządziła raport nt. systemów zabezpieczeń finansowych dla organizatorów turystyki w Niemczech, Francji, Holandii i Danii, zaprezentowany podczas Konwentu Marszałków w lipcu 2012 r. PIU pracowała nad rekomendacją w sprawie dobrych praktyk w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym, będącą zbiorem ogólnych zasad postępowania Gwaranta na etapie udzielania gwarancji i obsługi roszczeń z umowy gwarancji oraz jednolitą interpretacją obowiązujących przepisów. Celem uniknięcia w kolejnych latach sytuacji, kiedy to gwarancja ubezpieczeniowa nie jest wystarczającym zabezpieczeniem klientów organizatorów turystyki, PIU przygotowała stanowisko rynku w kwestii Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego, mającego być drugim filarem systemu zabezpieczeń klientów.

2.1.2. Działania samoregulacyjne i standaryzacyjne

Polski rynek ubezpieczeniowy w ostatnich latach na tyle odpowiednio się rozwinął, aby dalsze doskonalenie opierać nie tylko na sptywnej regulacji narzuconej przez regulatora rynku, ale także tworzyć instrumenty samoregulacyjne i standaryzacyjne, skutecznie je wdrażać i bieżąco wykorzystywać.

Działania samoregulacyjne

Istotnym zadaniem realizowanym przez Polską Izbę Ubezpieczeń jest kwestia dobrych praktyk w działalności ubezpieczeniowej w kontekście relacji Zakład Ubezpieczeń – Klient. Działania *best practices* były przedmiotem prac w ramach organów merytorycznych, które realizowano poprzez tryb konsultacyjny uwzględniający współpracę sektora ubezpieczeniowego z administracją publiczną (legislator i regulator) i organizacjami konsumenckimi w procesie tworzenia tych rozwiązań.

Najważniejsze działania samoregulacyjne w 2012 r. dotyczyły:

- III rekomendacji dobrych praktyk bancassurance w zakresie ubezpieczeń inwestycyjnych i inwestycyjno-ochronnych
- Rekomendacji dobrych praktyk w zakresie opłat likwidacyjnych w ubezpieczeniach z UFK
- Projektu kodeksu dobrych praktyk ochrony danych osobowych w zakładach ubezpieczeń
- Projektu ubezpieczeniowych dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Powołana do życia w 2009 r. Rada Dobrych Praktyk PIU prowadzi monitoring stosowania przez zakłady ubezpieczeń dobrych praktyk oraz inicjuje działania zmierzające do podwyższenia standardów ich przestrzegania.

W 2012 r. Rada Dobrych Praktyk PIU prowadziła następujące działania:

- Opracowała zbiór zasad „Dobre praktyki w zakresie rozpatrywania skarg klientów”
- Monitorowała nieetyczne reklamy w praktyce działania sektora ubezpieczeniowego
- Dokonała przeglądu zasad dobrych praktyk współpracy ubezpieczycieli z pośrednikami
- Prowadziła prace nad przygotowaniem rekomendacji dot. kwestii tzw. „ubezpieczeń OC za 1 zł” – praktyka finansowania jednych ubezpieczeń z innych.

Działania standaryzacyjne

Inicjatywy standaryzacyjne PIU wynikają nie tylko z potrzeby budowania zaufania do branży, ale służą także przeciwdziałaniu wprowadzania nieprzemysłanego i nierzadko hamującego rozwój branży prawa oraz wpływają na racjonalizację kosztów prowadzenia działalności ubezpieczeniowej.

Głównymi obszarami prac standaryzacyjnych PIU w 2012 r. były:

- Porozumienie o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych (udostępnienie *Katalogu Zdarzeń Drogowych*)
- Porozumienie o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach majątkowych
- Rekomendacja Wzorów Porozumień Koasekuracyjnych
- Rekomendacja Minimalne Wymogi Informacyjne w ubezpieczeniach majątkowych.

W 2012 r. udostępniona została zakładom – stronom Porozumienia regresowego w ubezpieczeniach komunikacyjnych – aplikacja „Katalog Zdarzeń Drogowych”, która umożliwia szybkie odnajdywanie zdarzeń na podstawie zestandaryzowanej informacji o okolicznościach zdarzenia określonego w dokumentach „Wspólnego oświadczenia o zdarzeniu drogowym”. Działanie to jest kolejnym krokiem przygotowania rynku do wprowadzenia jednego z najbardziej ambitnych długookresowych projektów standaryzacyjnych Izby – systemu bezpośredniej likwidacji szkód w ubezpieczeniach komunikacyjnych.

2.1.3. Działania inicjujące i wspierające prace legislacyjne i autoregulacyjne

Jedną z najbardziej efektywnych form wspierania prac legislacyjnych oraz inicjatyw w obszarze autoregulacji praktykowanych przez Izbę jest organizacja otwartych konferencji naukowych. Izba wypracowała w tym względzie nową formułę oprawy konferencji i seminariów merytorycznych. W przypadku organizacji imprez o charakterze otwartym – mających na celu prezentację stanowisk i wymianę poglądów w istotnych kwestiach rynku ubezpieczeniowego – na patronów medialnych pozyskiwane są liczące się tytuły prasowe oraz instytucje. Poprzedzają je konferencje prasowe w celu zapewnienia należytej promocji informacji w mediach oraz publikacje materiałów konferencyjnych.

W 2012 r. Izba była organizatorem dziewięciu konferencji naukowych dotyczących najważniejszych aspektów funkcjonowania rynku ubezpieczeń, w tym:

- konferencji w Sejmie RP pt. *Międzynarodowa Umowa Ubezpieczenia*,
- międzynarodowej konferencji nt. trendów w ubezpieczeniach rolnych, organizowanej we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- panelu dot. ubezpieczeń zdrowotnych na Forum Ekonomicznym w Krynicy,
- konferencji dot. równości płci w ubezpieczeniach,
- XV międzynarodowej konferencji nt. przestępczości ubezpieczeniowej w Szczecinie,
- konferencji pt. *III filar – szansa na lepsze jutro*,
- konferencji nt. klauzul abuzywnych w ubezpieczeniach na życie,
- IV Forum Bancassurance,
- seminarium na temat przestępczości ubezpieczeniowej w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

Największa z tych konferencji, pt. „Problematyka abuzywności w ubezpieczeniach na życie”, odbyła się w dniu 19 października 2012 r. w hotelu Bristol w Warszawie i była organizowana przez Izbę we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Konferencja zgromadziła około 180 przedstawicieli środowiska ubezpieczeniowego, świata nauki oraz środowisk prawniczych. Wydanie specjalne „Wiadomości Ubezpieczeniowych” dokumentujące przebieg i ustalenia tej konferencji zostanie opublikowane w 2013 r.

W celu wspierania kadr ubezpieczycieli przy implementowaniu regulacji Izba organizuje od lat seminaria i szkolenia dedykowane rozmaitym, technicznym aspektom prowadzenia działalności ubezpieczeniowej. W 2012 r. odbyło się sześć bezpłatnych seminariów i szkoleń dla pracowników członków PIU, m.in. w zakresie przepisów podatkowych, zasad audytu, rachunkowości, Solwency II, reasekuracji oraz ubezpieczeń maszyn.

W sumie w 2012 r. Izba była organizatorem 15 konferencji i szkoleń, w których wzięło udział blisko 2000 osób.

2.2. STATYSTYKI I BAZY DANYCH

Jednym z istotniejszych obszarów działalności Izby jest wspieranie zakładów ubezpieczeń w dostępie do aktualnej, rzetelnej i usystematyzowanej informacji biznesowej. W tym celu PIU od kilku lat utrzymuje i rozbudowuje statystyczne bazy danych, umacniając tym samym swoją pozycję podmiotu będącego źródłem aktualnych informacji o polskim rynku ubezpieczeń. W 2012 r. produkcyjnie w ramach PIU funkcjonowały następujące bazy danych: Bazy kwartalnych i rocznych sprawozdań ZU, Bazy danych nowej sprzedaży ubezpieczeń na życie, Bazy danych statystyki rynku Działu II, Baza monitoringu sprzedaży ubezpieczeń direct oraz Baza monitoringu sprzedaży bancassurance. Rok 2012 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania bazy nowej sprzedaży ubezpieczeń na życie. Ostatecznie w tym przedsięwzięciu uczestniczy 21 zakładów z działu I, których udział w rynku przekracza 93%.

Stały kwartalny monitoring sprzedaży ubezpieczeń direct oraz monitoring sprzedaży bancassurance w całym roku 2012 r. pozwalały na dokonanie analiz i porównań w zakresie rozwoju tych kanałów dystrybucji. Izba jest w tym obszarze aktualnie najlepszym dostępnym źródłem informacji rynkowej, w dodatku mającym walor dobrowolności partycypacji.

Konsekwentnie, w stosunku do przyjętej wcześniej praktyki, utrzymywana jest zasada, że dane z poszczególnych baz danych udostępniane są tylko i wyłącznie zakładom zasilającym. Pomimo dobrowolności korzystania z tych baz, stopień partycypacji rysuje się w granicach 81–93% rynku (w zależności od bazy) i z roku na rok wzrasta.

Nad prawidłowym rozwojem merytorycznym poszczególnych raportów statystycznych czuwają właściwe komisje i zespoły Izby, z których inicjatywy poszczególne bazy danych powstały. Dzięki temu bazy w optymalnym stopniu odzwierciedlają potrzeby biznesowe konkurencyjnego rynku oraz jego gotowość do wzajemnego dzielenia się informacją. Jest ona w wielu obszarach bardzo duża, czego przykładem może być zakres informacyjny nowej sprzedaży ubezpieczeń na życie, której większość uczestników otrzymuje zbiorcze raporty w skali całego rynku, a także udostępnia sobie nawzajem własne statystyki w zakresie danych tej bazy. Jest to optymistyczny sygnał dla dalszego sukcesywnego rozwoju baz statystycznych PIU.

Ponadto Izba od 2011 r. przygotowuje i wysyła do członków PIU miesięczne i kwartalne biuletyny szybkiej informacji o stanie rynku (tzw. raporty *snapshots*) oraz, od drugiej połowy 2011 r., kwartalne analityczne raporty o wynikach całego sektora ubezpieczeń.

Stale dostępna jest również internetowa baza danych (IBD) zawierająca sprawozdania i raporty o rynku ubezpieczeniowym, zasilana przez członków Izby sprawozdaniami finansowymi i statystycznymi sporządzanymi na potrzeby nadzoru i GUS. Warto podkreślić, że baza ta obejmuje 100% ubezpieczycieli działających na naszym rynku pod nadzorem KNF.

2.2.1. Projekt SWML

Polska Izba Ubezpieczeń kładzie szczególny nacisk na prace związane z prowadzonymi działaniami legislacyjnymi. W ramach tych prac Zarząd PIU zdecydował o zautomatyzowaniu procesu monitorowania projektów legislacyjnych. W 2012 r. w Polskiej Izbie Ubezpieczeń zostały przeprowadzone rozmowy z oferentami w celu przygotowania na potrzeby Biura Zarządu PIU aplikacji

internetowej do śledzenia i dokumentowania procesów legislacyjnych, w które zaangażowana jest Izba.

W drugiej połowie roku podjęto decyzję o podpisaniu umowy o współpracy z firmą Kolibro Sp. z o.o., która po opracowaniu dokumentu analizy rozpoczęła budowę aplikacji, jej wdrożenie produkcyjne nastąpiło w I kw. 2013 r.

Założenia towarzyszące tworzeniu aplikacji to zgromadzenie i usystematyzowanie w jednym narzędziu informatycznym dostępnych dla pracowników merytorycznych PIU dokumentów, związanych ściśle z pracami legislacyjnymi (założenia do aktów prawnych oraz ich projekty, korespondencja między Izbą a administracją publiczną oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi, stanowiska oficjalne PIU, analizy rynkowe i wewnętrzne, etc.), w których Izba była i jest aktywną stroną konsultującą.

Opracowany przy współpracy z zewnętrzną firmą system służyć będzie w pierwszej kolejności pracownikom Biura PIU w chronologicznym prowadzeniu i dokumentowaniu prac legislacyjnych nad aktami krajowymi i europejskimi. Aplikacja ma również usprawnić proces przygotowania raportów Zarządu PIU dla jej członków oraz Komisji Rewizyjnej.

2.3. DZIAŁANIA WIZERUNKOWE

Branża ubezpieczeniowa jest segmentem szczególnie podatnym na zyskiwanie negatywnego wizerunku. Powodem tego jest charakter jej działalności – ochrona najcenniejszych dla człowieka wartości w najtrudniejszych dla niego chwilach. Większość opisywanych szeroko w mediach działań ubezpieczycieli wiąże się z poważnymi wypadkami lub wręcz kataklizmami, takimi jak powódź, pożary, huragany, itp.

Charakter działalności ubezpieczycieli w połączeniu z jej dość skomplikowaną naturą powoduje, że niezbędne jest opracowanie właściwej strategii wizerunkowej dla rynku ubezpieczeń. Dzięki odpowiednim działaniom wizerunkowym możliwe będzie lepsze zrozumienie zasad działania branży przez opinię publiczną oraz zwiększenie świadomości ubezpieczeniowej.

Zgodnie z decyzją członków Polskiej Izby Ubezpieczeń, budowanie i dbanie o pozytywny wizerunek powierzone zostało samorządowi ubezpieczeniowemu i jednocześnie zakwalifikowane jako priorytet w działaniach Izby. W związku z tym większość prac z obszaru PR i marketingu Izby pod koniec 2011 r. oraz w roku 2012 r. związana była z budowaniem strategii wizerunkowej rynku ubezpieczeń na najbliższe lata. Prace nad spójną strategią trwały kilkanaście miesięcy. Dokument, definiujący strategiczne założenia i zadania w obszarze dbania o wizerunek branży, został przyjęty przez Komisję Rewizyjną oraz Walne Zgromadzenie PIU i jest realizowany począwszy od 2013 r.

2.3.1. Strategia wizerunkowa branży ubezpieczeniowej

Polska Izba Ubezpieczeń przy akceptacji Komisji Rewizyjnej zdefiniowała podstawowe cele, jakie powinny zostać osiągnięte dzięki realizacji nowo przyjętej strategii wizerunkowej branży.

- Uświadomienie roli ubezpieczeń w życiu społecznym i gospodarczym.
Rola zakładów ubezpieczeń sprowadzana jest dość często do wypłat odszkodowań dla osób poszkodowanych. Tymczasem rzadko wspomina się o kluczowej roli ubezpieczycieli w życiu gospodarczym kraju. Strategia wizerunkowa ma upowszechniać wiedzę o roli stabilizacyjnej ubezpieczycieli

i pełnieniu przez nich funkcji długoterminowego inwestora w gospodarce.

- Budowanie zrozumienia i szacunku dla działalności firm ubezpieczeniowych.

Ubezpieczyciele postrzegani są publicznie najczęściej poprzez pryzmat pojedynczych wydarzeń i pojedynczych szkód. Pojedyncze błędy ubezpieczycieli uznawane są najczęściej za codzienną praktykę. Taki charakter publikacji nie wpływa oczywiście dobrze na wizerunek ubezpieczycieli. Stąd konieczność docierania do opinii publicznej z informacjami o skali działalności zakładów, wartości wypłacanych odszkodowań oraz liczbie osób, które dzięki pracy ubezpieczycieli otrzymały pomoc.

- Popularyzowanie korzystania z produktów ubezpieczeniowych jako wyrazu życiowej odpowiedzialności.

Polska jest rynkiem przede wszystkim ubezpieczeń komunikacyjnych. 20 mln posiadaczy pojazdów ma wykupione obowiązkowe ubezpieczenie OC swoich aut. Powszechnych dobrowolnych ubezpieczeń nie spotyka się, stąd np. podczas powodzi zawsze mamy do czynienia z dużą liczbą osób nieposiadających żadnej ochrony ubezpieczeniowej. Rolą strategii wizerunkowej dla branży jest uświadamianie potencjalnych ryzyk oraz budowanie poczucia, że ubezpieczenie jest najlepszą dla takich ryzyk ochroną finansową.

Opracowując strategię, Izba zdefiniowała również obszary, w których konieczne jest rozszerzenie lub intensyfikacja działań w celu lepszego prowadzenia kampanii wizerunkowej:

- Relacje z mediami
- Relacje z ekspertami i Key Opinion Leaders
- Działania zmierzające do zbierania i dystrybuowania wartościowych informacji: badania rynku, publikacje wskaźników
- Działalność wydawnicza – publikowanie raportów, analiz, broszur, white papers.

Głównymi grupami docelowymi działań komunikacyjnych branży powinny być: opinia publiczna oraz key stakeholders (regulator i legislator).

W celu dopełnienia strategii wizerunkowej, PIU w porozumieniu z członkami Izby zdefiniowało cztery kluczowe obszary wizerunkowe. Są to:

- OC komunikacyjne
- Misselling
- Dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne
- Szkody osobowe

Wybór powyższych obszarów został podyktowany kilkoma czynnikami. Pierwszym z nich była popularność danego typu ubezpieczeń, a co za tym idzie ich „nośność medialna” (OC komunikacyjne). Drugim kryterium była szczególna wrażliwość społeczna i drażliwość szczególnie bolesnych dla klientów i poszkodowanych kwestii (szkody osobowe i misselling). Tematyka szkód osobowych jest ponadto najważniejszym dla ubezpieczycieli zagadnieniem z punktu widzenia biznesowego.

Dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne są tematem kluczowym ze względu na potencjał, jaki ma przed sobą ten rynek w Polsce. PIU w celu opracowania i skutecznej realizacji strategii podjęło współpracę z Havas PR, wiodącą firmą z obszaru public relations. Ponadto w ramach PIU stworzono Komisję ds. PR, której rolą jest konsultowanie i rekomendowanie poszczególnych działań wizerunkowych dla branży. Komisja ds. PR skupia przedstawicieli firm zajmujących się każdym segmentem biznesu ubezpieczeniowego, ze szczególnym uwzględnieniem czterech kluczowych obszarów wizerunkowych. Strategia wizerunkowa PIU mówi też o roli samorządu jako integratora środowiska ubezpieczeniowego i inicjatora ważnych branżowych dyskusji. Z tego powodu zarząd Izby zdecydował o corocznej organizacji Kongresu Polskiej Izby Ubezpieczeń. Wydarzenie to ma skupiać zarówno polskich, jak i międzynarodowych ekspertów, naukowców i decydentów, kluczowych dla rozwoju rynku ubezpieczeń. Podczas kongresu panele dyskusyjne i wystąpienia skupiać się mają wokół najważniejszych dla branży zagadnień. Pierwszy Kongres PIU odbył się 7–8 maja 2013 r. w Sopocie.

2.3.2. Działania medialne PIU

Na podstawie kilkuset kontaktów i wystąpień medialnych ekspertów PIU w 2012 r. można stwierdzić, że Izba ugruntowała swoją pozycję jako profesjonalnego reprezentanta środowiska ubezpieczeniowego oraz silnego eksperta branżowego. PIU osiągnęła cel, który postawiła sobie w 2009 r., kiedy to utworzyła dział marketingu i PR. To oznacza, że jest dziś dla mediów stale dostępnym, profesjonalnym i neutralnym (niezwiązanym z konkretną firmą) źródłem informacji o najważniejszych zjawiskach na rynku ubezpieczeniowym.

W 2012 r. wypowiedzi i analizy przedstawicieli Izby znalazły się w:

- 588 publikacjach prasowych
Prawie 19 proc. wszystkich tekstów ubezpieczeniowych dotyczyło ubezpieczeń komunikacyjnych. Kolejne 18 proc. dotyczyło tematu związanego z odszkodowaniami. 12 proc. tekstów skupiało się na tematyce ubezpieczeń na życie.
- 104 audycjach radiowych
Stacje radiowe były zainteresowane przede wszystkim niską świadomością ubezpieczeniową społeczeństwa. Większość audycji koncentrowała się na praktycznych poradach dla osób ubezpieczonych i chcących się ubezpieczyć. Audycje radiowe na temat ubezpieczeń pojawiały się w przypadku głośnych wydarzeń, np. powodzi i nawałnic.
- 175 audycjach telewizyjnych
Stacje telewizyjne w sposób dla nich naturalny koncentrują się na konkretnych przypadkach, w szczególności bolesnych dla poszkodowanych kwestiach. Są to np. powódzie, podwyżki cen OC, ale także misselling i przyszłość ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce.
- 877 publikacjach internetowych
Publikacje internetowe w serwisach ogólnotematycznych dotyczą w dużej mierze tych samych kwestii, co materiały

telewizyjne. Serwisy ubezpieczeniowe i finansowe kładą znacznie większy nacisk na treść, kwestie techniczne i tematy, które na co dzień nie zawsze interesują przeciętnego Kowalskiego.

Pełny monitoring mediów Izba prowadzi dopiero od lipca 2012 r. W związku z tym można uznać, że faktyczna liczba wystąpień przedstawicieli PIU w mediach była w 2012 r. wielokrotnie wyższa.

W 2012 r. Izba zorganizowała sześć spotkań z dziennikarzami w formie śniadań prasowych oraz kilka spotkań indywidualnych, z czego trzy najważniejsze dotyczyły wywiadów w następujących kwestiach:

- Bezpośrednia likwidacja szkód
- Części zamienne
- Działalność kancelarii odszkodowawczych.

Elektroniczny obieg informacji, rozwój mediów społecznościowych, a przede wszystkim coraz mniej liczna obsada dziennikarska w mediach sprawia, że klasyczne spotkania prasowe nie są już tak skuteczne jako sposób rozpowszechniania informacji. Dlatego Izba publikuje również na bieżąco komunikaty prasowe. W 2012 r. opublikowano ich 17 i nie odnotowano przypadku, by treść komunikatu nie była podstawą tekstu w co najmniej jednym dzienniku ogólnopolskim i kilku serwisach internetowych. PIU w 2012 r. uczestniczyła także w redakcji kilku dodatków specjalnych na temat ubezpieczeń, a opublikowanych w prasie ogólnopolskiej.

W 2013 r. Izba planuje rozszerzenie swojej działalności o nowoczesnych środków przekazu. Odświeżony zostanie kanał PIU w serwisie Youtube, a także powstanie nowoczesny interaktywny edukacyjny serwis ubezpieczeniowy.

Izba oprócz stałej współpracy z mediami prowadzi też komunikację z członkami PIU oraz innymi organizacjami, stanowiącymi tzw. otoczenie zewnętrzne. Do tego celu Izba stosuje następujące narzędzia:

Strony internetowe i newsletter:

- Strona internetowa PIU.org.pl, na bieżąco aktualizowana, prowadzona w czterech językach (ewenement na skalę europejską)
- Strony internetowe poznajdirect.pl oraz polisynazdrowie.pl, pełniące rolę *stricte* edukacyjną i niewymagające tak częstej aktualizacji
- Internetowy Tygodnik Ubezpieczeniowy z bazą około 3800 subskrybentów, ukazał się w 2012 r. w 48 edycjach. Wszystkie w języku polskim i angielskim.

Komunikaty i legislacja PIU:

- Izba w 2012 r. sporządziła 109 komunikatów do członków, dzięki czemu wiedzieli oni o wszystkich działaniach PIU
- Izba stworzyła 134 dokumenty legislacyjne, będące podstawą konsultacji rynkowych w zakresie wszelkich aktów modyfikujących prawo ubezpieczeniowe w Polsce.

2.4. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I EDUKACYJNA

W 2012 r. ukazał się coroczny raport o ubezpieczeniach w Polsce, *Raport Roczny PIU 2011* w wersji polskiej i angielskiej, zawierający pogłębioną analizę polskiego rynku ubezpieczeń. Izba opublikowała także kolejny raport dotyczący ubezpieczeń ko-

munikacyjnych *Ubezpieczenia komunikacyjne w Polsce 2006–2010*. W celu dalszej promocji idei prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych Izba wydała dwie broszury *Budowanie systemu dobrowolnych Ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce* oraz *Europejski Konsumentki Indeks Zdrowia 2012*. W 2012 r. Izba kontynuowała działalność w zakresie prezentowania aktualnej i unikalnej informacji o polskim rynku ubezpieczeń. Biuro Zarządu Izby przygotowało i wysłało do członków PIU kwartalne biuletyny szybkiej informacji o stanie rynku (tzw. *snapshots*) oraz kwartalne raporty o wynikach sektora ubezpieczeń. Ukazywały się informacje i raporty prezentujące rozwój nietradycyjnych kanałów dystrybucji, tworzone na podstawie monitoringu sprzedaży ubezpieczeń direct oraz monitoringu sprzedaży bancassurance. Ponadto w 2012 r. Izba rozpoczęła systematyczny monitoring nowej sprzedaży ubezpieczeń na życie. Ważnym elementem działalności wydawniczej Izby jest kwartalnik „Wiadomości Ubezpieczeniowe” publikowany na zlecenie Izby od 2007 r. przez Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej. W 2012 r. w dalszym ciągu wzmacniana była pozycja tego czasopisma jako referencyjnego periodyku z dziedziny nauki o ubezpieczeniach. Wydawcy „Wiadomości Ubezpieczeniowych” udało się uzyskać wsparcie finansowe od Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z programu „Index Plus” na wydanie w latach 2013–2014 anglojęzycznych numerów czasopisma. Rada Programowa „Wiadomości Ubezpieczeniowych” uzupełniona została o kolejne osoby – prof. dr Ewę Bagińską oraz prof. dr. hab. Sławomira Bukowskiego. Ponadto w 2011 r. ukazała się broszura *Dobre praktyki w zakresie ochrony danych osobowych (projekt do konsultacji)*, jako jedno z narzędzi dostosowania praktyki polskich ubezpieczycieli do wymogów ochrony danych osobowych. Izba przygotowała także raport o ubezpieczeniach ochrony prawnej, który został przekazany do Kancelarii Prezydenta RP.

W 2012 r. PIU kontynuowała wcześniej podjęte działania edukacyjne. Izba przeprowadziła kolejną edycję Konkursu PIU im. Leona Kozickiego na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny ubezpieczeń oraz Konkurs o Nagrodę Polskiej Izby Ubezpieczeń dla Środowiska Dziennikarskiego 2012. Izba była poraz kolejny sponsorem nagród Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej organizowanej przez MEN, wspierała także inicjatywę studenckich ubezpieczeniowych kół naukowych, m.in. objęła patronatem ogólnopolską konferencję zorganizowaną na Uniwersytecie M. Kopernika w Toruniu, która odbyła się w grudniu 2012 r. Izba patronowała także kursowi dla zarządzających ryzykiem organizowanemu przez Stowarzyszenie POLRISK. Na wniosek członków Izba uruchomiła edukacyjną stronę internetową na temat ubezpieczeń zdrowotnych oraz utrzymywała i aktualizowała uruchomioną w 2011 r. stronę poznajdirect.pl dedykowaną ubezpieczeniom dostępnym przez internet i telefon.

2.5. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA

Izba aktywnie uczestniczy w opiniowaniu projektów legislacyjnych podejmowanych na poziomie Unii Europejskiej. Współpraca z Insurance Europe (do lutego 2012 r. stowarzyszenie to działało pod nazwą Europejski Komitet Ubezpieczycieli – CEA) jest podstawowym sposobem, w jaki Izba bierze udział w opiniowaniu propozycji regulacji Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego dotyczących działalności ubezpieczeniowej i zabiega o odpowiednią reprezentację interesów polskich ubezpieczycieli.

Priorytetowe obszary działań Insurance Europe w 2012 r. dotyczyły:

- ochrony i polepszenia otoczenia biznesowego ubezpieczycieli oraz zapewnienia konkurencyjności sektora ubezpieczeń (m.in. wobec inicjatyw wynikłych z doświadczeń kryzysu finansowego, kwestie nadzoru i bezpieczeństwa rynku, rachunkowości, inwestycji i zabezpieczenia emerytalnego);
- promocji najlepszych praktyk w działalności ubezpieczeniowej (m.in. w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych, pośrednictwa ubezpieczeniowego oraz sądownictwa polubownego);
- obrony warunków ubezpieczalności starych i nowych ryzyk (m.in. debata o zmianie klimatu oraz zrównoważonym rozwoju, projekty dot. antydyskryminacji, obowiązkowych ubezpieczeń OC).

Izba brała udział w konsultacjach i przygotowaniu opinii i stanowisk Insurance Europe dotyczących następujących unijnych inicjatyw legislacyjnych:

- projekt Dyrektywy Omnibus II;
- projekty Rozporządzeń wykonawczych do dyrektywy Solvency II;
- projekt Dyrektywy w sprawie wspólnego systemu podatku od transakcji finansowych;
- pakiet Regulacji dot. sprzedaży i pośrednictwa ubezpieczeniowego (MIFID 2, IMD 2, PRIIPs);
- pakiet Regulacji Komisji Europejskiej dot. sądownictwa polubownego i systemów ADR /ODR;
- prac nad Regulacjami antydyskryminacyjnymi dot. płci, wieku i niepełnosprawności (m.in. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dn. 01.03.2011 r. dot. implementacji § 5.2 dyrektywy o równym dostępie kobiet i mężczyzn do dóbr i usług (tzw. *gender directive*);
- projekt Rozporządzenia KE w sprawie ochrony danych osobowych;

Izba poprzez udział swoich przedstawicieli w pracach i posiedzeniach komisji i grup roboczych Insurance Europe włączała się w opiniowanie projektów legislacyjnych Unii Europejskiej, które mają wpływ na działalność ubezpieczeniową.

W 2012 r., łącząc działania CEA z pracami poszczególnych komisji i grup roboczych PIU, Izba wydelegowała swoich przedstawicieli do 46 plenarnych i roboczych spotkań ciał Insurance Europe przez co uczestniczyła we wszystkich istotnych z punktu widzenia polskiego rynku ubezpieczeń gremiach opiniotwórczych.

Izba kontynuowała zainicjowaną w poprzednich latach współpracę z krajowymi stowarzyszeniami ubezpieczycieli w Europie. Przedstawiciele Izby brali udział w bilateralnych spotkaniach z reprezentantami stowarzyszeń Austrii i Francji.

Ponadto PIU rozwijała kontakty międzynarodowe jako uczestnik międzynarodowych konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS) w Waszyngtonie oraz Europejskiego Nadzoru nad Ubezpieczeniami i Funduszami Emerytalnymi (EIOPA) we Frankfurcie nad Menem.

9 października 2012 r. PIU, jako jedno z 31 stowarzyszeń ubezpieczycieli z całego świata, została członkiem założycielem Globalnej Federacji Stowarzyszeń Ubezpieczeniowych (GFIA). Organizacja ta powstała z przekształcenia International Network of Insurance Associations (INIA), które stanowiło najważniejsze międzynarodowe forum wymiany poglądów i doświadczeń stowarzyszeń ubezpieczycieli. Zadaniem GFIA jest podejmowanie aktywnych działań wobec międzynarodowych kwestii mających wpływ na branżę ubezpieczeń.

2.6. DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI, PODKOMISJI, ZESPOŁÓW I GRUP ROBOCZYCH

W 2012 r. funkcjonowały następujące komisje, podkomisje, zespoły i grupy robocze:

Komisje i podkomisje

- Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych
- Komisja Ubezpieczeń Zdrowotnych i Wypadkowych
- Komisja Ubezpieczeń na Życie
- Komisja Ekonomiczno-Finansowa
 - Podkomisja ds. Solvency II
 - Podkomisja ds. Rachunkowości i Sprawozdawczości Ubezpieczeniowej
 - Podkomisja ds. Opodatkowania Działalności Ubezpieczeniowej
 - Podkomisja ds. Audytu i Kontroli Wewnętrznej
- Komisja Ubezpieczeń Majątkowych
 - Podkomisja Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej
 - Podkomisja ds. Ubezpieczeń Rolnych
 - Podkomisja ds. Reasekuracji
 - Podkomisja Ubezpieczeń Finansowych
- Komisja ds. Przeciwdziałania Przestępczości Ubezpieczeniowej
 - Podkomisja ds. Przeciwdziałania Przestępczości w ubezpieczeniach na życie
- Komisja ds. TUV-ów
- Komisja ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego
- Komisja Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową
 - Podkomisja Ochrony Danych i Standaryzacji Informacji
 - Podkomisja Statystycznych Baz Danych PIU

Zespoły

- Zespół ds. Prawno-Legislacyjnych
- Zespół ds. Bancassurance
- Zespół ds. Ubezpieczeń Direct
- Zespół ds. Oddziałów
- Zespół ds. Wypracowania Kodeksu Dobrych Praktyk ODO

Grupy robocze

- Grupa Robocza ds. Opracowania Systemu Skutków Klęsk Żywiolowych

- Grupa Robocza ds. Wymagań Fikcyjnych Aplikacji na Potrzeby Umowy o Wzajemnym Uznawaniu Roszczeń Regresowych w Ubezpieczeniach Majątkowych
- Grupa Robocza ds. Zarządzania Ryzykiem
- Grupa Robocza ds. Przeciwdziałania Praniu Brudnych Pieniędzy
- Grupa Robocza ds. Opłat Likwidacyjnych w Ubezpieczeniach na Życie z UFK
- Grupa Robocza ds. Skarg Konsumentów
- Grupa Robocza ds. Krajowej Regulacji Stosowania Kryterium Płci
- Grupa Robocza ds. Ubezpieczeń Turystycznych

Diagram pokazujący strukturę samorządu ubezpieczeniowego prezentujemy na stronie 11.

Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych

Przewodniczący: Radosław Bedyński

Sekretarz: Małgorzata Mączyńska, Monika Chłópek

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 8

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- W ramach prac Komisji Ubezpieczeń Komunikacyjnych wspierających rozwój ubezpieczeń komunikacyjnych w 2012 r. do użytku zakładów ubezpieczeń – sygnatariuszy Umowy z dnia 14 października 2009 r. o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych (Porozumienie Regresowe) oddana została aplikacja do obsługi Katalogu Zdarzeń Drogowych. Aplikacja jest przydatnym narzędziem ułatwiającym za pomocą zdefiniowanych kryteriów ocenę okoliczności zdarzenia i zastosowanie jej w rozliczeniach regresowych pomiędzy zakładami ubezpieczeń, co przyspiesza i ułatwia ten proces. Po wdrożeniu aplikacji kolejnym etapem było podjęcie prac nad aplikacją do wymiany informacji i dokumentacji w ramach Porozumienia Regresowego oraz kolejnego aneksu do tego Porozumienia.
- Kolejny obszar, w który zaangażowana była Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych, to przygotowanie raportu „Ubezpieczenia Komunikacyjne w Polsce 2006–2010” oraz wkład merytoryczny do raportu sporządzanego przez Instytut CENTRO ZARAGOZA na zlecenie Insurance Europe „Spare Parts Price Survey” (coroczny raport dotyczący cen części zamiennych dostępnych na rynku europejskim).
- Ponadto Komisja przygotowała ogólną informację w sprawie rynkowego ubytku wartości handlowej pojazdu po szkodzie, w celu dostarczenia wszystkim poszkodowanym jak najlepszej wiedzy w sprawie zasad uznawania przez ubezpieczycieli roszczeń z tego tytułu. W informacji zawarte zostały fragmenty treści *Instrukcji Określania Rynkowego Ubytku Wartości Pojazdów nr 1/2009 z dnia 12 lutego 2009 r.*, zatwierdzonej w dniu 12 lutego 2009 r. uchwałą Zarządu Głównego do stosowania w Stowarzyszeniu Rzeczoznawców Samochodowych – EKSPERTMOT i w Komputerowym Systemie INFO-EKSPERT/SRTSiR. Instrukcja ta jest stosowana w codziennej pracy rzeczoznawców samochodowych. Informacja umieszczona jest na stronie internetowej PIU.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Najistotniejsza część prac Komisji koncentrowała się wokół uchwał (i uzasadnień do nich) wydanych przez Sąd Najwyższy na wnioski złożone przez Rzecznika Ubezpieczonych w sprawie rozpatrzenia zagadnień prawnych dotyczących: refunda-

cji kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, zwrotu kosztów reprezentacji poszkodowanego przez pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym, zasadności stosowania przez zakłady ubezpieczeń amortyzacji cen części oraz zasadności ustalania wysokości odszkodowania w oparciu o ceny nowych oryginalnych części, jeżeli takie części uległy uszkodzeniu. Komisja Ubezpieczeń Komunikacyjnych zorganizowała dwa kolokwia naukowe poświęcone zagadnieniom związanym z amortyzacją cen części i częściami oryginalnymi, analizowała wnioski wynikające z ww. uchwał oraz ich wpływ na rynek ubezpieczeniowy.

- Podjęte zostały również działania mające na celu nowelizację „Zasad rozpatrywania roszczeń w zakresie najmu pojazdu zastępczego z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych”. Projekt dokumentu był przedmiotem szczegółowych konsultacji i uzgodnień ze środowiskiem ubezpieczeniowym. Przy tworzeniu postanowień zawartych w „Zasadach...” brane były także pod uwagę spostrzeżenia i sugestie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Komisja przedstawiała także swoje opinie w sprawach dotyczących:

- projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym (implementacja przepisów dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnośnie ram dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów);
- zmian w ustawie o kierujących pojazdami;
- rozporządzeń: MSW związanych z CEPIK, MF w sprawie rodzaju i zakresu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego;
- zmian w ustawie i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji i niektórych innych ustaw;
- projektu ustaw deregulacyjnych w zakresie zmian związanych z wykonywaniem rzeczoznawstwa samochodowego;
- projektów Insurance Europe, m.in.:
 - zharmonizowania sposobu rejestracji pojazdów w krajach członkowskich,
 - nieubezpieczonych pojazdów,
 - systemu bonus /malus w ubezpieczeniach OC,
 - okresów przedawnienia roszczeń,
 - tablic rejestracyjnych dla pojazdów zakupionych w jednym kraju członkowskim i przewożonych do innego kraju członkowskiego.

W 2012 r. Komisja śledziła i monitorowała projekty zmian legislacyjnych proponowanych przez Parlamentarny Zespół ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, którego przewodniczącą jest posłanka Beata Bublewicz.

Przedstawiciele Komisji brali udział w posiedzeniach komisji sejmowych związanych z opiniowanymi projektami.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 5 kwietnia 2012 r. kolokwium naukowe w Warszawie „Merkantylny ubytek wartości części zamiennych”;
- 23 kwietnia 2012 konferencja w Toruniu: „Odszkodowanie za ubytek wartości handlowej pojazdu poddanego naprawie”;
- 14 czerwca 2012 r. kolokwium naukowe w Warszawie poświęcone zagadnieniu wymiany uszkodzonych części na nowe oryginalne, jeżeli takie części uległy uszkodzeniu.

Komisja Ubezpieczeń Zdrowotnych i Wypadkowych

Przewodniczący: Jerzy Nowak, Artur Smolarek

Sekretarz: Jakub Owoc

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 8

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- W 2012 r. po raz trzeci przedstawiono oficjalne szacunki wielkości rynku prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w Polsce. Badanie przeprowadzone wśród zakładów ubezpieczeń oferujących tego rodzaju polisy wykazało, że w 2012 r. sprzedano ubezpieczenia zdrowotne o wartości 364 mln zł, a liczba ubezpieczonych przekroczyła 750 tys.
- Wspólnie ze Związkiem Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych INFARMA wydano raport pt.: „Rola prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Jak wpływają na dostęp do świadczeń, innowacji i leków”. Autorem opracowania jest firma Sequence HC Partners Sp. z o.o. Publikacja przedstawia różne modele funkcjonowania prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych w systemach ochrony zdrowia w wybranych krajach. Szczegółowo odnosi się do analizy, w jakiej sytuacji w tym momencie znajduje się polski rynek ochrony zdrowia. Przedstawia również obecny stan rozwoju prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych.
- Komisja przygotowała założenia dla ubezpieczeń zdrowotnych i podjęła wraz z firmą Ernst & Young prace nad raportem [tzw. Białą Księgą] pt.: „Rola i funkcja dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych we współczesnych systemach ochrony zdrowia – analiza i rekomendacje dla Polski”. Głównym celem opracowania było wykazanie konieczności wprowadzenia dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych, oparte o analizę demograficzną i finansową, wskazanie korzyści płynących z upowszechnienia dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych oraz, w oparciu o przegląd doświadczeń międzynarodowych, zaproponowanie rozwiązań mających na celu upowszechnienie tych ubezpieczeń w Polsce. W szczególności wskazano, jak proponowane rozwiązania oddziaływać będą na główne podmioty tworzące rynek ochrony zdrowia w Polsce: pacjentów, świadczeniodawców, lekarzy oraz pracodawców.
- Uruchomiono serwis internetowy www.polisynazdrowie.pl o charakterze edukacyjno-poradnikowym. Zadaniem serwisu jest promowanie prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych, jako nowoczesnych rozwiązań dających dostęp do szybkiej, wysokiej jakości opieki medycznej. Serwis zawiera przystępne wiadomości na temat budowy systemu opieki zdrowotnej w Polsce, aktualności z wydarzeń na rynku oraz informacje o funkcjonowaniu i zasadach ubezpieczeń zdrowotnych. Przedstawia również temat dodatkowych ubezpieczeń zdrowotnych i korzyści z tym związanych.
- Ukazało się wiele publikacji i artykułów w prasie oraz innych doniesień w mediach, wskazujących na konieczność wzmocnienia w polskim systemie ochrony zdrowia ubezpieczeń zdrowotnych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Projekt ustawy o dodatkowych ubezpieczeniach zdrowotnych. Izba prowadziła liczne działania na rzecz wprowadzenia ustawy dotyczącej ubezpieczeń zdrowotnych. Przeprowadzono analizy i przygotowywano zmiany do projektu. Przedstawiciele Izby spotkali się z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia, w tym z wiceministrami, dyrektorem Departamentu Ubezpieczenia Zdrowotnego, a także z przedstawicielami Sejmowej Komisji Zdrowia, organizacjami pracodawców, Związkiem Powiatów Polskich etc. Prowadzono ponadto aktywny program edukacji społecznej.
- Pracowano nad zmianą dotyczącą dodatkowego ubezpieczenia obowiązkowego ubezpieczenia szpitali [tzw. ubezpieczenie od zdarzeń medycznych]. Izba prowadziła konsultacje z przedstawicielami Ministerstwa Zdrowia i rynkiem na temat wprowadzenia zmian do ustawy o prawach pacjenta, w szczególności o możliwości zastosowania udziału własnego w ubezpieczeniu od zdarzeń medycznych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 14–16 maja 2012 r., Katowice: Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach, panel „Ochrona pacjentów przed skutkami zdarzeń medycznych”;
- 4–6 września 2012 r., Krynica: Forum Ochrony Zdrowia „Zdrowie dla gospodarki” w ramach XXII Forum Ekonomicznego, panele: „Konkurencja płatników drogą do poprawy funkcjonowania opieki zdrowotnej”, „Finansowanie opieki zdrowotnej”;
- 23–25 września 2012 r., Praga: 4th Annual Congress of Health Insurance;
- 24–25 października 2012 r., Warszawa: VIII Forum Rynku Zdrowia.

Komisja Ubezpieczeń na Życie

Przewodniczący: Jarosław Bartkiewicz

Sekretarz: Grzegorz Krasiński

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 12

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- minimalizowanie negatywnych skutków orzekania abuzywności zapisów w umowach z klientami, w tym prace wraz z Grupą Roboczą ds. Ubezpieczeń z UFK nad Rekomendacją zasad dobrych praktyk informacyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie powiązanych z UFK;
- wypracowanie koncepcji platformy wymiany informacji o postępowaniach w sprawie orzeczenia abuzywności zapisów OWU z UFK, uruchomienie Platformy Wymiany Informacji we współpracy z kancelarią Ad Casum;
- opracowanie projektu zmian legislacyjnych dostosowujących obowiązujące krajowe regulacje do orzeczenia ETS-u w sprawie zakazu stosowania kryterium płci przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego. Projekt prowadzony z Grupą Roboczą ds. Krajowej Regulacji Stosowania Kryterium Płci, zakończony uchwaleniem zmian w ustawie ubezpieczeniowej;
- rozpoczęcie prac nad rozwiązaniami zapewniającymi obniżenie kosztów administracyjnych dzięki usankcjonowaniu komunikacji z klientami drogą elektroniczną;

- współpraca z Komitetem Obywatelskim RAZEM nad rozbudową zachęt podatkowych do długoterminowego oszczędzania w ramach istniejących rozwiązań (IKE i IKZE).

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Działania związane z orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zakazu stosowania płci jako parametru oceny ryzyka. Konsultacje prowadzono z Ministerstwem Finansów, KNF, UOKiK, Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania;
- Komisja uczestniczyła w opiniowaniu projektów normatywnych i legislacyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Polska Izba Ubezpieczeń we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała 19 października 2012 r. konferencję pt: „Problematyka abuzywności w ubezpieczeniach na życie”.

Komisja Ekonomiczno-Finansowa

Przewodniczący: Przemysław Dąbrowski

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 4

- W 2012 r., jak i w latach poprzednich, Komisja pełniła funkcje koordynujące w stosunku do czterech działających w jej ramach podkomisji. W ramach działań z zakresu wszystkich podkomisji odbyło się wiele spotkań i konsultacji dotyczących wypracowania wspólnego stanowiska rynku ubezpieczeniowego do projektu założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Zorganizowano również „okrągły stół” z UKNF w celu omówienia propozycji modyfikacji i ulepszenia metodyki procesu badania i oceny nadzorczej (BION).

Podkomisja ds. Solvency II

Przewodniczący: Robert Pusz

Sekretarz: Piotr Piórek (do 04.2012),

Charles Levi (od 05.2012)

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze spotkania i rekomendacje:

- Regularne spotkania Podkomisji Solvency II (w tym spotkania dla całego rynku), spotkania grup roboczych, konsultacje kwestii strategicznych z przedstawicielami Zarządu Izby.
- Bieżące konsultowanie i komunikowanie stanowiska rynku odnośnie projektów Omnibus II oraz aktów wykonawczych. Stanowisko rynku polskiego było prezentowane na forum europejskim poprzez konsultacje przedstawicieli rządu polskiego oraz uwagi przekazywane za pośrednictwem Insurance Europe.
- Regularne spotkania oraz sformowanie trzech grup roboczych (ORSA, raportowanie i modele wewnętrzne), przygotowanie finalnych rekomendacji dot. raportowania oraz rozpoczęcie prac nad standardami rynkowymi dot. ORSA, przekazywanie uwag do KNF na temat procesu przedaplikacyjnego modeli wewnętrznych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Uwagi do stopy wolnej od ryzyka i do ekstrapolacji struktury terminowej stopy procentowej;
- List do KNF w sprawie procesu IMAP (Internal Model Application Process). Główne zagadnienia dotyczyły dokumentacji modeli

wewnętrznych, modelu grupowego wdrażanego lokalnie, języka dokumentacji i walidacji modelu.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 23.05.2012 r. w Warszawie odbyło się seminarium organizowane przez PIU oraz firmę Ernst & Young, w całości poświęcone: „Solvency II – wdrożenie formuły standardowej”. Omówiono na nim zasady najlepszego oszacowania rezerw, rynkowej wyceny aktywów, elementów ORSA dla formuły standardowej, nowe podejście do zarządzania danymi i rozszerzone wymagania w sprawie dokumentacji.

Podkomisja ds. Rachunkowości i Sprawozdawczości Ubezpieczeniowej

Przewodnicząca: Agnieszka Lewandowska

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 3

Najważniejsze spotkania i rekomendacje:

- Badanie możliwości zastosowania MSSF dla celów sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń w kontekście obowiązujących regulacji podatkowych, rachunkowych oraz dotyczących raportowania do UKNF;
- Śledzenie oraz omawianie zmian w MSSF (wprowadzonych i planowanych), w szczególności dotyczących wartości godziwej (MSSF 13), sprawozdawczości grup kapitałowych i konsolidacji (MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12) oraz umów ubezpieczenia (postęp prac nad MSSF 4 faza II).

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Współpraca z Ministerstwem Finansów oraz UKNF w procesie opiniowania założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej, implementującej wymogi wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II;
- Zainicjowanie prac prowadzonych wspólnie z UKNF oraz GUS na temat aktualizacji zakresu dodatkowej sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń na potrzeby statystyczne oraz doprecyzowania szczegółowych instrukcji regulujących tę sprawozdawczość;
- Współpraca z UKNF odnośnie określenia zakresu sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń w ramach specyfiki krajowej (*country specificities*) na potrzeby nadzoru po implementacji Dyrektywy Wypłacalność II;
- Udział w pracach Podkomisji Accounts CEA, w szczególności w zakresie MSSF 4 faza II oraz wymogów sprawozdawczych wynikających z Dyrektywy Wypłacalność II.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 22 listopada 2012 r. w Warszawie odbyło się seminarium „Zamknięcie ksiąg rachunkowych według polskich i międzynarodowych standardów rachunkowych”, na którym prelegentami byli przedstawiciele UKNF i Ernst & Young.

Podkomisja ds. Audytu i Kontroli Wewnętrznej

Przewodnicząca: Elżbieta Szambelan-Bakuła

Sekretarz: Piotr Piórek

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 4

Najważniejsze spotkania i rekomendacje:

- Wspólne posiedzenie wraz z Podkomisją Solvency II, na którym firma Deloitte przedstawiła prezentację nt. kwestii

wynikających z wytycznych EIOPA dotyczących audytu wewnętrznego, które ujmowały również kwestie związane z Solvency II;

- Udział w otwartym posiedzeniu Podkomisji ds. Opodatkowania Działalności Ubezpieczeniowej, na którym firma PwC przedstawiła projektowane zmiany w przepisach podatkowych (CIT, VAT, FATCA).

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Przegląd opracowanych w ubiegłych latach programów audytu pod kątem ich uzupełnienia lub nowelizacji;
- Opinia projektu założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej w ramach wspólnego posiedzenia Komisji Ekonomiczno-Finansowej;
- Przedstawienie uwag do stanowiska Insurance Europe wyrażonego w liście Olava Jonesa do Arnolda Schillera w stosunku do dokumentu „Improving the Auditor’s Report”.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 18 września 2012 r. w Warszawie odbyło się seminarium audytowe „Dyrektywa Solvency II – audyt wewnętrzny a outsourcing i funkcja compliance”. Tematyka seminarium dotyczyła nowych rozwiązań, jakie niesie ze sobą Dyrektywa Solvency II oraz proces outsourcingu, jak i audytu outsorcowanego procesu. Przedstawiona została rola komórek audytu wewnętrznego z punktu widzenia wypełnienia wymogów zgodności (*compliance*).

Komisja Ubezpieczeń Majątkowych

Przewodniczący: Witold Janusz

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Zakończenie prac związanych z przygotowaniem i zatwierdzeniem przez Zarząd PIU rekomendacji pod tytułem „Minimalne Wymogi Informacyjne”. Dokument ten zawiera zestaw pytań pozwalających na uzyskanie minimalnego zakresu informacji, umożliwiającego ubezpieczycielom rzetelną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego.
- Zakończenie prac związanych z przygotowaniem i zatwierdzeniem przez Zarząd PIU rekomendacji „Wzory Porozumień Koasekuracyjnych”. Rekomendacje te składają się z dwóch rodzajów wzorów porozumień koasekuracyjnych, z których jeden dostosowany jest do potrzeb przetargów publicznych przeprowadzanych zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo zamówień publicznych.
- Komisja przeprowadziła badania dotyczące funkcjonowania umowy o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych w ubezpieczeniach majątkowych. Wyniki tych badań pozwoliły zdiagnozować najważniejsze problemy związane z funkcjonowaniem tego porozumienia oraz opracować założenia do zmian w umowie. Analogicznie jak w przypadku ubezpieczeń komunikacyjnych, porozumienie będzie obsługiwane przez specjalny system informatyczny.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Przygotowanie opinii dotyczącej wniosku Rzecznika Ubezpieczonych w sprawie stosowania art. 433 k.c. do odpowiedzialności za szkodę polegającą na zalaniu lokalu położonego niżej z lokalu znajdującego się na wyższej kondygnacji.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 31 stycznia 2012 r. Komisja zorganizowała wspólnie z Zakładem Teorii Konstrukcji Urządzeń Transportowych Wydziału Transportu Politechniki Warszawskiej, Instytut Pojazdów Wydziału Pojazdów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej seminarium pt. „Zastosowanie metod diagnostycznych w ocenie ryzyka w ubezpieczeniu maszyn i urządzeń o małej populacji (jednostkowe)”. Seminarium przygotowane zostało dla underwriterów specjalizujących się w ocenie ryzyka w przypadku skomplikowanych i niepowtarzalnych maszyn i linii technologicznych. Dotyczyło możliwości wykorzystania metod diagnostycznych w procesie podejmowania decyzji o objęciu danego urządzenia ochroną ubezpieczeniową.

Podkomisja Ubezpieczeń OC

Przewodniczący: Radosław Kamiński

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

Przedmiotem prac Podkomisji były założenia zmian legislacyjnych w zakresie ubezpieczeń obowiązkowych. Omawiano:

- możliwości odstąpienia od stosowania Triggera Act Committed w obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej;
- postulowany kształt ustawowego upoważnienia do wydania przez Ministra Finansów warunków ubezpieczenia obowiązkowego;
- wpływ prawa Unii Europejskiej na kształt ubezpieczeń obowiązkowych.

Efekty tych prac wykorzystywane będą przez Polską Izbę Ubezpieczeń w dalszych działaniach mających na celu wypracowanie koncepcji zmian ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubiegającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych;
- Projekt Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźników lotniczych, przedsiębiorców wykonujących obsługę naziemną oraz instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej;
- Projekty ustaw o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów – Zmiany dotyczące regulacji dostępu do zawodów: adwokata, radcy prawnego, notariusza, komor-

nika sądowego, architektów, inżynierów budownictwa, urbanistów, pośredników ubezpieczeniowych;

- Projekt poprawki nr 40 do dyrektywy o kwalifikacjach zawodowych 2005/36/EC, która ma wprowadzić obowiązkowe ubezpieczenie transgraniczne odpowiedzialności cywilnej zawodowej usługodawców.

Podkomisja Ubezpieczeń Rolnych

Przewodniczący: Konrad Rojewski

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze opinie i legislacje:

- Przedmiotem prac Podkomisji był przede wszystkim projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. W projekcie tym znalazły się zapisy umożliwiające zakładom ubezpieczeń stosowanie bardziej elastycznej polityki underwritingowo-sprzedażowej oraz składanie ofert przez kilka zakładów działających wspólnie na podstawie porozumienia koasekuracyjnego. Przepisy takie pozwoliłyby z jednej strony upowszechnić ofertę ubezpieczenia wśród producentów rolnych, z drugiej strony wpłynęłyby pozytywnie na rentowność portfeli zakładów ubezpieczeń. Prace nad ustawą zostały zawieszone ze względu na procedurę deficytu budżetowego. Jednak dzięki aktywnym zabiegom Polskiej Izby Ubezpieczeń prace nad tym projektem zostały wznowione.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Podkomisja wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu zorganizowała międzynarodową konferencję pt. „Trendy w ubezpieczeniach rolnych w Europie. Ubezpieczenie ryzyka suszy w Polsce”. Odbędzie się to pod honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Podczas konferencji przedstawiona została koncepcja polis indeksowych i możliwość jej zastosowania w systemie obowiązkowych dotowanych ubezpieczeń upraw w Polsce. Ponadto omówiono najbliższe projekty legislacyjne oraz planowane działania rządu w latach 2014–2020 w zakresie ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich.

Podkomisja Reasekuracji

Przewodnicząca: Monika Woźniak-Makarska

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Na potrzeby Podkomisji Deloitte Advisory Sp. z o.o. opracowała materiały szkoleniowe dotyczące oceny ryzyka i wypłacalności zakładów ubezpieczeń pod kątem przystosowania ich do dyrektywy Wypłacalność II. Podczas posiedzeń omawiane były praktyczne aspekty tworzenia raportów, struktura raportów ORSA, scenariusze i testy szokowe na cele ORSA oraz kwestie związane ze sprawozdawczością.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Podkomisja Reasekuracji zorganizowała seminarium pt. „Zmieniająca się ekspozycja zakładów ubezpieczeń na ryzyko katastroficzne”. Podczas seminarium omówiony został wpływ katastrof naturalnych, które wystąpiły w ostatnich

latach (w szczególności powódzie 2010 r.), oraz przewidywanych trendów zmian klimatycznych na działalność zakładów ubezpieczeń i reasekuratorów.

Podkomisja Ubezpieczeń Finansowych

Przewodnicząca: Joanna Domańska

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 2

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Podkomisja opracowała wzór gwarancji, który będzie mógł być wykorzystany przy ewentualnych dalszych pracach legislacyjnych nad projektem rozporządzenia, określającym zakres i kształt dokumentów gwarancji ubezpieczeniowych dla biur usług płatniczych.
- Podjęto decyzję o opracowaniu raportów dotyczących funkcjonowania gwarancji ubezpieczeniowych oraz ich roli w procesie inwestycyjnym oraz orzecznictwa sądowego.

Najważniejsze opinie i legislacje:

- Przedmiotem prac Podkomisji był projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych. W wyniku postulatów Izby w projekcie ustawy zmieniono zakres ochrony obowiązkowych ubezpieczeń dla biur usług płatniczych, ograniczając odpowiedzialność zakładów tylko do kwot wpłaconych przez klientów tych biur.

Komisja ds. Przeciwdziałania Przystępczości Ubezpieczeniowej

Przewodniczący: Robert Dąbrowski

Sekretarz: Małgorzata Mączyńska

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 7, ponadto 1 spotkanie robocze w sprawie powołania Podkomisji ds. Przeciwdziałania Przystępczości w Ubezpieczeniach na Życie oraz 2 Spotkania Warsztatowe (proces wymiany informacji w Dziale II).

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Bieżąca analiza zjawiska przystępczości ubezpieczeniowej, wymiana doświadczeń na temat metod jej zapobiegania; sporządzenie przekrojowej analizy danych dotyczących przystępstw ujawnionych w związku z działalnością zakładów ubezpieczeń – członków Polskiej Izby Ubezpieczeń. Działania na rzecz utrzymania właściwych standardów bezpieczeństwa informatycznego oraz zagwarantowania wymiany informacji tylko przez podmioty do tego upoważnione, podniesienie jakości, kompletności oraz wiarygodności przekazywanych danych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Tworzenie założeń do zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zdefiniowanie pojęcia przystępczości ubezpieczeniowej, postulat wpisania do katalogu czynności ubezpieczeniowych kwestii zapobiegania przystępczości, wprowadzenie unormowań umożliwiających wymianę informacji o osobach, które dokonały przystępstw na szkodę ubezpieczycieli.
- Powołanie Podkomisji ds. Przeciwdziałania Przystępczości w Ubezpieczeniach na Życie – coraz bardziej zauważalna tendencja wykorzystywania produktów życiowych jako nowych generatorów wyłudzeń wymusiła konieczność przygotowania

tego obszaru rynku do skutecznych działań zapobiegających zjawisku przestępczości.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Marzec 2012 r., Szczecin: współorganizacja międzynarodowej konferencji „Przestępczość ubezpieczeniowa”. XV jubileuszowa edycja konferencji poświęcona została zorganizowanej działalności przestępczej w obszarze ubezpieczeń. Wygłoszone prelekcje potwierdziły postawioną tezę, iż w okresie kilku ostatnich lat występuje na rynku zjawisko przesunięcia się przestępczości ubezpieczeniowej z obszaru okazjonalnego działania do obszaru prowadzonej planowo działalności grup przestępczych. W obszarze unormowań prawnych jako najistotniejszy element wskazano udział przedstawicieli rynku w tworzeniu założeń do zmiany ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zdefiniowanie pojęcia przestępczości ubezpieczeniowej, postulat wpisania do katalogu czynności ubezpieczeniowych kwestii zapobiegania przestępczości, wprowadzenie unormowań umożliwiających wymianę informacji o osobach, które dokonały przestępstw na szkodę ubezpieczycieli. Uczestnicy spotkania przyznali, iż tylko dobrze określone podstawy legislacyjne pozwolą osiągnąć efekty w zapobieganiu przestępczości.
- Wrzesień 2012 r., Szczytno: seminarium „Współpraca policji, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego w zakresie zapobiegania, ujawniania oraz zwalczania przestępczości ubezpieczeniowej”. Seminarium było spotkaniem roboczym specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem i zwalczaniem przestępczości na szkodę szeroko pojętej działalności ubezpieczeniowej. Głównym jego celem była wymiana praktycznych doświadczeń na temat współczesnych form przestępczości ubezpieczeniowej, a jednocześnie możliwość opracowywania założeń wspólnych działań ubezpieczycieli i przedstawicieli organów ścigania na tej właśnie płaszczyźnie. Seminarium skoncentrowało się na ubezpieczeniach na życie, w których zjawisko przestępczości jest coraz bardziej zauważalne.

Podkomisja ds. Przeciwdziałania Przestępczości w Ubezpieczeniach na Życie

Przewodnicząca: Joanna Tołwińska

Sekretarz: Małgorzata Mączyńska

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 6, 1 spotkanie robocze w sprawie Seminarium w Szczytnie, 1 spotkanie warsztatowe [proces wymiany informacji w Dziale I].

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Decyzją Zarządu, na wniosek przewodniczącego Komisji ds. Przeciwdziałania Przestępczości Ubezpieczeniowej, powołana została Podkomisja ds. Przeciwdziałania Przestępczości w Ubezpieczeniach na Życie. Problem przestępczości w ubezpieczeniach Działu I z roku na rok przybiera coraz większe rozmiary, zauważalna staje się również tendencja wykorzystywania produktów życiowych jako nowych generatorów

wyłudzeń. Koniecznością stało się zatem przygotowanie tego obszaru rynku do skutecznych działań zapobiegających zjawisku przestępczości.

- Zadaniem powołanej Podkomisji jest aktywne konstruowanie propozycji rekomendacji adresowanych do zakładów ubezpieczeń z zakresu działań prewencyjnych, monitorowanie występujących tendencji w metodyce działania sprawców, analiza orzecznictwa sądów karnych i praktyki organów ścigania w sprawach dotyczących przestępstw popełnianych na szkodę zakładów ubezpieczeń Działu I oraz organizacja, wraz z Komisją ds. Przeciwdziałania Przestępczości Ubezpieczeniowej, szkoleń, seminariów i konferencji z zakresu zapobiegania przestępczości.

Komisja ds. Towarzystw Ubezpieczeń Wzajemnych

Przewodnicząca: Maria Kuchlewska

Sekretarz: Waldemar Kowalski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 4

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Zasada wzajemności członkowskiej. Komisja dyskutowała nad relacją pomiędzy podstawową dla towarzystw ubezpieczeń wzajemnych zasadą wzajemności członkowskiej a możliwością wynagradzania kapitału z osiągniętej nadwyżki bilansowej.
- TUV a wymogi kapitałowe Dyrektywy Solvency II. Komisja uznała, że brak jest uzasadnienia do podlegania TUV-ów tym samym zasadom wyznaczania wymogów kapitałowych w systemie Solvency II, jakie mają obowiązywać zakłady ubezpieczeń działające w formie spółek akcyjnych. TUV-y powinny być oceniane w kontekście tylko tych ryzyk, które same generują, a nie wszystkich ryzyk, również właściwych jedynie dla zakładów ubezpieczeń działających w formie spółek akcyjnych. Zwłaszcza małe TUV-y powinny być wyłączone z kapitałowych wymogów ilościowych Solvency II.
- Regulacje prawne dotyczące TUV-ów w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych. Komisja wypracowała stanowisko, zgodnie z którym do umów ubezpieczenia zawieranych z towarzystwem ubezpieczeń wzajemnych przez podmioty będące członkami tego towarzystwa nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych. Wprowadzenie takiego przepisu rozwieje wątpliwości interpretacyjne, czy przepis art. 38 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej stanowi *lex specialis* wobec przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Komisja ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego

Przewodniczący: Andrzej Gładysz

Sekretarz: Andrzej Kiciński

Liczba spotkań w 2012 r.: 3

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Deregulacja zawodów związanych z pośrednictwem ubezpieczeniowym;

- KPU prowadziła prace nad projektem z dnia 27 września 2012 r. ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych, który stanowi drugi etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Dyrektywa o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD 2 i sprzedaży produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym PRIPs.

Głównym zakresem działań Komisji ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego były krajowe i europejskie konsultacje projektu nowej dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD 2 (Insurance Mediation Directive) i regulacji PRIPs (Packaged Retail Investment Products). Komisja przygotowała stanowisko rynku ubezpieczeniowego do dokumentów konsultacyjnych otrzymanych z Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej dotyczących proponowanej struktury nowej wersji dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD 2 oraz sprzedaży direct w działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Przedstawiciele Komisji aktywnie uczestniczyli w pracach Distribution Task Force powołanej w ramach Insurance Europe (dawniej CEA), a dedykowanego przygotowaniu założeń, stanowiska i propozycji środowiska ubezpieczeniowego wobec nowej Dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym).

- Analiza propozycji legislacyjnych zgłoszonych przez KNF w piśmie do Ministerstwa Finansów z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie raportu Rzecznika Ubezpieczonych zatytułowanego „Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym”.

Komisja ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego przygotowała propozycję nowego ukształtowania „Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzania”. Konsultacje projektu z Ministerstwem Finansów i KNF są prowadzone w 2013 r.

Komisja Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową

Przewodniczący: Tomasz Chęłmicki

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 3

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rekomendacja w sprawie aktywnego zaangażowania na forum Insurance Europe w strategiczne prace nowelizujące Dyrektywę 95/46/WE o ochronie danych osobowych. Projekt nowego aktu o randze Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych (tzw. ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zakłada wiele strategicznych zmian, które swym zakresem obejmują działalność ubezpieczycieli. KZI rekomendowała poparcie dla wypracowanego na forum Joint Data Protection Task Force (JDTPF) stanowiska IE do przekazania Komisji Europejskiej w sprawie tego projektu. Główne obszary będące w zainteresowaniu KZI PIU: [1] zagwarantowanie prawa ubezpieczycieli do wykorzystywania danych w celu przeprowadzenia odpowiedniej

oceny ryzyka, [2] wyłączenie ubezpieczeń z tych obszarów rozporządzenia, które zostały zaprojektowane głównie z myślą o rozwiązaniu problemów specyficznych dla sieci społecznościowych (prawo do wycofania zgody, prawo do bycia zapomnianym, znacząca nierównowaga stron, prawo przenoszenia danych oraz procedura przekazywania informacji podmiotowi danych), [3] zagwarantowanie ubezpieczycielom przetwarzania danych w celu zapobiegania nadużyciom finansowym oraz w innych prawnie usprawiedliwionych celach, [4] doprecyzowanie tych obszarów definicyjnych, które w rozporządzeniu budzą wątpliwości prawne (definicja danych dotyczących zdrowia, informacje administracyjne jako dane niewrażliwe, środki oparte na profilowaniu, ocena skutków w zakresie ochrony danych oraz uprzednie zezwolenie i uprzednia konsultacja), [5] ograniczenie liczby delegacji i aktów wykonawczych, [6] złagodzenie kar administracyjnych dla administratorów danych, [7] złagodzenie obciążeń administracyjnych, takich jak 24-godzinny obowiązek zgłoszenia naruszenia ochrony danych osobowych organowi nadzorcemu.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Zaangażowanie w prace nad projektem założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w kontekście zapewnienia rynkowi wymiany informacji w obszarze przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej.
- Propozycja zmian w projekcie założeń projektu ustawy o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce w kontekście nowelizacji ustawy o ochronie danych osobowych. KZI wskazało na potrzebę dodatkowego uregulowania kwestii problematycznych wynikających z ochrony danych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Organizacja dwóch otwartych posiedzeń KZI i PODSI z GIODO w sprawie konsultacji pakietu zmian unijnego prawa o ochronie danych osobowych w dniach: 3 września oraz 15 listopada 2012 r.

Podkomisja Ochrony Danych i Standaryzacji Informacji

Przewodniczący: Wojciech Gruszecki

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 4

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Konsultacje dot. pierwszej części Kodeksu Dobrych Praktyk Ochrony Danych Osobowych w Ubezpieczeniach, wypracowanego przez powołany przy PODSI zespół roboczy. Prace nad drugą częścią Kodeksu toczą się równolegle z konsultacją i autoryzacją merytoryczną przez GIODO części pierwszej.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Zaangażowanie w wypracowanie zapisów prawnych Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych (tzw. ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
- Konsultacje projektu ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, która jest podstawą prawną regulującą obszar direct.
- Konsultacje projektów reformy krajowego prawa ochrony danych, towarzyszących inicjatywom deregulacyjnym MG.

- Stałe konsultacje obejmujące zmiany do ustawy i rozporządzeń dotyczących centralnej ewidencji pojazdów i kierowców (CEPiK). Izba kontynuowała zabiegi związane z realizacją postulatów zgłaszanych przez środowisko ubezpieczeniowe dotyczące dostępu do rejestru oraz kosztów jego finansowania przez ZU.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Organizacja dwóch seminariów PIU z serii „Jakość danych w systemach informatycznych zakładów ubezpieczeń” w dniach: 19 kwietnia i 18 października. Seminaria wpisane są w strategiczne zadania Izby z obszaru standaryzacji i tworzenia dobrych praktyk dla środowiska ubezpieczeniowego. Stanowią tradycyjne i bardzo wysoko oceniane forum do ogólnorynkowej dyskusji, dotyczącej stosowania prawa ochrony danych i jego reformy, dostępu sektora ubezpieczeniowego do rejestrów referencyjnych oraz standardów wymiany informacji.

Na wniosek członków Podkomisji z dn. 31 grudnia 2013 r. Zarząd PIU rozwiązał prace Podkomisji. Zadania podkomisji dotyczące:

- Konsultacji projektów legislacyjnych zmian prawa krajowego i unijnego w obszarze ochrony danych osobowych
- Konsultacji projektów legislacyjnych zmian prawa krajowego i unijnego w obszarze zarządzania informacją
- Wsparcia konsultacyjnego dla pozostałych Komisji PIU w zakresie zarządzania informacją
- Wypracowania Kodeksu Dobrych Praktyk Przetwarzania Danych Osobowych w Ubezpieczeniach
- Propagowania standardów zarządzania jakością i bezpieczeństwa informacji w systemach informacyjnych zakładów ubezpieczeń

przejęła Komisja Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową.

Podkomisja Statystycznych Baz Danych PIU

Przewodniczący: Arkadiusz Krzemiński

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rozwój funkcjonalny Bazy Danych Statystyki Rynku Ubezpieczeniowego Działu II (BDSRU2) pod kątem jej rosnącej integracji z procesami biznesowymi w zakładach ubezpieczeń.
- Dyskusja o zakresach i interpretacjach danych oraz rozwoju analitycznym w bazach danych statystycznych dla rynku direct, bancassurance oraz ubezpieczeń na życie przeniesiona została na forum innych ciał statutowych Izby, m.in. Zespołu ds. Ubezpieczeń Direct, Zespołu ds. Bancassurance oraz Komisji Ubezpieczeń na Życie.
- Na wniosek członków Podkomisji z dn. 31 grudnia 2013 r. Zarząd PIU rozwiązał prace Podkomisji. Zadania podkomisji dotyczące:
 - Konsultacji projektów legislacyjnych w obszarze statystyki i sprawozdawczości ubezpieczeniowej
 - Monitorowania rozwoju statystycznych baz danych PIU

przejęła Komisja Zarządzania Informacją Ubezpieczeniową.

Zespół ds. Prawno-Legislacyjnych

Przewodniczący: Andrzej Gładysz

Sekretarz: Hanna Karwat-Ratajczak

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Zespół zajmował się zagadnieniami prawnymi, które w praktyce zakładów ubezpieczeń stwarzają najwięcej problemów. Jedną z takich kwestii jest orzecznictwo w SOKiK w zakresie niedozwolonych postanowień umownych. Ponadto Zespół zajmował się oceną skutków prawnych dla zakładów ubezpieczeń na życie wynikających z wejścia w życie FATCA – amerykańskiej ustawy o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych na cele podatkowe.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- W trakcie prac na projektem założeń do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej odbyło się posiedzenie Zespołu dotyczące zmian w ustawie o działalności ubezpieczeniowej niewynikających z implementacji Solvency II.
- Ponadto posiedzenia Zespołu poświęcone były analizie rozwiązań prawnych przyjętych w trakcie dotychczasowych prac przez tzw. Grupę ds. Insurance Restatement, zajmującą się opracowaniem projektu przepisów w zakresie umowy ubezpieczenia na zlecenie Komisji Europejskiej.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 29 maja w siedzibie sejmiku odbyła się konferencja poświęcona Europejskiej umowie ubezpieczenia oraz prezentacji wstępnych założeń do projektu przepisów umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym. Konferencja zorganizowana była we współpracy z Komisją Nadzwyczajną ds. Zmian w Kodyfikacjach Sejmu RP.

Zespół ds. Bancassurance

Przewodnicząca: Małgorzata Knut

Sekretarz: Grzegorz Krasiński

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 18

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Zespół wspólnie z Grupą Roboczą ds. Bancassurance Związku Banków Polskich prowadził prace nad rekomendacjami zasad dobrych praktyk na polskim rynku bancassurance w zakresie ubezpieczeń inwestycyjnych oraz inwestycyjno-ochronnych (III Rekomendacja). III Rekomendacja została wdrożona przez banki z dniem 1 stycznia 2013 r.
- Znowelizowano I Rekomendację Bancassurance w zakresie ubezpieczeń ochronnych powiązanych z produktami bankowymi.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Zespół we własnym zakresie prowadził stosowne analizy oraz opracował propozycję samoregulacji wprowadzającej III Rekomendację bancassurance. Konsultacje projektów opracowanych przez Zespół prowadzone były z udziałem: Ministerstwa Finansów, Rzecznika Ubezpieczonych, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 25–26 października w hotelu Holiday Inn w Józefowie k. Warszawy odbył się Kongres Bancassurance, którego IV edycja zatytułowana była „Bancassurance – quo vadis?”. Kongres zorganizowany przez Polską Izbę Ubezpieczeń oraz Związek Banków Polskich był podsumowaniem wspólnej rocznej aktywności PIU i ZBP.

Zespół ds. Ubezpieczeń Direct

Przewodniczący: Paweł Zylm

Sekretarz: Marek Kurowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Prowadzenie kwartalnego monitoringu sprzedaży ubezpieczeń;
- Aktualizacja strony internetowej poświęconej informacji o ubezpieczaniu się w modelu direct www.poznajdirect.pl.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Opinia prawna i wystąpienie do KNF w sprawie legalności programów *Member Get Member* (uczestnictwo klientów usług ubezpieczeniowych zawieranych na odległość w programach partnerskich ubezpieczycieli, polegających na gratyfikowaniu w różnych formach przez zakłady ubezpieczeń osób rekomendujących posiadane produkty ubezpieczeniowe innym osobom);
- Opinia w sprawie włączenia sprzedaży bezpośredniej w zakres nowej dyrektywy UE o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Insurance Mediation Directive II).

Zespół ds. Oddziałów

Przewodnicząca: Beata Siwczyńska-Antosiewicz

Sekretarz: Marek Kurowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Identyfikowanie problemów, wypracowywanie rozwiązań oraz opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących funkcjonowania w Polsce zakładów ubezpieczeń zorganizowanych w formie oddziałów zagranicznych ubezpieczycieli;
- Konsultacje w sprawie przystąpienia oddziałów zagranicznych ubezpieczycieli działających w Polsce do uczestnictwa w projekcie monitorowania rynku ubezpieczeń w celu uzyskania bieżącej i pełnej informacji na temat wielkości i rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Opinia dot. propozycji obciążania oddziałów zagranicznych ubezpieczycieli działających w Polsce składką na rzecz Rzecznika Ubezpieczonych.

Zespół ds. Wypracowania Kodeksu Dobrych Praktyk Ochrony Danych Osobowych w Ubezpieczeniach

Przewodniczący: Ambroży Wójcik

Sekretarz: Stefan Szyszko

Liczba spotkań w 2012 r.: 17

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Przez cały rok 2012 trwały prace nad Kodeksem Dobrych Praktyk Ochrony Danych w Ubezpieczeniach. Nabrały one

tempa po zmianie kierownictwa GIODO i w roku 2011 wypracowano pierwszą część Kodeksu. W roku 2012 został on poddany konsultacjom, mającym na celu pozyskanie merytorycznej autoryzacji GIODO. Proces ten nie zakończył się w 2012 r. i będzie kontynuowany w latach następnych ze względu na wrażliwość materii oraz wolne tempo konsultacji z GIODO. W roku 2012 rozpoczęto prace nad drugą częścią Kodeksu, która ma obejmować kwestie znacznie trudniejsze od tych ujętych w części pierwszej. Znaczenie Kodeksu polega na potwierdzeniu uzgodnienia w skali rynku szeregu procedur wewnętrznych oraz interpretacji prawa w ZU dzięki wymianie poglądów i dyskusjom w trakcie kilkudziesięciu spotkań roboczych. Prace nad Kodeksem były istotne z tego względu, iż z szeregu argumentów dyskutowanych kwestii nie zostaną one docelowo ujęte w formalnym dokumencie, lecz będą dostępne jedynie w ekstranecie PIU – do dyspozycji specjalistów ochrony danych w zakładach.

Rola prac nad Kodeksem jest niezmiernie ważna także z tego powodu, że nowe unijne regulacje ochrony danych dopuszczają bardzo dużą rolę samoregulacji (kodeksów dobrych praktyk, rekomendacji, etc.). Proces prac jest więc w dużym stopniu zbieżny z konsultowaniem projektów nowych unijnych regulacji zarówno w aspektach systemowych, jak i poszczególnych kwestii merytorycznych.

Grupa Robocza ds. Opracowania Systemu Skutków Klęsk Żywiolowych

Przewodniczący: Piotr Lewiński

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 3

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Grupa Robocza opracowała założenia współpracy z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa, dotyczącej przesyłania raportów dziennych, tygodniowych i nadzwyczajnych. Raporty te przesyłane są obecnie do zakładów ubezpieczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej w formie plików w formacie PDF.

Najważniejsze opinie i legislacje:

- Założenia ustawy Prawo wodne. Do Ministerstwa Środowiska została przekazana informacja, że nowa ustawa – Prawo wodne powinna zakładać tworzenie map zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 88d obecnie obowiązującej ustawy Prawo wodne, również z uwzględnieniem obszarów charakteryzujących się prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi raz na dwieście lat. Dzięki temu będzie ona zgodna z wytycznymi zawartymi w Dyrektywie PE i Rady 139/2009/WE z 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II).
- Założenia do ustawy Prawo budowlane. Polska Izba Ubezpieczeń w przekazanym stanowisku zwróciła uwagę, że Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z jednej strony wycofując się ze zmian ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a z drugiej strony rezygnując z pozwoleń budowlanych dla innych robót budowlanych niż sama budowa, stworzyło lukę prawną, pozwalającą na remonty, odbudowę i rozbudowę obiektów budowlanych znajdujących się na terenach zalewowych i osuwiskowych.

- Opinia w sprawie postulatów Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie opracowania i wdrożenia systemu powszechnych ubezpieczeń od skutków katastrof naturalnych.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Grupa Robocza zorganizowała wspólnie z Fédération Française des Sociétés d'Assurances oraz Mission Risques Naturels spotkanie robocze dotyczące funkcjonowania systemu ubezpieczeń katastroficznych we Francji. Podczas tego spotkania omawiane były zagadnienia prawne, aktuarialna rola systemu, reasekuracja ryzyk katastroficznych oraz współpraca sektora publicznego z sektorem ubezpieczeniowym w zakresie zarządzania zagrożeniami i skutkami występowania katastrof naturalnych. W spotkaniu ze strony polskiej oprócz przedstawicieli Grupy uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Stronę francuską reprezentowali przedstawiciele administracji państwowej oraz rynku ubezpieczeniowego.
- Grupa Robocza wspólnie z Katedrą Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zorganizowała seminarium, którego celem było omówienie możliwości wprowadzenia obowiązku ubezpieczenia budynków od katastrof naturalnych z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa, w szczególności Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Grupa Robocza ds. Wymagań Funkcjonalnych Aplikacji na Potrzeby Umowy o Wzajemnym Uznawaniu Roszczeń Regresowych w Ubezpieczeniach Majątkowych

Przewodniczący: Artur Cieczkiewicz

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Grupa Robocza przygotowała Aneks nr 1 do umowy o wzajemnym uznawaniu roszczeń regresowych, na mocy którego do umowy przystąpi kolejnych 10 zakładów ubezpieczeń.
- Ponadto Grupa opracowała założenia do zmian w umowie, mających na celu doprecyzowanie przepisów oraz poprawę funkcjonalności procedur wzajemnego rozliczania roszczeń regresowych. Zmiany te stanowią podstawę do opracowania założeń funkcjonalnych aplikacji do wymiany informacji i dokumentacji w ramach porozumienia regresowego.

Grupa Robocza ds. Zarządzania Ryzykiem

Przewodniczący: Robert Kurzac

Sekretarz: Rafał Mańkowski

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 1

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Grupa Robocza opracowała założenia współpracy z VDS i Państwową Strażą Pożarną, mającej na celu przygotowanie materiałów edukacyjnych dla klientów zakładów ubezpieczeń w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Grupa Robocza ds. Przeciwdziałania Praniu Brudnych Pieniędzy

Przewodniczący: Jakub Niedźwiedzki

Sekretarz: Jan Piątek

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 2

Grupa Robocza ds. Przeciwdziałania Praniu Brudnych Pieniędzy (dalej Grupa Robocza) została powołana w celu przygotowania założeń ubezpieczeń skupionych w Polskiej Izbie Ubezpieczeń do wdrożenia zapisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w związku z dostosowaniem jej przepisów do Dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz Dyrektywy Komisji 2006/70/WE ustanawiającej środki wykonawcze do Dyrektywy 2005/60/WE, jak również zalecenia Specjalnej Grupy ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (FATF).

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Wypracowanie stanowiska Polskiej Izby Ubezpieczeń do projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej. Projekt z dnia 21 marca 2012 r. Stanowisko to w formie wielu uwag do projektu rozporządzenia zostało przekazane do Ministerstwa Finansów.
- Omówienie projektu rekomendacji PIU w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy.
- Omówienie założeń projektu ustawy FATCA i dostosowania się podmiotów polskich do wymagań tejże ustawy i działań w kierunku podpisania przez Polskę umowy międzynarodowej z USA w sprawie FATCA.
- Wspólne posiedzenie Grupy Roboczej i Podkomisji ds. Opatkowania Działalności Ubezpieczeniowej z przedstawicielami spółki konsultingowej w przedmiocie obowiązków związanych z projektem ustawy FATCA.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- W 2012 r. przedstawiciele Grupy Roboczej odbyli spotkanie z przedstawicielami GIIF w ramach uzgodnień międzyresortowych dotyczących projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, oraz brali udział w badaniu MONEYVAL, przeprowadzanego w Ministerstwie Finansów, jako przedstawiciele branży ubezpieczeniowej w zakresie poziomu wdrożenia III Dyrektywy UE.
- Przewodniczący Grupy Roboczej w 2012 r. pełnił funkcję przedstawiciela PIU w Insurance Europe w Grupie Zadaniowej Joint Anti-Money Laundering Taskforce. Ponadto w 2012 r. Przewodniczący Grupy Roboczej brał udział w spotkaniach Joint Anti-Money Laundering Taskforce, których przedmio-

tem było omówienie projektów Rekomendacji FATF w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przedstawienia uwag i rozwiązań do przedmiotowego projektu, które mogłyby być wdrożone w nowej wersji Rekomendacji FATF, jak również brał udział w spotkaniach z przedstawicielami Komisji Europejskiej, dotyczących planowanych zmian w zakresie prawa Unii Europejskiej, a w szczególności przeprowadzenia badania z realizacji III Dyrektywy i zakresu oraz harmonogramu przygotowania IV Dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Rekomendacje FATF zostały opublikowane w lutym 2012 r. i na ich podstawie rozpoczęły się prace nad przygotowaniem nowej Dyrektywy Unii Europejskiej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, której wstępne zapisy opiniowane były w ramach prac Grupy Roboczej.

- Dodatkowo w 2012 r. współpracowano z Ministerstwem Finansów, jak również ze Związkiem Banków Polskich w zakresie wdrożenia ustawy FATCA.

Grupa Robocza ds. Opłat Likwidacyjnych w Ubezpieczeniach z Ubezpieczeniowym Funduszem Kapitałowym / Grupa Robocza ds. Ubezpieczeń na Życie z UFK

Przewodniczący: Marek Twardowski / Krzysztof Szypuła

Sekretarz: Grzegorz Krasieński

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 14

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Grupa Robocza prowadziła prace nad Rekomendacją w sprawie dobrych praktyk informacyjnych dotyczących ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi. W Rekomendacji zostanie określony zakres informacji, które powinien uzyskać klient przed zawarciem ubezpieczenia. Ponadto zostanie zarekomendowana standardowa symulacja przebiegu ubezpieczenia z UFK oraz model opłat zapewniający transparentność poprzez ujednolicenie katalogu możliwych opłat, ich nazewnictwa oraz sposobu definiowania.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Zespół we własnym zakresie prowadził analizy, w szczególności oparte na opiniach, raportach oraz listach otwartych publikowanych przez Rzecznika Ubezpieczonych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- Polska Izba Ubezpieczeń we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowała 19 października 2012 r. konferencję pt: „Problematyka abuzowości w ubezpieczeniach na życie”. Referaty prezentowane na konferencji ukazały się w specjalnym wydaniu „Wiadomości Ubezpieczeniowych”.

Grupa Robocza ds. Skarg Konsumentów

Przewodniczący: Marcin Góralski

Sekretarz: Andrzej Kiciński

Liczba spotkań w 2012 r.: 6

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Dotychczasowe prace poświęcone były wypracowaniu jednolitej definicji „skargi” klientkiej i metodologii gromadzenia danych dotyczących skarg, zakresu informacji o skargach oraz

jednolitej interpretacji rynku co do systemowego opisu zidentyfikowanych nieprawidłowości.

- W ramach działań związanych z kwestią skarg konsumentów, w 2012 r. PIU przygotowała propozycję alternatywnego – do propozycji Rzecznika Ubezpieczonych – brzmienia przepisu o raportowaniu skarg do projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Projekt przekazano do Rzecznika Ubezpieczonych i Ministerstwa Finansów celem dalszych konsultacji. Ministerstwo Finansów odrzuciło wniosek Rzecznika Ubezpieczonych o uwzględnienie w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej obowiązku raportowania o skargach.
- Grupa Robocza ds. Skarg Konsumentów podjęła prace nad przygotowaniem propozycji rozwiązania systemowego uregulowania kwestii skarg konsumentów. Jako rozwiązanie systemowe rozumiemy zmodyfikowanie i ujednolicenie definicji skargi oraz ustalenie jednolitego zakresu informacji o skargach, gromadzonej i raportowanej przez wszystkich członków Izby (zarówno w ramach obowiązków informacyjnych wobec organu nadzoru, jak i przez członków Izby niepodlegających polskiemu nadzorowi).

Podstawą działań były: Uchwała KNF dotycząca „Zasad rozpatrywania reklamacji przez instytucje finansowe” oraz publikacja European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) „Guidelines on Complaints Handling by Insurance Undertakings”.

Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Grupa Robocza ds. Skarg Konsumentów PIU prowadziła działania związane z reakcją środowiska ubezpieczeniowego na coroczne wystąpienia Rzecznika Ubezpieczonych w sprawie przekazania do Biura Rzecznika danych nt. skarg. PIU w imieniu rynku ubezpieczeniowego występowała do RzU, wskazywała na konieczność systemowego uregulowania kwestii skarg konsumentów i nie rekomendowała członkom Izby przekazywania Rzecznikowi informacji ze swojej działalności, ujmowanych w sprawozdaniu z działalności Rzecznika za dany rok. Przesyłanie Rzecznikowi Ubezpieczonych wnioskowanych danych jest dublowaniem zadań instytucji nadzorczych.

Grupa Robocza ds. Krajowej Regulacji Stosowania Kryterium Płci

Przewodniczący: Piotr Szczepiórkowski

Sekretarz: Grzegorz Krasieński

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 10

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- W trakcie 2012 r. Grupa Robocza prowadziła prace nad projektem zmian legislacyjnych dostosowujących obowiązujące krajowe regulacje do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE z 1 marca 2011 r. w sprawie C-236/09 Test-Achats na temat zakazu stosowania kryterium płci przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego. Parlament zaakceptował zgłoszone przez PIU poprawki do ustawy o działalności ubezpieczeniowej w zakresie stosowania kryterium płci. Dzięki inicjatywie PIU Ministerstwo Finansów wydało interpretację, zgodnie z którą w zakresie stosowania nowych regulacji można korzystać z kierunku wykładni określonego w wytycznych Komisji Europejskiej, dotyczących stosowania dyrektywy rady 2004/113/WE w odniesieniu do ubezpieczeń, w świetle wyroku TSUE w sprawie C-236/09 [Test-Achats] (2012/C11/01).



Najważniejsze opinie i konsultacje:

- Grupa we własnym zakresie prowadziła stosowne analizy oraz opracowała propozycję regulacji wprowadzającej do polskiego prawa postanowienia ETS-u. W ramach prac zaproponowano doprecyzowanie zaleceń zawartych w wytycznych Komisji Europejskiej (opublikowanych w styczniu 2012 r.), tak by umożliwić sprawną implementację i sprawiedliwą interpretację istniejących uprawnień w zakresie funkcjonujących wieloletnich kontraktów ubezpieczeniowych. Konsultacje wypracowanych przez Grupę rozwiązań prowadzono z Ministerstwem Finansów, KNF, UOKiK, Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania.

Najważniejsze konferencje i seminaria:

- 30 maja 2012 r. Polska Izba Ubezpieczeń we współpracy z reasekuratorami zorganizowała konferencję naukową pt. „Równość płci a usługi ubezpieczeniowe”.

Grupa Robocza ds. Ubezpieczeń Turystycznych

Przewodnicząca: Beata Kalitowska

Sekretarz: Jakub Owoc

Liczba posiedzeń w 2012 r.: 5

Najważniejsze opracowania i rekomendacje:

- Rok 2012 przyniósł poważne problemy ze stosowaniem przepisów wynikających z ustawy o usługach turystycznych. W przypadku niewypłacalności trzech biur podróży wyso-

kości zawartych przez przedsiębiorców zabezpieczeń finansowych okazały się niewystarczające na pokrycie kosztów sprowadzenia do kraju turystów lub zwrotu wpłat klientom za niezrealizowane imprezy turystyczne. Grupa Robocza skupiła się na pracy nad rozporządzeniem dot. minimalnych sum gwarancji ubezpieczeniowej lub bankowej oraz nad pracami przygotowującymi ustawę o Turystycznym Funduszu Gwarancyjnym.

- W ramach przygotowania rekomendacji odnośnie gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym PIU sporządziła raport nt. systemów zabezpieczeń finansowych dla organizatorów turystyki w Niemczech, Francji, Holandii i Danii, zaprezentowany podczas Konwentu Marszałków w lipcu 2012 r.

Najważniejsze opinie i konsultacje :

- PIU pracowała nad Rekomendacją w sprawie dobrych praktyk w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych udzielanych organizatorom turystyki i pośrednikom turystycznym, będącą zbiorem ogólnych zasad postępowania Gwaranta na etapie udzielania gwarancji i obsługi roszczeń z umowy gwarancji oraz jednolitą interpretacją obowiązujących przepisów.
- Celem uniknięcia w kolejnych latach sytuacji, kiedy to gwarancja ubezpieczeniowa nie jest wystarczającym zabezpieczeniem klientów organizatorów turystyki, PIU przygotowała stanowisko rynku w kwestii Turystycznego Funduszu Gwarancyjnego, mającego być drugim filarem systemu zabezpieczeń klientów.



3. ANALIZA RYNKU UBEZPIECZEŃ

3.1. ZMIANY W PRAWIE UBEZPIECZENIOWYM W 2012 R.

- Ustawa z 14.12.2012 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej.
- Ustawa dokonała zmiany brzmienia art. 18a na następujące: „Art.18a. Zastosowanie przez zakład ubezpieczeń kryterium płci w kalkulowaniu składek ubezpieczeniowych i świadczeń nie może prowadzić do różnicowania składek ubezpieczeniowych i świadczeń poszczególnych osób”.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 13.07.2012 r. w sprawie rodzaju i zakresu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
- Rozporządzenie określa rodzaje dokumentów, które stanowią potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Rozporządzenia wskazuje także, jakie dane powinny być zawarte w takim dokumencie. W odniesieniu do obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych są to m.in. oznaczenie stron umowy ubezpieczenia – nazwa zakładu ubezpieczeń oraz imię, nazwisko, adres lub nazwa firmy i siedziba posiadacza pojazdu; przedmiot umowy ubezpieczenia; oznaczenie serii oraz numeru dokumentu ubezpieczenia; marka i model pojazdu mechanicznego, którego umowa ubezpieczenia dotyczy; numer rejestracyjny pojazdu mechanicznego, którego umowa ubezpieczenia dotyczy, jeżeli został nadany; okres, na jaki umowa ubezpieczenia została zawarta; suma gwarancyjna ubezpieczenia oraz wysokość składki ubezpieczeniowej.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 27.12.2012 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźników lotniczych, przedsiębiorców wykonujących obsługę naziemną oraz instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 18.04.2012 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 4.10.2012 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy ubiegającego się o zawarcie umowy na prowadzenie działalności w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego w portach lotniczych.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17.05.2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu udzielania zakładom ubezpieczeń przez podmioty wykonujące działalność leczniczą informacji o stanie zdrowia ubezpieczonych lub osób, na rzecz których ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, oraz sposobu ustalania wysokości opłat za udzielenie tych informacji.

- Rozporządzenie Ministra Finansów 13.12.2012 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz sprawozdań z działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

3.2. INFORMACJE O ZAKŁADACH ORAZ DEFINICJE STOSOWANYCH SKRÓTÓW I WSKAŹNIKÓW

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Polska Izba Ubezpieczeń zrzeszała 75 członków. Wśród nich było 51 spółek akcyjnych, 16 oddziałów zagranicznych oraz 8 towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. W porównaniu z 2011 r. liczba członków PIU nie uległa zmianie. Według danych Komisji Nadzoru Finansowego na koniec 2012 r. w Polsce notyfikowanych było prawie 500 zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Oddziały zagranicznych zakładów nie podlegają polskim wymogom sprawozdawczości i nie przekazują sprawozdań finansowych ani do Komisji Nadzoru Finansowego, ani do PIU. Z tego powodu w niniejszym raporcie nie ma części poświęconej działalności oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Prezentowane w raporcie dane finansowe w zakresie ubezpieczeń w Polsce pochodzą z raportów kwartalnych PIU. Charakterystykę światowego i europejskiego rynku ubezpieczeniowego wykonano na podstawie danych z raportu Insurance Europe Statistics No 46. Ranking krajów na światowym rynku ubezpieczeniowym oparty jest na danych z OECD.

Podstawowe wielkości charakteryzujące rynek ubezpieczeniowy w obu działach zaprezentowane zostały między innymi za pomocą tak zwanych *bubble charts*, czyli wykresów typu XY z punktami (kołami) o współrzędnych [X;Y], których powierzchnia odpowiada wartości prezentowanej kategorii (składki, lokaty, odszkodowania) w roku 2012. Na osi rzędnych [Y] takiego wykresu wskazano dynamikę badanej kategorii w relacji do roku poprzedniego dla każdego zakładu ubezpieczeń. Na osi odciętych [X] wskazano iloraz badanej wartości dla danego zakładu do wartości lidera segmentu, czyli jego względną pozycję wobec lidera. Oś ta ma skalę logarytmiczną i przecina oś Y w punkcie odpowiadającym dynamice całego segmentu rynku. Taki, pozornie skomplikowany sposób prezentacji, pozwala jednak na pokazanie rankingu wszystkich zakładów oraz zmian wartości wybranych kategorii względem średniej całego segmentu.

Wybrane wskaźniki efektywności prezentowane są również na wykresach typu XY, które ukazują rozkład wartości

wskaźników poszczególnych zakładów w dwóch okresach bez ich identyfikacji, ale ze wskazaniem poszczególnych kwartyli (Q1=25%, Mediana=Q2=50% oraz Q3=75%) oraz „średnich” Działów ubezpieczeń liczonych dla sum poszczególnych kategorii. Na osi Y przedstawiono skumulowaną częstotliwość. Oś (X) wskazuje wartości wskaźników poszczególnych zakładów uszeregowanych rosnąco. Obie osie przecinają się w punkcie wskazującym wartość wskaźnika dla całego Działu (różną od średniej wartości wskaźników). Taki sposób prezentacji pozwala na pokazanie benchmarku zakładów ubezpieczeń względem wartości wskaźników liczonych dla całego segmentu rynku.

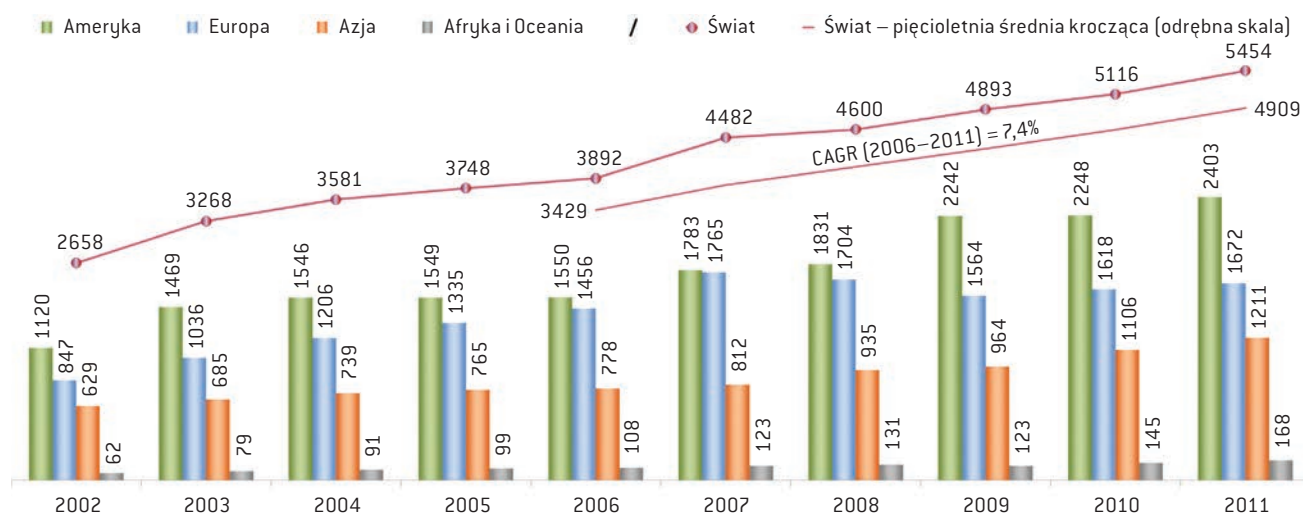
Definicje stosowanych skrótów i wskaźników:

- **Przypis lub składka** – składki przypisane brutto;
 - **Odszkodowania** – odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto;
 - **Zakłady** – towarzystwa (zakłady) ubezpieczeniowe objęte niniejszym raportem;
 - **Względny udział rynkowy** – mierzony jest relacją udziału rynkowego zakładu do udziału rynkowego lidera (stąd dla lidera = 1);
 - **CAGR** – średnioroczna stopa wzrostu;
 - **PPS i PPP** – Purchasing Power Standard – stosowana przez Eurostat wirtualna jednostka monetarna, w której wyraża się różne wielkości rachunków narodowych skorygowanych parytetem siły nabywczej, tzw. Purchasing Power Parities (PPP). PPP może być interpretowany jako kurs wymiany PPS na EUR i jest miarą zmienności poziomu cen w poszczególnych krajach EU27 definiowaną i obliczaną przez Eurostat.
- Prezentowane w raporcie wskaźniki liczone są według formuł zgodnych z definicjami stosowanymi przez UKNF, w szczególności:
- **Współczynnik retencji (zatrzymania)** – jest to procentowy udział składki na udziale własnym w składce przypisanej brutto;
 - **Współczynnik zatrzymania odszkodowań** – jest to procentowy udział odszkodowań i świadczeń na udziale własnym w odszkodowaniach i świadczeniach brutto;
 - **Współczynnik szkodowości brutto** – liczony jest jako stosunek sumy odszkodowań i świadczeń brutto oraz zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej brutto;
 - **Wskaźnik zespolony (combined ratio)** – jest to stosunek odszkodowań i świadczeń brutto skorygowanych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto, powiększonych o koszty działalności ubezpieczeniowej i powiększonych o pozostałe koszty na udziale własnym do składki zarobionej brutto;
 - **Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej** mierzony jest stosunkiem dochodów z lokat do średniej wartości lokat finansowych;
 - **Rentowność kapitałów własnych** mierzona jest stosunkiem wyniku finansowego netto do kapitałów własnych;
 - **Rentowność majątku** mierzona jest stosunkiem wyniku finansowego netto do aktywów bilansowych.
- Wartości wskaźników liczone dla Działów („średnich” Działów) to ich wartości wyliczone według tych samych formuł, ale dla sum odpowiednich kategorii ze wszystkich zakładów Działu I lub odpowiednio Działu II.

3.3. GLOBALNY RYNEK UBEZPIECZEŃ

Rysunek 3.

Nominalna składka przypisana brutto globalnego rynku ubezpieczeń w latach 2002–2011 w mld USD



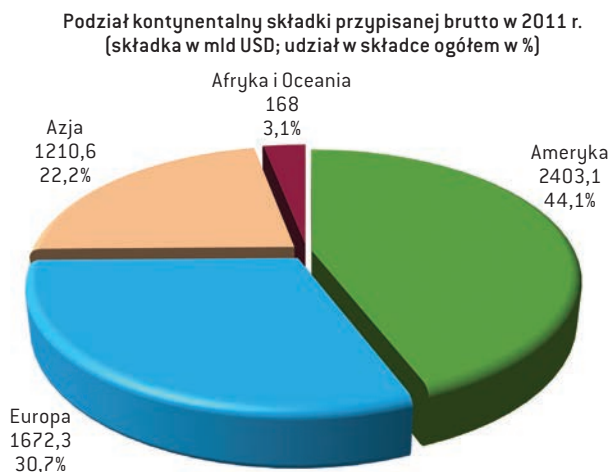
Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z Insurance Europe Statistics No46 oraz statystyk OECD, które korygują składki USA.

- Stosownie do danych Swiss Re cytowanych w raporcie Insurance Europe, skorygowanych danymi OECD dla USA, globalny rynek ubezpieczeń wzrósł w 2011 r. o 6,6% nominalnie względem roku poprzedniego i zbliżył się do wartości 5,5 biliona USD.
- CAGR (2006–2011) dla pięcioletniej średniej kroczącej wartości nominalnej globalnych składek wynosił 7,4%.

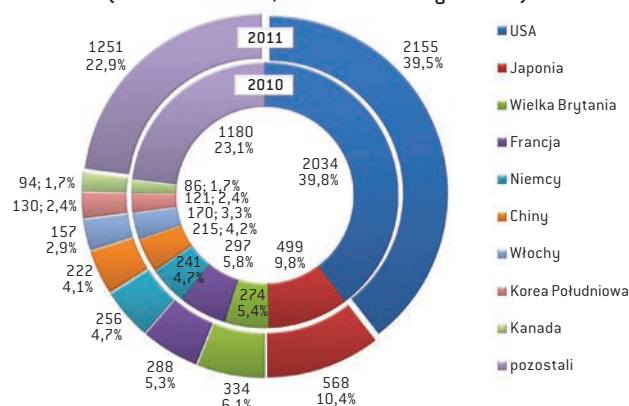
- CAGR (2002–2011) dla Ameryki wynosiło 8,9%, a dla Europy 7,9% pomimo spadków w latach 2008 i 2009.
- Skutków kryzysu finansowego nie widać w Azji, dla której CAGR (2002–2010) wynosił 7,5%.
- Wysoka dynamika w Europie była w niemałej mierze pochodną aprecjacji € wobec USD w całej dziesięcioletniej perspektywie.

Rysunek 4.

Struktura terytorialna ubezpieczeń w 2011 r.



Udział wiodących krajów w ubezpieczeniach ogółem w latach 2010–2011
(składka w mld USD; udział w składce ogółem w %)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe oraz statystyk OECD.

- W strukturze kontynentalnej globalnych ubezpieczeń według statystyk OECD dominuje Ameryka z udziałem 44,1%.
- Według OECD tylko Stany Zjednoczone mają blisko 49% udziału w składce krajów zrzeszonych w tej organizacji, co odpowiada blisko 40% globalnego rynku ubezpieczeń.
- Niezależnie od źródeł statystycznych różniących się metodyką liczenia składki, Stany Zjednoczone są na pierwszym miejscu globalnego rynku ubezpieczeń. Na drugim miejscu jest

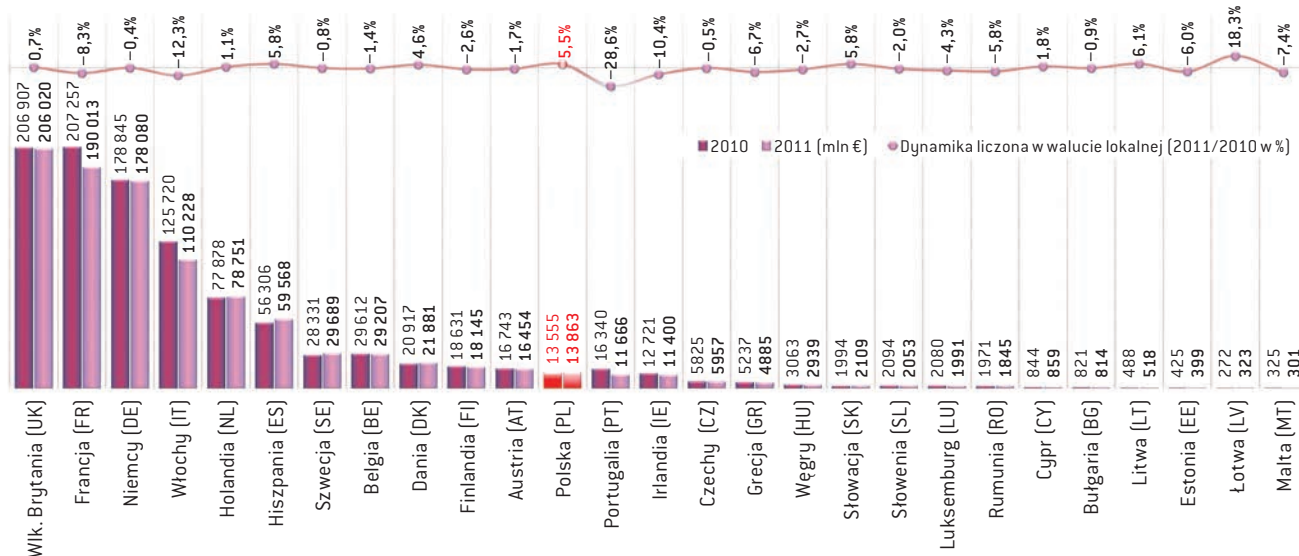
Japonia, ze składką 568 mld USD (10,4% globalnego rynku). Kolejne trzy miejsca w 2011 r. zajmowały kraje europejskie: Wielka Brytania 6% oraz Francja i Niemcy mające po około 5% rynku światowego.

- Chiny, które w światowym rankingu zajmują szóste miejsce, odnotowały w 2011 r. 15-proc. spadek składek Działu I przy 10-proc. wzroście składek Działu II zdominowanego w 75% przez składki komunikacyjne.

3.4. RYNEK UBEZPIECZEŃ W UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2010–2011

Rysunek 5.

Wartość i dynamika składki przypisanej brutto krajów Unii Europejskiej w latach 2010–2011



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

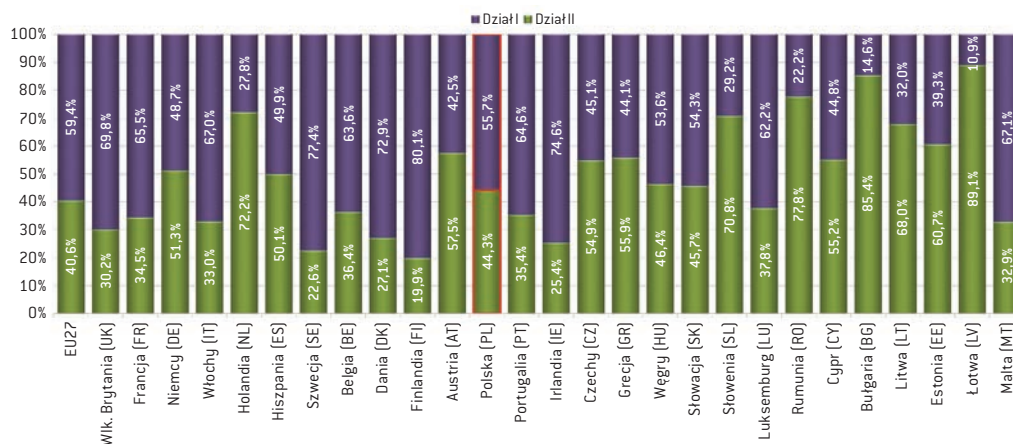
- Suma całkowitych składek krajów Unii Europejskiej wynosiła **1 bilion € w 2011 r.** i zmalała o 3,4% względem roku 2010.
- Przyrost całkowitych składek polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2011 r., liczony w walucie lokalnej, należał do najwyższych w EU27 i wynosił 5,5% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 13,9 mld € w 2011 r. stanowiła 1,4% rynku unijnego i zajmowała 12 miejsce w rankingu krajów EU27.

Nominalnie było to więcej niż w Irlandii, Grecji i po raz pierwszy w Portugalii.

- W 2011 r. spośród dominujących krajów największe wzrosty względem roku poprzedniego, liczone w walutach lokalnych, osiągnęły: Hiszpania (5,8%), Dania (4,6%), Holandia (1,1%).
- W tym samym okresie spadki odnotowało aż 18 krajów, w tym największe: Portugalia o 28,6%, Włochy o 12,3%, Irlandia o 10,4% oraz Francja o 8,3%.

Rysunek 6.

Struktura składki przypisanej brutto krajów Unii Europejskiej w 2011 r. (kraje uporządkowane składką malejącą)

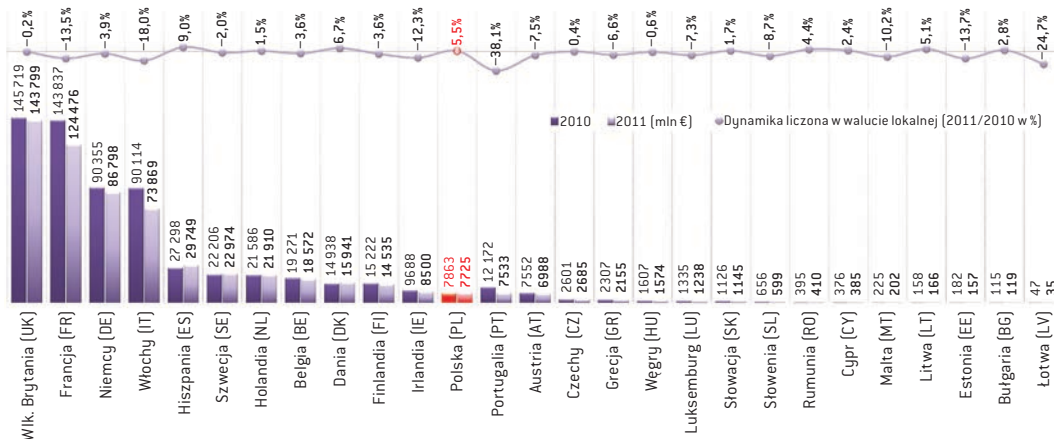


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

- W strukturze ubezpieczeń w Unii Europejskiej w 2011 r. przewagę miały ubezpieczenia Działu I: 59,4%.
- Relatywnie wysoki udział Działu II w ubezpieczeniach niektórych wiodących krajów to efekt wysokiego udziału ubezpieczeń zdrowotnych: Holandia, Niemcy i Hiszpania.
- Włochy o najwyższej liczbie pojazdów na tysiąc obywateli, wynoszącej około 680 sztuk, wyjątkowo charakteryzuje wysoki udział ubezpieczeń komunikacyjnych wśród krajów wysoko rozwiniętych.
- W nowych i mniejszych krajach członkowskich UE składki Działu II dominują z uwagi na wysoki udział ubezpieczeń komunikacyjnych i rzeczowych.
- W Polsce udział Działu II w ubezpieczeniach ogółem wynosił 44,3% w 2011 r., a udział wspomnianych wyżej dwóch grup w Dziale II stanowił 75%.

Rysunek 7.

Wartość i dynamika składki przypisanej brutto Działu I krajów Unii Europejskiej w latach 2010–2011



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

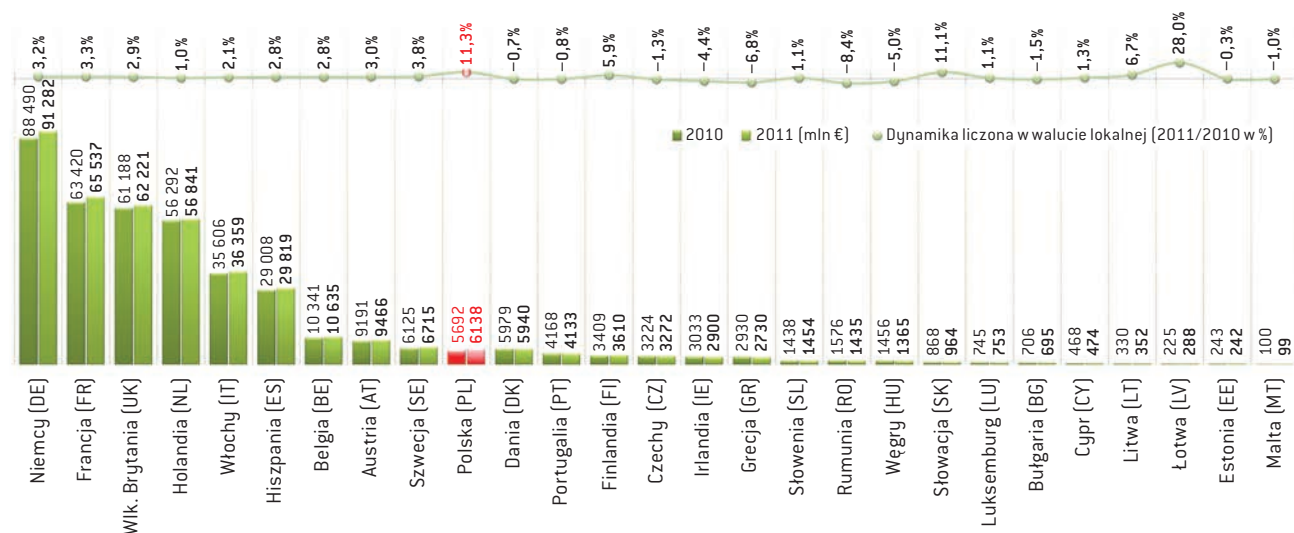
- Suma składek Działu I krajów Unii Europejskiej wynosiła 594 mld € w 2011 r. i zmalała o 7,0% względem roku 2010.
- Przyrost składek Działu I polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2011 r., liczony w walucie lokalnej, był dodatni, chociaż wynosił zaledwie 1,4% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 7,7 mld € w 2011 r. stanowiła 1,3% rynku unijnego i zajmowała 12 miejsce w rankingu krajów EU27.

Nominalnie było to więcej niż w Grecji, Austrii czy Portugalii i niewiele mniej niż w Irlandii.

- W 2011 r. pośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Hiszpania (9,0%), Dania (6,7%) i Holandia (1,5%).
- W tym samym okresie spadki odnotowało aż 17 krajów, w tym największe: Portugalia o 38,1%, Włochy o 18,0% oraz Francja o 13,5%.

Rysunek 8.

Wartość i dynamika składki przypisanej brutto Działu II krajów Unii Europejskiej w latach 2010–2011



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

- Suma składek Działu II krajów Unii Europejskiej wynosiła 406 mld € w 2011 r. i wzrosła o 2,4% względem roku 2010.
- Przyrost składek Działu II polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2011 r., liczony w walucie lokalnej, był wielokrotnie wyższy niż średnia dla EU27 i wynosił 11,3% względem roku poprzedniego.
- Polska ze składką 6,1 mld € w 2011 r. stanowiła 1,5% rynku unijnego i zajmowała 10 miejsce w rankingu krajów EU27.

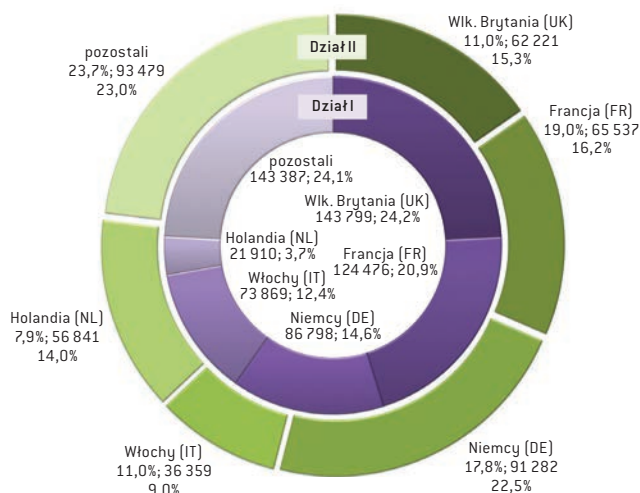
Nominalnie było to więcej niż w Danii, Portugalii, Finlandii, Czechach, Irlandii czy Grecji i niewiele mniej niż w Szwecji.

- W 2011 r. pośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Francja (3,3%), Niemcy (3,2%), Wielka Brytania (2,9%) i Hiszpania (2,8%).
- W tym samym okresie Irlandia odnotowała spadek o 4,4%, a Portugalia o 0,8%.

Rysunek 9.

Udział wiodących krajów Unii Europejskiej w składce przypisanej brutto łącznie w 2011 r.

Nazwa kraju – udział w sumie składek Działu I i II EU27 w %
 składka w mln € i udział w składce Działu II EU27 w % – koło zewnętrzne
 składka w mln € i udział w składce Działu I EU27 w % – koło wewnętrzne



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

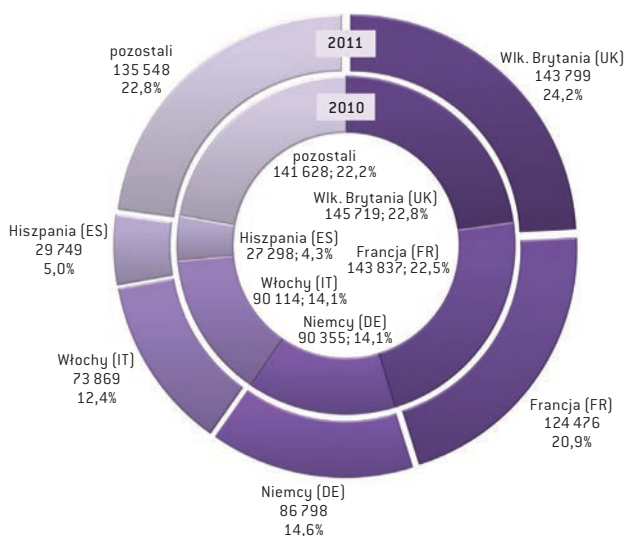
- Pięć państw zebrało łącznie 76% składek ogółem rynku ubezpieczeniowego Unii Europejskiej w 2011 r.
- Wielka Brytania miała 20,6%, a Francja 19,0% łącznej składki z obu działów ubezpieczeń w 2011 r.
- Na trzecim miejscu byli Niemcy posiadające 17,8% unijnego rynku ubezpieczeń w 2011 r.

- Te trzy wymienione państwa miały zatem łącznie ponad połowę (57,4%) całego rynku.
- Na czwartym miejscu były Włochy z udziałem 11,0%.
- Holandia z uwagi na imponujący poziom składek z ubezpieczeń zdrowotnych uplasowała się na piątym miejscu w Unii z 7,9-proc. udziałem w 2011 r.

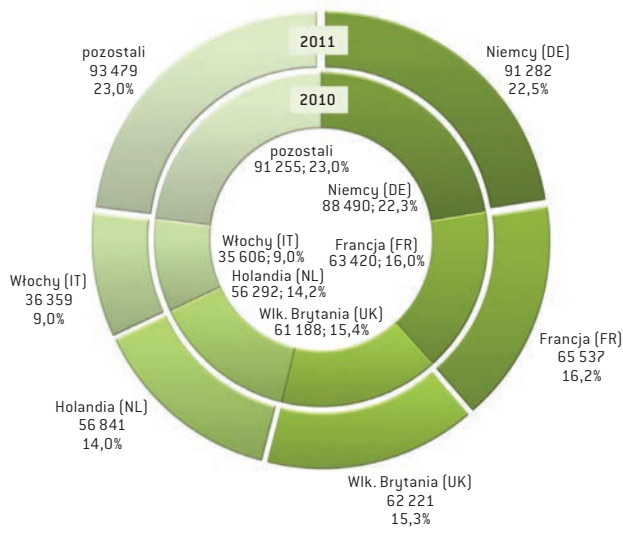
Rysunek 10.

Pięć wiodących krajów Unii Europejskiej w składce przypisanej brutto Działu I i II w latach 2010–2011

(składka Działu I w mln €, udział w sumie składek Działu I EU27 w %)



(składka Działu II w mln €, udział w sumie składek Działu II EU27 w %)



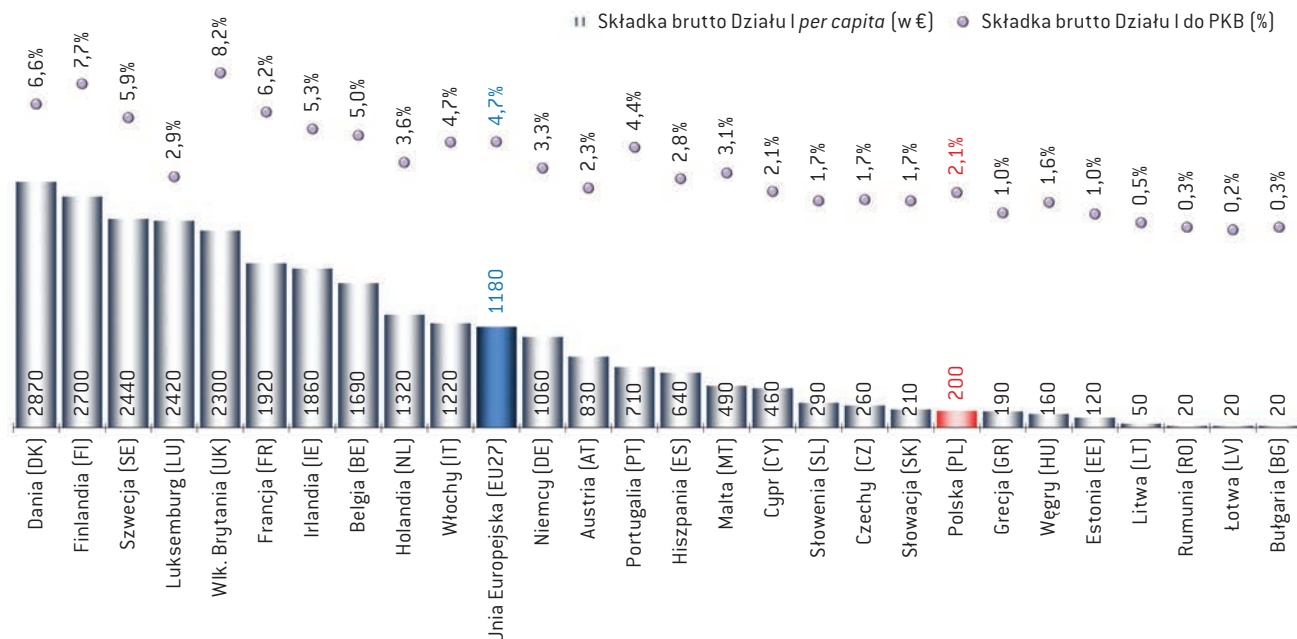
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

- Podobnie jak w przypadku ogółu składek, Dział I unijnego rynku ubezpieczeniowego zdominowany był przez pięć państw posiadających łącznie 77% w 2011 r.
- Dwa pierwsze miejsca zajmowały Wielka Brytania i Francja z udziałem odpowiednio: 24,2% oraz 20,9% w 2011 r. Składki zarówno Wielkiej Brytanii, jak i Francji, w 2011 r. zmalały w relacji do roku 2010.
- Dwa kolejne miejsca zajmowały Niemcy i Włochy z udziałem odpowiednio 14,6% i 12,4%.
- Na piątym miejscu była Hiszpania z udziałem 5,0%.

- W Dziale II dominującą pozycję miały Niemcy z 22,5% unijnego rynku w 2011 r.
- Kolejne dwa kraje to Francja (16,2%) i Wielka Brytania (15,3%). Niewiele mniej, bo 14% unijnego rynku w Dziale II miała Holandia dzięki wysokiemu udziałowi składek zdrowotnych.
- Włochy z wkładem 9% dopełniały udział pięciu wymienionych państw do 77% składek Działu II.
- W strukturze składek Działu II państw Unii w 2011 r. 29% to ubezpieczenia komunikacyjne, 25% zdrowotne (z wyłączeniem wypadkowych), a 20% to ubezpieczenia rzeczowe.

Rysunek 11.

Gęstość i penetracja ubezpieczeń Działu I w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.

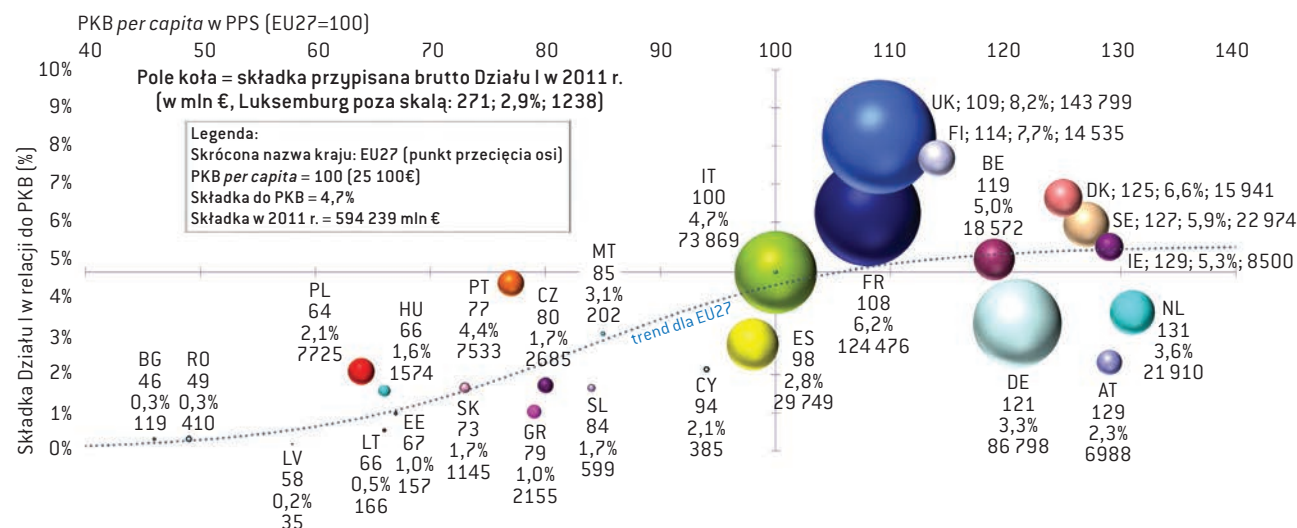


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

- Relacja składki przypisanej brutto ubezpieczeń Działu I do PKB dla Polski wynosiła 2,1% w 2011 r. To był wynik lepszy od wyniku dotkniętej kryzysem Grecji i zbliżony do wyniku Austrii, ale ponad dwukrotnie niższy niż średnia w krajach Unii Europejskiej.
- Składka przypisana brutto Działu I per capita wynosiła 200 € w porównaniu z 1180 € dla wszystkich krajów Unii Europejskiej. To był wynik również lepszy od wyniku Grecji, ale ponad trzykrotnie niższy niż w porównywalnej Hiszpanii.

Rysunek 12.

Zależność penetracji ubezpieczeń Działu I od PKB per capita w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

- W 2011 r. średni PKB per capita dla EU27 wynosił około 25,1 tys. € = 25,1 tys. PPS (kurs wymiany PPS na € = 1). PKB per capita w Polsce, po przeliczeniu przez średni kurs €/PLN, wynosił 9,5 tys. €. PPP dla Polski wynosiło 1,69. Zatem polski PKB per capita wynosił $9,5 \times 1,69 \approx 16,1$ tys. PPS. Jeśli przyjmiemy, że EU27=100%, to polski PKB per capita można przeliczyć jako iloraz $(16,1 \text{ tys. PPS}) \div (25,1 \text{ tys. PPS})$, co dawało Polsce 64% średniej EU27 (zgodnie z tabelą Eurostat i wykresem powyżej).
- Polska w 2011 r. odnotowała przypis składki brutto w Dziale I ponad 7,7 miliarda €, co stanowiło 1,3% całego przypisu EU27 wynoszącego 594 mld €.
- Relacja składki Działu I do PKB dla Polski wynosiła 2,1%, w porównaniu z 4,7% dla EU27, przy PKB per capita na poziomie 64% średniej dla EU27.
- W Polsce wskaźnik penetracji był najwyższy spośród nowych członków Unii i przewyższał poziom linii trendu wyliczonego dla wszystkich krajów metodą regresji krzywą logistyczną. Był

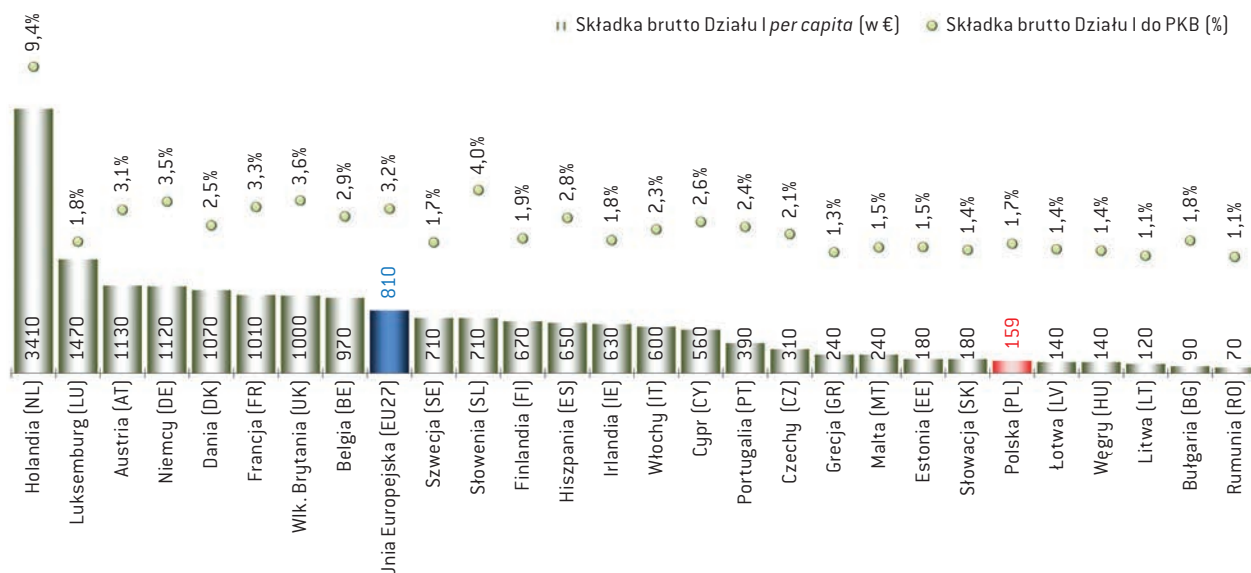
to jednak efekt utrzymującego się na wysokim poziomie przy-
pisu z portfela produktów antybelkowych w grupie 1 w Polsce.

- Wyniki roku 2012, w którym penetracja Polski istotnie wzra-

stała z racji wzrostu składek aż o 14% przy wzroście PKB zale-
dwie o 1,8%, mogą wynieść Polskę powyżej Portugalii, w której
notowany jest spadek zarówno składek, jak i PKB.

Rysunek 13.

Gęstość i penetracja ubezpieczeń Działu II w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

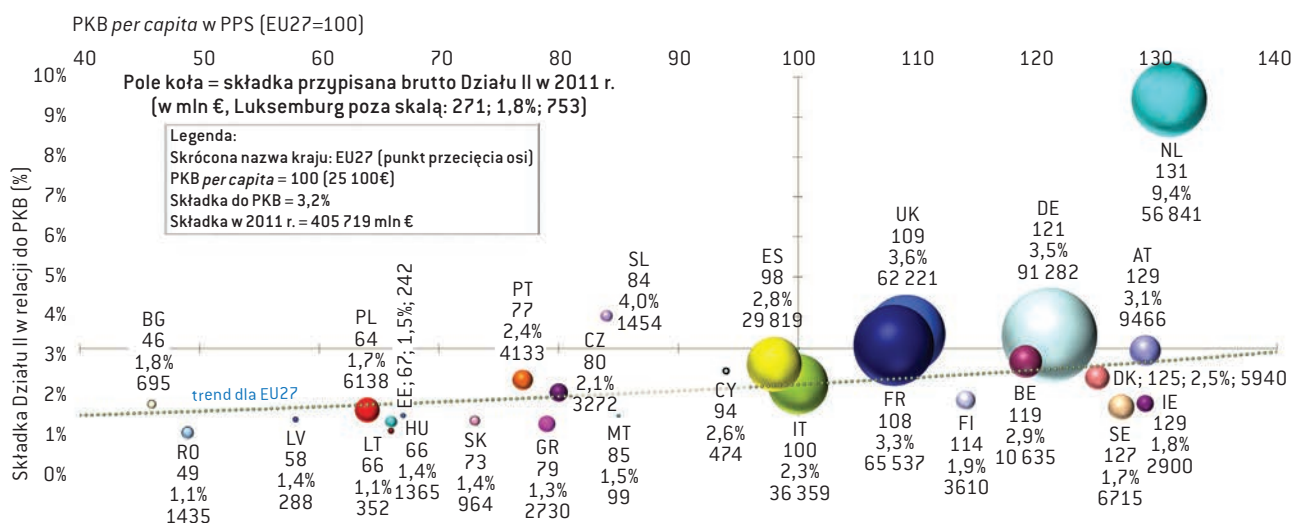
- Relacja składki przypisanej brutto ubezpieczeń Działu II do PKB dla Polski wynosiła 1,7% w 2011 r. To był, podobnie jak w Dziale I, wynik lepszy od wyniku dotkniętej kryzysem Grecji jednak blisko dwukrotnie niższy niż średnia dla krajów Unii Europejskiej.
- W Polsce składka przypisana brutto Działu II per capita wynosiła 159 € w porównaniu z 810 € dla wszystkich krajów

Unii Europejskiej. To był również jeden z najniższych wyników pośród krajów unijnych i niższy niż w Słowacji czy Estonii.

- Wyjątkowo wysoki poziom składki per capita oraz penetracji w Holandii wynika z faktu wprowadzenia od 2006 r. obowiązkowych ubezpieczeń zdrowotnych w tym kraju.

Rysunek 14.

Zależność penetracji ubezpieczeń Działu II od PKB per capita w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.



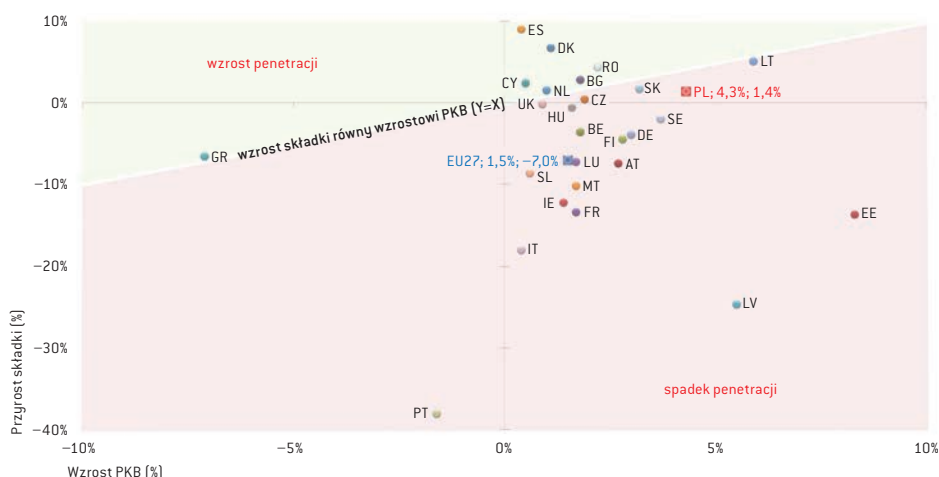
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

- Polska w 2011 r. odnotowała przypis składki brutto ponad 6,1 mld €, co stanowiło 1,5% całego przypisu EU27 wynoszącego 406 mld €.
- Relacja składki Działu II do PKB dla Polski wynosiła 1,7%, w porównaniu z 3,2% dla EU27, przy PKB *per capita* na poziomie 64% średniej dla EU27.
- Polska miała zatem penetrację zbliżoną do tej u nowych członków Unii, ale nieco poniżej linii trendu wyliczonej dla wszystkich krajów metodą regresji. Linia ta w Dziale II ma charakter prostej, w przeciwieństwie do Działu I, gdzie ma postać typu S.

- Poziom linii trendu EU27 osiągnęły Czechy i zbliżyły się wartościowo do Portugalii, przez co przewyższyły Grecję.
- Zważywszy, że Polska jest jednym z najbardziej zmotoryzowanych krajów Europy oraz leży w niemal identycznej strefie klimatycznej jak Czechy, to należy się spodziewać dalszego wzrostu wartości składek z ubezpieczeń Działu II.
- Wyniki roku 2012, w którym penetracja rynku w Polsce rosła wskutek wzrostu wartości składek Działu II o 3,9% przy wzroście PKB na poziomie 1,8%, pozwolą pozostać w tym łagodnym trendzie wzrostowym.

Rysunek 15.

Zależność dynamiki składki Działu I od dynamiki PKB w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.



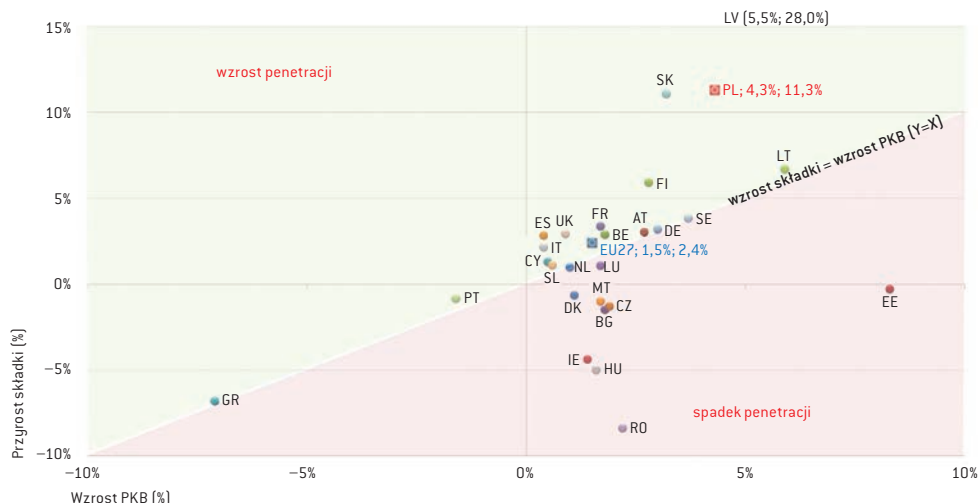
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

- W 2011 r. dynamika przyrostu składek Działu I w Polsce wynosiła 1,4% i była poniżej dynamiki wzrostu PKB równej 4,3%. Penetracja zatem malała i był to wynik bardzo wysokiej bazy lat poprzednich.
- W 2011 r. średni spadek składek, liczony dla wszystkich krajów EU27, wynosił 7,0% wobec wzrostu PKB o 1,5%, co oznaczało głęboki spadek penetracji.
- Najgłębszy spadek penetracji przy jednoczesnym spadku PKB notowano w Portugalii. W Grecji składki Działu I spadały w tym samym tempie co PKB.

- Z wyjątkiem Holandii i Wielkiej Brytanii, gdzie w 2011 r. wzrost składki był na poziomie wzrostu PKB, większość znaczących krajów notowało relatywnie głęboki spadek penetracji w Dziale I. We Włoszech i Francji dynamika spadku składek była dwucyfrowa.
- W Niemczech, gdzie wzrost PKB w 2011 r. należał do najwyższych w EU27, gdyż wynosił 3%, składki Działu I spadły o blisko 4% w tym samym okresie.
- Najwyższe wzrosty penetracji odnotowały w 2011 r. Hiszpania oraz Dania.

Rysunek 16.

Zależność dynamiki składki Działu II od dynamiki PKB w krajach Unii Europejskiej w 2011 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe i Eurostat.

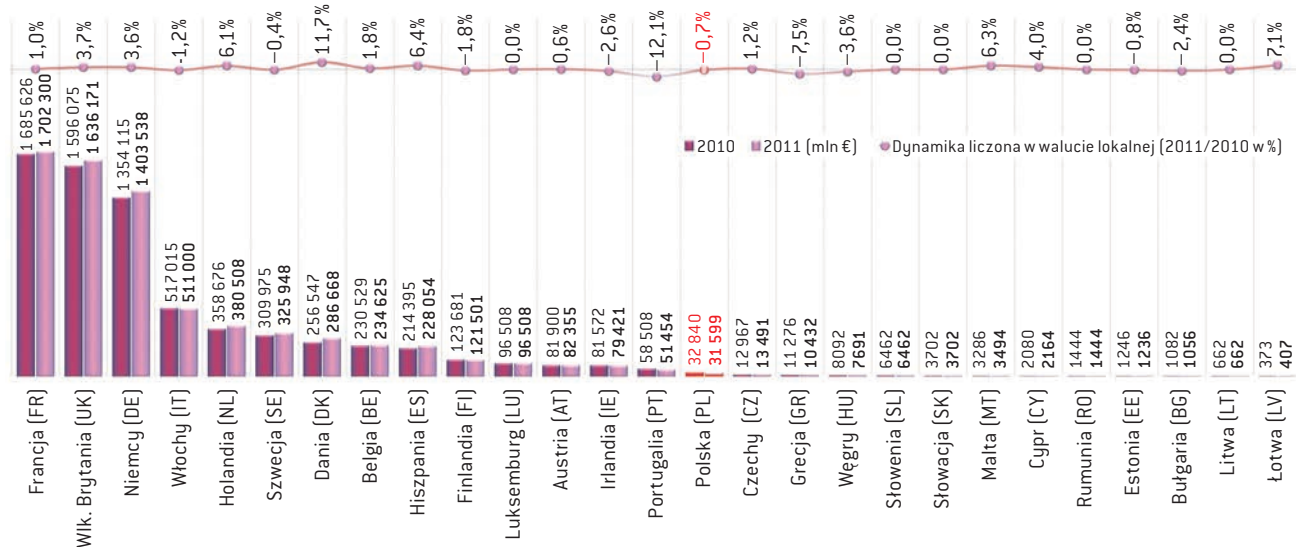
- W 2011 r. dynamika przyrostu składek Działu II w Polsce wynosiła 11,3% w relacji do 4,3% wzrostu PKB. W roku 2012 penetracja nadal rosła, ale wolniej. Składki wzrosły bowiem o 3,9%, czyli szybciej niż wzrost PKB szacowanego na około 1,8%.
- W 2011 r. średni przyrost składek, liczony dla wszystkich krajów EU27, wynosił 2,4% wobec wzrostu PKB o 1,5%, co ozna-

czało przyrost penetracji. W Polsce wzrost penetracji należał do najwyższych w 2011 r.

- Większość kluczowych krajów była na poziomach zbliżonych do średniej europejskiej. Istotny spadek penetracji nastąpił w Irlandii, na Węgrzech i w Rumunii.

Lokaty krajów EU27 w latach 2010–2011

Rysunek 17. Wartości i dynamika lokat branży ubezpieczeniowej w krajach Unii Europejskiej w latach 2010–2011

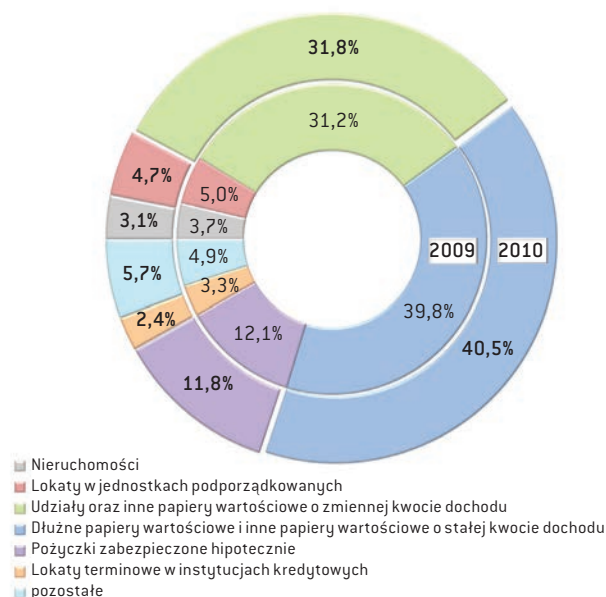


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

- Suma lokat w działalności ubezpieczeniowej krajów Unii Europejskiej wynosiła 7234 mld € w 2011 r. i wzrosła o 2,5% względem roku 2010.
- Polski rynek ubezpieczeniowy w 2011 r. liczony w walucie lokalnej odnotował spadek stanu lokat o 0,7% względem roku poprzedniego.
- Polska z lokatami 31,6 mld € w 2011 r. stanowiła 0,44% rynku unijnego i zajmowała 15 miejsce w rankingu krajów EU27. Nominalnie było to więcej niż w Czechach, Grecji i na Węgrzech razem oraz o około 20 mld € mniej niż w Portugalii.
- W 2011 r. pośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Dania (11,7%), Hiszpania (6,4%), Holandia (6,1%), Wielka Brytania (3,7%) i Niemcy (3,6%).
- W tym samym okresie Portugalia odnotowała spadek wartości lokat o 12,1%, a Grecja o 7,5%.

Rysunek 18.

Struktura przedmiotowa lokat w EU27 w latach 2009–2010 (w %)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

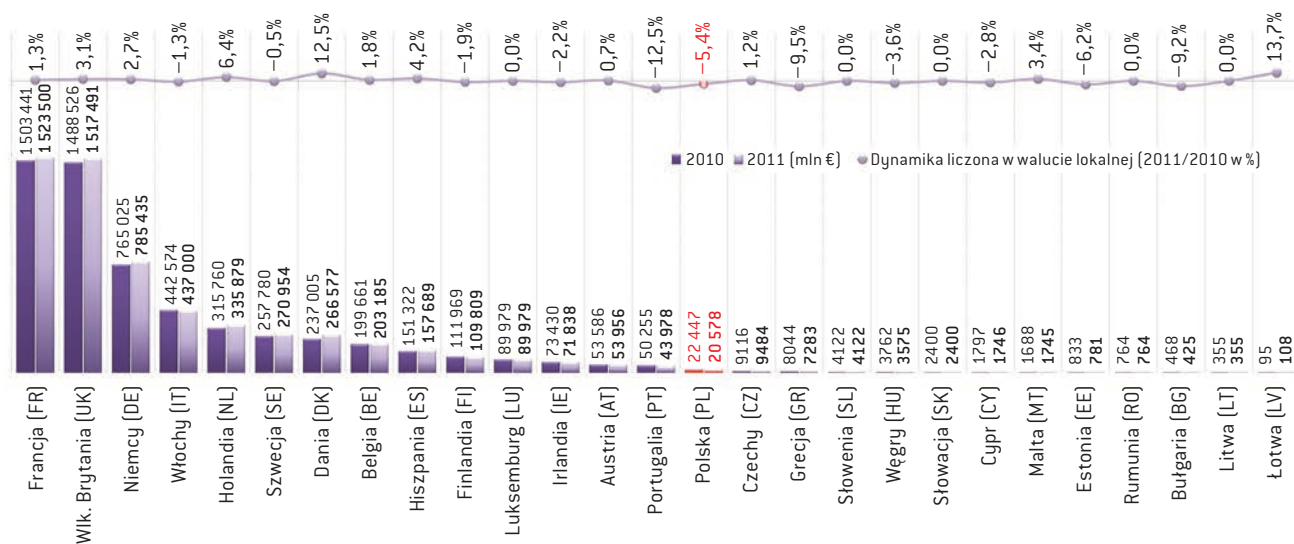
- Według ostatnich dostępnych danych za 2010 r. w strukturze lokat unijnej branży ubezpieczeniowej dominowały instrumenty finansowe o stałej (40,5%) oraz o zmiennej (31,8%) kwocie dochodu. Obie te kategorie nieznacznie wzrosły w relacji do roku 2009.
- Trzecią pozycję w strukturze lokat (11,8% w 2010 r.) miały, praktycznie niewystępujące w Polsce, pożyczki zabezpieczo-

ne hipotecznie. Lokaty w jednostkach podporządkowanych stanowiły mniej niż 5%.

- Lokaty europejskiej branży ubezpieczeniowej w relacji do łącznego PKB przekraczały 50% w 2010 r. Najwyższą wartość relacji lokat do PKB, około 90%, odnotowano w Danii, Anglii i Szwecji.
- W Polsce lokaty stanowiły 8,5% PKB w 2011 r.

Rysunek 19.

Wartość i dynamika lokat Działu I w krajach Unii Europejskiej w latach 2010–2011



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

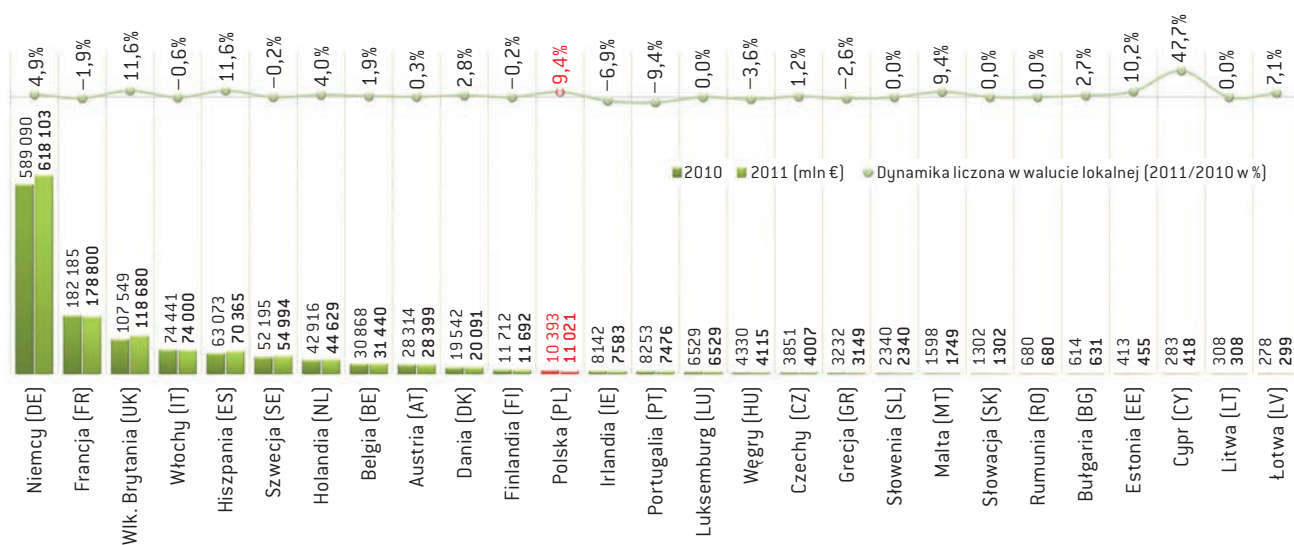
- Suma lokat Działu I krajów Unii Europejskiej wynosiła 5921 mld € w 2011 r. i wzrosła o 2,1% względem roku 2010.
- Lokaty Działu I polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2011 r. odnotowały spadek liczony w walucie lokalnej, wynoszący 5,4% względem roku poprzedniego.
- Polska z lokatami 20,6 mld € w 2011 r. stanowiła 0,4% rynku unijnego i zajmowała 15 miejsce w EU27. Nominalnie było

to więcej niż w Grecji i Czechach razem oraz dwa razy mniej niż w Portugalii.

- W 2011 r. spośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Dania (12,5%), Holandia (6,4%), Wielka Brytania (3,1%) i Niemcy (2,7%).
- W tym samym okresie Portugalia odnotowała spadek wartości lokat o 12,5%, a Grecja i Bułgaria po około 9%.

Rysunek 20.

Wartość i dynamika lokat Działu II w krajach Unii Europejskiej w latach 2010–2011



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Insurance Europe.

- Suma lokat Działu II krajów Unii Europejskiej wynosiła 1303 mld € w 2011 r. i wzrosła o 3,9% względem roku 2010.
- Dział II polskiego rynku ubezpieczeniowego w 2011 r. odnotował wzrost stanu lokat o 9,4% względem roku poprzedniego, licząc w walucie lokalnej.
- Polska z lokatami 11,0 mld € w 2011 r. stanowiła 0,8% rynku unijnego i zajmowała 12 miejsce w rankingu krajów EU27.

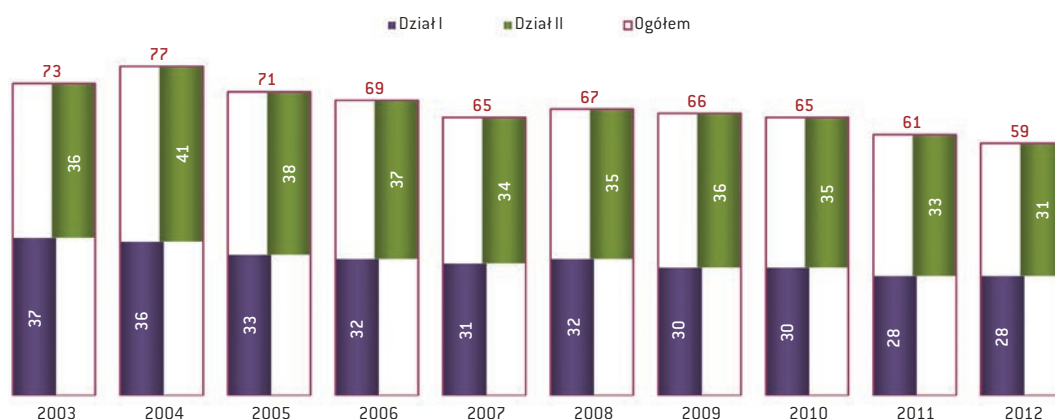
Nominalnie było to więcej niż w Irlandii czy Portugalii, nieco mniej niż w Finlandii oraz blisko dwa razy mniej niż w Danii.

- W 2011 r. spośród dominujących krajów największy wzrost względem roku poprzedniego, liczony w walutach lokalnych, osiągnęły: Wielka Brytania (11,8%) i Hiszpania (11,6%).
- W tym samym okresie Portugalia odnotowała spadek wartości lokat o 9,4%, a Irlandia o 6,9%.

3.5. RYNEK UBEZPIECZEŃ W POLSCE W OSTATNICH DZIESIĘCIU LATACH

Rysunek 21.

Liczba zakładów ubezpieczeń w Polsce w latach 2003–2012



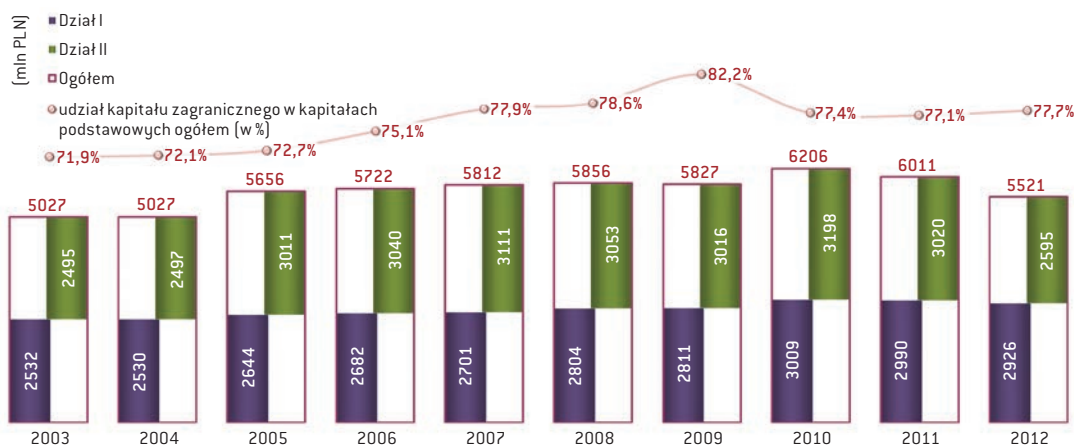
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Liczba towarzystw ubezpieczeniowych objętych statystyką PIU zmalała z 77 w 2004 r. do 59 w 2012 r. W tym samym czasie liczba zakładów Działu II zmalała z 41 do 31. W Dziale I z 37 w 2003 r. pozostało 28 zakładów w 2012 r.
- W Dziale I liczba zakładów nie uległa zmianie w 2012 r., mimo istotnych przejęć kapitałowych na rynku obejmujących TUŃŻ Europa oraz Open Life.

- W Dziale II w lipcu 2012 r. InterRisk TU SA Vienna Insurance Group przejął prawa i obowiązki PZM TU SA Vienna Insurance Group. W grudniu 2012 r., w wyniku podniesienia kapitału zakładowego TUiR Warta SA w drodze emisji akcji, które przejął Talanx International w zamian za przekazanie Warcie całego majątku HDI Asekuracja, nastąpiło połączenie obu zakładów. Po tej transakcji udział Talanx International w kapitale Warty wynosi 75%, a japoński partner – Meiji Yasuda – ma 25% udziałów.

Rysunek 22.

Wartość kapitałów podstawowych zakładów w Polsce oraz udział kapitału zagranicznego w latach 2003–2012



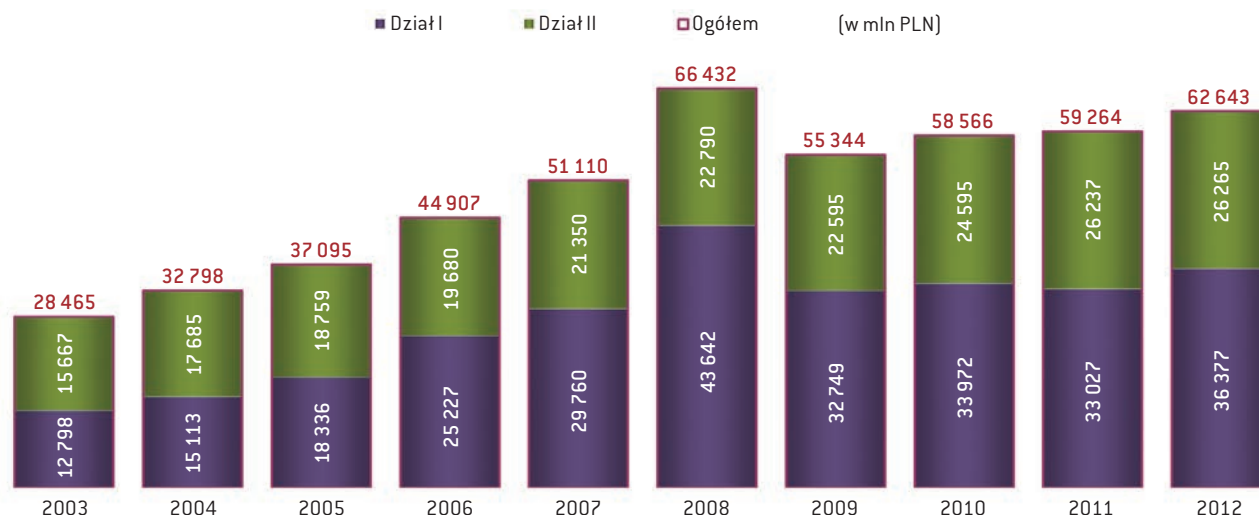
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Po spadku udziału kapitału zagranicznego w kapitałach towarzystw ubezpieczeniowych z 82,2% w roku 2009 do 77,4% w 2010 r., spowodowanym wycofaniem inwestora zagranicznego z PZU, nastąpiła stabilizacja, pomimo postępującej konsolidacji branży. W roku 2012 udział inwestorów zagranicznych w sumie kapitałów podstawowych obu działów ubezpieczeń wyniósł 77,7%.

- Wartość kapitałów podstawowych w Dziale I wyrażona w cenach roku 2012 tylko nieznacznie spadła do poziomu 2926 mln PLN. Spadek wartości kapitałów podstawowych w Dziale II z ponad 3 miliardów PLN w latach 2005–2011 do blisko 2,6 miliarda w 2012 r. jest wynikiem wspomnianej konsolidacji zakładów, zwłaszcza w Vienna Insurance Group oraz grupie tworzonej przez Talanx International.

Rysunek 23.

Składka przypisana brutto w Polsce w latach 2003–2012 w cenach roku 2012



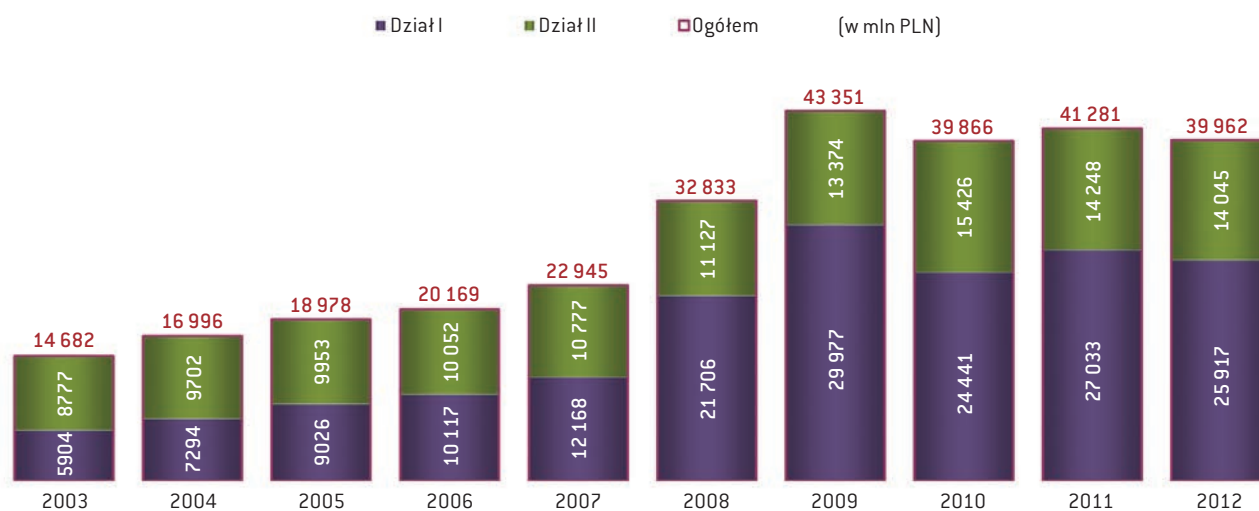
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Maksymalną, realną wartość składki przypisanej brutto w kwocie ponad 66 mld PLN odnotowano w 2008 r. Wynik ten Polski rynek ubezpieczeniowy osiągnął za sprawą nadzwyczajnego wzrostu składek Działu I do 44 mld PLN dzięki sprzedaży grupowych ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym, głównie w segmencie bancassurance.
- CAGR (2003–2007), czyli średnioroczna stopa wzrostu realnej wartości składek w latach 2003–2007, wynosiła 12% ogółem, 18% w Dziale I oraz 6% w Dziale II.

- CAGR (2003–2012), który do pewnego stopnia eliminuje wyjątkowy poziom składek z roku 2008, wyniósł: 9,2% ogółem, 12,3% dla Działu I oraz 5,9% dla Działu II.
- Ponieważ portfel ubezpieczeniowy grupy 1 Działu I nadal zawiera znaczącą wartość polis o charakterze lokacyjnym, to wartość składki ochronnej należy estymować na niższym poziomie, a jej wzrost był znacznie wolniejszy.
- W 2012 roku odnotowano istotny wzrost składek w Dziale I ponownie za sprawą zwiększonej sprzedaży produktów inwestycyjnych zarówno z grupy 1, jak i 3 Działu I.

Rysunek 24.

Odszkodowania i świadczenia w Polsce w latach 2003–2012 w cenach roku 2012

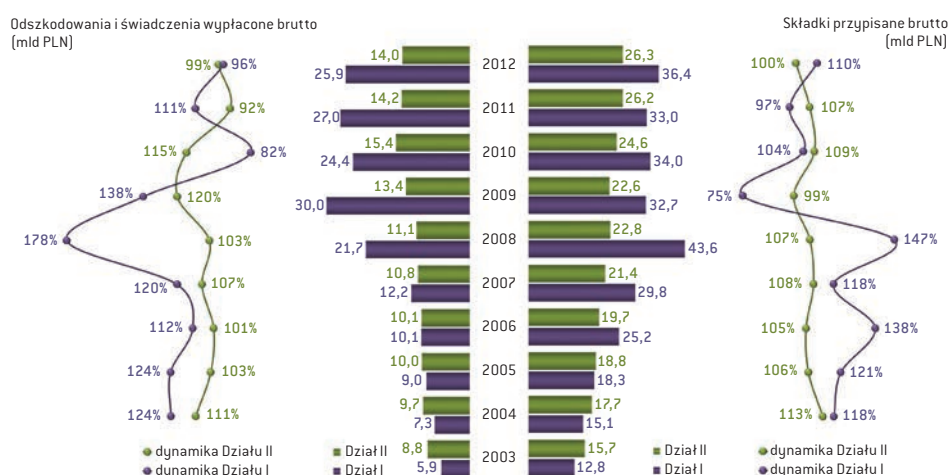


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Maksymalną, realną wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w kwocie prawie 43,4 mld PLN odnotowano w 2009 r. za sprawą wypłat świadczeń w Dziale I w kwocie blisko 30 mld PLN.
- Wynik ten, podobnie jak dla składek, należy traktować jako wyjątkowy i związany z wypłatą świadczeń o charakterze lokacyjnym z grupy 1 Działu I.
- CAGR (2003–2012) wyniósł: 11,8% ogółem, 17,9% dla Działu I oraz 5,4% dla Działu II.
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w Dziale II po wzroście w latach 2009–2010, kiedy występowały wyjątkowe zimy i powódzie, ustabilizowały się na poziomie nieco ponad 14 mld PLN w 2012 r.

Rysunek 25.

Dynamika odszkodowań a dynamika składek w Polsce w latach 2003–2012 w ujęciu realnym



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

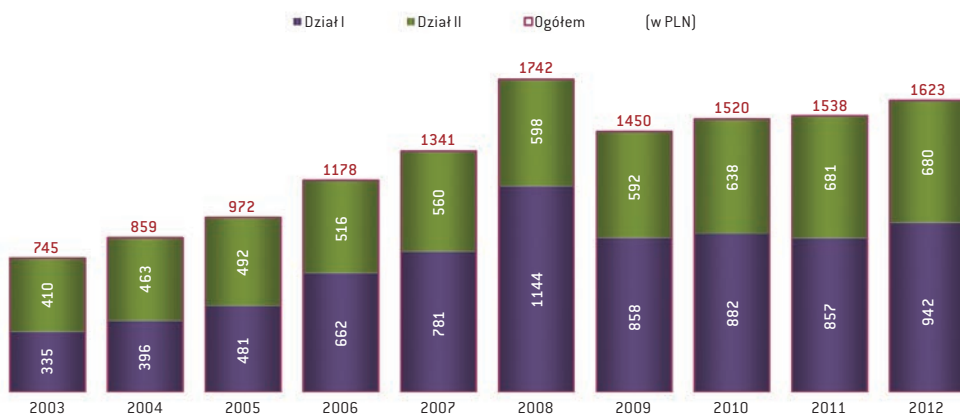
- W ubezpieczeniach Działu I do roku 2007 składki rosły z dynamiką większą niż odszkodowania.
- Począwszy od roku 2008, dynamiki składek i odszkodowań Działu I przesunięte są o roczny cykl wywołany wysokim przyrostem obu kategorii w roku 2008. Poliso-lokaty sprzedawane były często na okres krótszy niż rok, dlatego oprócz wzrostu składki wzrosły również odszkodowania zarówno w roku 2008, jak i w 2009 r. W 2010 r. malała wartość poliso-lokat, ale rosła wartość ubezpieczeń grupy 3.

W roku 2011 nastąpił spadek realnej wartości składek zarówno ubezpieczeń z funduszem inwestycyjnym, jak i poliso-lokat, przy jednoczesnym wzroście realnej wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń. W 2012 r. sytuacja była odwrotna. Składka ochronna nie podlegała tak gwałtownym zmianom.

- W Dziale II składki po wzroście w latach 2010–2011 pozostały bez zmian w 2012 r. Wyraźny był natomiast spadek odszkodowań w 2011 r., których poziom utrzymał się w roku 2012.

Rysunek 26.

Składka przypisana brutto na 1 mieszkańca w Polsce w ujęciu realnym w latach 2003–2012



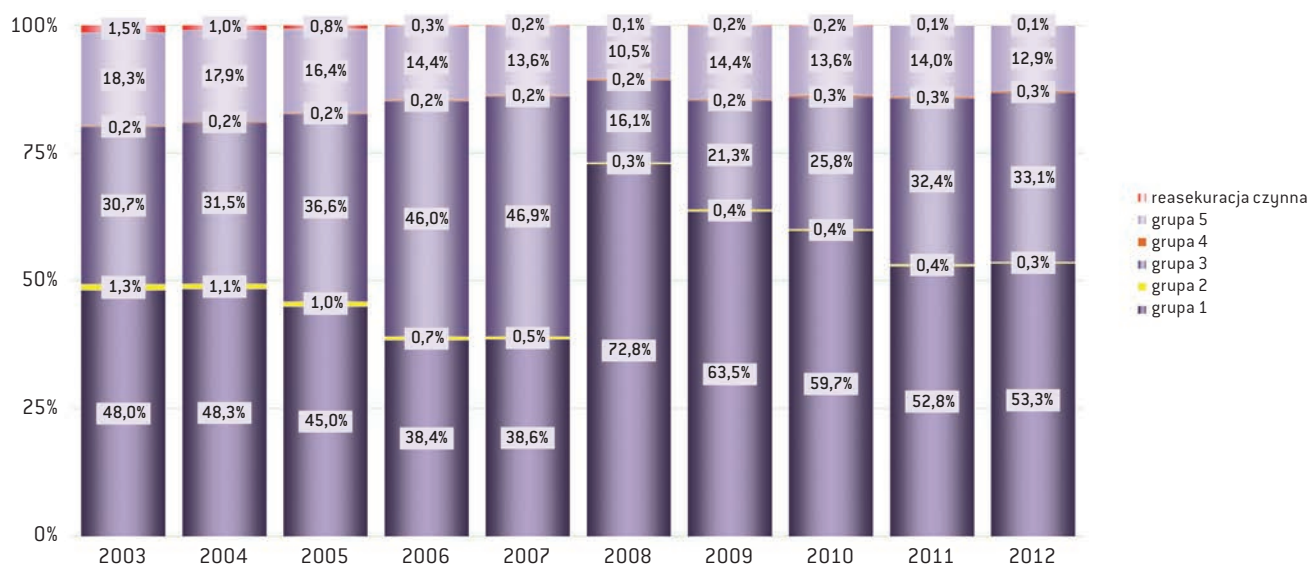
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Populacja Polski w okresie ostatnich 10 lat praktycznie się nie zmieniała i była zbliżona do 38,2 mln obywateli. Dlatego dynamika zmian składek przypisanych brutto *per capita* odzwierciedla trend ich wartości realnych.
- W rekordowym 2008 r. wartość łącznej składki *per capita* wynosiła 1742 PLN, co odpowiadało 495 € po najwyższym w historii kursie PLN/€ = 3,51.

- W 2012 r. wartość łącznej składki *per capita* wynosiła 1623 PLN (388 € dla PLN/€ = 4,18), tj. o 5,5% więcej niż w 2011 r.
- Wartość składki *per capita* w Dziale I wynosiła 942 PLN (225 €) w 2012 r. i była wyższa o 10% względem roku poprzedniego i blisko trzykrotnie wyższa niż dziesięć lat temu.
- Wartość składki *per capita* w Dziale II wynosiła 680 PLN (163 €) w 2012 r. i była na poziomie roku poprzedniego oraz ponad dwukrotnie wyższa niż dziesięć lat temu.

Rysunek 27.

Zmiana struktury składki przypisanej brutto Działu I w Polsce w latach 2003–2012 w ujęciu realnym (%)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

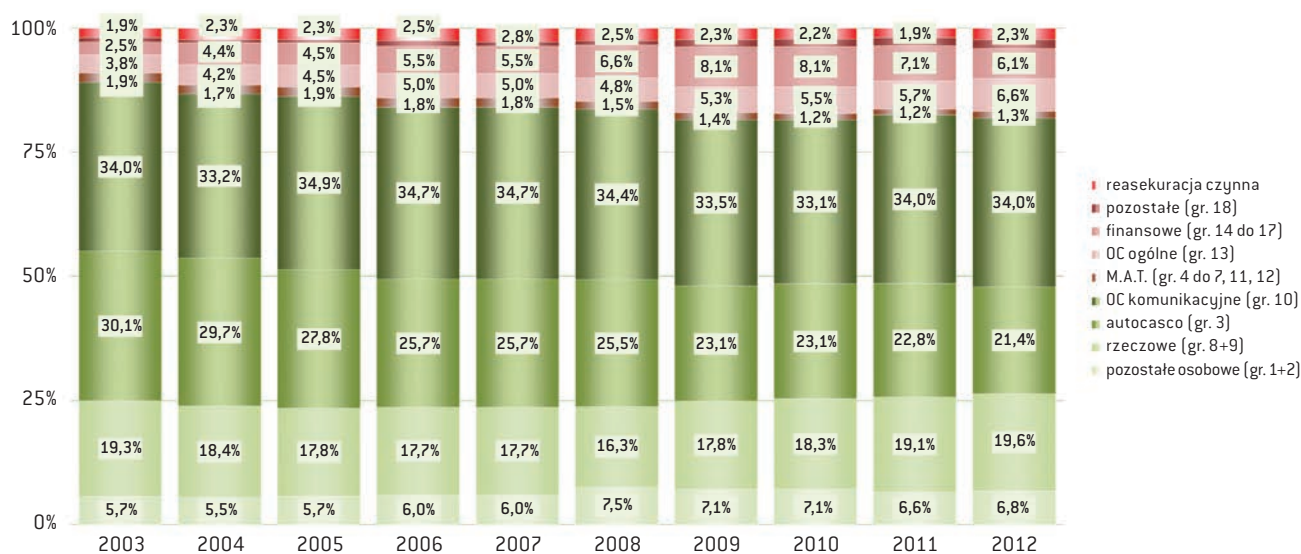
- W strukturze ubezpieczeń Działu I dominowały grupy 1 i 3, które łącznie stanowiły znacznie ponad 80% składki przypisanej brutto począwszy od 2005 roku.
- Do roku 2007 wzrastał udział składek z grupy 3 w związku z ich szybkim rozwojem w rezultacie rosnącej podaży oraz wzrostu indeksów giełdowych. Jednak w roku 2008 w efekcie kryzysu finansowego nastąpił gwałtowny przepływ funduszy

z grupy 3 do 1, w której księgowano tzw. poliso-lokaty, i która stanowiła wówczas aż 73% sumy składek Działu I.

- Począwszy od roku 2009 kierunek zmian jest odwrotny. Zyskuje grupa 3, która stanowiła 33,1% składki w 2012 r. Udział grupy 1 ustabilizował się na poziomie 53,3% w 2012 r. Łączny udział obu tych grup przekroczył 86% w 2012 r., czyli o 1 p.p. więcej niż w trzech poprzednich latach, ale 2,5 p.p. mniej niż w 2008 r.

Rysunek 28.

Zmiana struktury składki przypisanej brutto Działu II w Polsce w latach 2003–2012 w ujęciu realnym (%)



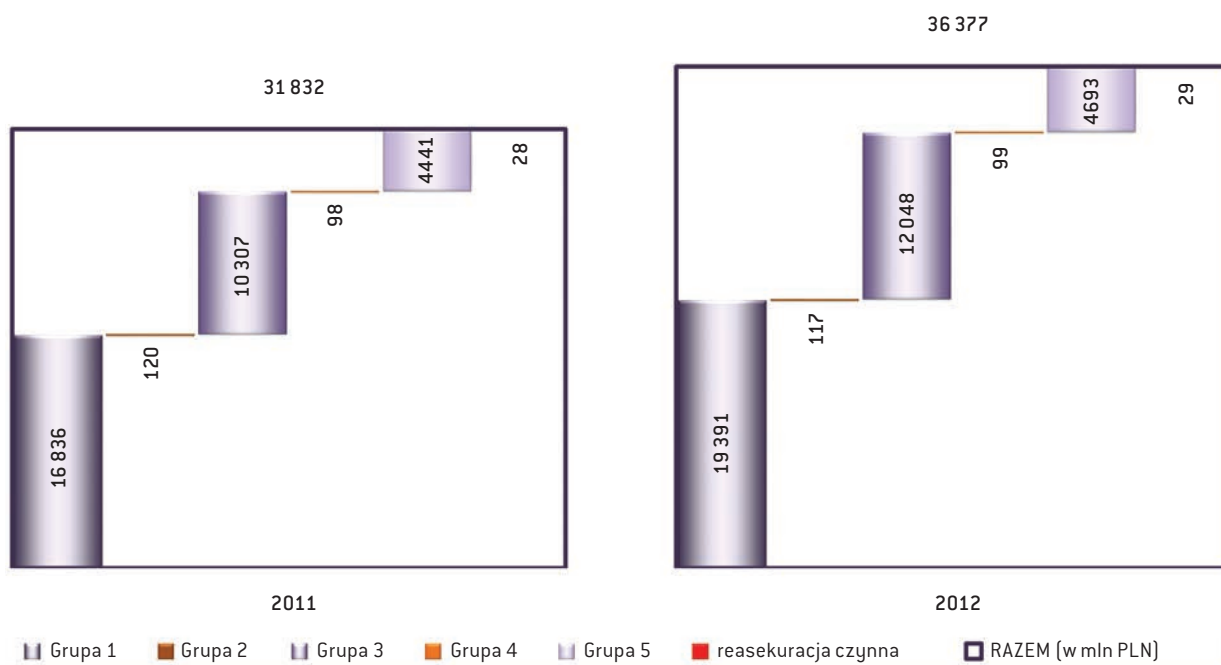
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- W strukturze ubezpieczeń Działu II nie było tak istotnych zmian spowodowanych kryzysem, jak w Dziale I. W 2012 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne: OC 34,0% oraz AC 21,4%. Trzecią w kolejności grupą ubezpieczeń były ubezpieczenia rzeczowe (grupy 8+9) 19,6% w 2012 r.
- Łączny udział tych trzech rodzajów ubezpieczeń stanowił ponad 75% składki przypisanej brutto Działu II w 2012 r., jednak malał w dziesięcioletnim okresie z 83,4% w 2003 r.
- W tym samym czasie wzrastał udział grupy 13 do 6,6% w 2012 r., ubezpieczeń finansowych (grupy 14–17) do 8,1% w 2010 r. oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych (grupy 1+2) do 7,1% w 2010 r.
- Udział tej ostatniej grupy ubezpieczeń po spadku w 2011 r. ponownie zyskiwał w 2012 r. i wynosił 6,8%. Udział ubezpieczeń finansowych natomiast wynosił 6,1% w 2012 r. i stracił aż 2 p.p. w ostatnich dwóch latach.

3.6. RYNEK UBEZPIECZEŃ W POLSCE W LATACH 2011–2012

Rysunek 29.

Składki przypisane brutto Działu I w Polsce w latach 2011–2012 według grup ubezpieczeń (w mln PLN)

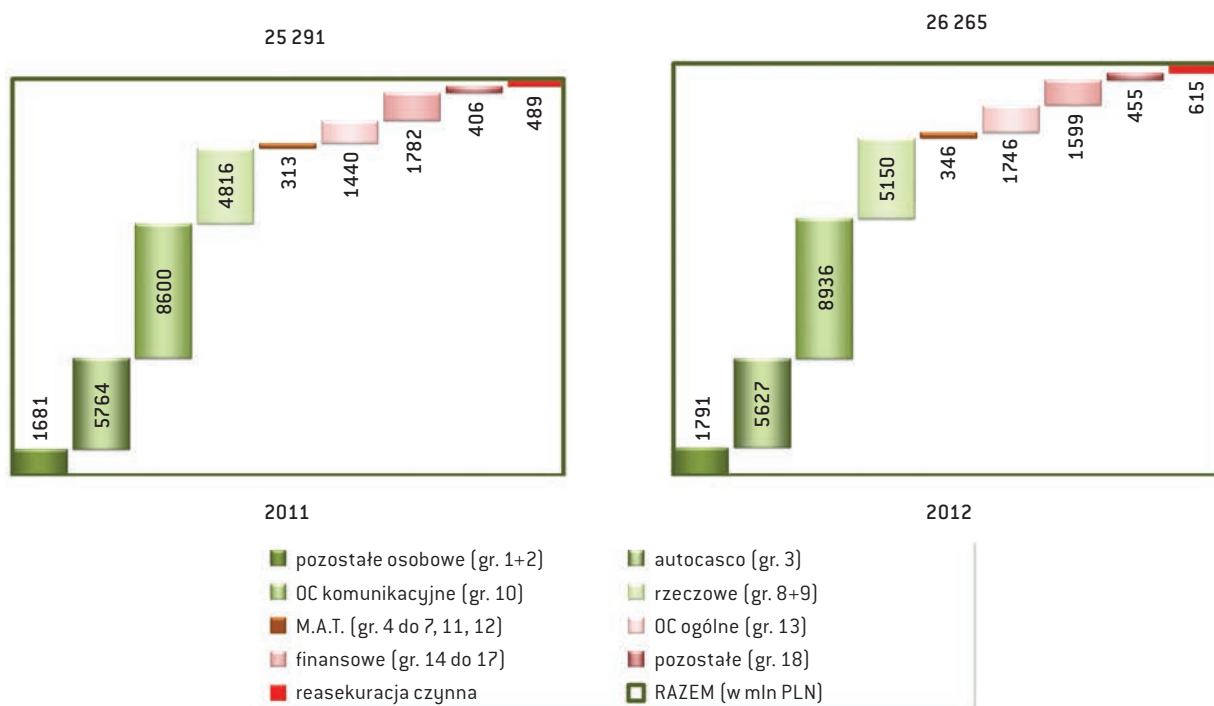


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Łączna liczba czynnych polis w Dziale I wynosiła 10,9 mln sztuk na koniec 2012 r., tj. 94% stanu sprzed roku. Liczba polis w grupie 1 zmalała o 1%, a w grupie 3 wzrosła o 16%. Nominalnie najwięcej, gdyż o 0,6 mln sztuk, tj. o 6%, wzrosła liczba polis w grupie 5.
- W 2012 roku składki przypisane brutto w Dziale I wynosiły 36,4 mld PLN, tj. o 14,3% więcej niż rok wcześniej.
- W 2012 r. najwięcej wzrosły składki w grupie 3, gdyż o 17% względem 2011 r. W tym samym okresie składki przypisane brutto w grupie 1 wzrosły o 15%, a w grupie 5 wzrost wynosił 5%.
- Udział składek grup 1 i 3 w składce ogółem przekroczył 86% w 2012 r.

Rysunek 30.

Składki przypisane brutto Działu II w Polsce w latach 2011–2012 według grup ubezpieczeń (w mln PLN)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

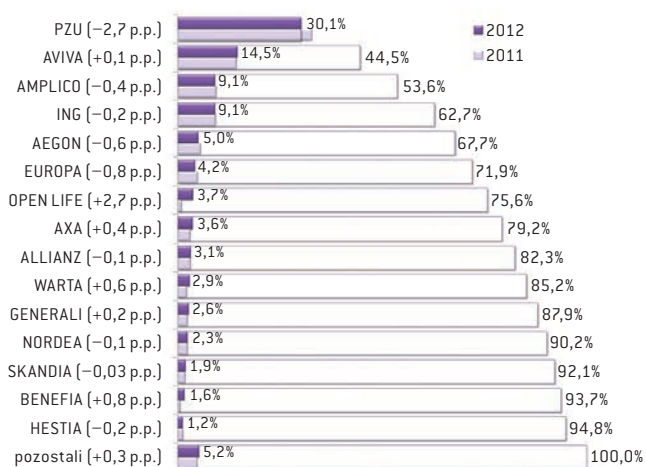
- Łączna liczba czynnych polis w Dziale II wynosiła 47,2 mln sztuk w 2012 r., tj. 96% stanu sprzed roku. Liczba czynnych polis w grupie 3 zmalała o 1%, a w grupie 10 wzrosła o 1%. W grupach 8 i 9 liczonych łącznie, wzrost ilości polis wynosił 4%.
- Na wzrost składek przypisanych brutto w ostatnich latach miał wpływ głównie przyrost składek ubezpieczeń komunikacyjnych oraz ubezpieczeń rzeczowych. Łączny udział wspomnianych grup w sumie składek Działu II wynosił nieco ponad 75% dla każdego z porównywanych okresów.

- Składki przypisane brutto z działalności bezpośredniej w Dziale II wynosiły 25,7 mld PLN w 2012 r., tj. o 3% więcej niż rok wcześniej.
- W 2012 r. najszybciej, bo o 21%, wzrosły składki grupy 13. Wzrost sumy składek w grupach 8 i 9 wyniósł 7%. Dynamika wzrostu składek przypisanych brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych łącznie wynosiła zaledwie 101% za sprawą spadku składek o 2% w grupie AC i wzrostu o 4% w grupie OC.

Rysunek 31.

Udziały rynkowe zakładów Działu I w Polsce w 2012 r. oraz ich zmiana względem roku 2011

(przyrost/spadek względem 2011) Udział rynkowy mierzony aktywami



(przyrost/spadek względem 2011) Udział rynkowy mierzony składką



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Łączna wartość aktywów zakładów Działu I objętych raportem wynosiła 99 903 mln PLN w 2012 r. w porównaniu z 89 829 mln PLN w 2011 r.

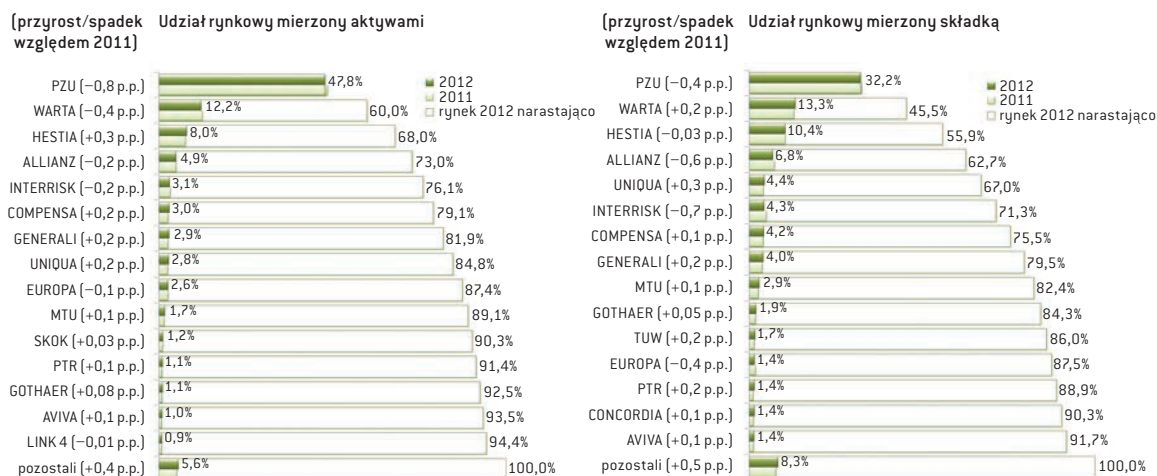
- Lider Działu I – PZU Życie – miał w 2012 r. 30,1% rynku mierzonego aktywami, tj. o 2,7 p.p. mniej niż przed rokiem.

- Aktywa trzech największych zakładów stanowiły w 2012 r. 53,6% rynku, a pierwszych pięciu 67,7%.
- Łączna składka zakładów objętych raportem wynosiła 36 377 mln PLN w 2012 r.

- Lider Działu I – PZU Życie – miał w 2012 r. 25,6% rynku mierzonego składką, tj. o 5,2 p.p. mniej niż przed rokiem.
- Składki trzech największych zakładów stanowiły 44,8% rynku, a pierwszych pięciu 58,9%.

Rysunek 32.

Udziały rynkowe zakładów Działu II w Polsce w 2012 r. oraz ich zmiana względem roku 2011



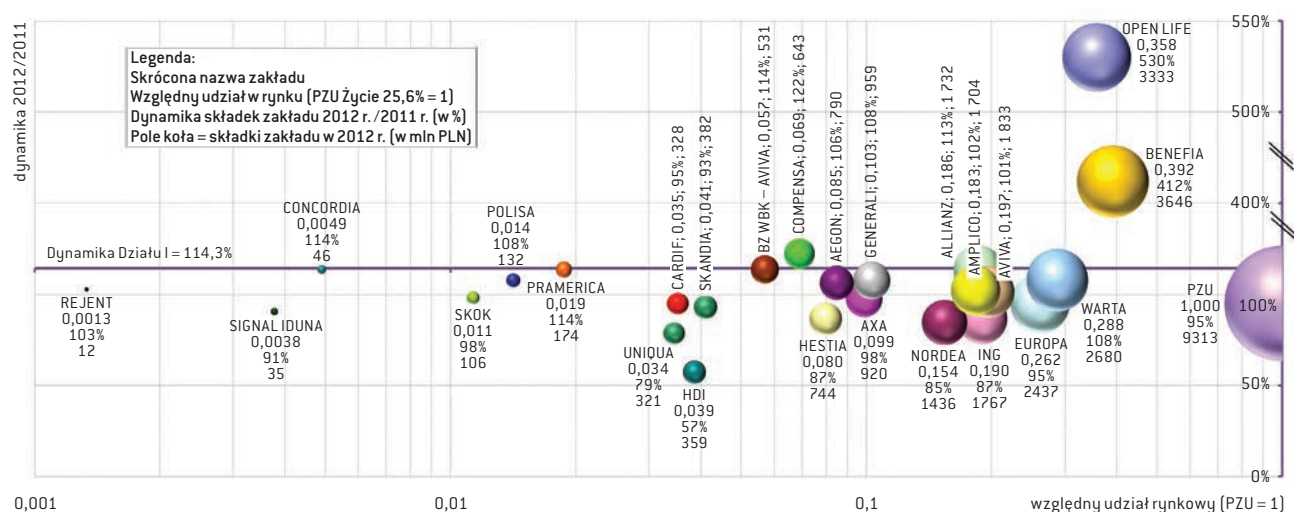
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Łączna wartość aktywów zakładów Działu II objętych raportem wynosiła 62 987 mln PLN w 2012 r. w porównaniu z 56 328 mln PLN w 2011 r.
- Lider Działu II – PZU – miał w 2012 r. 47,8% rynku mierzonego aktywami, tj. o 0,8 p.p. mniej niż w 2011 r.
- Aktywa trzech największych zakładów stanowiły w 2012 r. 68,0% rynku, a pierwszych pięciu 76,1%.
- Łączna składka zakładów objętych raportem wynosiła 26 265 mln PLN w 2012 r.

- Lider Działu II – PZU – miał w 2012 r. 32,2% rynku mierzonego składką, tj. o 0,4 p.p. mniej niż w 2011 r.
- Składki trzech największych zakładów stanowiły 55,9% rynku, a pierwszych pięciu 67,0%.
- Warta po skonsolidowaniu wyników z HDI miała udział 13,3% w 2012 r., tj. o 0,2 p.p. więcej niż w 2011 r. Jednak jej udział sprzed konsolidacji wynosił 9,0% w 2011 r., co oznacza wzrost o 4,3 p.p. w 2012 r.

Rysunek 33.

Wartość i dynamika składek przypisanych brutto zakładów Działu I w Polsce w 2012 r.



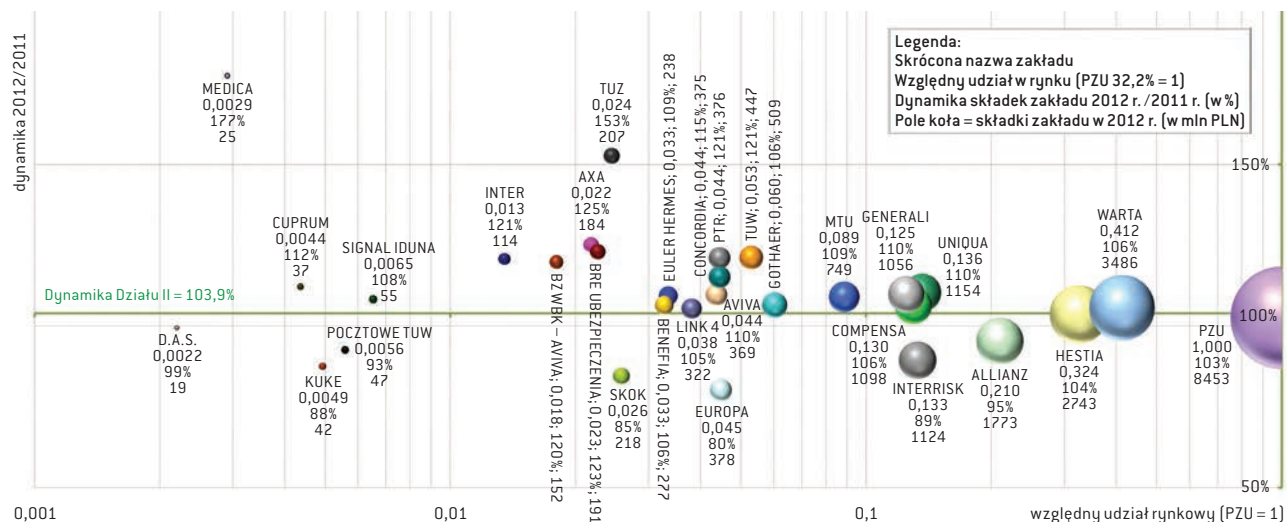
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Dynamika przyrostu składek przypisanych brutto w 2011 r. w relacji do roku poprzedniego wynosiła 114,3%. Na ten wynik wpływ miały głównie: nowy na rynku zakład ubezpieczeń – Open Life z dynamiką 530%, tj. 416% powyżej dynamiki Działu I, oraz Benefia z dynamiką 412%, tj. 298% powyżej rynku. Lider – PZU Życie miał dynamikę 95%, tj. 19% poniżej rynku, co spowodowało spadek jego udziału w rynku.

- Niższą dynamikę przypisu składek niż średnia Działu I miały również: Europa (kontrolująca jednak Open Life), ING, Nordea, AXA oraz Hestia.
- PZU Życie miał 25,6% udziału w rynku. Ponad 59% rynku i blisko 22 mld PLN składki zebrało 10 kolejnych zakładów od Generali (X=0,103) do Benefii (X=0,392).

Rysunek 34.

Wartość i dynamika składek przypisanych brutto zakładów Działu II w Polsce w 2012 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Dynamika przyrostu składek przypisanych brutto Działu II w 2012 r. w relacji do roku 2011 wynosiła 103,9%. PZU z dynamiką 102,5%, miał 32,2% udziału w rynku.
- Kolejne 3 zakłady o względnym udziale od 0,412 – Warta, przez 0,324 – Hestia do 0,210 – Allianz, miały łącznie 30,5% rynku. Następne 4 zakłady o względnym udziale zbliżonym do 0,13

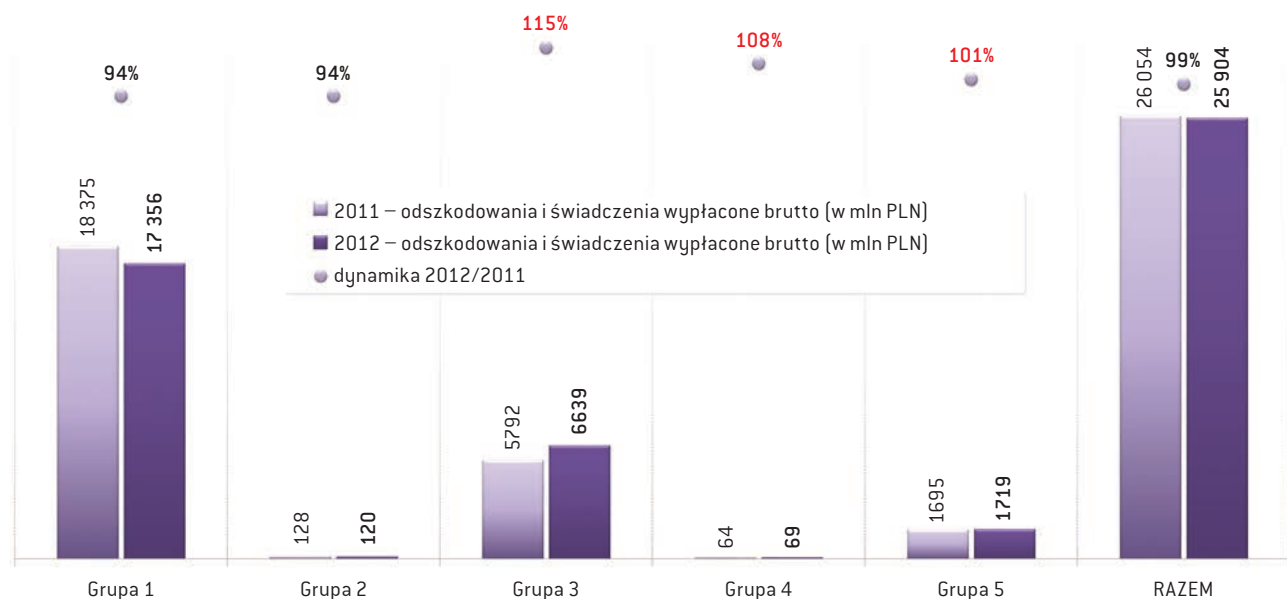
[co odpowiadało 4% rynku] miały łącznie 16,9% udziału w sumie składek Działu II. Pozostałe 20,5% składki zebrały pozostałe 23 zakłady.

- Pośród największych zakładów Warta, Uniqa, Generali, Compensa i MTU osiągnęły dynamikę przypisu składki powyżej średniej Działu II. Poniżej były: Allianz i InterRisk.

Odszkodowania i świadczenia (działalność bezpośrednia)

Rysunek 35.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu I w Polsce w latach 2011–2012

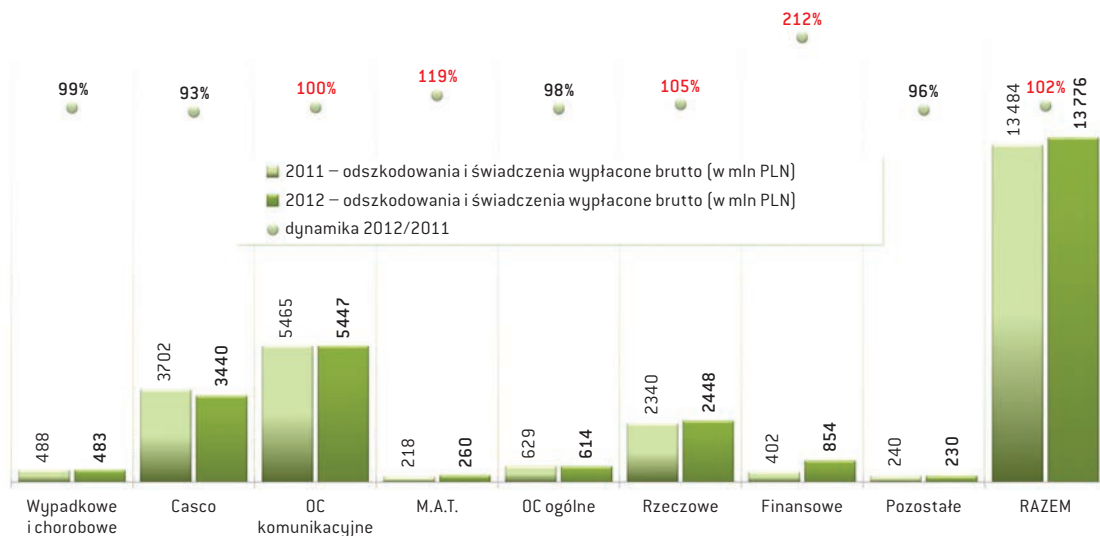


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Łączna liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w Dziale I wynosiła w 2012 r. 3,7 mln sztuk, tj. 107% stanu sprzed roku.
- W 2012 r. najwięcej, aż o 33% względem roku 2011, wzrosła liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w grupie 3. W grupie 1 wzrost wynosił 1%, a w grupie 5 przekraczał 8%.
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w Dziale I ogółem wynosiły w 2012 r. 25,9 mld PLN, tj. o 1% mniej niż rok wcześniej.
- W 2012 r. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w grupie 1 zmalały o 6%, a w grupie 5 wzrosły o 1% rok do roku. Odszkodowania i świadczenia w grupie 3 wzrosły najbardziej, bo o 15%.

Rysunek 36.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu II w Polsce w latach 2011–2012

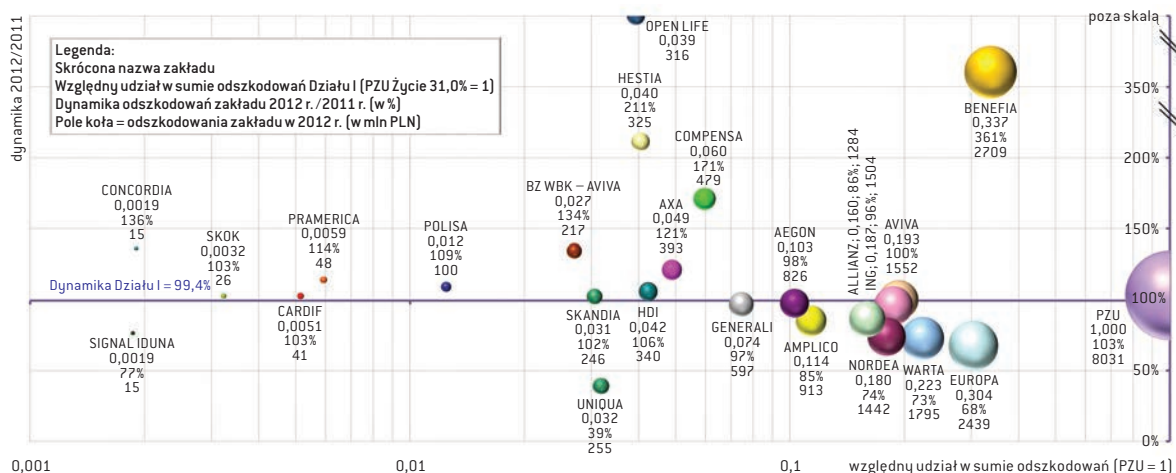


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- W 2012 r. łączna liczba wypłat w Dziale II wynosiła 4,4 mln sztuk, to jest o 3% mniej niż przed rokiem.
- W 2012 r. najwięcej, gdyż o 12% spadła liczba wypłat w grupie 3. W grupie 10 liczba wypłat spadła o 5%, a w grupach 8 i 9 spadek wynosił 4%. Pośród liczących się grup ubezpieczeniowych największy wzrost liczby wypłat w 2012 r. odnotowano w grupie ubezpieczeń finansowych, aż o 16% więcej niż przed rokiem.
- Odszkodowania wypłacone brutto w Dziale II ogółem wynosiły w 2012 r. 13,8 mld PLN, tj. o 2% więcej niż rok wcześniej.
- Odszkodowania wypłacone brutto w grupie 3 zmalały w 2012 r. o 7%, a w grupie 10 pozostały praktycznie na poziomie roku poprzedniego. Odszkodowania wypłacone brutto w grupach 8 i 9 wzrosły o 5%.
- Istotnie, bo aż o 112%, wzrosła wartość odszkodowań wypłaconych brutto w grupie ubezpieczeń finansowych.

Rysunek 37.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zakładów Działu I w Polsce w 2012 r.

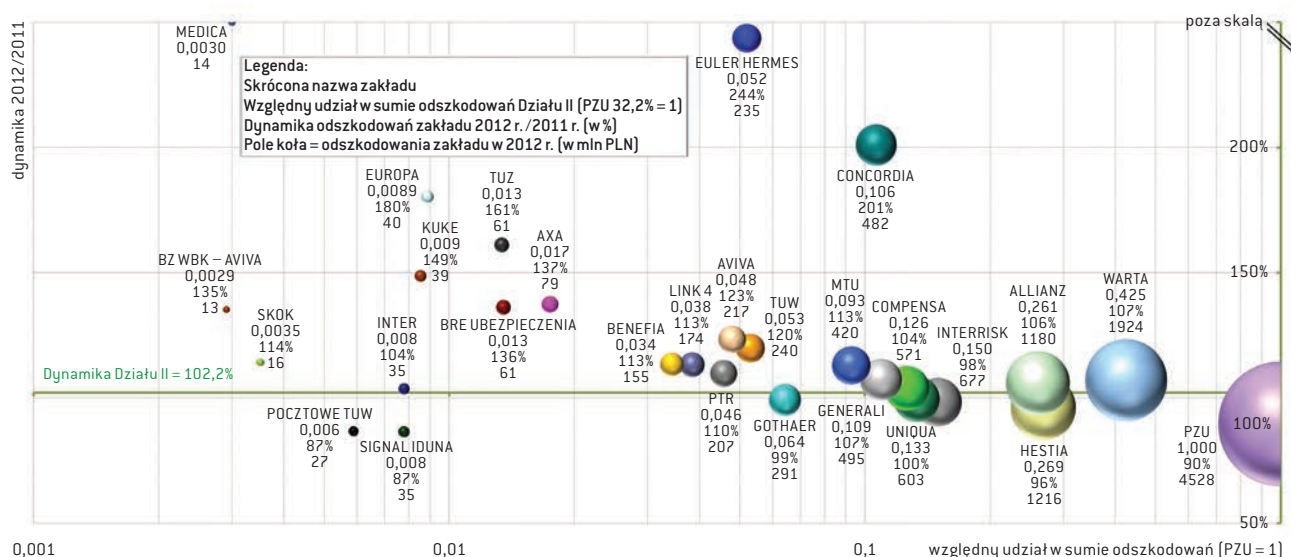


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Dynamika przyrostu odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w Dziale I wynosiła 99,4%. Największy w tej kategorii PZU Życie był powyżej rynku z dynamiką 103,1%.
- Powyżej średniej Działu I były również: Benefia, Compensa, AXA, Hestia, Open Life i BZ WBK-Aviva.
- PZU Życie miało 31,0% udział w sumie odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto Działu I. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto ośmiu kolejnych zakładów stanowiły łącznie 13,6 mld PLN, tj. 52,6% całego segmentu. Koncentracja pięciu pierwszych zakładów wynosiła około 63,8%.

Rysunek 38.

Wartość i dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zakładów Działu II w Polsce w 2012 r.

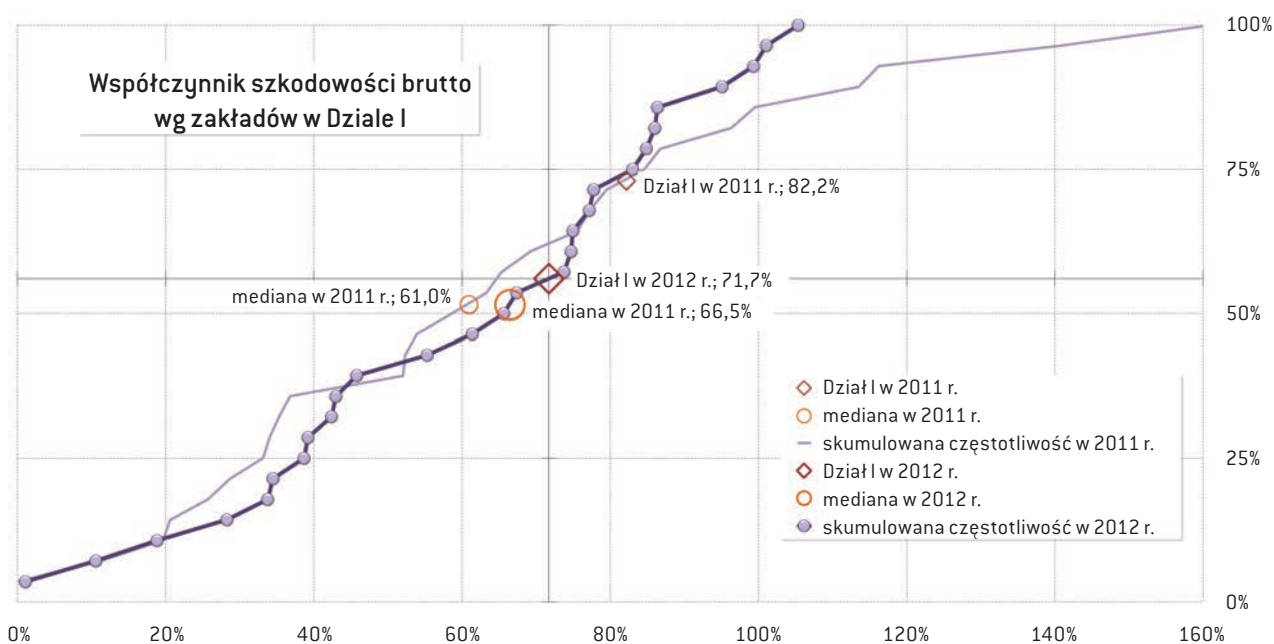


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Dynamika przyrostu odszkodowań wypłaconych brutto Działu II wynosiła 102,2%. Największe w tej kategorii PZU z dynamiką 89,6% było aż o 12,6 p.p. poniżej rynku.
- Powyżej średniej Działu II znajdowały się: Warta, Allianz, Generali, Concordia, MTU oraz mniejsze zakłady.
- PZU miał 32,2-proc. udział w sumie odszkodowań wypłaconych brutto Działu II.
- Odszkodowania wypłacone brutto trzech kolejnych zakładów o względnej wielkości od 0,261 – Allianz, przez 0,269 – Hestia do 0,425 – Warta, stanowiły łącznie 30,8% całego segmentu.
- Koncentracja pięciu pierwszych zakładów wynosiła blisko 67,8%, a dziesięciu pierwszych, tj. od PZU do MTU, aż 86,1%.

Rysunek 39.

Współczynnik szkodowości brutto zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012

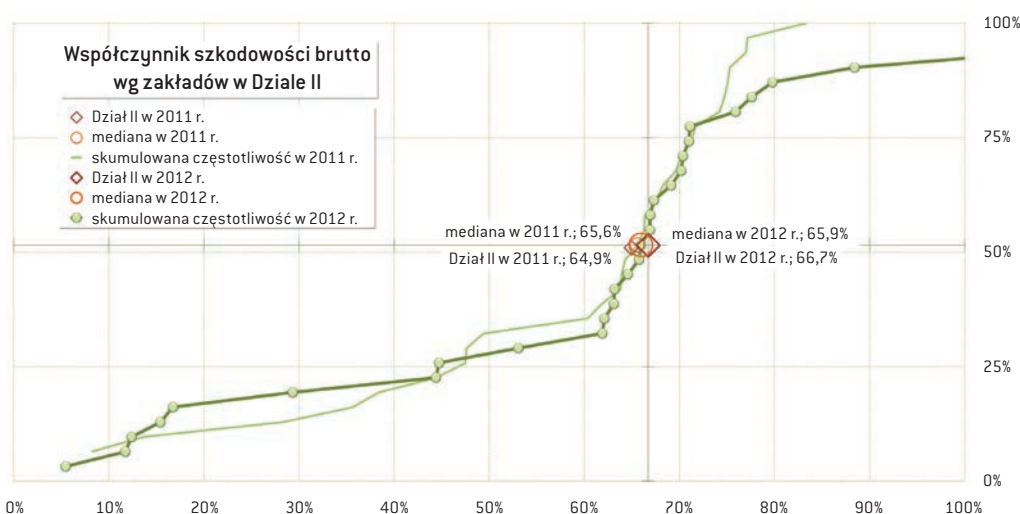


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła w 2012 r. 71,7%, w porównaniu z 82,2% w 2011 r., czyli o 10,5 p.p. mniej.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 66,5% oraz 61,0%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 44,5%, tj. o 6,9 p.p. mniej niż rok wcześniej.
- Około 1/3 zakładów, w tym większość liderów grupy 3, odnotowała w 2012 r. spadek wartości wskaźnika szkodowości brutto.
- W Dziale I, przy spadku odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto o 0,6%, składki zarobione brutto wzrosły o 13,9%.

Rysunek 40.

Współczynnik szkodowości brutto zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



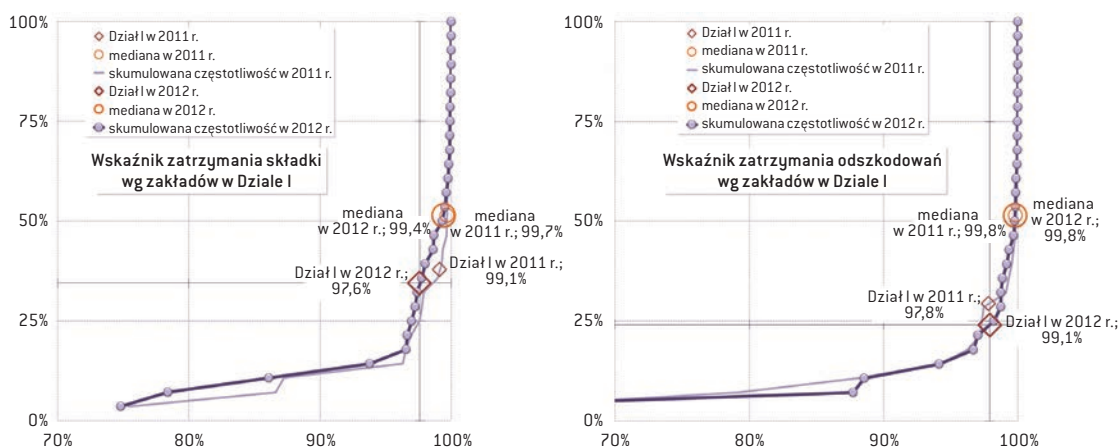
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła w 2012 r. 66,7%, w porównaniu z 64,9% dla 2011 r., czyli o 1,8 p.p. więcej.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio: 65,9% oraz 65,6%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 22,2%, tj. o 4,9 p.p. mniej niż przed rokiem.
- Dla Działu II w 2012 r. przy wzroście sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania brutto o 11,8%, składka zarobiona brutto rosła wolniej, gdyż zwiększyła się jedynie o 8,8%.

Retencja

Rysunek 41.

Współczynnik retencji (zatrzymania) składki i odszkodowań zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



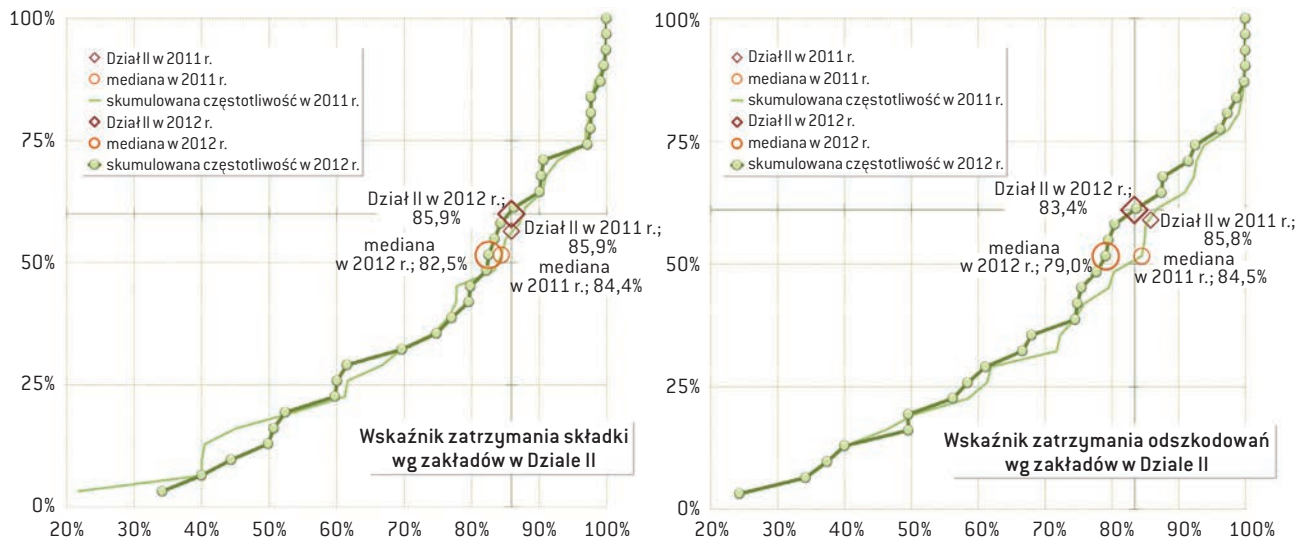
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika zatrzymania składki dla Działu I wynosiła w 2012 r. 97,6%, w porównaniu z 99,1% dla roku 2011.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio: 99,4%, i 99,7%, a odstęp międzykwartylowy wynosił w 2012 r. 2,7%, co oznaczało wzrost udziału reasekuratorów w ponad ¼ liczby zakładów.

- Wartość wskaźnika zatrzymania odszkodowań dla Działu I wynosiła w 2012 r. 97,9%, czyli praktycznie utrzymywała się na poziomie tej z roku 2011.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla obu okresów 99,8%. Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 1,4%, tj. o 1,2 p.p. mniej niż rok wcześniej.

Rysunek 42.

Współczynnik retencji (zatrzymania) składki i odszkodowań zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIU.

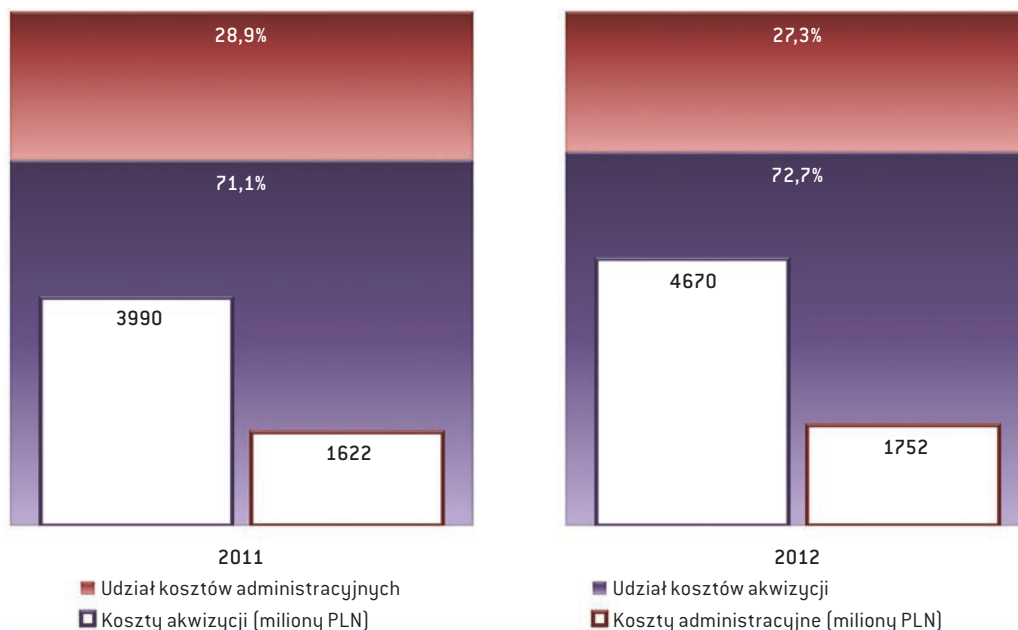
- Wartość wskaźnika zatrzymania składki dla Działu II wynosiła w latach 2012 i 2011 85,9%.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio: 82,5% oraz 84,4%. Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 36,6%, tj. o 3,9 p.p. więcej niż rok wcześniej.

- Wartość wskaźnika zatrzymania odszkodowań dla Działu II wynosiła w 2012 r. 83,4%, w porównaniu z 85,8% dla roku 2011. Wystąpił wzrost udziału reasekuratorów w Dziale II w 2012 r.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio: 79,0% oraz 84,5%. Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 34,6%, tj. był identyczny jak rok wcześniej.

Koszty działalności ubezpieczeniowej

Rysunek 43.

Koszty działalności ubezpieczeniowej Działu I w Polsce w latach 2011–2012

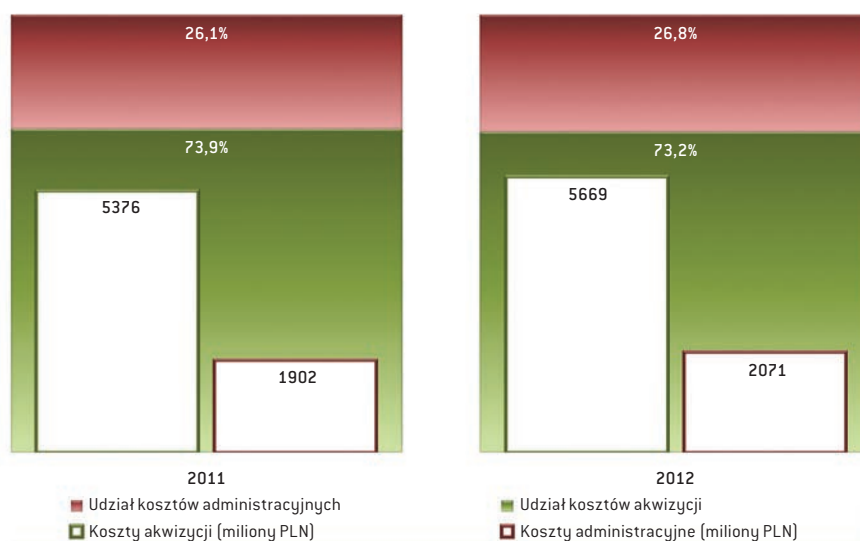


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Suma kosztów akwizycji i administracyjnych w Dziale I wynosiła w 2012 r. ponad 6,4 mld PLN i była o 14,4% wyższa niż w roku poprzednim.
- Koszty administracyjne wzrosły o 8,0%, a koszty akwizycji aż o 17,1% w ciągu roku.
- Relacja kosztów akwizycji do kosztów administracyjnych zachowywała w latach poprzednich proporcję 7:3. W 2012 r. udział kosztów akwizycji w sumie kosztów wzrósł o 1,6 p.p.
- Relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto dla Działu I wynosiła 12,8%, a relacja kosztów administracyjnych do składki wynosiła 4,8% w 2012 r.

Rysunek 44.

Koszty działalności ubezpieczeniowej Działu II w Polsce w latach 2011–2012

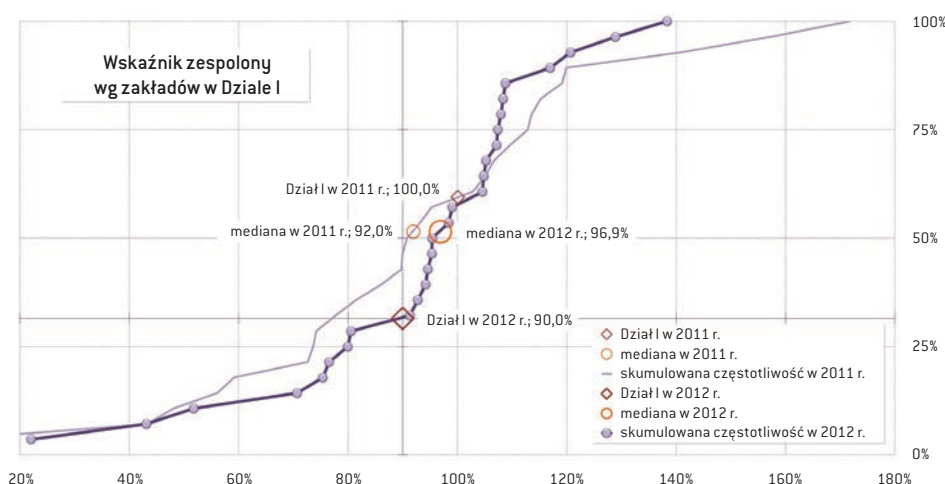


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Suma kosztów akwizycji i administracyjnych w Dziale II wynosiła w 2012 r. 7,7 mld PLN i była o 6,3% powyżej poziomu z poprzedniego roku.
- Koszty akwizycji systematycznie wzrastały względem lat poprzednich: o 15,2% w 2011 r. oraz o 5,5% w 2012 r. Koszty administracyjne wzrastały względem lat poprzednich o 9,7% w 2011 r. oraz o 8,9% w 2012 r. Struktura kosztów zmieniła się na korzyść kosztów administracyjnych, których udział w 2012 r. nieznacznie wzrósł do 26,8% sumy kosztów administracyjnych i akwizycji.
- W 2012 r. relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto dla Działu II wynosiła 21,6%, a relacja kosztów administracyjnych do składki 7,9%.

Rysunek 45.

Wskaźnik zespolony zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



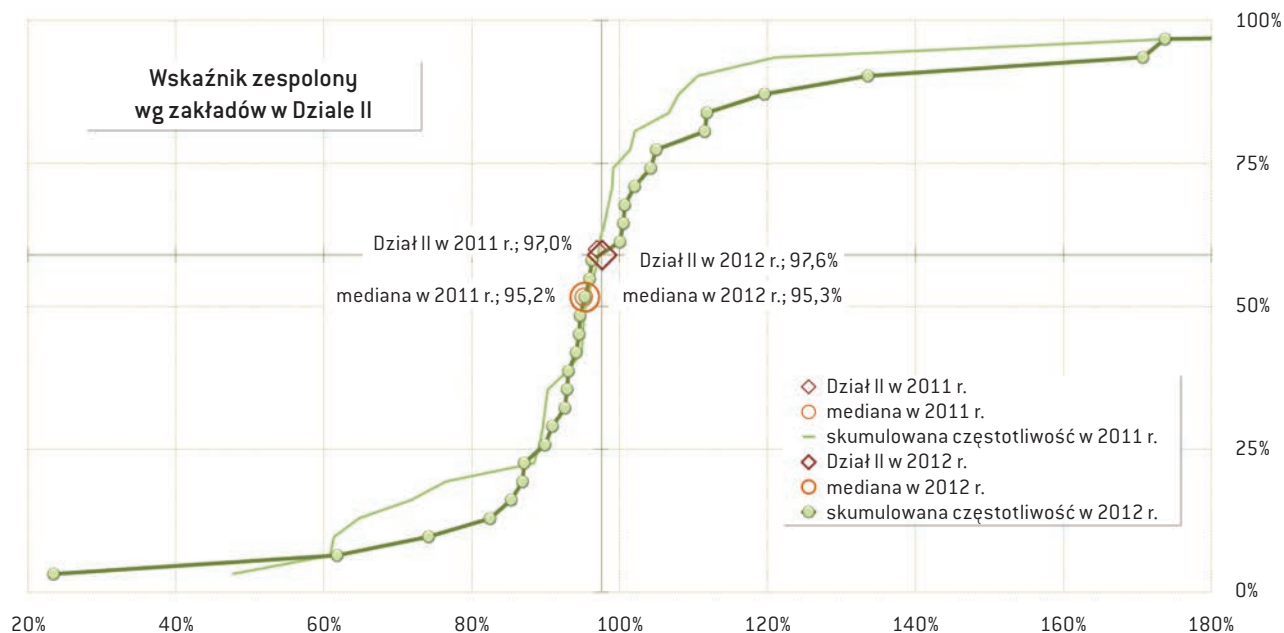
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła w 2012 r. 90,0%, w porównaniu z 100,0% w 2011 r., czyli o ponad 10 p.p. mniej.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio: 96,9% oraz 92,0%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 27,2%, tj. aż o 11,8 p.p. mniej niż rok wcześniej.

- Przy istotnym spadku szkodowości brutto w Dziale I o ponad 10 p.p. w 2012 r., wskaźnik kosztów akwizycji wzrósł o 0,3 p.p. czyli tyle, ile spadł wskaźnik kosztów administracyjnych. W rezultacie rozkład wskaźnika zespolonego był skorelowany z rozkładem wskaźnika szkodowości brutto Działu I, a dla liderów grupy 3, znajdujących się w czwartym kwartylu, znacznie mniejszy niż rok wcześniej.

Rysunek 46.

Wskaźnik zespolony zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

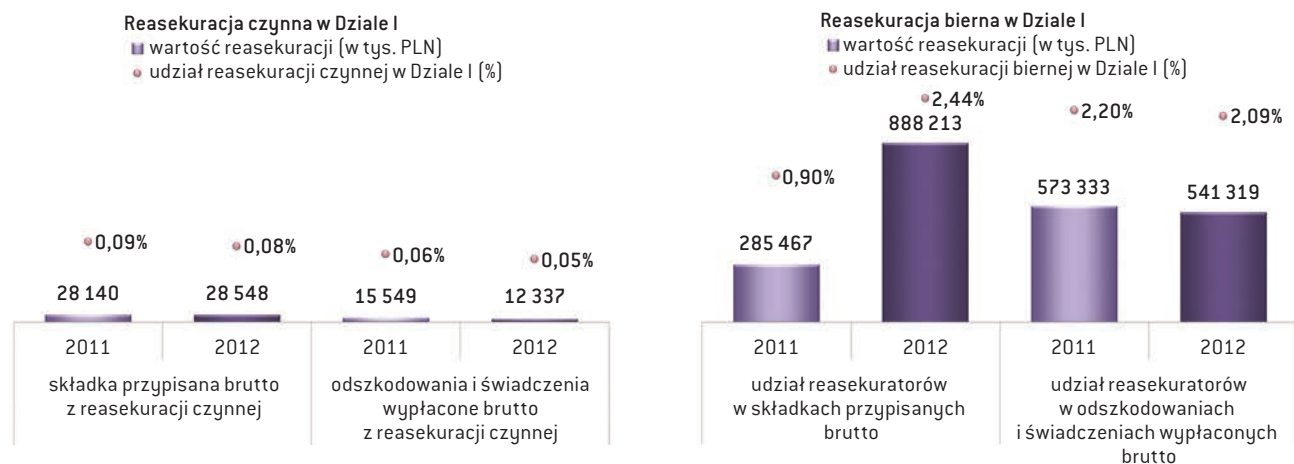
- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła w 2012 r. 97,6%, w porównaniu z 97,0% w 2011 r., czyli była niemal identyczna.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów była również niemal identyczna i przekraczała nieco 95%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 14,2%, tj. o 3,4 p.p. więcej niż rok wcześniej.

- W 2012 r. przy niewielkim wzroście wskaźnika szkodowości brutto w Dziale II, liczonego względem roku 2011, wskaźniki zarówno kosztów akwizycji, jak i administracyjnych praktycznie się nie zmieniły. W efekcie rozkład wskaźnika zespolonego był skorelowany z rozkładem wskaźnika szkodowości brutto Działu II.

Reasekuracja

Rysunek 47.

Reasekuracja czynna i bierna w Dziale I w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

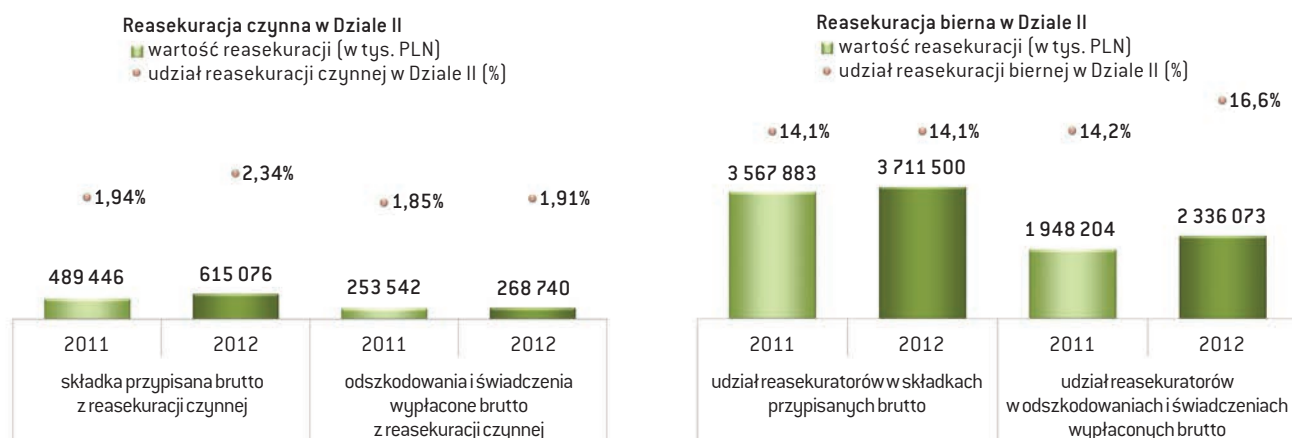
- Wartość składki przypisanej brutto z reasekuracji czynnej Działu I wynosiła w 2012 r. 28,5 mln PLN, zaledwie o 1,4% więcej niż w roku 2011.
- Odszkodowania i świadczenia brutto z reasekuracji czynnej wypłacone przez zakłady wynosiły w 2012 r. 12,3 mln PLN, czyli o 20,7% mniej niż przed rokiem.
- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych brutto (reasekuracja bierna) Działu I wynosiła w 2012 r. 888,2 mln PLN,

czyli trzykrotnie więcej niż w roku 2011. Udział reasekuratorów w składce Działu I wzrósł w 2012 r. powyżej 2,4%.

- Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto wynosił w 2012 r. 541,3 mln PLN, czyli o 5,6% mniej niż przed rokiem. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach spadł i wynosił 2,1%.

Rysunek 48.

Reasekuracja czynna i bierna w Dziale II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość składki przypisanej brutto z reasekuracji czynnej Działu II wynosiła w 2012 r. 615,1 mln PLN, o 25,7% więcej niż w roku 2011. Udział reasekuracji czynnej w składce Działu II wynosił 2,3%.
- Odszkodowania i świadczenia brutto z reasekuracji czynnej wypłacone przez zakłady wynosiły w 2012 r. 268,7 mln PLN, czyli o 6,0% więcej niż przed rokiem. Udział reasekuracji czynnej w odszkodowaniach Działu II wynosił 1,9%.

- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych brutto (reasekuracja bierna) Działu II wynosił w 2012 r. ponad 3,7 mld PLN, o 4,0% więcej niż w roku 2011. Udział reasekuratorów w składce Działu II wynosił w 2012 r. 14,1%, podobnie jak przed rokiem.
- Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto wynosił w 2012 r. 2,3 mld PLN, czyli o 19,9% więcej niż przed rokiem. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach wzrósł i wynosił 16,6%.

Wyniki finansowe

Rysunek 49.

Wynik techniczny i wynik finansowy netto Działu I w Polsce w latach 2011–2012 (w tys. PLN)



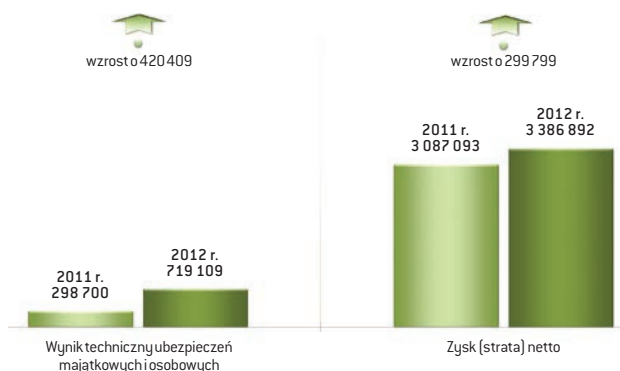
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- W 2012 r. wynik techniczny Działu I wynosił 3,5 mld PLN i był o 4,5% wyższy niż w 2011 r.
- Składki zarobione netto wzrosły w 2012 r. o 3,8 mld PLN, tj. o 12% względem 2011 r. W tym samym okresie pozytywny wpływ na wynik techniczny Działu I miały dochody z działalności lokacyjnej, które powiększyły się o 8,8 mld PLN. Nieznacznie spadły odszkodowania i świadczenia wypłacone netto.

- Negatywny wpływ na wynik techniczny Działu I miały natomiast zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, które wynosiły w 2012 r. –7,2 mld PLN w porównaniu z +3,9 mld PLN rok wcześniej.
- Wynik finansowy netto wynosił w 2012 r. 3,3 mld PLN i był wyższy o 12,4% względem roku poprzedniego.

Rysunek 50.

Wynik techniczny i wynik finansowy netto Działu II w Polsce w latach 2011–2012 (w tys. PLN)



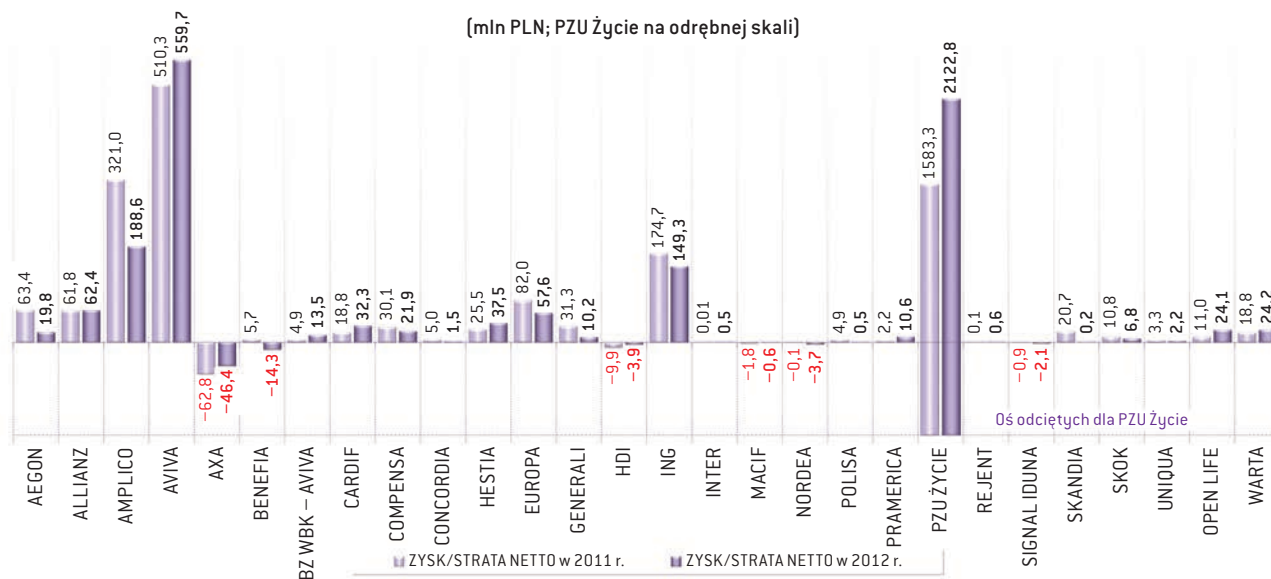
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wynik techniczny Działu II za 2012 r. poprawił się w stosunku do roku poprzedniego o 0,4 mld PLN i wynosił 719 mln PLN.
- W Dziale II składki zarobione netto wzrosły w 2012 r. o 1,6 mld PLN, a przychody z lokat netto o 108 mln PLN względem 2011 r. W tym samym okresie odszkodowania i świadczenia wypłacone netto wzrosły o 932 mln PLN, a koszty działalności ubezpieczeniowej o 424 mln PLN.
- Wynik techniczny ubezpieczeń komunikacyjnych AC i OC w 2012 r. wzrósł o 599 mln PLN względem 2011 r., przy czym w grupie 3 był pozytywny i wynosił 725 mln PLN, a w grupie 10 była to strata 428 mln PLN.
- Zysk netto Działu II w 2012 r. wzrósł o 9,7%, tj. o 300 mln PLN względem roku poprzedniego, i wynosił 3,4 mld PLN. Zysk netto Działu II uwzględnia dywidendę z PZU Życie w kwotach 2,0 mld PLN w 2011 r. oraz 1,2 mld PLN w 2012 r.

Wynik techniczny zakładów

Rysunek 51.

Wartość i dynamika wyniku technicznego zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



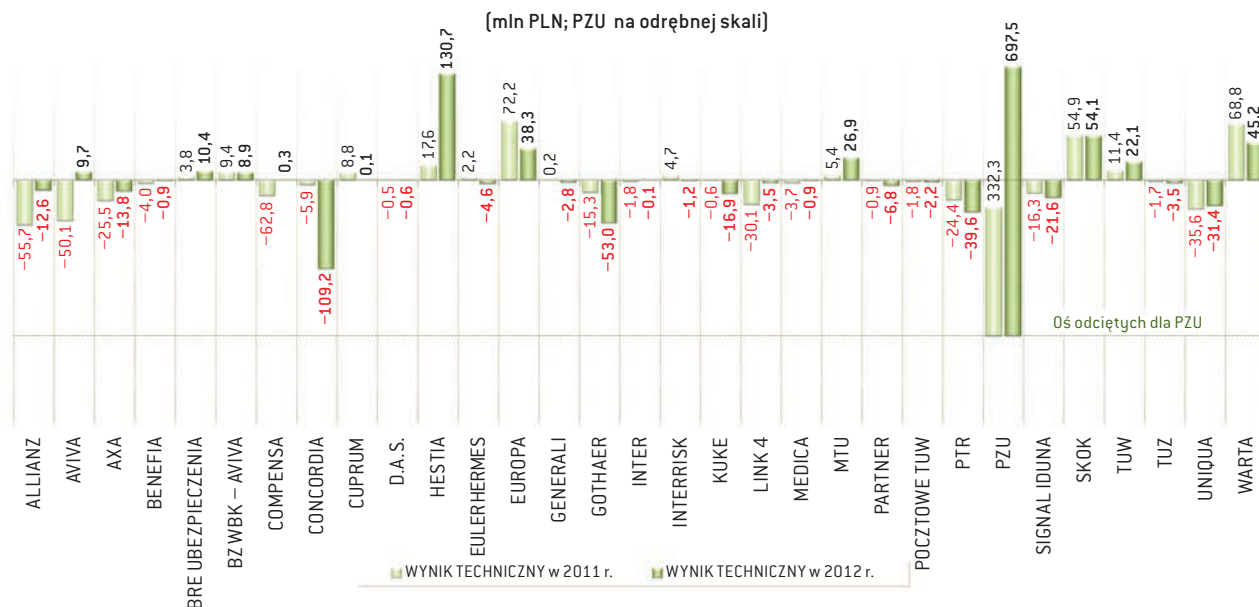
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Z 28 zakładów Działu I raportujących do PIU, 6 odnotowało niewielkie straty techniczne w 2012 r. To o jeden więcej niż rok wcześniej.
- Spośród 22 zakładów o dodatnim wyniku technicznym 9 odnotowało wzrost wyniku technicznego w 2012 r.

- Cztery zakłady zwiększyły straty, a Skandia po zysku w 2011 r. zanotowała niewielką stratę w roku 2012.
- Lider Działu I – PZU Życie – odnotował w 2012 r. wzrost wyniku technicznego o 7%.

Rysunek 52.

Wartość i dynamika wyniku technicznego zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



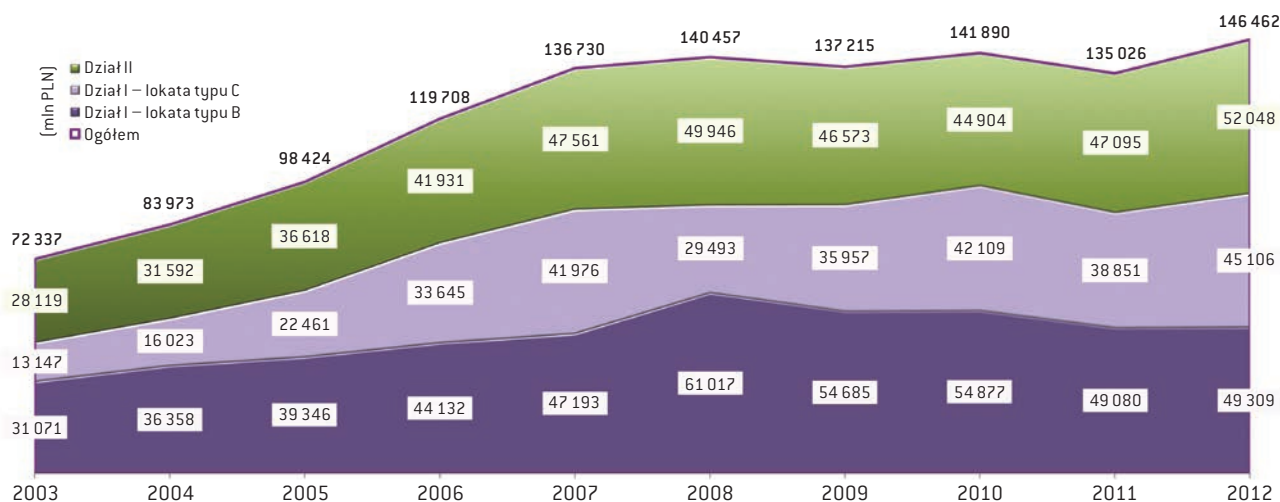
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Z 31 zakładów Działu II raportujących do PIU tylko 12 odnotowało dodatni wynik techniczny w 2012 r.
- Największe przyrosty wyniku technicznego osiągnęły zakłady wiodące w ubezpieczeniach komunikacyjnych i rzeczowych, takie jak PZU czy Hestia z MTU. Wynik Warty odzwierciedla stan po konsolidacji z HDI dla obu porównywanych okresów.
- Nominalnie największy przyrost wyniku technicznego, bo o 366 mln PLN, odnotował w 2012 r. lider – PZU. Przyrost ten to 87% całego przyrostu wyniku technicznego Działu II wynoszącego 420 mln PLN w 2012 r.

Lokaty

Rysunek 53.

Lokaty zakładów ubezpieczeń w Polsce w latach 2003–2012 w cenach stałych z 2012 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

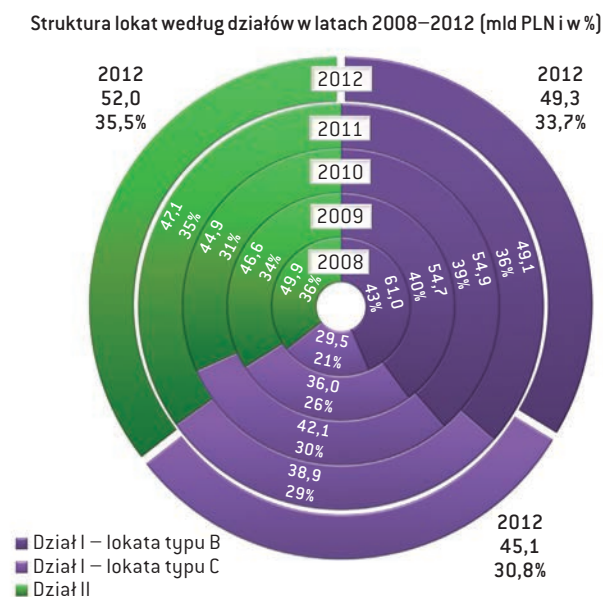
- Do roku 2007 lokaty wyrażone w cenach z 2012 r. rosły z CAGR (2003–2007) równym 17%.
- Od 2007 r. poprzedzającego kryzys finansowy łączna suma lokat skorygowanych o inflację oscyluje wokół sześcioletniej średniej wynoszącej 140 mld PLN.
- Średnia wartość stanu lokat Działu II z ostatnich 6 lat wynosiła 48 mld PLN, przy czym w roku 2012 odnotowano maksimum w wysokości 52 mld PLN.
- Średnia wartość lokat Działu I z ostatnich 6 lat wynosiła 92 mld PLN. Suma lokat typu B i C w 2012 r. wyniosła 94 mld PLN

po spadku w 2011 r., jednak nie osiągnęła maksymalnego poziomu 97 mld PLN z roku 2010.

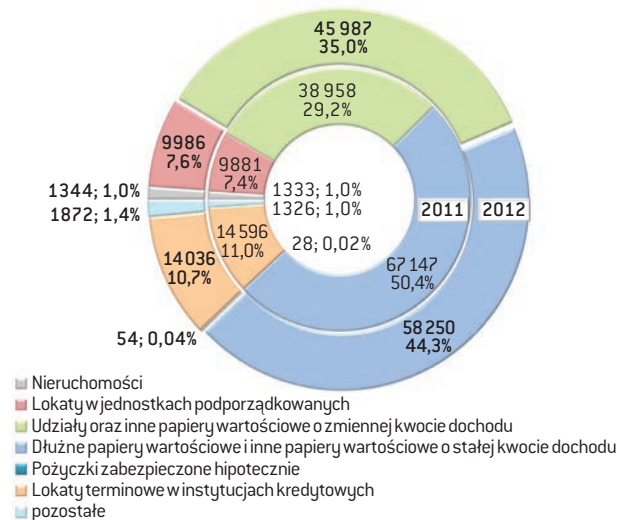
- W 2008 r. lokaty związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym gwałtownie spadły w efekcie kryzysu, a w ich miejsce weszły lokaty terminowe w instytucjach kredytowych (tzw. poliso-lokaty). Po kryzysie w roku 2010 przy stabilnym poziomie lokat typu B wzrastały lokaty typu C. W roku 2011 obie kategorie aktywów zmalały, a w 2012 r. rosły lokaty typu C przy tym samym poziomie lokat typu B.
- Charakterystyczny jest brak wzrostu lokat typu B w 2012 r. przy istotnym wzroście składki w grupie 1.

Rysunek 54.

Struktura lokat zakładów ubezpieczeń w Polsce



Struktura przedmiotowa lokat w latach 2011–2012 (mld PLN i w %)



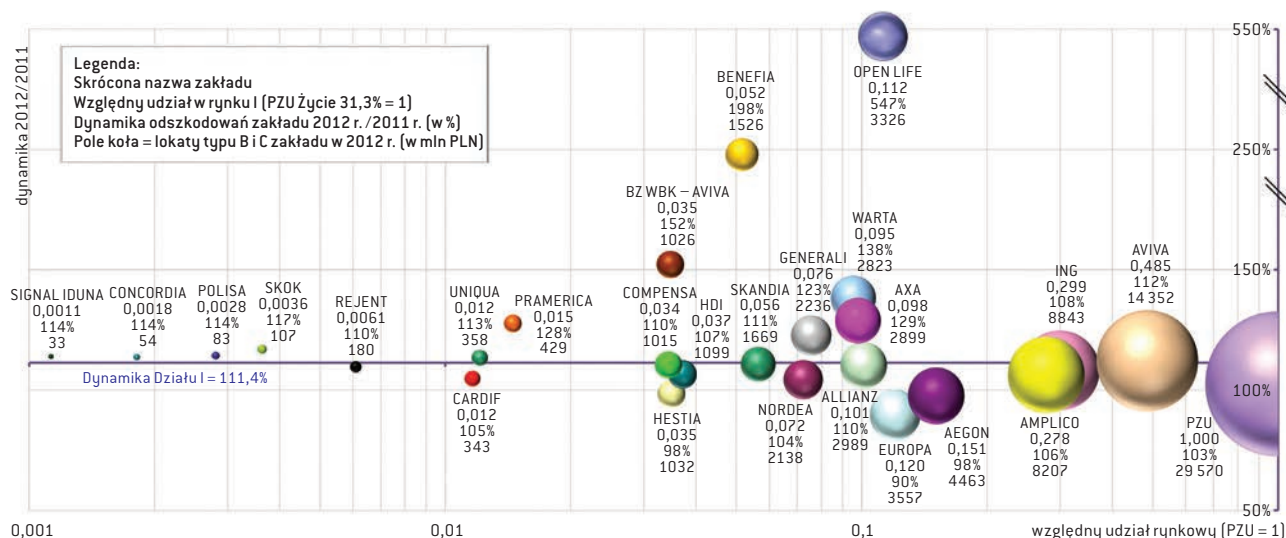
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Za wyjątkiem roku 2010, kiedy lokaty Działu I stanowiły 68,4% lokat ogółem, aktywa tego segmentu mieściły się w przedziale $65 \pm 1\%$
- Struktura przedmiotowa lokat w Polsce różni się od europejskiej brakiem pożyczek zabezpieczonych hipotecznie,

większym udziałem lokat w instytucjach kredytowych i w jednostkach podporządkowanych oraz instrumentach o stałej kwocie dochodu, chociaż udział tych ostatnich istotnie zmalał w 2012 r. na rzecz instrumentów o zmiennej kwocie dochodów.

Rysunek 55.

Wartość i dynamika lokat zakładów Działu I w Polsce w 2012 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Dynamika stanu lokat typu C wynosiła 120,4%. W tym segmencie rynku Aviva jako lider miała 27,2-proc. udział. Lokaty typu C czterech kolejnych zakładów: ING, PZU Życie, Aegon i Open Life stanowiły łącznie 36,6% tego segmentu rynku.

Wartość i dynamika lokat zakładów Działu II w Polsce w 2012 r.



- W 2012 r. dynamika stanu lokat Działu II wynosiła 114,5% względem ich stanu z 2011 r.
- PZU jako lider pod względem zebranych aktywów stanowił aż 53,5% sumy lokat Działu II i odnotował dynamikę stanu lokat dla porównywanych okresów równą 112,0%, tj. 2,5 p.p. poniżej rynku.
- Dynamikę 3,8 p.p. poniżej rynku odnotowała Warta, której lokaty stanowiły 22,7% lokat PZU, tj. 12,2% całego segmentu. O 6,6 p.p. powyżej rynku rosły lokaty Hestii, a 9,5 p.p. MTU, które miały łącznie 7,8% rynku. Kolejne 17,4% lokat Działu II miało 6 zakładów o względnej wielkości od 0,042 – Europa do 0,080 – Allianz. Pozostałe 21 zakładów stanowiło zaledwie 9% sumy lokat Działu II.

Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012

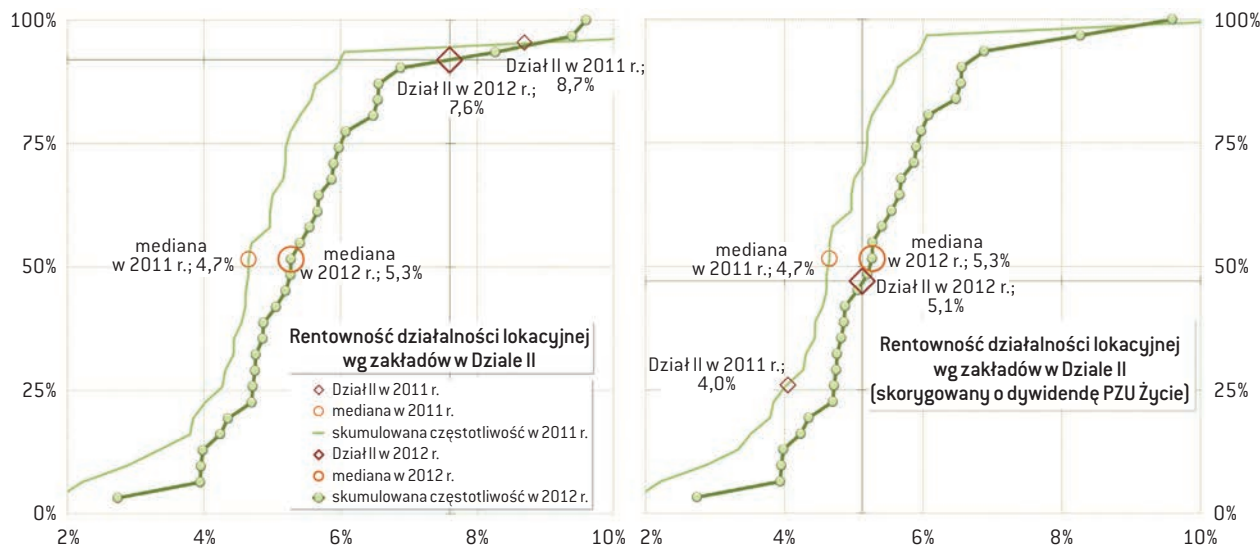


- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła w 2012 r. 8,6%, w porównaniu z –1,2% w roku 2011.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 6,9% oraz 2,0%.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 3,5% w porównaniu z 8,4% rok wcześniej, czyli aż o 4,9 p.p. mniej.

- Dochody z lokat Działu I ogółem w 2012 r. wzrosły do ponad 7,7 mld PLN ze straty wynoszącej 1,0 mld PLN rok wcześniej, przy niewielkim (2,7%) wzroście średniej wartości sumy lokat bilansowych w latach 2011–2012.

Rysunek 58.

Współczynnik rentowności działalności lokacyjnej zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

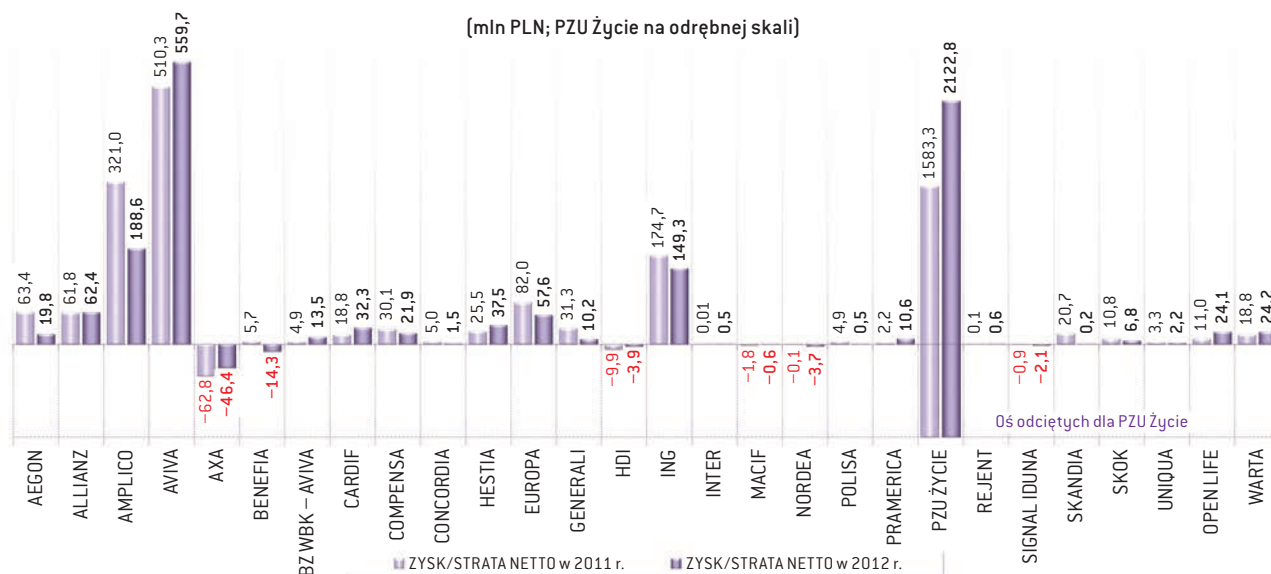
- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła w 2012 r. 7,6%, w porównaniu z 8,7% dla roku 2011.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższa wartość wynosiła odpowiednio: 5,1% dla 2012 r. oraz 4,0% rok wcześniej. Ten skorygowany rozkład zaprezentowano na prawym wykresie powyżej.

- Mediana wskaźnika wynosiła w 2012 r. 5,3%, w porównaniu z 4,7% dla roku 2011.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 1,3% w porównaniu z 0,94% rok wcześniej.
- Dochody z lokat (uwzględniające dywidendę PZU Życie) Działu II ogółem w 2012 r. zmalały o 0,5% przy wzroście średniej wartości sumy lokat bilansowych w latach 2011–2012 o 13,9%.

Wynik finansowy netto zakładów branży ubezpieczeniowej

Rysunek 59.

Wartość i dynamika wyniku finansowego netto zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

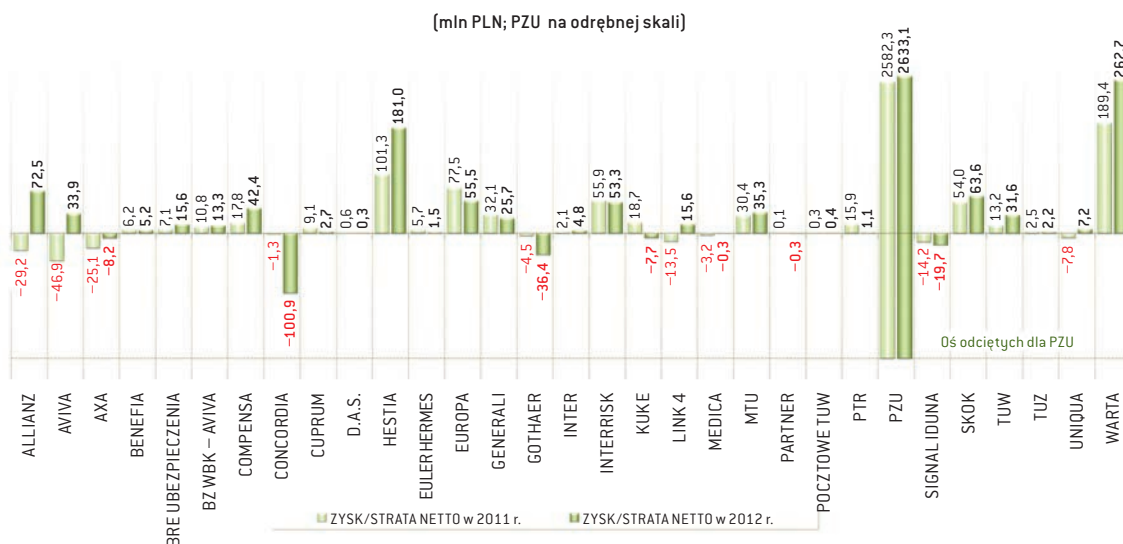
- W 2012 r. 6 z 28 zakładów Działu I odnotowało niewielkie straty netto. Zyski netto spadły w 11 zakładach, ale też w takiej samej liczbie zakładów zyski wzrosły w relacji do roku poprzedniego, w tym w PZU Życie. Największy nominalny wzrost zysku netto w 2012 r. w relacji

do roku poprzedniego odnotowały właśnie PZU Życie oraz Aviva.

- Zysk netto lidera Działu I, tj. PZU Życie, był w 2012 r. o 540 mln PLN wyższy niż rok wcześniej i wynosił 2,1 mld PLN. Powrócił więc do poziomu z roku 2010.

Rysunek 60.

Wartość i dynamika wyniku finansowego netto zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

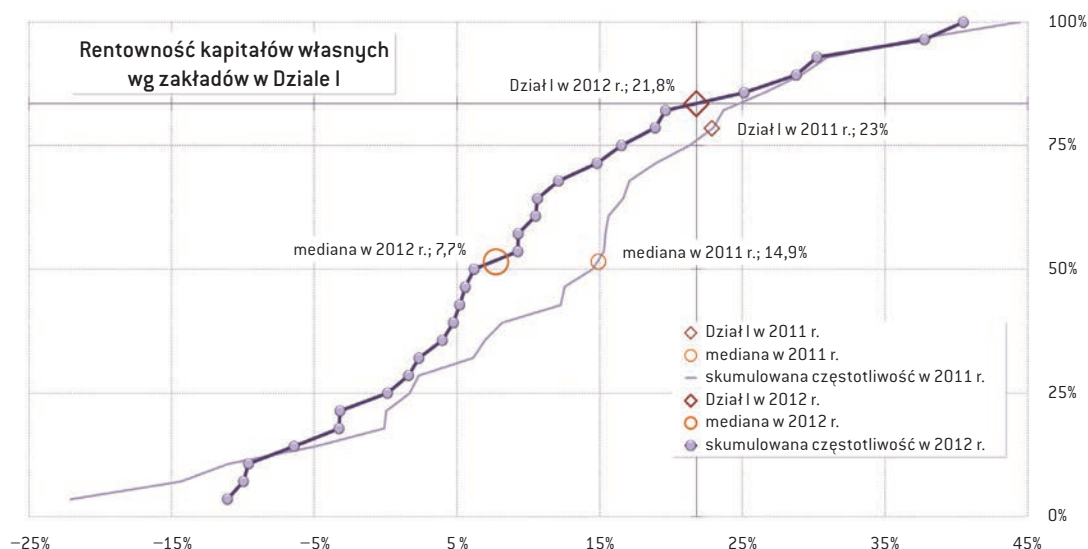
- Wyniki netto Działu II w 2012 r., w przeciwieństwie do Działu I, poprawiły się w większości zakładów. Siedem z trzydziestu jeden zakładów poniosło straty netto, to jednak o dwa mniej niż rok wcześniej i aż dziesięć mniej niż przed dwoma laty.
- Najbardziej spektakularny wzrost zysku netto w 2012 r. odnotowały Hestia oraz Warta, a Allianz i Aviva ze strat rok wcześniej

niej zarejestrowały zyski w 2012 r.

- Zysk lidera PZU (liczony łącznie z dywidendami z PZU Życie) był o 51 mln PLN wyższy niż rok wcześniej i wynosił 2,6 mld PLN. Zysk liczony bez dywidend wynosił 1,4 mld PLN i był o 832 mln PLN wyższy niż liczony w ten sam sposób zysk z 2011 r.

Rysunek 61.

Rentowność kapitałów własnych zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



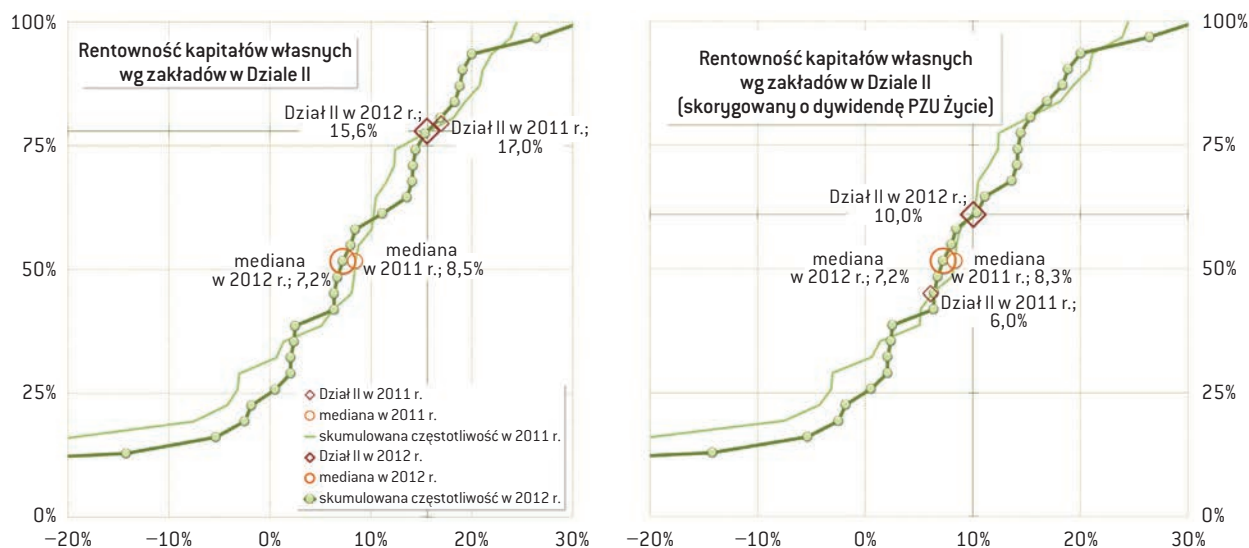
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła w 2012 r. 21,8%, w porównaniu z 22,9% dla w 2011 r. Sześć zakładów odnotowało stratę netto.
- Mediana wskaźnika dla tych samych okresów to odpowiednio 7,7% oraz 14,9%.

- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 15,9% i zmalał z 19,5% rok wcześniej.
- Suma zysków netto zakładów Działu I w 2012 r. wzrosła o 12,4% względem roku poprzedniego, przy wzroście sumy kapitałów własnych o 18,0% dla tych samych okresów.

Rysunek 62.

Rentowność kapitałów własnych zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



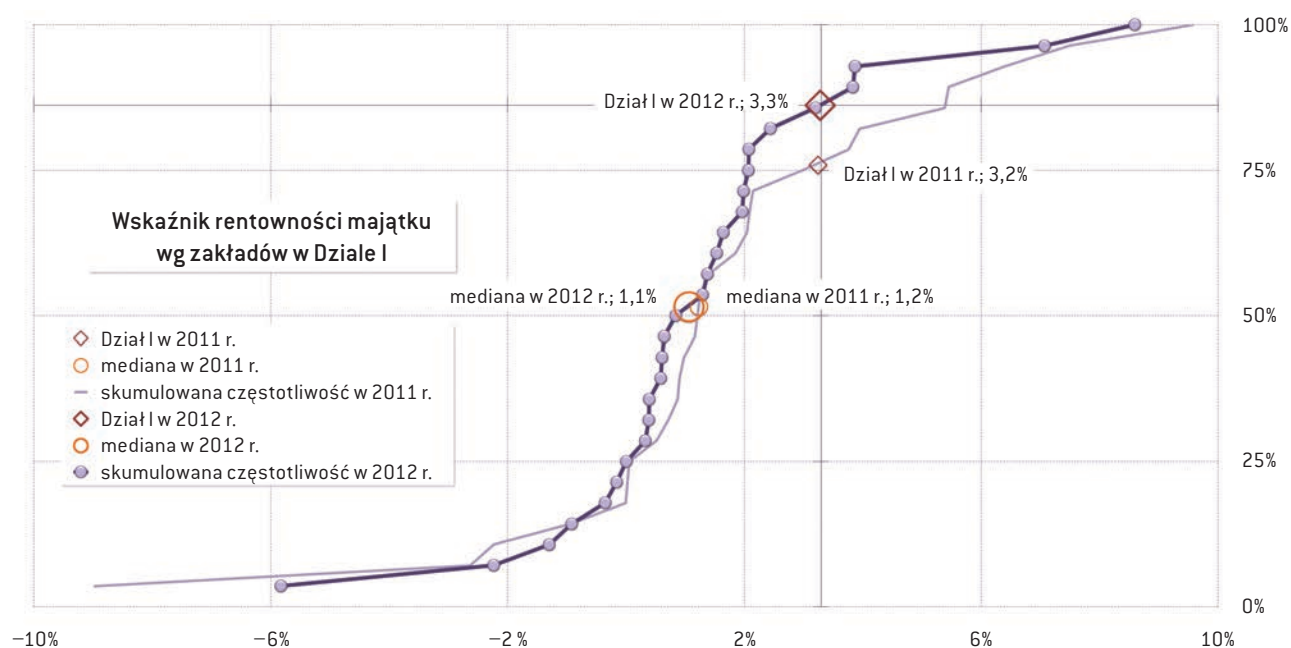
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu II zmalała w 2012 r. do 15,6% z 17,0% w 2011 r.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższe wartości wynosiłyby odpowiednio: 10,0% oraz 6,0% i rosłyby.
- Mediana wskaźnika wynosiła w 2012 r. 7,2%, w porównaniu z 8,5% dla roku 2011.

- Odstęp międzykwartylowy w 2011 r. wynosił 13,6%, tj. o 3,3 p.p. mniej niż rok wcześniej.
- Zysk netto Działu II wzrósł o 9,7%, a kapitały własne o 19,6% w tym samym okresie. Jednak jeśli nie uwzględnić dywidendy PZU Życie, to zysk netto Działu II wzrósł aż o 98,3% i w efekcie wskaźnik rentowności wzrósł o 4 p.p.

Rysunek 63.

Rentowność majątku zakładów Działu I w Polsce w latach 2011–2012



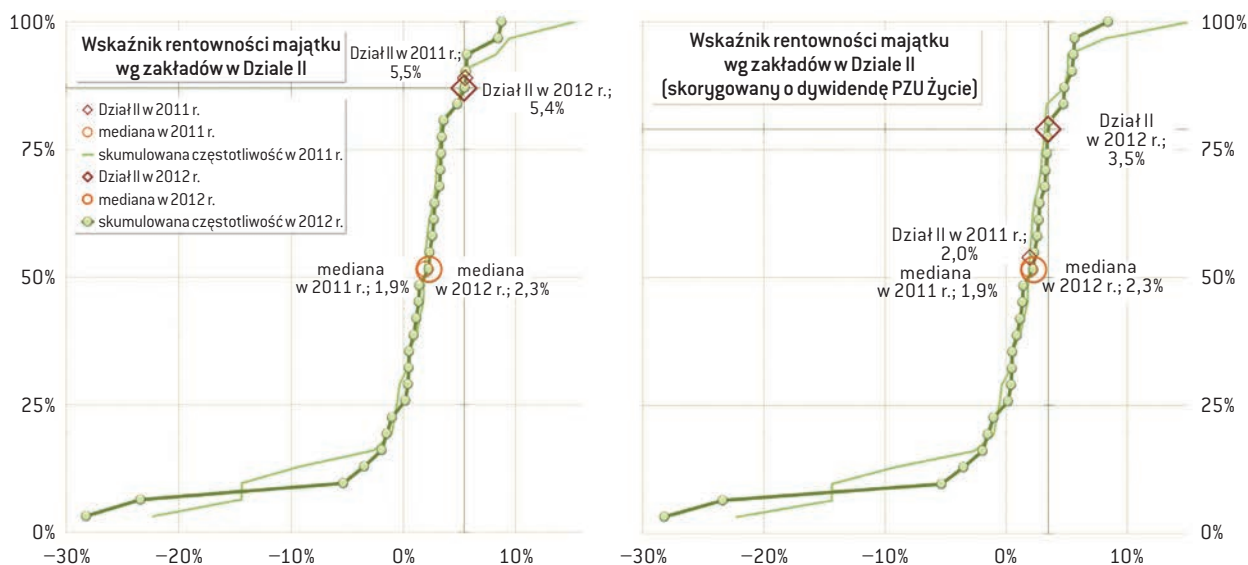
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu I wynosiła w 2012 r. 3,3%, czyli była praktycznie na poziomie roku poprzedniego. Sześć zakładów odnotowało stratę netto.
- Mediana wskaźnika wynosiła dla tych samych okresów odpowiednio: 1,1% oraz 1,2%.

- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 1,8% i zmalał z 2,8% rok wcześniej.
- Suma zysków netto zakładów Działu I w 2012 r. wzrosła o 12,4% względem roku poprzedniego, przy wzroście sumy kapitałów własnych o 11,3% dla tych samych okresów.

Rysunek 64.

Rentowność majątku zakładów Działu II w Polsce w latach 2011–2012



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIU.

- Wartość wskaźnika dla Działu II wynosiła w 2012 r. 5,5%, w porównaniu z 5,4% w 2011 r.
- Jeśli nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to powyższe wartości wynosiłyby odpowiednio: 3,5% oraz 2,0% (wykres prawy powyżej odpowiedni dla benchmarku zakładów Działu II).
- Mediana wskaźnika wynosiła w 2012 r. 2,3%, w porównaniu z 1,9% dla roku 2011.
- Odstęp międzykwartylowy w 2012 r. wynosił 3,1%, to 0,5 p.p. mniej niż rok wcześniej.
- Przy wzroście zysku netto Działu II w 2012 r. o 0,3 mld PLN aktywa wzrosły o 3,6 mld PLN. Jeśli jednak nie uwzględnić dywidend przekazanych z PZU Życie do PZU, to zysk netto wzrósł o 1,1 mld PLN.

Podsumowanie podstawowych faktów z lat 2011–2012 w Dziale I

- W zakresie działalności sklasyfikowanej w Dziale I sprawozdania statystyczne i finansowe do PIU i UKNF składało w 2012 r. 28 zakładów ubezpieczeniowych.
- Niezmiennie liderem Działu I pozostaje PZU Życie. Łączna wartość aktywów segmentu wynosiła w 2012 r. 99,9 mld PLN, z czego PZU Życie miało 30,1%, tj. o 2,7 p.p. mniej niż rok wcześniej. Udział rynkowy PZU Życie mierzony składką wynosił 25,6%, tj. o 5,2 p.p. mniej niż przed rokiem.

- W Dziale I koncentracja trzech największych zakładów, mierzona składką, wynosiła w 2012 r. 44,8%, a pierwszych pięciu 58,9%.
- Na koniec roku 2012 łączna liczba czynnych polis w Dziale I wynosiła 10,9 mln sztuk, tj. 94% stanu sprzed roku. Składki przypisane brutto w 2012 r. wynosiły 36,4 mld PLN, to jest o 4,5 mld PLN więcej niż rok wcześniej.
- Dynamika składek przypisanych brutto w 2012 r., w relacji do roku 2011, wynosiła 114,3%. Na ten wynik wpływ miały głównie: nowy na rynku zakład ubezpieczeń – Open Life z dynamiką 530% oraz Benefia z dynamiką 412%. Lider – PZU Życie miał dynamikę 95%, tj. 19 p.p. poniżej rynku.
- Na wzrost składek przypisanych brutto Działu I w porównywalnych okresach miał wpływ głównie przyrost składek grupy 3 o 17%. Składki przypisane brutto w grupie 1 wzrosły o 15%, a w grupie 5 o 6%.
- W 2012 r. łączna liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w Dziale I wynosiła 3,7 mln sztuk, tj. 107% stanu z poprzedniego roku.
- Łączna wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto zmalała w 2012 r. do 25,9 mld PLN z 26,1 mld PLN w 2011 r. Największy w tej kategorii PZU Życie był powyżej rynku z dynamiką 103,1%. W 2012 r. odszkodowania i świadczenia w grupie 1 zmalały o 6%, a w grupie 5 wzrosły o 1% w relacji do roku poprzedniego. Odszkodowania i świadczenia w grupie 3 wzrosły najbardziej, bo o 15%.

- Wartość wskaźnika szkodowości brutto dla całego Działu I w 2012 r. wynosiła 71,1% wobec 82,2% rok wcześniej, czyli o blisko 10,5 p.p. mniej.
- Koszty akwizycji wzrosły o 680 mln PLN, natomiast koszty administracyjne o 130 mln PLN. Relacja kosztów akwizycji do kosztów administracyjnych zachowywała w latach poprzednich proporcję 7:3. W 2012 r. udział kosztów akwizycji w sumie kosztów wzrósł o 1,6 p.p. Wskaźnik kosztów akwizycji dla całego Działu I w 2012 r. wynosił 12,8%, a wskaźnik kosztów administracji 4,8%.
- Dynamika zmiany stanów sumy lokat (typu B i C) Działu I po czterech kwartałach 2012 r., względem stanu po czterech kwartałach 2011 r., wynosiła 111,4%, na co miały wpływ głównie zakłady sprzedające ubezpieczenia z funduszem kapitałowym.
- Lider – PZU Życie – z dynamiką przyrostu lokat 102,6% był 8,8 p.p. poniżej średniej i posiadał 31,3-proc. udział w sumie lokat Działu I ogółem.
- Dynamika zmiany stanu lokat typu C liczona dla ostatnich dwóch porównywanych lat wynosiła 120,4%.
- Lider segmentu lokat typu C – Aviva Życie – miała dynamikę 9,7 p.p. poniżej rynku, a zgromadzone przez ten zakład aktywa stanowiły 27,2% sumy lokat Działu I typu C.
- Poziom lokat w relacji do sumy kapitałów własnych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym był praktycznie na identycznym poziomie w obu porównywanych latach, bo 99,9% na koniec 2012 r. oraz 100,0% na koniec 2011 r.
- Wartość wskaźnika rentowności działalności lokacyjnej dla Działu I znacząco wzrosła – do 8,8% – w trakcie roku 2012, z –1,2% rok wcześniej. Mediana wynosiła 6,9% wobec 2,0% rok wcześniej.
- Od 2009 r. wynik techniczny w Dziale I malał, do 3,3 mld PLN w 2011 r., a w 2012 r. odnotowano niewielki wzrost do poziomu 3,5 mld PLN.
- Rentowność techniczna dla całego Działu I w 2012 r. wynosiła 9,9%, w porównaniu z 10,6% rok wcześniej. Przy wzroście rok do roku wyniku technicznego o 4,5% składki zarobione na udziale własnym urosły o 12,1%.
- Skumulowany zysk netto Działu I w 2012 r. był o 362 mln PLN wyższy niż w roku 2011 i wynosił 3,3 mld PLN.
- Zwrot z kapitałów własnych dla Działu I w tych samych okresach wynosił odpowiednio: 21,8% oraz 22,9%. Zysk netto w 2012 r. wzrósł o 12,4% względem roku 2011, przy wzroście kapitałów własnych o 18,0% dla porównywanych lat.
- W 2012 r. 6 z 28 zakładów Działu I miało niewielkie straty netto. Wynik techniczny i zysk netto lidera branży PZU Życie były odpowiednio o 142 mln PLN i 540 mln PLN wyższe niż rok wcześniej, a jego aktywa wzrosły o 614 mln PLN, do 30 mld PLN na koniec 2012 r.

Podsumowanie podstawowych faktów z lat 2011–2012 w Dziale II

- W zakresie działalności sklasyfikowanej w Dziale II sprawozdania statystyczne i finansowe do PIU i UKNF w 2012 r. składało 31 zakładów ubezpieczeniowych, o dwa mniej niż rok wcześniej.
- Niezmiennie liderem Działu II pozostaje PZU. Łączna wartość aktywów segmentu wynosiła w 2012 r. 63,0 mld PLN, z czego PZU miał 47,8%, tj. o 0,8 p.p. mniej niż rok wcześniej. Udział rynkowy PZU mierzony składką wynosił 32,2%, tj. o 0,4 p.p. mniej niż przed rokiem.

- Koncentracja przypisu trzech największych zakładów wynosiła w 2012 r. 55,9%, a pierwszych pięciu 67,0% składki ogółem Działu II. Wzrost koncentracji był efektem konsolidacji Warty i HDI w 2012 r.
- Na koniec 2012 r. łączna liczba czynnych polis w Dziale II wynosiła 47,2 mln sztuk, tj. 96% stanu sprzed roku. Składki przypisane brutto w 2012 r. wynosiły 26,3 mld PLN, to jest o blisko miliard PLN więcej niż rok wcześniej.
- Dynamika składek przypisanych brutto w 2012 r., w relacji do roku 2011, wynosiła 103,9%. Lider PZU – z dynamiką 102,5%, to jest 1,4 p.p. poniżej „średniej” sektora, miał 32,2-proc. udział w rynku. Wśród względnie dużych zakładów dynamikę powyżej rynku miały: Warta, Unia, Generali, Compensa i MTU.
- W 2012 roku najbardziej, bo o 21%, wzrosły składki grupy 13. Wzrost składek w grupach 8 i 9 wynosił 7%. Dynamika wzrostu składek przypisanych brutto w ubezpieczeniach komunikacyjnych łącznie (grupy 3 i 10) wynosiła zaledwie 101% za sprawą spadku przypisu o 2% w grupie AC i jego wzrostu o 4% w grupie OC.
- W 2012 r. liczba wypłat odszkodowań i świadczeń w Dziale II wynosiła 4,4 mln sztuk, tj. o 3% mniej niż rok wcześniej. Łączna wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w 2012 r. wzrosła do 13,8 mld PLN, to jest o 2,2% względem roku poprzedniego. Największy w tej kategorii PZU z dynamiką 89,6% był poniżej rynku aż o 12,6 p.p.
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w grupie 3 zmalały w 2012 r. o 7%, a w grupie 10 pozostawały praktycznie na poziomie roku poprzedniego. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w grupach 8 i 9 razem wzrosły o 5%. Istotnie, bo aż o 112%, wzrosła wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w grupie ubezpieczeń finansowych.
- Wartość wskaźnika szkodowości brutto dla Działu II w 2012 r. wynosiła 66,7% wobec 64,9% rok wcześniej, czyli o 1,8 p.p. więcej. Dla Działu II w 2012 r., przy wzroście sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto o 11,8%, składka zarobiona brutto rosła wolniej, bo o 8,8%.
- Wskaźnik zatrzymania odszkodowań i świadczeń dla Działu II w 2012 r. wynosił 83,4% wobec 85,8% rok wcześniej.
- Koszty akwizycji systematycznie wzrastały względem lat poprzednich: o 15,2% w 2011 r. oraz o 5,5% w 2012 r. Koszty administracyjne wzrastały względem lat poprzednich: o 9,7% w 2011 r. oraz o 8,9% w 2012 r. Struktura kosztów zmieniła się na korzyść kosztów administracyjnych, których udział w 2012 r. nieznacznie wzrósł do 26,8% sumy kosztów administracyjnych i akwizycji. Wartość wskaźnika kosztów akwizycji dla Działu II w 2012 r. wynosiła 21,3%, a wskaźnika kosztów administracyjnych 7,9%, i w obu kategoriach nieznacznie wzrosła względem 2011 r.
- Wynik techniczny w Dziale II w 2012 r. poprawił się w stosunku do 2011 r. o 420 mln PLN i wynosił 719 mln PLN.
- Wynik techniczny ubezpieczeń komunikacyjnych AC i OC w 2012 r. wzrósł o 599 mln PLN względem 2011 r., przy czym w grupie 3 był pozytywny i wynosił 725 mln PLN, a w grupie 10 była to strata 428 mln PLN.
- Wskaźnik rentowności technicznej Działu II w 2012 r. wynosił 3,2% w porównaniu z 1,5% rok wcześniej.
- Na koniec roku 2012 dynamika zmiany stanu lokat Działu II, liczona względem ich stanu z roku poprzedniego, wynosiła 114,5%.
- Lider – PZU – z dynamiką zmiany stanu lokat 112,0% był 2,5 p.p. poniżej średniej, ale miał aż 53,5% udział w sumie lokat Działu II ogółem.

- Poziom lokat w relacji do sumy kapitałów własnych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym wzrósł do 92,9% na koniec roku 2012, z 91,7% rok wcześniej.
- Wskaźnik rentowności lokacyjnej dla całego Działu II zmalał do 7,6% w 2012 r., z 8,7% rok wcześniej. Wynik ten uwzględnia dywidendy pozyskane z PZU Życie przez PZU. Jeśli nie uwzględniać tych dywidend, to powyższa średnia rentowność wynosiła odpowiednio: 5,1% dla roku 2012 oraz 4,0% rok wcześniej. Jest to wynik bardziej adekwatny dla benchmarku firm i zbliżony do mediany równej 5,3% dla roku 2012 r. oraz 4,7% rok wcześniej.
- Skumulowany zysk netto Działu II w 2012 r. (uwzględniający dywidendy PZU Życie) wzrósł o 300 mln PLN względem roku poprzedniego i wynosił 3,4 mld PLN. Na 31 zakładów 7 miało straty netto, ale to o dwa mniej niż rok wcześniej i aż o 10 mniej niż dwa lata wcześniej.
- W 2012 roku wynik techniczny lidera Działu II – PZU – był dodatni i o 365 mln PLN wyższy niż rok wcześniej, a zysk netto (uwzględniając dywidendy z PZU Życie) był o 51 mln PLN wyższy.
- Wskaźnik zwrotu z kapitałów własnych Działu II dla tych samych okresów wynosił odpowiednio 15,6% oraz 17,0%. Jeśli nie liczyć dywidend pozyskanych przez PZU z PZU Życie, to rentowność kapitałów własnych wynosiłaby: 10,0% w 2012 r. oraz 6,0% rok wcześniej. Jest to wynik bardziej adekwatny dla celów porównawczych i bliski medianie równej 7,2% w 2012 r. oraz 8,5% rok wcześniej.

Marian Krzemiński





4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

4.1. WYNIKI FINANSOWE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

4.1.1. Składka przypisana

Składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	31 831 582	36 377 397	114,3%
2.	Dział II	25 290 897	26 265 204	103,9%
	Ogółem	57 122 479	62 642 601	109,7%

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	743 544	790 195	106,3%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 535 374	1 732 328	112,8%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 667 873	1 703 602	102,1%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 809 700	1 833 090	101,3%
5.	AXA ŻYCIE SA	943 253	920 474	97,6%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	885 480	3 646 313	411,8%
7.	BZWBK-Aviva TUŃŻ SA	467 040	530 747	113,6%
8.	CARDIF POLSKA SA	344 907	327 762	95,0%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	526 734	643 285	122,1%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	40 177	45 635	113,6%
11.	ERGO HESTIA STUŃŻ SA	859 399	743 729	86,5%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	2 565 240	2 437 379	95,0%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	891 115	958 603	107,6%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	626 585	359 190	57,3%
15.	ING SA	2 039 314	1 767 180	86,7%
16.	INTER-ŻYCIE SA	3 201	4 107	128,3%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	8 379	9 901	118,2%
18.	NORDEA TUŃŻ SA	1 698 267	1 435 717	84,5%
19.	OPEN LIFE SA	628 720	3 332 558	530,1%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	122 202	131 696	107,8%
21.	PRAMERICA SA	153 546	174 302	113,5%
22.	PZU ŻYCIE SA	9 806 121	9 313 416	95,0%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	12 062	12 405	102,8%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	38 769	35 104	90,5%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	410 240	382 094	93,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	107 369	105 538	98,3%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	408 301	321 142	78,7%
28.	WARTA TUŃŻ SA	2 488 670	2 679 905	107,7%
	Ogółem	31 831 582	36 377 397	114,3%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 860 345	1 773 329	95,3%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	336 395	368 896	109,7%
3.	AXA SA	147 224	184 298	125,2%
4.	BENEFIA SA	259 812	276 574	106,5%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	155 550	191 336	123,0%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	126 998	152 123	119,8%
7.	COMPENSA SA	1 032 371	1 097 930	106,4%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	325 864	375 177	115,1%
9.	CUPRUM T.U.W.	32 895	36 898	112,2%
10.	D.A.S. SA	18 700	18 603	99,5%
11.	ERGO HESTIA SA	2 647 846	2 742 903	103,6%
12.	EULER HERMES SA	258 487	282 720	109,4%
13.	EUROPA SA	471 934	378 203	80,1%
14.	GENERALI SA	961 620	1 056 010	109,8%
15.	GOTHAER SA	478 341	509 409	106,5%
16.	INTER POLSKA SA	94 480	114 083	120,7%
17.	INTERRISK SA	1 257 818	1 124 395	89,4%
18.	KUKE SA	47 615	41 674	87,5%
19.	LINK4 SA	305 272	321 640	105,4%
20.	MEDICA SA	13 860	24 594	177,4%
21.	MTU SA	686 740	748 779	109,0%
22.	PARTNER SA	2 312	2 377	102,8%
23.	POCZTOWE T.U.W.	50 993	47 212	92,6%
24.	PTR SA	310 287	375 671	121,1%
25.	PZU SA	8 247 241	8 453 498	102,5%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	50 931	55 160	108,3%
27.	SKOK T.U.W.	257 914	218 056	84,5%
28.	TUW T.U.W.	369 022	447 246	121,2%
29.	TUZ T.U.W.	135 352	206 532	152,6%
30.	UNIQA SA	1 045 632	1 153 736	110,3%
31.	WARTA SA	3 301 046	3 486 142	105,6%
	Ogółem	25 290 897	26 265 204	103,9%

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale I

Lp.	Wyszczególnienie	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11	Udział w składce przypisanej brutto ogółem	
		2011	2012		2011	2012
1.	Grupa I Ubezpieczenia na życie	16 836 401	19 391 342	115,2%	52,9%	53,3%
2.	Grupa II Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	120 336	116 746	97,0%	0,4%	0,3%
3.	Grupa III Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	10 307 486	12 048 250	116,9%	32,4%	33,1%
4.	Grupa IV Ubezpieczenia rentowe	98 212	99 454	101,3%	0,3%	0,3%
5.	Grupa V Ubezpieczenia wypadkowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4	4 441 007	4 693 056	105,7%	14,0%	12,9%
6.	Reasekuracja czynna	28 140	28 548	101,4%	0,1%	0,1%
	Ogółem	31 831 582	36 377 397	114,3%	100,0%	100,0%

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w Dziale II

Lp.	Wyszczególnienie	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11	Udział w składce przypisanej brutto ogółem	
		2011	2012		2011	2012
1.	Grupa I Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej	1 244 966	1 278 692	102,7%	4,9%	4,9%
2.	Grupa II Ubezpieczenie choroby	436 167	512 516	117,5%	1,7%	2,0%
3.	Grupa III Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych	5 763 600	5 627 343	97,6%	22,8%	21,4%
4.	Grupa IV Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	33 856	45 992	135,8%	0,1%	0,2%
5.	Grupa V Ubezpieczenie casco statków powietrznych	30 266	30 231	99,9%	0,1%	0,1%
6.	Grupa VI Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	95 768	101 546	106,0%	0,4%	0,4%
7.	Grupa VII Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	106 828	118 710	111,1%	0,4%	0,5%
8.	Grupa VIII Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nieujęte w grupach 3–7	2 825 960	2 901 726	102,7%	11,2%	11,0%
9.	Grupa IX Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nieujętych w grupach 3–8	1 990 285	2 247 779	112,9%	7,9%	8,6%
10.	Grupa X Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	8 599 713	8 935 962	103,9%	34,0%	34,0%
11.	Grupa XI Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	26 307	29 729	113,0%	0,1%	0,1%
12.	Grupa XII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	19 558	19 627	100,4%	0,1%	0,1%
13.	Grupa XIII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nieujętej w grupach 10–12	1 439 890	1 746 367	121,3%	5,7%	6,6%
14.	Grupa XIV Ubezpieczenie kredytu	544 732	501 480	92,1%	2,2%	1,9%
15.	Grupa XV Gwarancja ubezpieczeniowa	302 843	274 662	90,7%	1,2%	1,0%
16.	Grupa XVI Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	764 613	723 545	94,6%	3,0%	2,8%
17.	Grupa XVII Ubezpieczenie ochrony prawnej	169 802	99 478	58,6%	0,7%	0,4%
18.	Grupa XVIII Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania	406 297	454 743	111,9%	1,6%	1,7%
19.	Grupa XIX Reasekuracja czynna	489 446	615 076	125,7%	1,9%	2,3%
	Ogółem	25 290 897	26 265 204	103,9%	100,0%	100,0%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka zarobiona na udziale własnym w tys. zł

Lp.	Dział	Składka		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	31 529 895	35 348 127	112,1%
2.	Dział II	20 540 146	22 231 712	108,2%
	Ogółem	52 070 041	57 579 839	110,6%

Składka zarobiona na udziale własnym w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	742 478	789 893	106,4%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 489 375	1 679 076	112,7%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 649 673	1 603 902	97,2%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 803 769	1 826 367	101,3%
5.	AXA ŻYCIE SA	940 209	915 380	97,4%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	882 323	3 139 257	355,8%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	467 015	530 717	113,6%
8.	CARDIF POLSKA SA	344 433	328 030	95,2%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	524 293	620 986	118,4%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	39 886	45 000	112,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	838 318	723 622	86,3%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	2 565 744	2 431 597	94,8%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	860 450	923 837	107,4%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	542 624	281 778	51,9%
15.	ING SA	1 776 605	1 657 735	93,3%
16.	INTER-ŻYCIE SA	3 085	3 638	117,9%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	6 083	7 170	117,9%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 692 594	1 432 310	84,6%
19.	OPEN LIFE SA	628 605	3 303 025	525,5%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	121 651	131 475	108,1%
21.	PRAMERICA SA	150 021	170 226	113,5%
22.	PZU ŻYCIE SA	9 807 280	9 312 844	95,0%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	12 065	12 409	102,9%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	38 021	35 175	92,5%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	409 434	381 140	93,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	77 343	82 046	106,1%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	402 595	316 574	78,6%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 713 923	2 662 918	98,1%
	Ogółem	31 529 895	35 348 127	112,1%

Składka zarobiona na udziale własnym w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 542 064	1 524 680	98,9%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	286 299	317 768	111,0%
3.	AXA SA	51 219	78 952	154,1%
4.	BENEFIA SA	171 829	200 325	116,6%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	110 183	121 174	110,0%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	88 513	103 834	117,3%
7.	COMPENSA SA	676 723	772 831	114,2%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	193 376	239 294	123,7%
9.	CUPRUM T.U.W.	31 438	35 665	113,4%
10.	D.A.S. SA	7 142	7 377	103,3%
11.	ERGO HESTIA SA	2 067 005	2 309 965	111,8%
12.	EULER HERMES SA	52 610	65 582	124,7%
13.	EUROPA SA	438 487	400 823	91,4%
14.	GENERALI SA	458 017	515 740	112,6%
15.	GOTHAER SA	345 374	376 857	109,1%
16.	INTER POLSKA SA	75 017	92 419	123,2%
17.	INTERRISK SA	848 082	838 562	98,9%
18.	KUKE SA	28 915	22 770	78,7%
19.	LINK4 SA	248 024	327 838	132,2%
20.	MEDICA SA	5 081	21 464	422,4%
21.	MTU SA	593 225	721 476	121,6%
22.	PARTNER SA	1 719	2 482	144,4%
23.	POCZTOWE T.U.W.	19 677	17 107	86,9%
24.	PTR SA	245 078	296 904	121,1%
25.	PZU SA	7 906 271	8 277 136	104,7%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	52 824	42 308	80,1%
27.	SKOK T.U.W.	173 556	207 218	119,4%
28.	TUW T.U.W.	275 267	346 916	126,0%
29.	TUZ T.U.W.	86 712	144 591	166,7%
30.	UNIQA SA	601 681	674 472	112,1%
31.	WARTA SA	2 858 738	3 127 182	109,4%
	Ogółem	20 540 146	22 231 712	108,2%

4.1.2. Odszkodowania i świadczenia

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	26 069 103	25 916 642	99,4%
2.	Dział II	13 737 906	14 044 897	102,2%
	Ogółem	39 807 009	39 961 539	100,4%

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	845 299	825 546	97,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 484 936	1 283 541	86,4%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 072 085	913 264	85,2%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 549 592	1 551 546	100,1%
5.	AXA ŻYCIE SA	324 111	392 930	121,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	751 417	2 708 945	360,5%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	161 874	217 438	134,3%
8.	CARDIF POLSKA SA	40 228	41 358	102,8%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	280 198	478 527	170,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	11 218	15 286	136,3%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	153 939	324 866	211,0%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 604 781	2 439 337	67,7%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	616 707	597 413	96,9%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	321 612	340 328	105,8%
15.	ING SA	1 568 613	1 503 790	95,9%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 991	2 574	129,3%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	1 582	1 586	100,3%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 950 318	1 442 265	74,0%
19.	OPEN LIFE SA	532	315 975	59393,8%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	91 410	99 854	109,2%
21.	PRAMERICA SA	41 625	47 546	114,2%
22.	PZU ŻYCIE SA	7 789 994	8 031 389	103,1%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	4 456	4 214	94,6%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	19 574	14 989	76,6%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	240 194	245 728	102,3%
26.	SKOK ŻYCIE SA	25 272	25 950	102,7%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	653 364	255 472	39,1%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 462 181	1 794 985	72,9%
	Ogółem	26 069 103	25 916 642	99,4%

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 114 597	1 179 803	105,9%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	175 992	217 053	123,3%
3.	AXA SA	57 529	79 055	137,4%
4.	BENEFIA SA	137 138	155 484	113,4%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	44 891	61 126	136,2%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	9 742	13 175	135,2%
7.	COMPENSA SA	549 985	571 209	103,9%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	239 686	481 704	201,0%
9.	CUPRUM T.U.W.	20 371	5 658	27,8%
10.	D.A.S. SA	4 279	4 332	101,2%
11.	ERGO HESTIA SA	1 264 985	1 215 984	96,1%
12.	EULER HERMES SA	96 609	235 347	243,6%
13.	EUROPA SA	22 260	40 116	180,2%
14.	GENERALI SA	461 417	494 994	107,3%
15.	GOTHAER SA	293 067	290 687	99,2%
16.	INTER POLSKA SA	34 017	35 265	103,7%
17.	INTERRISK SA	688 956	677 125	98,3%
18.	KUKE SA	25 967	38 625	148,7%
19.	LINK4 SA	153 552	173 965	113,3%
20.	MEDICA SA	3 374	13 574	402,3%
21.	MTU SA	371 519	419 637	113,0%
22.	PARTNER SA	174	616	354,0%
23.	POCZTOWE T.U.W.	30 752	26 660	86,7%
24.	PTR SA	188 638	206 969	109,7%
25.	PZU SA	5 052 907	4 528 092	89,6%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	40 720	35 224	86,5%
27.	SKOK T.U.W.	13 935	15 907	114,2%
28.	TUW T.U.W.	200 154	239 817	119,8%
29.	TUZ T.U.W.	37 597	60 555	161,1%
30.	UNIQA SA	605 930	603 166	99,5%
31.	WARTA SA	1 797 166	1 923 973	107,1%
	Ogółem	13 737 906	14 044 897	102,2%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w tys. zł. wg grup ryzyka w Dziale I

Lp.	Wyszczególnienie	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Dynamika 12/11	Udział w odszkodowaniach i świadczeniach brutto ogółem	
		2011	2012		2011	2012
1.	Grupa I Ubezpieczenia na życie	18 375 029	17 355 857	94,5%	70,5%	67,0%
2.	Grupa II Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	127 725	120 488	94,3%	0,5%	0,5%
3.	Grupa III Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	5 791 693	6 639 339	114,6%	22,2%	25,6%
4.	Grupa IV Ubezpieczenia rentowe	64 191	69 361	108,1%	0,2%	0,3%
5.	Grupa V Ubezpieczenia wypadkowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4	1 694 916	1 719 259	101,4%	6,5%	6,6%
6.	Reasekuracja czynna	15 549	12 337	79,3%	0,1%	0,0%
	Ogółem	26 069 103	25 916 642	99,4%	100,0%	100%

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w tys. zł. wg grup ryzyka w Dziale II

Lp.	Wyszczególnienie	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Dynamika 12/11	Udział w odszkodowaniach i świadczeniach brutto ogółem	
		2011	2012		2011	2012
1.	Grupa I Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej	319 169	314 781	98,6%	2,3%	2,2%
2.	Grupa II Ubezpieczenie choroby	168 426	168 379	100,0%	1,2%	1,2%
3.	Grupa III Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych	3 701 502	3 440 235	92,9%	26,9%	24,5%
4.	Grupa IV Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	15 565	28 687	184,3%	0,1%	0,2%
5.	Grupa V Ubezpieczenie casco statków powietrznych	26 767	94 170	351,8%	0,2%	0,7%
6.	Grupa VI Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	105 681	75 890	71,8%	0,8%	0,5%
7.	Grupa VII Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	56 776	42 744	75,3%	0,4%	0,3%
8.	Grupa VIII Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nieujęte w grupach 3–7	1 403 208	1 149 764	81,9%	10,2%	8,2%
9.	Grupa IX Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nieujętych w grupach 3–8	936 809	1 298 295	138,6%	6,8%	9,2%
10.	Grupa X Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	5 464 980	5 446 951	99,7%	39,8%	38,8%
11.	Grupa XI Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	2 621	8 959	341,9%	0,0%	0,1%
12.	Grupa XII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	11 081	9 330	84,2%	0,1%	0,1%
13.	Grupa XIII Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nieujętej w grupach 10–12	629 481	613 988	97,5%	4,6%	4,4%
14.	Grupa XIV Ubezpieczenie kredytu	175 487	291 041	165,8%	1,3%	2,1%
15.	Grupa XV Gwarancja ubezpieczeniowa	66 694	422 887	634,1%	0,5%	3,0%
16.	Grupa XVI Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	151 996	132 768	87,3%	1,1%	0,9%
17.	Grupa XVII Ubezpieczenie ochrony prawnej	8 142	7 498	92,1%	0,1%	0,1%
18.	Grupa XVIII Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania	239 980	229 788	95,8%	1,7%	1,6%
19.	Grupa XIX Reasekuracja czynna	253 542	268 740	106,0%	1,8%	1,9%
	Ogółem	13 737 906	14 044 897	102,2%	100,0%	100,0%

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	25 575 684	25 441 431	99,5%
2.	Dział II	13 196 073	14 228 841	107,8%
	Ogółem	38 771 757	39 670 272	102,3%

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	843 464	833 172	98,8%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	1 474 369	1 262 666	85,6%
3.	AMPLICO LIFE SA	1 037 272	874 856	84,3%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 568 339	1 553 134	99,0%
5.	AXA ŻYCIE SA	319 158	392 662	123,0%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	742 675	2 400 337	323,2%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	164 819	224 864	136,4%
8.	CARDIF POLSKA SA	38 203	3 402	8,9%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	283 231	474 479	167,5%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	11 441	17 501	153,0%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	164 653	336 607	204,4%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 613 339	2 459 209	68,1%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	599 840	569 010	94,9%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	287 708	302 876	105,3%
15.	ING SA	1 247 535	1 438 387	115,3%
16.	INTER-ŻYCIE SA	2 092	2 890	138,1%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	1 034	1 119	108,2%
18.	NORDEA TUnŻ SA	1 968 407	1 424 355	72,4%
19.	OPEN LIFE SA	924	349 345	37 807,9%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	92 033	102 341	111,2%
21.	PRAMERICA SA	37 935	48 406	127,6%
22.	PZU ŻYCIE SA	7 793 452	8 013 313	102,8%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	4 433	4 187	94,5%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	19 990	13 824	69,2%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	240 195	250 081	104,1%
26.	SKOK ŻYCIE SA	25 629	28 288	110,4%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	655 871	266 066	40,6%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 337 643	1 794 054	76,7%
	Ogółem	25 575 684	25 441 431	99,5%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 041 220	995 337	95,6%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	214 601	194 964	90,8%
3.	AXA SA	42 137	57 175	135,7%
4.	BENEFIA SA	117 357	137 352	117,0%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	24 199	30 631	126,6%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	12 165	17 494	143,8%
7.	COMPENSA SA	484 138	542 977	112,2%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	127 621	267 735	209,8%
9.	CUPRUM T.U.W.	11 595	4 356	37,6%
10.	D.A.S. SA	2 025	2 163	106,8%
11.	ERGO HESTIA SA	1 320 667	1 391 409	105,4%
12.	EULER HERMES SA	28 851	73 224	253,8%
13.	EUROPA SA	17 069	42 102	246,7%
14.	GENERALI SA	180 683	335 956	185,9%
15.	GOTHAER SA	243 491	266 883	109,6%
16.	INTER POLSKA SA	38 388	46 777	121,9%
17.	INTERRISK SA	507 297	494 111	97,4%
18.	KUKE SA	15 397	30 983	201,2%
19.	LINK4 SA	168 416	208 684	123,9%
20.	MEDICA SA	3 912	15 240	389,6%
21.	MTU SA	447 693	535 667	119,7%
22.	PARTNER SA	911	987	108,3%
23.	POCZTOWE T.U.W.	11 132	10 113	90,8%
24.	PTR SA	208 504	283 242	135,8%
25.	PZU SA	5 386 563	5 415 654	100,5%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	36 415	30 127	82,7%
27.	SKOK T.U.W.	14 328	25 685	179,3%
28.	TUW T.U.W.	194 687	242 773	124,7%
29.	TUZ T.U.W.	37 386	60 586	162,1%
30.	UNIQA SA	419 671	450 221	107,3%
31.	WARTA SA	1 837 554	2 018 233	109,8%
	Ogółem	13 196 073	14 228 841	107,8%

4.1.3. Techniczny wynik ubezpieczeń

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł

Lp.	Dział	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	3 341 988	3 493 119	104,5%
2.	Dział II	298 691	719 101	240,8%
	Ogółem	3 640 679	4 212 220	115,7%

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	74 746	48 851	65,4%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	80 473	77 170	95,9%
3.	AMPLICO LIFE SA	221 933	165 849	74,7%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	489 543	599 262	122,4%
5.	AXA ŻYCIE SA	-62 938	-42 422	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	5 300	451	8,5%
7.	BZWBK-Aviva TUŃŻ SA	7 258	17 120	235,9%
8.	CARDIF POLSKA SA	23 244	39 673	170,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	31 778	28 867	90,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	5 178	1 482	28,6%
11.	ERGO HESTIA STUŃŻ SA	31 837	46 530	146,2%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	94 585	70 280	74,3%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	41 262	18 996	46,0%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	-11 540	-15 157	X
15.	ING SA	208 756	187 372	89,8%
16.	INTER-ŻYCIE SA	160	540	337,5%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	-1 768	-528	X
18.	NORDEA TUŃŻ SA	-777	-5 759	X
19.	OPEN LIFE SA	7 529	30 651	407,1%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	4 191	4 105	97,9%
21.	PRAMERICA SA	3 244	13 511	416,5%
22.	PZU ŻYCIE SA	2 015 101	2 157 915	107,1%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	63	532	844,4%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	-1 021	-2 128	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	23 380	-62	X
26.	SKOK ŻYCIE SA	14 929	9 866	66,1%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	4 148	3 605	86,9%
28.	WARTA TUŃŻ SA	31 394	36 547	116,4%
	Ogółem	3 341 988	3 493 119	104,5%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	-55 669	-12 632	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	-50 095	9 720	X
3.	AXA SA	-25 495	-13 825	X
4.	BENEFIA SA	-3 996	-930	X
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	3 750	10 442	278,5%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	9 391	8 929	95,1%
7.	COMPENSA SA	-19 212	268	X
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	-5 882	-109 204	X
9.	CUPRUM T.U.W.	8 801	115	1,3%
10.	D.A.S. SA	-461	-559	X
11.	ERGO HESTIA SA	17 596	130 702	742,8%
12.	EULER HERMES SA	2 169	-4 586	X
13.	EUROPA SA	72 241	38 336	53,1%
14.	GENERALI SA	219	-2 813	X
15.	GOTHAER SA	-15 273	-52 954	X
16.	INTER POLSKA SA	-1 801	-110	X
17.	INTERRISK SA	4 732	-1 195	X
18.	KUKE SA	-585	-16 866	X
19.	LINK4 SA	-30 097	-3 480	X
20.	MEDICA SA	-3 711	-867	X
21.	MTU SA	5 430	26 893	495,3%
22.	PARTNER SA	-873	-6 771	X
23.	POCZTOWE T.U.W.	-1 795	-2 206	X
24.	PTR SA	-24 363	-39 586	X
25.	PZU SA	332 297	697 475	209,9%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	-16 295	-21 647	X
27.	SKOK T.U.W.	54 856	54 050	98,5%
28.	TUW T.U.W.	11 413	22 074	193,4%
29.	TUZ T.U.W.	-1 749	-3 528	X
30.	UNIQA SA	-35 623	-31 365	X
31.	WARTA SA	68 771	45 221	65,8%
	Ogółem	298 691	719 101	240,8%

4.1.4. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł

Lp.	Dział	Koszty działalności ub.		Dynamika 12/11	Koszty akwizycji		Dynamika 12/11	Koszty administracji		Dynamika 12/11	Otrzymane prowizje		Dynamika 12/11
		2011	2012		2011	2012		2011	2012		2011	2012	
1.	Dział I	5 547 832	6 352 359	114,5%	3 989 933	4 670 417	117,1%	1 622 008	1 752 002	108,0%	64 109	70 060	109,3%
2.	Dział II	6 655 541	7 057 081	106,0%	5 375 759	5 668 880	105,5%	1 902 324	2 070 815	108,9%	622 542	682 614	109,6%
	Ogółem	12 203 373	13 409 440	109,9%	9 365 692	10 339 297	110,4%	3 524 332	3 822 817	108,5%	686 651	752 674	109,6%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.		Dynamika 12/11	Koszty akwizycji		Dynamika 12/11	Koszty administracji		Dynamika 12/11	Otrzymane prowizje		Dynamika 12/11
		2011	2012		2011	2012		2011	2012		2011	2012	
1.	AEGON SA	198 376	252 457	127,3%	153 605	205 510	133,8%	44 803	46 967	104,8%	32	20	62,5%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	348 965	357 982	102,6%	324 731	334 506	103,0%	29 622	30 203	102,0%	5 388	6 727	124,9%
3.	AMPLICO LIFE SA	821 921	852 591	103,7%	692 424	684 347	98,8%	140 996	178 496	126,6%	11 499	10 252	89,2%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	406 026	360 539	88,8%	257 074	221 419	86,1%	149 449	140 478	94,0%	497	1 358	273,2%
5.	AXA ŻYCIE SA	198 170	240 809	121,5%	113 267	143 056	126,3%	86 611	99 516	114,9%	1 708	1 763	103,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	160 512	173 667	108,2%	147 296	157 132	106,7%	13 747	16 475	119,8%	531	-60	X
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	32 575	49 707	152,6%	26 944	42 533	157,9%	5 631	7 174	127,4%	0	0	X
8.	CARDIF POLSKA SA	203 948	262 723	128,8%	190 280	248 556	130,6%	13 772	14 254	103,5%	104	87	83,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	97 328	103 067	105,9%	68 929	83 582	121,3%	28 762	31 424	109,3%	363	11 939	3289,0%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	19 651	24 380	124,1%	15 096	19 005	125,9%	4 736	5 375	113,5%	181	0	0,0%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	568 229	526 116	92,6%	549 536	508 861	92,6%	21 403	21 134	98,7%	2 710	3 879	143,1%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	423 096	469 786	111,0%	389 251	432 176	111,0%	34 564	38 481	111,3%	719	871	121,1%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	99 257	177 067	178,4%	61 397	127 764	208,1%	45 892	57 796	125,9%	8 032	8 493	105,7%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	39 702	38 604	97,2%	30 584	31 099	101,7%	25 194	23 922	95,0%	16 076	16 417	102,1%
15.	ING SA	317 347	308 760	97,3%	192 432	186 429	96,9%	130 289	126 103	96,8%	5 374	3 772	70,2%
16.	INTER-ŻYCIE SA	1 311	1 930	147,2%	484	999	206,4%	884	979	110,7%	57	48	84,2%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	7 460	8 053	107,9%	4 899	5 303	108,2%	2 931	3 054	104,2%	370	304	82,2%
18.	NORDEA TUnŻ SA	62 563	76 329	122,0%	38 578	50 191	130,1%	24 730	26 478	107,1%	745	340	45,6%
19.	OPEN LIFE SA	41 756	373 935	895,5%	38 256	351 364	918,5%	3 500	22 571	644,9%	0	0	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	23 650	27 774	117,4%	5 831	6 383	109,5%	17 836	21 424	120,1%	17	33	194,1%
21.	PRAMERICA SA	74 239	81 606	109,9%	14 991	16 308	108,8%	59 248	65 298	110,2%	0	0	X
22.	PZU ŻYCIE SA	992 586	1 086 134	109,4%	371 307	439 755	118,4%	622 212	647 778	104,1%	933	1 399	149,9%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	1 348	1 157	85,8%	0	244	X	1 348	913	67,7%	0	0	X
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	20 161	24 582	121,9%	14 714	18 606	126,5%	5 450	5 980	109,7%	3	4	133,3%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	130 791	145 126	111,0%	72 786	78 946	108,5%	58 138	66 331	114,1%	133	151	113,5%
26.	SKOK ŻYCIE SA	43 722	49 869	114,1%	32 123	36 465	113,5%	11 599	13 404	115,6%	0	0	X
27.	UNIQA ŻYCIE SA	41 944	38 945	92,8%	36 532	34 795	95,2%	8 310	6 824	82,1%	2 898	2 674	92,3%
28.	WARTA TUnŻ SA	171 198	238 664	139,4%	146 586	205 083	139,9%	30 351	33 170	109,3%	5 739	-411	X
	Ogółem	5 547 832	6 352 359	114,5%	3 989 933	4 670 417	117,1%	1 622 008	1 752 002	108,0%	64 109	70 060	109,3%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.			Koszty akwizycji			Koszty administracji			Otrzymane prowizje		
		2011	2012	Dynamika 12/11	2011	2012	Dynamika 12/11	2011	2012	Dynamika 12/11	2011	2012	Dynamika 12/11
1.	ALLIANZ POLSKA SA	520 140	521 632	100,3%	506 846	520 005	102,6%	59 926	52 946	88,4%	46 632	51 319	110,1%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	113 099	102 643	90,8%	68 522	73 817	107,7%	48 904	33 458	68,4%	4 327	4 632	107,0%
3.	AXA SA	34 515	33 083	95,9%	20 460	26 077	127,5%	27 824	25 884	93,0%	13 769	18 878	137,1%
4.	BENEFIA SA	57 315	61 797	107,8%	51 352	60 660	118,1%	12 833	9 534	74,3%	6 870	8 397	122,2%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	79 609	74 287	93,3%	78 908	77 152	97,8%	12 601	12 511	99,3%	11 900	15 376	129,2%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	66 673	77 271	115,9%	51 589	59 986	116,3%	15 084	17 285	114,6%	0	0	X
7.	COMPENSA SA	199 343	208 794	104,7%	199 115	220 666	110,8%	40 131	41 183	102,6%	39 903	53 055	133,0%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	66 823	75 924	113,6%	110 947	81 662	73,6%	18 703	20 919	111,8%	62 827	26 657	42,4%
9.	CUPRUM T.U.W.	3 639	3 922	107,8%	849	746	87,9%	2 790	3 176	113,8%	0	0	X
10.	D.A.S. SA	5 205	5 501	105,7%	9 391	9 756	103,9%	3 621	3 998	110,4%	7 807	8 253	105,7%
11.	ERGO HESTIA SA	731 039	804 569	110,1%	653 127	760 393	116,4%	107 750	104 947	97,4%	29 838	60 771	203,7%
12.	EULER HERMES SA	15 917	12 559	78,9%	29 408	32 852	111,7%	28 882	23 669	82,0%	42 373	43 962	103,8%
13.	EUROPA SA	321 253	293 535	91,4%	288 754	253 326	87,7%	35 716	42 903	120,1%	3 217	2 694	83,7%
14.	GENERALI SA	140 455	164 762	117,3%	149 311	177 461	118,9%	83 340	95 325	114,4%	92 196	108 024	117,2%
15.	GOTHAER SA	111 702	145 957	130,7%	95 365	104 051	109,1%	37 853	48 109	127,1%	21 516	6 203	28,8%
16.	INTER POLSKA SA	38 810	46 218	119,1%	30 490	37 039	121,5%	11 453	13 609	118,8%	3 133	4 430	141,4%
17.	INTERRISK SA	299 768	302 490	100,9%	274 008	266 427	97,2%	99 913	127 439	127,5%	74 153	91 376	123,2%
18.	KUKE SA	9 731	13 090	134,5%	8 318	8 426	101,3%	10 775	10 291	95,5%	9 362	5 627	60,1%
19.	LINK4 SA	102 171	114 781	112,3%	64 914	77 284	119,1%	37 257	37 497	100,6%	0	0	X
20.	MEDICA SA	5 115	7 260	141,9%	2 523	4 729	187,4%	2 592	2 531	97,6%	0	0	X
21.	MTU SA	114 937	132 617	115,4%	86 026	95 184	110,6%	28 911	37 433	129,5%	0	0	X
22.	PARTNER SA	1 675	8 260	493,1%	1 233	7 389	599,3%	442	871	197,1%	0	0	X
23.	POCZTOWE T.U.W.	8 966	10 664	118,9%	5 171	5 470	105,8%	8 206	9 807	119,5%	4 411	4 613	104,6%
24.	PTR SA	65 062	51 503	79,2%	60 516	54 822	90,6%	14 887	11 995	80,6%	10 341	15 314	148,1%
25.	PZU SA	2 118 773	2 170 992	102,5%	1 467 449	1 473 052	100,4%	633 907	676 296	106,7%	-17 417	-21 644	X
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	32 694	34 086	104,3%	16 426	15 739	95,8%	17 560	20 426	116,3%	1 292	2 079	160,9%
27.	SKOK T.U.W.	95 634	125 346	131,1%	77 531	98 816	127,5%	18 110	26 537	146,5%	7	7	100,0%
28.	TUW T.U.W.	62 915	77 168	122,7%	46 315	59 759	129,0%	30 963	35 623	115,1%	14 363	18 214	126,8%
29.	TUZ T.U.W.	47 790	84 279	176,4%	45 313	86 243	190,3%	7 273	4 304	59,2%	4 796	6 268	130,7%
30.	UNIQA SA	202 697	222 675	109,9%	226 529	253 003	111,7%	74 603	83 611	112,1%	98 435	113 939	115,8%
31.	WARTA SA	982 076	1 069 416	108,9%	649 053	666 888	102,7%	369 514	436 698	118,2%	36 491	34 170	93,6%
	Ogółem	6 655 541	7 057 081	106,0%	5 375 759	5 668 880	105,5%	1 902 324	2 070 815	108,9%	622 542	682 614	109,6%

Koszty akwizycji i koszty administracyjne i ich udział w składce przypisanej brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	Dział I	3 989 933	4 670 417	12,5%	12,8%	1 622 008	1 752 002	5,1%	4,8%
2.	Dział II	5 375 759	5 668 880	21,3%	21,6%	1 902 324	2 070 815	7,5%	7,9%
	Ogółem	9 365 692	10 339 297	16,4%	16,5%	3 524 332	3 822 817	6,2%	6,1%

Koszty akwizycji i koszty administracyjne i ich udział w składce przypisanej brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	AEGON SA	153 605	205 510	20,7%	26,0%	44 803	46 967	6,0%	5,9%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	324 731	334 506	21,1%	19,3%	29 622	30 203	1,9%	1,7%
3.	AMPLICO LIFE SA	692 424	684 347	41,5%	40,2%	140 996	178 496	8,5%	10,5%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	257 074	221 419	14,2%	12,1%	149 449	140 478	8,3%	7,7%
5.	AXA ŻYCIE SA	113 267	143 056	12,0%	15,5%	86 611	99 516	9,2%	10,8%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	147 296	157 132	16,6%	4,3%	13 747	16 475	1,6%	0,5%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	26 944	42 533	5,8%	8,0%	5 631	7 174	1,2%	1,4%
8.	CARDIF POLSKA SA	190 280	248 556	55,2%	75,8%	13 772	14 254	4,0%	4,3%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	68 929	83 582	13,1%	13,0%	28 762	31 424	5,5%	4,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	15 096	19 005	37,6%	41,6%	4 736	5 375	11,8%	11,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	549 536	508 861	63,9%	68,4%	21 403	21 134	2,5%	2,8%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	389 251	432 176	15,2%	17,7%	34 564	38 481	1,3%	1,6%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	61 397	127 764	6,9%	13,3%	45 892	57 796	5,1%	6,0%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	30 584	31 099	4,9%	8,7%	25 194	23 922	4,0%	6,7%
15.	ING SA	192 432	186 429	9,4%	10,5%	130 289	126 103	6,4%	7,1%
16.	INTER-ŻYCIE SA	484	999	15,1%	24,3%	884	979	27,6%	23,8%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	4 899	5 303	58,5%	53,6%	2 931	3 054	35,0%	30,8%
18.	NORDEA TUnŻ SA	38 578	50 191	2,3%	3,5%	24 730	26 478	1,5%	1,8%
19.	OPEN LIFE SA	38 256	351 364	6,1%	10,5%	3 500	22 571	0,6%	0,7%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	5 831	6 383	4,8%	4,8%	17 836	21 424	14,6%	16,3%
21.	PRAMERICA SA	14 991	16 308	9,8%	9,4%	59 248	65 298	38,6%	37,5%
22.	PZU ŻYCIE SA	371 307	439 755	3,8%	4,7%	622 212	647 778	6,3%	7,0%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	0	244	0,0%	2,0%	1 348	913	11,2%	7,4%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	14 714	18 606	38,0%	53,0%	5 450	5 980	14,1%	17,0%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	72 786	78 946	17,7%	20,7%	58 138	66 331	14,2%	17,4%
26.	SKOK ŻYCIE SA	32 123	36 465	29,9%	34,6%	11 599	13 404	10,8%	12,7%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	36 532	34 795	8,9%	10,8%	8 310	6 824	2,0%	2,1%
28.	WARTA TUnŻ SA	146 586	205 083	5,9%	7,7%	30 351	33 170	1,2%	1,2%
	Ogółem	3 989 933	4 670 417	12,5%	12,8%	1 622 008	1 752 002	5,1%	4,8%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Koszty akwizycji i koszty administracyjne i ich udział w składce przypisanej brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1.	ALLIANZ POLSKA SA	506 846	520 005	27,2%	29,3%	59 926	52 946	3,2%	3,0%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	68 522	73 817	20,4%	20,0%	48 904	33 458	14,5%	9,1%
3.	AXA SA	20 460	26 077	13,9%	14,1%	27 824	25 884	18,9%	14,0%
4.	BENEFIA SA	51 352	60 660	19,8%	21,9%	12 833	9 534	4,9%	3,4%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	78 908	77 152	50,7%	40,3%	12 601	12 511	8,1%	6,5%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	51 589	59 986	40,6%	39,4%	15 084	17 285	11,9%	11,4%
7.	COMPENSA SA	199 115	220 666	19,3%	20,1%	40 131	41 183	3,9%	3,8%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	110 947	81 662	34,0%	21,8%	18 703	20 919	5,7%	5,6%
9.	CUPRUM T.U.W.	849	746	2,6%	2,0%	2 790	3 176	8,5%	8,6%
10.	D.A.S. SA	9 391	9 756	50,2%	52,4%	3 621	3 998	19,4%	21,5%
11.	ERGO HESTIA SA	653 127	760 393	24,7%	27,7%	107 750	104 947	4,1%	3,8%
12.	EULER HERMES SA	29 408	32 852	11,4%	11,6%	28 882	23 669	11,2%	8,4%
13.	EUROPA SA	288 754	253 326	61,2%	67,0%	35 716	42 903	7,6%	11,3%
14.	GENERALI SA	149 311	177 461	15,5%	16,8%	83 340	95 325	8,7%	9,0%
15.	GOTHAER SA	95 365	104 051	19,9%	20,4%	37 853	48 109	7,9%	9,4%
16.	INTER POLSKA SA	30 490	37 039	32,3%	32,5%	11 453	13 609	12,1%	11,9%
17.	INTERRISK SA	274 008	266 427	21,8%	23,7%	99 913	127 439	7,9%	11,3%
18.	KUKE SA	8 318	8 426	17,5%	20,2%	10 775	10 291	22,6%	24,7%
19.	LINK4 SA	64 914	77 284	21,3%	24,0%	37 257	37 497	12,2%	11,7%
20.	MEDICA SA	2 523	4 729	18,2%	19,2%	2 592	2 531	18,7%	10,3%
21.	MTU SA	86 026	95 184	12,5%	12,7%	28 911	37 433	4,2%	5,0%
22.	PARTNER SA	1 233	7 389	53,3%	310,9%	442	871	19,1%	36,6%
23.	POCZTOWE T.U.W.	5 171	5 470	10,1%	11,6%	8 206	9 807	16,1%	20,8%
24.	PTR SA	60 516	54 822	19,5%	14,6%	14 887	11 995	4,8%	3,2%
25.	PZU SA	1 467 449	1 473 052	17,8%	17,4%	633 907	676 296	7,7%	8,0%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	16 426	15 739	32,3%	28,5%	17 560	20 426	34,5%	37,0%
27.	SKOK T.U.W.	77 531	98 816	30,1%	45,3%	18 110	26 537	7,0%	12,2%
28.	TUW T.U.W.	46 315	59 759	12,6%	13,4%	30 963	35 623	8,4%	8,0%
29.	TUZ T.U.W.	45 313	86 243	33,5%	41,8%	7 273	4 304	5,4%	2,1%
30.	UNIQA SA	226 529	253 003	21,7%	21,9%	74 603	83 611	7,1%	7,2%
31.	WARTA SA	649 053	666 888	19,7%	19,1%	369 514	436 698	11,2%	12,5%
	Ogółem	5 375 759	5 668 880	21,3%	21,6%	1 902 324	2 070 815	7,5%	7,9%

4.1.5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Dział I	73 020 313	80 781 209	110,6%
2.	Dział II	36 254 100	39 999 460	110,3%
	Ogółem	109 274 413	120 780 669	110,5%

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	AEGON SA	4 576 454	4 472 970	97,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	2 460 969	2 688 458	109,2%
3.	AMPLICO LIFE SA	6 600 991	6 813 742	103,2%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	11 501 630	12 771 910	111,0%
5.	AXA ŻYCIE SA	2 154 609	2 719 263	126,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	545 245	1 413 298	259,2%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	638 712	976 727	152,9%
8.	CARDIF POLSKA SA	268 459	238 497	88,8%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	744 667	840 296	112,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	25 769	30 813	119,6%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	920 227	822 412	89,4%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 609 887	3 286 644	91,0%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1 826 355	2 223 590	121,8%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	995 650	1 051 955	105,7%
15.	ING SA	7 438 382	8 016 614	107,8%
16.	INTER-ŻYCIE SA	9 167	9 650	105,3%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	5 990	7 604	126,9%
18.	NORDEA TUnŻ SA	2 056 502	2 142 286	104,2%
19.	OPEN LIFE SA	566 078	3 281 678	579,7%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	40 150	43 986	109,6%
21.	PRAMERICA SA	260 185	302 026	116,1%
22.	PZU ŻYCIE SA	22 059 092	21 902 134	99,3%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	160 676	177 133	110,2%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	11 396	10 434	91,6%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	1 471 048	1 616 823	109,9%
26.	SKOK ŻYCIE SA	88 938	113 659	127,8%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	266 204	307 316	115,4%
28.	WARTA TUnŻ SA	1 716 881	2 499 291	145,6%
	Ogółem	73 020 313	80 781 209	110,6%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	2 190 432	2 242 370	102,4%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	370 950	454 699	122,6%
3.	AXA SA	169 117	216 857	128,2%
4.	BENEFIA SA	260 425	298 182	114,5%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	154 244	179 254	116,2%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	156 714	208 735	133,2%
7.	COMPENSA SA	1 258 866	1 480 519	117,6%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	251 066	311 009	123,9%
9.	CUPRUM T.U.W.	10 442	9 677	92,7%
10.	D.A.S. SA	18 357	19 421	105,8%
11.	ERGO HESTIA SA	3 326 313	3 882 423	116,7%
12.	EULER HERMES SA	300 864	386 299	128,4%
13.	EUROPA SA	667 811	675 394	101,1%
14.	GENERALI SA	1 198 774	1 395 730	116,4%
15.	GOTHAER SA	562 530	671 605	119,4%
16.	INTER POLSKA SA	112 171	140 683	125,4%
17.	INTERRISK SA	1 571 202	1 604 591	102,1%
18.	KUKE SA	82 916	95 400	115,1%
19.	LINK4 SA	401 030	425 976	106,2%
20.	MEDICA SA	9 546	14 342	150,2%
21.	MTU SA	735 621	888 958	120,8%
22.	PARTNER SA	3 879	3 293	84,9%
23.	POCZTOWE T.U.W.	63 069	66 571	105,6%
24.	PTR SA	397 423	528 616	133,0%
25.	PZU SA	14 653 008	15 713 695	107,2%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	33 302	36 149	108,5%
27.	SKOK T.U.W.	348 902	364 974	104,6%
28.	TUW T.U.W.	307 949	396 730	128,8%
29.	TUZ T.U.W.	101 098	147 885	146,3%
30.	UNIQA SA	1 184 807	1 390 628	117,4%
31.	WARTA SA	5 351 272	5 748 795	107,4%
	Ogółem	36 254 100	39 999 460	110,3%

4.1.6. Lokaty

Lokaty w tys. zł

Lp.	Dział	Lokaty		Dynamika 12/11	Dochody z lokat		Dynamika 12/11	Rentowność lokat	
		2011	2012		2011	2012		2011	2012
1.	Dział I	84 756 325	94 413 138	111,4%	-1 014 549	7 736 295	X	-1,2%	8,6%
2.	Dział II	45 460 747	52 048 160	114,5%	3 720 379	3 703 455	99,5%	8,6%	7,6%
	Ogółem	130 217 072	146 461 298	112,5%	2 705 830	11 439 750	422,8%	2,1%	8,3%

Lokaty w Dziale I w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty		Dynamika 12/11	Dochody z lokat		Dynamika 12/11	Rentowność lokat	
		2011	2012		2011	2012		2011	2012
1.	AEGON SA	4 572 707	4 463 430	97,6%	-444 398	178 370	X	-9,0%	3,9%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	2 711 157	2 988 899	110,2%	-281 940	187 595	X	-9,3%	6,6%
3.	AMPLICO LIFE SA	7 719 768	8 207 289	106,3%	316 119	538 774	170,4%	3,9%	6,8%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	12 796 226	14 351 898	112,2%	-560 714	2 024 799	X	-4,2%	14,9%
5.	AXA ŻYCIE SA	2 249 345	2 898 799	128,9%	-241 807	225 540	X	-11,2%	8,8%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	615 507	1 525 603	247,9%	23 728	105 324	443,9%	3,8%	9,8%
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	674 341	1 026 211	152,2%	-30 672	88 715	X	-5,5%	10,4%
8.	CARDIF POLSKA SA	327 610	343 128	104,7%	10 580	25 815	244,0%	3,6%	7,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	919 195	1 015 406	110,5%	-22 525	77 524	X	-2,6%	8,0%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	47 152	53 634	113,7%	1 848	2 491	134,8%	4,2%	4,9%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	1 049 364	1 032 476	98,4%	31 852	62 171	195,2%	3,3%	6,0%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	3 968 595	3 557 321	89,6%	-265 908	157 090	X	-5,6%	4,2%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1 823 045	2 236 166	122,7%	-109 463	236 560	X	-6,0%	11,7%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	1 031 206	1 099 084	106,6%	-25 101	94 114	X	-2,8%	8,8%
15.	ING SA	8 172 801	8 843 450	108,2%	-98 193	826 126	X	-1,2%	9,7%
16.	INTER-ŻYCIE SA	25 988	29 267	112,6%	1 403	1 302	92,8%	5,5%	4,7%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	18 212	24 201	132,9%	756	1 866	246,8%	4,1%	8,8%
18.	NORDEA TUnŻ SA	2 049 467	2 137 842	104,3%	-27 229	157 523	X	-1,2%	7,5%
19.	OPEN LIFE SA	608 145	3 326 314	547,0%	-12 822	107 367	X	-4,1%	5,5%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	72 566	82 973	114,3%	3 308	413	12,5%	4,5%	0,5%
21.	PRAMERICA SA	336 072	429 131	127,7%	15 906	20 279	127,5%	5,1%	5,3%
22.	PZU ŻYCIE SA	28 818 225	29 570 194	102,6%	874 904	2 268 117	259,2%	3,0%	7,8%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	164 253	180 180	109,7%	7 470	9 951	133,2%	4,7%	5,8%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	29 292	33 365	113,9%	1 359	1 642	120,8%	4,6%	5,2%
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	1 506 605	1 668 764	110,8%	-248 884	140 124	X	-15,2%	8,8%
26.	SKOK ŻYCIE SA	91 728	107 270	116,9%	2 430	4 960	204,1%	2,8%	5,0%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	315 239	357 745	113,5%	6 048	21 779	360,1%	1,3%	6,5%
28.	WARTA TUnŻ SA	2 042 514	2 823 098	138,2%	57 396	169 964	296,1%	2,8%	7,0%
	Ogółem	84 756 325	94 413 138	111,4%	-1 014 549	7 736 295	X	-1,2%	8,6%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Lokaty w Dziale II w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty		Dynamika 12/11	Dochody z lokat		Dynamika 12/11	Rentowność lokat	
		2011	2012		2011	2012		2011	2012
1.	ALLIANZ POLSKA SA	1 951 166	2 235 603	114,6%	34 978	105 870	302,7%	1,9%	5,1%
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	384 015	455 297	118,6%	14 774	24 768	167,6%	4,4%	5,9%
3.	AXA SA	101 282	134 812	133,1%	4 402	6 136	139,4%	4,6%	5,2%
4.	BENEFIA SA	259 189	271 029	104,6%	12 263	17 354	141,5%	5,2%	6,5%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	143 376	213 021	148,6%	3 756	10 127	269,6%	2,9%	5,7%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	115 002	147 841	128,6%	4 144	7 987	192,7%	4,0%	6,1%
7.	COMPENSA SA	1 165 730	1 481 258	127,1%	53 680	77 700	144,7%	5,2%	5,9%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	181 720	237 063	130,5%	7 380	8 344	113,1%	4,4%	4,0%
9.	CUPRUM T.U.W.	54 460	77 975	143,2%	2 372	3 227	136,0%	4,7%	4,9%
10.	D.A.S. SA	23 966	24 730	103,2%	990	964	97,4%	4,3%	4,0%
11.	ERGO HESTIA SA	2 618 476	3 171 536	121,1%	111 429	137 531	123,4%	4,7%	4,8%
12.	EULER HERMES SA	151 001	141 131	93,5%	6 624	6 891	104,0%	4,6%	4,7%
13.	EUROPA SA	1 042 472	1 169 248	112,2%	22 028	30 322	137,7%	2,2%	2,7%
14.	GENERALI SA	1 066 383	1 369 950	128,5%	42 071	48 028	114,2%	4,3%	3,9%
15.	GOTHAER SA	417 067	496 012	118,9%	20 029	21 730	108,5%	5,3%	4,8%
16.	INTER POLSKA SA	105 414	135 888	128,9%	5 888	5 865	99,6%	6,1%	4,9%
17.	INTERRISK SA	1 387 830	1 489 543	107,3%	69 377	81 475	117,4%	5,0%	5,7%
18.	KUKE SA	194 605	192 050	98,7%	9 296	11 556	124,3%	5,0%	6,0%
19.	LINK4 SA	344 007	426 080	123,9%	16 579	20 304	122,5%	5,0%	5,3%
20.	MEDICA SA	10 576	12 622	119,3%	551	545	98,9%	5,6%	4,7%
21.	MTU SA	731 499	907 148	124,0%	33 554	35 675	106,3%	5,2%	4,4%
22.	PARTNER SA	20 192	19 005	94,1%	933	1 879	201,4%	5,0%	9,6%
23.	POCZTOWE T.U.W.	38 113	37 646	98,8%	1 421	2 454	172,7%	3,8%	6,5%
24.	PTR SA	458 906	558 761	121,8%	47 004	42 066	89,5%	10,9%	8,3%
25.	PZU SA	24 882 946	27 865 726	112,0%	2 843 963	2 477 005	87,1%	11,7%	9,4%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	46 015	47 614	103,5%	2 079	1 984	95,4%	4,6%	4,2%
27.	SKOK T.U.W.	421 152	502 682	119,4%	12 791	31 793	248,6%	3,3%	6,9%
28.	TUW T.U.W.	312 738	436 980	139,7%	10 179	20 794	204,3%	3,8%	5,5%
29.	TUZ T.U.W.	92 869	133 208	143,4%	4 204	6 114	145,4%	5,4%	5,4%
30.	UNIQA SA	1 012 480	1 317 628	130,1%	42 563	61 373	144,2%	4,7%	5,3%
31.	WARTA SA	5 726 100	6 339 073	110,7%	279 077	395 594	141,8%	4,9%	6,6%
	Ogółem	45 460 747	52 048 160	114,5%	3 720 379	3 703 455	99,5%	8,6%	7,6%

Dla zakładów Interrisk i Warta jako średnioroczną wartość lokat w roku 2011 przyjęto wartość lokat na koniec roku.

4.1.7. Wynik finansowy

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł

Lp.	Dział	Wynik finansowy brutto		Dynamika 12/11	Wynik finansowy netto		Dynamika 12/11
		2011	2012		2011	2012	
1.	Dział I	3 561 510	4 028 057	113,1%	2 914 215	3 275 817	112,4%
2.	Dział II	3 430 311	3 943 889	115,0%	3 087 084	3 386 881	109,7%
	Ogółem	6 991 821	7 971 946	114,0%	6 001 299	6 662 698	111,0%

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika 12/11	Wynik finansowy netto		Dynamika 12/11
		2011	2012		2011	2012	
1.	AEGON SA	79 189	29 691	37,5%	63 446	19 837	31,3%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	77 724	76 826	98,8%	61 835	62 364	100,9%
3.	AMPLICO LIFE SA	388 676	234 554	60,3%	321 028	188 617	58,8%
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	606 132	669 152	110,4%	510 293	559 676	109,7%
5.	AXA ŻYCIE SA	-63 051	-42 982	X	-62 809	-46 358	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	6 712	-14 364	X	5 729	-14 319	X
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	6 012	16 790	279,3%	4 918	13 466	273,8%
8.	CARDIF POLSKA SA	23 153	39 933	172,5%	18 810	32 319	171,8%
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	36 790	26 497	72,0%	30 090	21 938	72,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	6 214	2 395	38,5%	5 034	1 500	29,8%
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	31 337	46 490	148,4%	25 526	37 491	146,9%
12.	EUROPA ŻYCIE SA	101 428	71 224	70,2%	82 030	57 581	70,2%
13.	GENERALI ŻYCIE SA	38 893	12 351	31,8%	31 275	10 204	32,6%
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	-9 204	-3 768	X	-9 926	-3 940	X
15.	ING SA	214 054	185 132	86,5%	174 703	149 254	85,4%
16.	INTER-ŻYCIE SA	21	558	2 657,1%	7	458	6 542,9%
17.	MACIF ŻYCIE TUW	-1 815	-594	X	-1 815	-594	X
18.	NORDEA TUŃ SA	-484	-4 931	X	-114	-3 661	X
19.	OPEN LIFE SA	7 805	29 928	383,4%	10 971	24 125	219,9%
20.	POLISA-ŻYCIE SA	6 056	714	11,8%	4 861	538	11,1%
21.	PRAMERICA SA	3 144	13 462	428,2%	2 160	10 649	493,0%
22.	PZU ŻYCIE SA	1 934 489	2 596 330	134,2%	1 583 302	2 122 771	134,1%
23.	REJENT LIFE T.U.W.	96	572	595,8%	100	595	595,0%
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	-871	-2 134	X	-871	-2 134	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	25 901	1 922	7,4%	20 709	182	0,9%
26.	SKOK ŻYCIE SA	14 802	9 606	64,9%	10 813	6 772	62,6%
27.	UNIQA ŻYCIE SA	4 133	2 782	67,3%	3 264	2 239	68,6%
28.	WARTA TUŃ SA	24 174	29 921	123,8%	18 846	24 247	128,7%
	Ogółem	3 561 510	4 028 057	113,1%	2 914 215	3 275 817	112,4%

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika 12/11	Wynik finansowy netto		Dynamika 12/11
		2011	2012		2011	2012	
1.	ALLIANZ POLSKA SA	-19 887	88 966	X	-29 246	72 531	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	-36 555	33 937	X	-46 920	33 937	X
3.	AXA SA	-21 128	-8 098	X	-25 057	-8 206	X
4.	BENEFIA SA	6 750	7 135	105,7%	6 169	5 184	84,0%
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	8 966	19 599	218,6%	7 131	15 553	218,1%
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	13 396	16 485	123,1%	10 753	13 278	123,5%
7.	COMPENSA SA	20 730	54 942	265,0%	17 757	42 434	239,0%
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	-1 145	-100 788	X	-1 288	-100 930	X
9.	CUPRUM T.U.W.	11 206	3 382	30,2%	9 060	2 720	30,0%
10.	D.A.S. SA	590	306	51,9%	590	306	51,9%
11.	ERGO HESTIA SA	128 122	229 854	179,4%	101 250	181 042	178,8%
12.	EULER HERMES SA	8 522	2 185	25,6%	5 681	1 451	25,5%
13.	EUROPA SA	96 153	69 602	72,4%	77 514	55 471	71,6%
14.	GENERALI SA	32 236	32 664	101,3%	32 074	25 747	80,3%
15.	GOTHAER SA	-3 956	-38 330	X	-4 451	-36 429	X
16.	INTER POLSKA SA	2 130	5 538	260,0%	2 090	4 756	227,6%
17.	INTERRISK SA	70 703	70 514	99,7%	55 853	53 274	95,4%
18.	KUKE SA	19 985	-8 405	X	18 737	-7 724	X
19.	LINK4 SA	-13 451	15 620	X	-13 451	15 620	X
20.	MEDICA SA	-3 201	-330	X	-3 206	-302	X
21.	MTU SA	36 422	46 401	127,4%	30 393	35 273	116,1%
22.	PARTNER SA	65	-316	X	98	-320	X
23.	POCZTOWE T.U.W.	253	388	153,4%	253	388	153,4%
24.	PTR SA	20 174	2 078	10,3%	15 918	1 056	6,6%
25.	PZU SA	2 746 912	2 983 182	108,6%	2 582 303	2 633 114	102,0%
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	-14 215	-19 744	X	-14 215	-19 744	X
27.	SKOK T.U.W.	67 284	79 733	118,5%	53 974	63 644	117,9%
28.	TUW T.U.W.	16 687	39 754	238,2%	13 204	31 639	239,6%
29.	TUZ T.U.W.	2 295	2 539	110,6%	2 496	2 187	87,6%
30.	UNIQA SA	-6 501	12 497	X	-7 754	7 196	X
31.	WARTA SA	240 769	302 599	125,7%	189 374	262 735	138,7%
	Ogółem	3 430 311	3 943 889	115,0%	3 087 084	3 386 881	109,7%

4.1.8. Reasekuracja

4.1.8.1. Reasekuracja bierna, składka na udział reasekuratorów

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Udział reasekuratorów w składce brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w składce brutto [%]		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	285 467	888 213	311,1%	0,9%	2,4%	1,5
2.	Dział II	3 567 883	3 711 500	104,0%	14,1%	14,1%	0,0
	Ogółem	3 853 350	4 599 713	119,4%	6,7%	7,3%	0,6

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Udział reasekuratorów w składce brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w składce brutto [%]		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	852	910	106,8%	0,1%	0,1%	0,0
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	46 761	52 490	112,3%	3,0%	3,0%	0,0
3.	AMPLICO LIFE SA	34 998	33 968	97,1%	2,1%	2,0%	-0,1
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	5 931	6 723	113,4%	0,3%	0,4%	0,1
5.	AXA ŻYCIE SA	3 009	4 550	151,2%	0,3%	0,5%	0,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	2 725	507 092	18 608,9%	0,3%	13,9%	13,6
7.	BZWBK-Aviva TUŃŻ SA	25	30	120,0%	0,0%	0,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	619	609	98,4%	0,2%	0,2%	0,0
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	1 872	22 191	1 185,4%	0,4%	3,4%	3,0
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	291	635	218,2%	0,7%	1,4%	0,7
11.	ERGO HESTIA STUŃŻ SA	20 854	20 453	98,1%	2,4%	2,8%	0,4
12.	EUROPA ŻYCIE SA	1 955	1 873	95,8%	0,1%	0,1%	0,0
13.	GENERALI ŻYCIE SA	30 968	32 110	103,7%	3,5%	3,3%	-0,2
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	83 929	77 544	92,4%	13,4%	21,6%	8,2
15.	ING SA	260 262	109 930	42,2%	12,8%	6,2%	-6,6
16.	INTER-ŻYCIE SA	118	107	90,7%	3,7%	2,6%	-1,1
17.	MACIF ŻYCIE TUW	2 063	2 494	120,9%	24,6%	25,2%	0,6
18.	NORDEA TUŃŻ SA	1 306	1 641	125,7%	0,1%	0,1%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	0	170	X	0,0%	0,0%	0,0
20.	POLISA-ŻYCIE SA	99	105	106,1%	0,1%	0,1%	0,0
21.	PRAMERICA SA	3 438	3 914	113,8%	2,2%	2,2%	0,0
22.	PZU ŻYCIE SA	3 139	2 750	87,6%	0,0%	0,0%	0,0
23.	REJENT LIFE T.U.W.	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	251	243	96,8%	0,6%	0,7%	0,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	806	954	118,4%	0,2%	0,2%	0,0
26.	SKOK ŻYCIE SA	18	28	155,6%	0,0%	0,0%	0,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	4 319	4 240	98,2%	1,1%	1,3%	0,2
28.	WARTA TUŃŻ SA	-225 141	459	X	X	0,0%	X
	Ogółem	285 467	888 213	311,1%	0,9%	2,4%	1,5

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Udział reasekuratorów w składce brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w składce brutto [%]		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	289 399	310 064	107,1%	15,6%	17,5%	1,9
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	30 319	35 667	117,6%	9,0%	9,7%	0,7
3.	AXA SA	80 731	102 577	127,1%	54,8%	55,7%	0,9
4.	BENEFIA SA	57 898	55 764	96,3%	22,3%	20,2%	-2,1
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	60 389	76 476	126,6%	38,8%	40,0%	1,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	216	593	274,5%	0,2%	0,4%	0,2
7.	COMPENSA SA	265 091	276 490	104,3%	25,7%	25,2%	-0,5
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	108 283	144 249	133,2%	33,2%	38,4%	5,2
9.	CUPRUM T.U.W.	761	852	112,0%	2,3%	2,3%	0,0
10.	D.A.S. SA	11 220	11 162	99,5%	60,0%	60,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	189 768	271 418	143,0%	7,2%	9,9%	2,7
12.	EULER HERMES SA	202 201	186 164	92,1%	78,2%	65,8%	-12,4
13.	EUROPA SA	14 850	10 830	72,9%	3,1%	2,9%	-0,2
14.	GENERALI SA	572 806	520 808	90,9%	59,6%	49,3%	-10,3
15.	GOthaER SA	112 210	117 065	104,3%	23,5%	23,0%	-0,5
16.	INTER POLSKA SA	12 203	15 643	128,2%	12,9%	13,7%	0,8
17.	INTERRISK SA	381 789	340 868	89,3%	30,4%	30,3%	-0,1
18.	KUKE SA	22 024	20 916	95,0%	46,3%	50,2%	3,9
19.	LINK4 SA	6 506	7 467	114,8%	2,1%	2,3%	0,2
20.	MEDICA SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
21.	MTU SA	11 644	6 728	57,8%	1,7%	0,9%	-0,8
22.	PARTNER SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
23.	POCZTOWE T.U.W.	30 619	22 476	73,4%	60,0%	47,6%	-12,4
24.	PTR SA	51 820	66 708	128,7%	16,7%	17,8%	1,1
25.	PZU SA	249 008	198 596	79,8%	3,0%	2,3%	-0,7
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	6 152	9 152	148,8%	12,1%	16,6%	4,5
27.	SKOK T.U.W.	87	93	106,9%	0,0%	0,0%	0,0
28.	TUW T.U.W.	55 236	70 253	127,2%	15,0%	15,7%	0,7
29.	TUZ T.U.W.	30 057	42 118	140,1%	22,2%	20,4%	-1,8
30.	UNIQA SA	401 322	464 616	115,8%	38,4%	40,3%	1,9
31.	WARTA SA	313 274	325 687	104,0%	9,5%	9,3%	-0,2
	Ogółem	3 567 883	3 711 500	104,0%	14,1%	14,1%	0,0

4.1.8.2. Reasekuracja bierna, odszkodowania i świadczenia na udział reasekuratorów

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto [%]		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	573 333	541 319	94,4%	2,2%	2,1%	-0,1
2.	Dział II	1 948 204	2 336 073	119,9%	14,2%	16,6%	2,4
	Ogółem	2 521 537	2 877 392	114,1%	6,3%	7,2%	0,9

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto [%]		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	652	126	19,3%	0,1%	0,0%	-0,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	4 800	14 434	300,7%	0,3%	1,1%	0,8
3.	AMPLICO LIFE SA	28 718	30 286	105,5%	2,7%	3,3%	0,6
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	1 334	2 406	180,4%	0,1%	0,2%	0,1
5.	AXA ŻYCIE SA	1 445	2 541	175,8%	0,4%	0,6%	0,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	6 743	332 649	4 933,2%	0,9%	12,3%	11,4
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	75	76	101,3%	0,2%	0,2%	0,0
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	260	6,069	2 334,2%	0,1%	1,3%	1,2
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	77	127	164,9%	0,7%	0,8%	0,1
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	3 895	4 127	106,0%	2,5%	1,3%	-1,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	1 038	407	39,2%	0,0%	0,0%	0,0
13.	GENERALI ŻYCIE SA	17 432	17 681	101,4%	2,8%	3,0%	0,2
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	38 172	38 933	102,0%	11,9%	11,4%	-0,5
15.	ING SA	325 679	88 029	27,0%	20,8%	5,9%	-14,9
16.	INTER-ŻYCIE SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
17.	MACIF ŻYCIE TUW	619	682	110,2%	39,1%	43,0%	3,9
18.	NORDEA TUnŻ SA	258	558	216,3%	0,0%	0,0%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
20.	POLISA-ŻYCIE SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
21.	PRAMERICA SA	1 560	842	54,0%	3,7%	1,8%	-1,9
22.	PZU ŻYCIE SA	114	121	106,1%	0,0%	0,0%	0,0
23.	REJENT LIFE T.U.W.	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	37	47	127,0%	0,2%	0,3%	0,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	364	562	154,4%	0,2%	0,2%	0,0
26.	SKOK ŻYCIE SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	164	327	199,4%	0,0%	0,1%	0,1
28.	WARTA TUnŻ SA	139 897	289	0,2%	5,7%	0,0%	-5,7
	Ogółem	573 333	541 319	94,4%	2,2%	2,1%	-0,1

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Reasekuracja bierna – udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach brutto (%)		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	166 303	289 791	174,3%	14,9%	24,6%	9,7
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	12 953	44 548	343,9%	7,4%	20,5%	13,1
3.	AXA SA	30 995	39 889	128,7%	53,9%	50,5%	-3,4
4.	BENEFIA SA	21 271	25 448	119,6%	15,5%	16,4%	0,9
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	29 644	40 249	135,8%	66,0%	65,8%	-0,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	0	6	X	0,0%	0,0%	0,0
7.	COMPENSA SA	112 766	127 247	112,8%	20,5%	22,3%	1,8
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	118 891	243 166	204,5%	49,6%	50,5%	0,9
9.	CUPRUM T.U.W.	23	0	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1
10.	D.A.S. SA	2 567	2 599	101,2%	60,0%	60,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	114 857	91 713	79,8%	9,1%	7,5%	-1,6
12.	EULER HERMES SA	72 425	178 180	246,0%	75,0%	75,7%	0,7
13.	EUROPA SA	6 298	12 830	203,7%	28,3%	32,0%	3,7
14.	GENERALI SA	191 812	205 899	107,3%	41,6%	41,6%	0,0
15.	GOTHAER SA	74 849	74 105	99,0%	25,5%	25,5%	0,0
16.	INTER POLSKA SA	4 494	6 892	153,4%	13,2%	19,5%	6,3
17.	INTERRISK SA	190 977	226 103	118,4%	27,7%	33,4%	5,7
18.	KUKE SA	9 888	16 917	171,1%	38,1%	43,8%	5,7
19.	LINK4 SA	1 650	2 347	142,2%	1,1%	1,3%	0,2
20.	MEDICA SA	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
21.	MTU SA	1 925	792	41,1%	0,5%	0,2%	-0,3
22.	PARTNER SA	-2	23	X	X	3,7%	X
23.	POCZTOWE T.U.W.	19 317	16 693	86,4%	62,8%	62,6%	-0,2
24.	PTR SA	28 560	26 114	91,4%	15,1%	12,6%	-2,5
25.	PZU SA	312 541	123 538	39,5%	6,2%	2,7%	-3,5
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	1 037	3 007	290,0%	2,5%	8,5%	6,0
27.	SKOK T.U.W.	0	0	X	0,0%	0,0%	0,0
28.	TUW T.U.W.	39 475	50 247	127,3%	19,7%	21,0%	1,3
29.	TUZ T.U.W.	9 086	15 248	167,8%	24,2%	25,2%	1,0
30.	UNIQA SA	234 528	234 751	100,1%	38,7%	38,9%	0,2
31.	WARTA SA	139 074	237 731	170,9%	7,7%	12,4%	4,7
	Ogółem	1 948 204	2 336 073	119,9%	14,2%	16,6%	2,4

4.1.8.3. Składka przypisana brutto w reasekuracji czynnej

Reasekuracja czynna – składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11	Udział reasekuracji czynnej w składce przypisanej brutto (%)		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	28 140	28 548	101,4%	0,1%	0,1%	0,0
2.	Dział II	489 446	615 076	125,7%	1,9%	2,3%	0,4
	Ogółem	517 586	643 624	124,4%	0,9%	1,0%	0,1

4.1.8.4. Odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone z reasekuracji czynnej

Reasekuracja czynna – odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia brutto z reasekuracji czynnej		Dynamika 12/11	Udział odszkodowań i świadczeń brutto z reasekuracji czynnej w odszkodowaniach i świadczeniach brutto		
		2011	2012		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	15 549	12 337	79,3%	0,1%	0,0%	−0,1
2.	Dział II	253 542	268 740	106,0%	1,8%	1,9%	0,1
	Ogółem	269 091	281 077	104,5%	0,7%	0,7%	0,0

4.2. WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZYCIELI

4.2.1. Współczynnik retencji i współczynnik zatrzymania odszkodowań

Współczynnik retencji

Lp.	Dział	Współczynnik retencji		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	99,1%	97,6%	−1,5
2.	Dział II	85,9%	85,9%	0,0
	Ogółem	93,3%	92,7%	−0,6

Współczynnik retencji w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	99,9%	99,9%	0,0
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	97,0%	97,0%	0,0
3.	AMPLICO LIFE SA	97,9%	98,0%	0,1
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	99,7%	99,6%	-0,1
5.	AXA ŻYCIE SA	99,7%	99,5%	-0,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	99,7%	86,1%	-13,6
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	100,0%	100,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	99,8%	99,8%	0,0
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	99,6%	96,6%	-3,0
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	99,3%	98,6%	-0,7
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	97,6%	97,2%	-0,4
12.	EUROPA ŻYCIE SA	99,9%	99,9%	0,0
13.	GENERALI ŻYCIE SA	96,5%	96,7%	0,2
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	86,6%	78,4%	-8,2
15.	ING SA	87,2%	93,8%	6,6
16.	INTER-ŻYCIE SA	96,3%	97,4%	1,1
17.	MACIF ŻYCIE TUW	75,4%	74,8%	-0,6
18.	NORDEA TUnŻ SA	99,9%	99,9%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	100,0%	100,0%	0,0
20.	POLISA-ŻYCIE SA	99,9%	99,9%	0,0
21.	PRAMERICA SA	97,8%	97,8%	0,0
22.	PZU ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	REJENT LIFE T.U.W.	100,0%	100,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	99,4%	99,3%	-0,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	99,8%	99,8%	0,0
26.	SKOK ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	98,9%	98,7%	-0,2
28.	WARTA TUnŻ SA	109,0%	100,0%	-9,0
	Ogółem	99,1%	97,6%	-1,5

Współczynnik retencji w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	84,4%	82,5%	-1,9
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	91,0%	90,3%	-0,7
3.	AXA SA	45,2%	44,3%	-0,9
4.	BENEFIA SA	77,7%	79,8%	2,1
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	61,2%	60,0%	-1,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	99,8%	99,6%	-0,2
7.	COMPENSA SA	74,3%	74,8%	0,5
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	66,8%	61,6%	-5,2
9.	CUPRUM T.U.W.	97,7%	97,7%	0,0
10.	D.A.S. SA	40,0%	40,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	92,8%	90,1%	-2,7
12.	EULER HERMES SA	21,8%	34,2%	12,4
13.	EUROPA SA	96,9%	97,1%	0,2
14.	GENERALI SA	40,4%	50,7%	10,3
15.	GOTHAER SA	76,5%	77,0%	0,5
16.	INTER POLSKA SA	87,1%	86,3%	-0,8
17.	INTERRISK SA	69,6%	69,7%	0,1
18.	KUKE SA	53,7%	49,8%	-3,9
19.	LINK4 SA	97,9%	97,7%	-0,2
20.	MEDICA SA	100,0%	100,0%	0,0
21.	MTU SA	98,3%	99,1%	0,8
22.	PARTNER SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	POCZTOWE T.U.W.	40,0%	52,4%	12,4
24.	PTR SA	83,3%	82,2%	-1,1
25.	PZU SA	97,0%	97,7%	0,7
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	87,9%	83,4%	-4,5
27.	SKOK T.U.W.	100,0%	100,0%	0,0
28.	TUW T.U.W.	85,0%	84,3%	-0,7
29.	TUZ T.U.W.	77,8%	79,6%	1,8
30.	UNIQA SA	61,6%	59,7%	-1,9
31.	WARTA SA	90,5%	90,7%	0,2
	Ogółem	85,9%	85,9%	0,0

Współczynnik zatrzymania odszkodowań

Lp.	Dział	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	97,8%	97,9%	0,1
2.	Dział II	85,8%	83,4%	-2,4
	Ogółem	93,7%	92,8%	-0,9

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	99,9%	100,0%	0,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	99,7%	98,9%	-0,8
3.	AMPLICO LIFE SA	97,3%	96,7%	-0,6
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	99,9%	99,8%	-0,1
5.	AXA ŻYCIE SA	99,6%	99,4%	-0,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	99,1%	87,7%	-11,4
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	100,0%	100,0%	0,0
8.	CARDIF POLSKA SA	99,8%	99,8%	0,0
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	99,9%	98,7%	-1,2
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	99,3%	99,2%	-0,1
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	97,5%	98,7%	1,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
13.	GENERALI ŻYCIE SA	97,2%	97,0%	-0,2
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	88,1%	88,6%	0,5
15.	ING SA	79,2%	94,1%	14,9
16.	INTER-ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
17.	MACIF ŻYCIE TUW	60,9%	57,0%	-3,9
18.	NORDEA TUnŻ SA	100,0%	100,0%	0,0
19.	OPEN LIFE SA	100,0%	100,0%	0,0
20.	POLISA-ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
21.	PRAMERICA SA	96,3%	98,2%	1,9
22.	PZU ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
23.	REJENT LIFE T.U.W.	100,0%	100,0%	0,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	99,8%	99,7%	-0,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	99,8%	99,8%	0,0
26.	SKOK ŻYCIE SA	100,0%	100,0%	0,0
27.	UNIQA ŻYCIE SA	100,0%	99,9%	-0,1
28.	WARTA TUnŻ SA	94,3%	100,0%	5,7
	Ogółem	97,8%	97,9%	0,1

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania odszkodowań		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	85,1%	75,4%	-9,7
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	92,6%	79,5%	-13,1
3.	AXA SA	46,1%	49,5%	3,4
4.	BENEFIA SA	84,5%	83,6%	-0,9
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	34,0%	34,2%	0,2
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	100,0%	100,0%	0,0
7.	COMPENSA SA	79,5%	77,7%	-1,8
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	50,4%	49,5%	-0,9
9.	CUPRUM T.U.W.	99,9%	100,0%	0,1
10.	D.A.S. SA	40,0%	40,0%	0,0
11.	ERGO HESTIA SA	90,9%	92,5%	1,6
12.	EULER HERMES SA	25,0%	24,3%	-0,7
13.	EUROPA SA	71,7%	68,0%	-3,7
14.	GENERALI SA	58,4%	58,4%	0,0
15.	GOTHAER SA	74,5%	74,5%	0,0
16.	INTER POLSKA SA	86,8%	80,5%	-6,3
17.	INTERRISK SA	72,3%	66,6%	-5,7
18.	KUKE SA	61,9%	56,2%	-5,7
19.	LINK4 SA	98,9%	98,7%	-0,2
20.	MEDICA SA	100,0%	100,0%	0,0
21.	MTU SA	99,5%	99,8%	0,3
22.	PARTNER SA	101,1%	96,3%	-4,8
23.	POCZTOWE T.U.W.	37,2%	37,4%	0,2
24.	PTR SA	84,9%	87,4%	2,5
25.	PZU SA	93,8%	97,3%	3,5
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	97,5%	91,5%	-6,0
27.	SKOK T.U.W.	100,0%	100,0%	0,0
28.	TUW T.U.W.	80,3%	79,0%	-1,3
29.	TUZ T.U.W.	75,8%	74,8%	-1,0
30.	UNIQA SA	61,3%	61,1%	-0,2
31.	WARTA SA	92,3%	87,6%	-4,7
	Ogółem	85,8%	83,4%	-2,4

4.2.2. Współczynnik szkodowości

Współczynnik szkodowości brutto

Lp.	Dział	Współczynnik szkodowości brutto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	82,2%	71,7%	–10,5
2.	Dział II	64,9%	66,7%	1,8
	Ogółem	74,8%	69,7%	–5,1

Współczynnik szkodowości brutto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości brutto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	113,6%	105,4%	–8,2
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	96,3%	73,8%	–22,5
3.	AMPLICO LIFE SA	63,1%	55,3%	–7,8
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	86,8%	84,8%	–2,0
5.	AXA ŻYCIE SA	34,0%	43,2%	9,2
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	84,5%	75,1%	–9,4
7.	BZWBK-Aviva TUŃ SA	35,3%	42,4%	7,1
8.	CARDIF POLSKA SA	11,1%	1,0%	–10,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	53,9%	75,0%	21,1
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	28,7%	38,8%	10,1
11.	ERGO HESTIA STUŃ SA	19,6%	45,9%	26,3
12.	EUROPA ŻYCIE SA	140,7%	101,3%	–39,4
13.	GENERALI ŻYCIE SA	69,1%	61,2%	–7,9
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	52,5%	94,3%	41,8
15.	ING SA	77,3%	86,4%	9,1
16.	INTER-ŻYCIE SA	65,3%	77,2%	11,9
17.	MACIF ŻYCIE TUW	22,0%	23,6%	1,6
18.	NORDEA TUŃ SA	116,2%	99,4%	–16,8
19.	OPEN LIFE SA	0,1%	10,6%	10,5
20.	POLISA-ŻYCIE SA	75,6%	77,8%	2,2
21.	PRAMERICA SA	25,7%	28,5%	2,8
22.	PZU ŻYCIE SA	79,4%	86,0%	6,6
23.	REJENT LIFE T.U.W.	36,7%	33,7%	–3,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	52,3%	39,2%	–13,1
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	58,7%	65,6%	6,9
26.	SKOK ŻYCIE SA	33,1%	34,5%	1,4
27.	UNIQA ŻYCIE SA	161,2%	83,1%	–78,1
28.	WARTA TUŃ SA	99,5%	67,4%	–32,1
	Ogółem	82,2%	71,7%	–10,5

Współczynnik szkodowości brutto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości brutto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	66,3%	70,2%	3,9
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	69,6%	79,8%	10,2
3.	AXA SA	60,3%	67,0%	6,7
4.	BENEFIA SA	67,7%	67,3%	-0,4
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	38,4%	44,4%	6,0
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	13,7%	16,8%	3,1
7.	COMPENSA SA	74,2%	70,4%	-3,8
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	74,7%	147,1%	72,4
9.	CUPRUM T.U.W.	35,6%	11,7%	-23,9
10.	D.A.S. SA	28,4%	29,3%	0,9
11.	ERGO HESTIA SA	61,9%	61,9%	0,0
12.	EULER HERMES SA	47,5%	107,0%	59,5
13.	EUROPA SA	4,7%	15,4%	10,7
14.	GENERALI SA	65,6%	63,2%	-2,4
15.	GOTHAER SA	71,2%	77,6%	6,4
16.	INTER POLSKA SA	49,4%	53,1%	3,7
17.	INTERRISK SA	63,9%	64,6%	0,7
18.	KUKE SA	47,6%	132,9%	85,3
19.	LINK4 SA	66,3%	63,1%	-3,2
20.	MEDICA SA	77,0%	71,0%	-6,0
21.	MTU SA	75,1%	75,9%	0,8
22.	PARTNER SA	77,1%	5,4%	-71,7
23.	POCZTOWE T.U.W.	70,1%	62,1%	-8,0
24.	PTR SA	83,3%	88,4%	5,1
25.	PZU SA	68,2%	65,7%	-2,5
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	64,3%	66,9%	2,6
27.	SKOK T.U.W.	8,3%	12,4%	4,1
28.	TUW T.U.W.	75,3%	71,1%	-4,2
29.	TUZ T.U.W.	44,4%	44,7%	0,3
30.	UNIQA SA	71,7%	69,1%	-2,6
31.	WARTA SA	63,8%	65,9%	2,1
	Ogółem	64,9%	66,7%	1,8

Współczynnik szkodowości netto

Lp.	Dział	Współczynnik szkodowości netto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	81,1%	72,0%	–9,1
2.	Dział II	64,2%	64,0%	–0,2
	Ogółem	74,5%	68,9%	–5,6

Współczynnik szkodowości netto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości netto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	113,6%	105,5%	–8,1
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	99,0%	75,2%	–23,8
3.	AMPLICO LIFE SA	62,9%	54,5%	–8,4
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	86,9%	85,0%	–1,9
5.	AXA ŻYCIE SA	33,9%	42,9%	9,0
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	84,2%	76,5%	–7,7
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	35,3%	42,4%	7,1
8.	CARDIF POLSKA SA	11,1%	1,0%	–10,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	54,0%	76,4%	22,4
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	28,7%	38,9%	10,2
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	19,6%	46,5%	26,9
12.	EUROPA ŻYCIE SA	140,8%	101,1%	–39,7
13.	GENERALI ŻYCIE SA	69,7%	61,6%	–8,1
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	53,0%	107,5%	54,5
15.	ING SA	70,2%	86,8%	16,6
16.	INTER-ŻYCIE SA	67,8%	79,4%	11,6
17.	MACIF ŻYCIE TUW	17,0%	15,6%	–1,4
18.	NORDEA TUnŻ SA	116,3%	99,4%	–16,9
19.	OPEN LIFE SA	0,1%	10,6%	10,5
20.	POLISA-ŻYCIE SA	75,7%	77,8%	2,1
21.	PRAMERICA SA	25,3%	28,4%	3,1
22.	PZU ŻYCIE SA	79,5%	86,0%	6,5
23.	REJENT LIFE T.U.W.	36,7%	33,7%	–3,0
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	52,6%	39,3%	–13,3
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	58,7%	65,6%	6,9
26.	SKOK ŻYCIE SA	33,1%	34,5%	1,4
27.	UNIQA ŻYCIE SA	162,9%	84,0%	–78,9
28.	WARTA TUnŻ SA	86,1%	67,4%	–18,7
	Ogółem	81,1%	72,0%	–9,1

Współczynnik szkodowości netto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości netto		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	67,5%	65,3%	-2,2
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	75,0%	61,4%	-13,6
3.	AXA SA	82,3%	72,4%	-9,9
4.	BENEFIA SA	68,3%	68,6%	0,3
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	22,0%	25,3%	3,3
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	13,7%	16,8%	3,1
7.	COMPENSA SA	71,5%	70,3%	-1,2
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	66,0%	111,9%	45,9
9.	CUPRUM T.U.W.	36,9%	12,2%	-24,7
10.	D.A.S. SA	28,4%	29,3%	1,1
11.	ERGO HESTIA SA	63,9%	60,2%	-3,7
12.	EULER HERMES SA	54,8%	111,7%	56,9
13.	EUROPA SA	3,9%	10,5%	6,6
14.	GENERALI SA	39,4%	65,1%	25,7
15.	GOTHAER SA	70,5%	70,8%	0,3
16.	INTER POLSKA SA	51,2%	50,6%	-0,6
17.	INTERRISK SA	59,8%	58,9%	-0,9
18.	KUKE SA	53,2%	136,1%	82,9
19.	LINK4 SA	67,9%	63,7%	-4,2
20.	MEDICA SA	77,0%	71,0%	-6,0
21.	MTU SA	75,5%	74,2%	-1,3
22.	PARTNER SA	53,0%	39,8%	-13,2
23.	POCZTOWE T.U.W.	56,6%	59,1%	2,5
24.	PTR SA	85,1%	95,4%	10,3
25.	PZU SA	68,1%	65,4%	-2,7
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	68,9%	71,2%	2,3
27.	SKOK T.U.W.	8,3%	12,4%	4,1
28.	TUW T.U.W.	70,7%	70,0%	-0,7
29.	TUZ T.U.W.	43,1%	41,9%	-1,2
30.	UNIQA SA	69,7%	66,8%	-2,9
31.	WARTA SA	64,3%	64,5%	0,2
	Ogółem	64,2%	64,0%	-0,2

4.2.3. Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto do składki przypisanej brutto

Lp.	Dział	Poziom rezerw		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	229,4%	222,1%	-7,3
2.	Dział II	143,3%	152,3%	9,0
	Ogółem	191,3%	192,8%	1,5

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto do składki przypisanej brutto w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	615,5%	566,1%	-49,4
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	160,3%	155,2%	-5,1
3.	AMPLICO LIFE SA	395,8%	400,0%	4,2
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	635,6%	696,7%	61,1
5.	AXA ŻYCIE SA	228,4%	295,4%	67,0
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	61,6%	38,8%	-22,8
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	136,8%	184,0%	47,2
8.	CARDIF POLSKA SA	77,8%	72,8%	-5,0
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	141,4%	130,6%	-10,8
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	64,1%	67,5%	3,4
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	107,1%	110,6%	3,5
12.	EUROPA ŻYCIE SA	140,7%	134,8%	-5,9
13.	GENERALI ŻYCIE SA	205,0%	232,0%	27,0
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	158,9%	292,9%	134,0
15.	ING SA	364,7%	453,6%	88,9
16.	INTER-ŻYCIE SA	286,4%	235,0%	-51,4
17.	MACIF ŻYCIE TUW	71,5%	76,8%	5,3
18.	NORDEA TUnŻ SA	121,1%	149,2%	28,1
19.	OPEN LIFE SA	90,0%	98,5%	8,5
20.	POLISA-ŻYCIE SA	32,9%	33,4%	0,5
21.	PRAMERICA SA	169,5%	173,3%	3,8
22.	PZU ŻYCIE SA	225,0%	235,2%	10,2
23.	REJENT LIFE T.U.W.	1 332,1%	1 427,9%	95,8
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	29,4%	29,7%	0,3
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	358,6%	423,1%	64,5
26.	SKOK ŻYCIE SA	82,8%	107,7%	24,9
27.	UNIQA ŻYCIE SA	65,2%	95,7%	30,5
28.	WARTA TUnŻ SA	69,0%	93,3%	24,3
	Ogółem	229,4%	222,1%	-7,3

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto do składki przypisanej brutto w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	117,7%	126,4%	8,7
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	110,3%	123,3%	13,0
3.	AXA SA	114,9%	117,7%	2,8
4.	BENEFIA SA	100,2%	107,8%	7,6
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	99,2%	93,7%	-5,5
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	123,4%	137,2%	13,8
7.	COMPENSA SA	121,9%	134,8%	12,9
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	77,0%	82,9%	5,9
9.	CUPRUM T.U.W.	31,7%	26,2%	-5,5
10.	D.A.S. SA	98,2%	104,4%	6,2
11.	ERGO HESTIA SA	125,6%	141,5%	15,9
12.	EULER HERMES SA	116,4%	136,6%	20,2
13.	EUROPA SA	141,5%	178,6%	37,1
14.	GENERALI SA	124,7%	132,2%	7,5
15.	GOTHAER SA	117,6%	131,8%	14,2
16.	INTER POLSKA SA	118,7%	123,3%	4,6
17.	INTERRISK SA	124,9%	142,7%	17,8
18.	KUKE SA	174,1%	228,9%	54,8
19.	LINK4 SA	131,4%	132,4%	1,0
20.	MEDICA SA	68,9%	58,3%	-10,6
21.	MTU SA	107,1%	118,7%	11,6
22.	PARTNER SA	167,8%	138,5%	-29,3
23.	POCZTOWE T.U.W.	123,7%	141,0%	17,3
24.	PTR SA	128,1%	140,7%	12,6
25.	PZU SA	177,7%	185,9%	8,2
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	65,4%	65,5%	0,1
27.	SKOK T.U.W.	135,3%	167,4%	32,1
28.	TUW T.U.W.	83,5%	88,7%	5,2
29.	TUZ T.U.W.	74,7%	71,6%	-3,1
30.	UNIQA SA	113,3%	120,5%	7,2
31.	WARTA SA	162,1%	164,9%	2,8
	Ogółem	143,3%	152,3%	9,0

4.2.4. Rentowność kapitałów własnych

Rentowność kapitałów własnych

Lp.	Dział	Rentowność kapitałów własnych		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	22,9%	21,8%	–1,1
2.	Dział II	17,0%	15,6%	–1,4
	Ogółem	19,4%	18,1%	–1,3

Rentowność kapitałów własnych w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność kapitałów własnych		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	15,6%	4,8%	–10,8
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	18,9%	14,8%	–4,1
3.	AMPLICO LIFE SA	23,0%	10,6%	–12,4
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	44,4%	40,5%	–3,9
5.	AXA ŻYCIE SA	X	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	7,0%	X	X
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	12,3%	25,1%	12,8
8.	CARDIF POLSKA SA	30,9%	37,8%	6,9
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	15,3%	10,5%	–4,8
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	21,3%	5,6%	–15,7
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	15,4%	16,5%	1,1
12.	EUROPA ŻYCIE SA	14,5%	9,3%	–5,2
13.	GENERALI ŻYCIE SA	17,1%	5,2%	–11,9
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	X	X	X
15.	ING SA	23,7%	19,6%	–4,1
16.	INTER-ŻYCIE SA	0,0%	2,3%	2,3
17.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
18.	NORDEA TUnŻ SA	X	X	X
19.	OPEN LIFE SA	37,0%	28,8%	–8,2
20.	POLISA-ŻYCIE SA	16,7%	1,6%	–15,1
21.	PRAMERICA SA	1,7%	6,2%	4,5
22.	PZU ŻYCIE SA	26,6%	30,2%	3,6
23.	REJENT LIFE T.U.W.	2,3%	12,1%	9,8
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	X	X	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	12,6%	0,1%	–12,5
26.	SKOK ŻYCIE SA	29,1%	18,9%	–10,2
27.	UNIQA ŻYCIE SA	6,1%	4,0%	–2,1
28.	WARTA TUnŻ SA	8,2%	9,3%	1,1
	Ogółem	22,9%	21,8%	–1,1

Rentowność kapitałów własnych w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność kapitałów własnych		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	X	8,4%	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	X	20,0%	X
3.	AXA SA	X	X	X
4.	BENEFIA SA	8,8%	6,7%	-2,1
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	10,5%	14,2%	3,7
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	23,9%	26,4%	2,5
7.	COMPENSA SA	8,5%	14,4%	5,9
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	X	X	X
9.	CUPRUM T.U.W.	24,4%	6,4%	-18,0
10.	D.A.S. SA	5,1%	2,5%	-2,6
11.	ERGO HESTIA SA	12,4%	16,9%	4,5
12.	EULER HERMES SA	8,3%	2,0%	-6,3
13.	EUROPA SA	10,3%	6,3%	-4,0
14.	GENERALI SA	15,3%	8,0%	-7,3
15.	GOTHAER SA	X	X	X
16.	INTER POLSKA SA	6,2%	11,1%	4,9
17.	INTERRISK SA	18,2%	14,1%	-4,1
18.	KUKE SA	12,3%	X	X
19.	LINK4 SA	X	15,4%	X
20.	MEDICA SA	X	X	X
21.	MTU SA	20,8%	18,8%	-2,0
22.	PARTNER SA	0,6%	X	X
23.	POCZTOWE T.U.W.	1,4%	2,1%	0,7
24.	PTR SA	8,1%	0,5%	-7,6
25.	PZU SA	22,0%	19,1%	-2,9
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	X	X	X
27.	SKOK T.U.W.	19,3%	18,3%	-1,0
28.	TUW T.U.W.	21,1%	30,9%	9,8
29.	TUZ T.U.W.	10,1%	7,2%	-2,9
30.	UNIQA SA	X	2,4%	X
31.	WARTA SA	11,5%	13,6%	2,1
	Ogółem	17,0%	15,6%	-1,4

4.2.5. Rentowność aktywów

Rentowność majątku

Lp.	Dział	Rentowność majątku		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	3,2%	3,3%	0,1
2.	Dział II	5,5%	5,4%	−0,1
	Ogółem	4,1%	4,1%	0,0

Rentowność majątku w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność majątku		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	1,3%	0,4%	−0,9
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	2,1%	2,0%	−0,1
3.	AMPLICO LIFE SA	3,8%	2,1%	−1,7
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	4,0%	3,9%	−0,1
5.	AXA ŻYCIE SA	X	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	0,9%	−0,9%	−1,8
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	X	1,3%	X
8.	CARDIF POLSKA SA	5,5%	8,6%	3,1
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	3,0%	2,0%	−1,0
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	9,6%	2,4%	−7,2
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	2,0%	3,2%	1,2
12.	EUROPA ŻYCIE SA	1,9%	1,4%	−0,5
13.	GENERALI ŻYCIE SA	1,4%	0,4%	−1,0
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	−0,9%	X	X
15.	ING SA	2,1%	1,6%	−0,5
16.	INTER-ŻYCIE SA	0,0%	1,5%	1,5
17.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
18.	NORDEA TUnŻ SA	X	−0,2%	X
19.	OPEN LIFE SA	X	X	X
20.	POLISA-ŻYCIE SA	6,4%	0,6%	−5,8
21.	PRAMERICA SA	0,5%	2,1%	1,6
22.	PZU ŻYCIE SA	5,4%	7,1%	1,7
23.	REJENT LIFE T.U.W.	0,1%	0,3%	0,2
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	X	X	X
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	1,2%	0,0%	−1,2
26.	SKOK ŻYCIE SA	7,5%	3,8%	−3,7
27.	UNIQA ŻYCIE SA	1,0%	0,6%	−0,4
28.	WARTA TUnŻ SA	0,9%	0,8%	−0,1
	Ogółem	3,2%	3,3%	0,1

Rentowność majątku w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rentowność majątku		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	X	2,3%	X
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	X	5,6%	X
3.	AXA SA	X	X	X
4.	BENEFIA SA	1,8%	1,3%	-0,5
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	3,1%	5,5%	2,4
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	5,1%	4,8%	-0,3
7.	COMPENSA SA	1,2%	2,3%	1,1
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	X	X	X
9.	CUPRUM T.U.W.	15,3%	3,3%	-12,0
10.	D.A.S. SA	1,8%	0,9%	-0,9
11.	ERGO HESTIA SA	2,3%	3,6%	1,3
12.	EULER HERMES SA	2,0%	0,5%	-1,5
13.	EUROPA SA	5,1%	3,4%	-1,7
14.	GENERALI SA	2,1%	1,4%	-0,7
15.	GOTHAER SA	X	X	X
16.	INTER POLSKA SA	1,4%	2,6%	1,2
17.	INTERRISK SA	3,0%	2,7%	-0,3
18.	KUKE SA	4,8%	X	X
19.	LINK4 SA	X	2,8%	X
20.	MEDICA SA	X	X	X
21.	MTU SA	3,3%	3,2%	-0,1
22.	PARTNER SA	0,5%	-1,5%	-2,0
23.	POCZTOWE T.U.W.	0,4%	0,5%	0,1
24.	PTR SA	2,9%	0,2%	-2,7
25.	PZU SA	9,4%	8,7%	-0,7
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	X	X	X
27.	SKOK T.U.W.	8,2%	8,4%	0,2
28.	TUW T.U.W.	3,2%	5,7%	2,5
29.	TUZ T.U.W.	1,9%	1,2%	-0,7
30.	UNIQA SA	X	0,4%	X
31.	WARTA SA	2,7%	3,4%	0,7
	Ogółem	5,5%	5,4%	-0,1

4.2.6. Wskaźnik zespolony

Wskaźnik zespolony

Lp.	Dział	Wskaźnik zespolony		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	Dział I	100,0%	90,0%	–10,0
2.	Dział II	97,0%	97,6%	0,6
	Ogółem	98,7%	93,1%	–5,6

Wskaźnik zespolony w Dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	AEGON SA	141,0%	138,3%	–2,7
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	119,2%	94,6%	–24,6
3.	AMPLICO LIFE SA	112,8%	108,4%	–4,4
4.	AVIVA-ŻYCIE SA	109,6%	104,6%	–5,0
5.	AXA ŻYCIE SA	56,1%	70,7%	14,6
6.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	102,8%	79,9%	–22,9
7.	BZWBK-Aviva TUnŻ SA	43,3%	51,8%	8,5
8.	CARDIF POLSKA SA	73,6%	92,8%	19,2
9.	COMPENSA ŻYCIE SA	72,7%	91,3%	18,6
10.	CONCORDIA CAPITAL SA	77,7%	94,2%	16,5
11.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	86,0%	117,0%	31,0
12.	EUROPA ŻYCIE SA	157,3%	120,7%	–36,6
13.	GENERALI ŻYCIE SA	81,4%	80,5%	–0,9
14.	HDI-GERLING ŻYCIE SA	59,2%	107,4%	48,2
15.	ING SA	93,2%	107,1%	13,9
16.	INTER-ŻYCIE SA	113,6%	128,9%	15,3
17.	MACIF ŻYCIE TUW	115,2%	107,9%	–7,3
18.	NORDEA TUnŻ SA	120,0%	104,8%	–15,2
19.	OPEN LIFE SA	6,8%	22,0%	15,2
20.	POLISA-ŻYCIE SA	95,3%	99,0%	3,7
21.	PRAMERICA SA	74,2%	75,4%	1,2
22.	PZU ŻYCIE SA	90,0%	98,4%	8,4
23.	REJENT LIFE T.U.W.	48,0%	43,1%	–4,9
24.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE SA	105,1%	108,8%	3,7
25.	SKANDIA ŻYCIE SA	90,8%	105,2%	14,4
26.	SKOK ŻYCIE SA	89,8%	95,3%	5,5
27.	UNIQA ŻYCIE SA	171,7%	95,4%	–76,3
28.	WARTA TUnŻ SA	106,7%	76,5%	–30,2
	Ogółem	100,0%	90,0%	–10,0

Wskaźnik zespolony w Dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		
		2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	ALLIANZ POLSKA SA	97,1%	100,6%	3,5
2.	AVIVA-OGÓLNE SA	108,0%	111,5%	3,5
3.	AXA SA	88,4%	86,9%	-1,5
4.	BENEFIA SA	95,2%	94,1%	-1,1
5.	BRE UBEZPIECZENIA SA	89,9%	85,4%	-4,5
6.	BZWBK-Aviva TUO SA	89,2%	90,9%	1,7
7.	COMPENSA SA	99,1%	94,5%	-4,6
8.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	96,4%	170,8%	74,4
9.	CUPRUM T.U.W.	47,8%	23,5%	-24,3
10.	D.A.S. SA	60,9%	61,8%	0,9
11.	ERGO HESTIA SA	95,6%	94,6%	-1,0
12.	EULER HERMES SA	61,4%	119,6%	58,2
13.	EUROPA SA	76,5%	87,1%	10,6
14.	GENERALI SA	102,1%	82,5%	-19,6
15.	GOthaER SA	98,5%	111,8%	13,3
16.	INTER POLSKA SA	95,0%	96,2%	1,2
17.	INTERRISK SA	93,0%	95,3%	2,3
18.	KUKE SA	71,8%	173,7%	101,9
19.	LINK4 SA	110,6%	100,5%	-10,1
20.	MEDICA SA	177,9%	104,9%	-73,0
21.	MTU SA	101,4%	102,0%	0,6
22.	PARTNER SA	174,8%	338,3%	163,5
23.	POCZTOWE T.U.W.	89,6%	89,9%	0,3
24.	PTR SA	106,6%	104,2%	-2,4
25.	PZU SA	99,0%	96,0%	-3,0
26.	SIGNAL IDUNA POLSKA SA	121,0%	133,5%	12,6
27.	SKOK T.U.W.	64,8%	74,2%	9,4
28.	TUW T.U.W.	97,2%	92,6%	-4,6
29.	TUZ T.U.W.	90,3%	93,1%	2,8
30.	UNIQA SA	94,9%	92,9%	-2,0
31.	WARTA SA	98,0%	100,0%	2,0
	Ogółem	97,0%	97,6%	0,6

4.3. STRUKTURA RYNKU

4.3.1. Struktura rynku 2011–2012

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale I

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Ubezpieczenia na życie	16 836 401	19 391 342	115,2%
2.	Ubezpieczenia na życie związane z UFK	10 307 486	12 048 250	116,9%
3.	Ubezpieczenia wypadkowe	4 441 007	4 693 056	105,7%
4.	Inne ubezpieczenia	246 688	244 748	99,2%
5.	Ogółem	31 831 582	36 377 397	114,30%

Składka przypisana brutto w tys. zł w Dziale II

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika 12/11
		2011	2012	
1.	Motoryzacyjne	14 363 312	14 563 305	101,4%
2.	Rzeczowe	4 816 245	5 149 505	106,9%
3.	Osobowe	1 681 133	1 791 208	106,5%
4.	Finansowe	1 781 990	1 599 165	89,7%
5.	O.C.	1 439 890	1 746 367	121,3%
6.	M.A.T.	312 584	345 836	110,6%
7.	Pozostałe	895 743	1 069 819	119,4%
8.	Ogółem	25 290 897	26 265 204	103,9%

Struktura rynku ubezpieczeń w Polsce w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2011	2012	Zmiana w p.p.
1.	PZU ŻYCIE S.A.	17,2%	14,9%	-2,3
2.	PZU S.A.	14,4%	13,5%	-0,9
3.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	1,6%	5,8%	4,3
4.	WARTA S.A.	5,8%	5,6%	-0,2
5.	OPEN LIFE S.A.	1,1%	5,3%	4,2
6.	ERGO HESTIA S.A.	4,6%	4,4%	-0,3
7.	WARTA TUnŻ S.A.	4,4%	4,3%	-0,1
8.	EUROPA ŻYCIE S.A.	4,5%	3,9%	-0,6
9.	AVIVA-ŻYCIE S.A.	3,2%	2,9%	-0,2
10.	ALLIANZ POLSKA S.A.	3,3%	2,8%	-0,4
11.	POZOSTAŁE	40,1%	36,6%	-3,4

Struktura Działu I w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2011	2012	Zmiana w p%
1.	PZU ŻYCIE SA	30,8%	25,6%	-5,2
2.	BENEFIA NA ŻYCIE SA	2,8%	10,0%	7,2
3.	OPEN LIFE SA	2,0%	9,2%	7,2
4.	WARTA TUŃŻ SA	7,8%	7,4%	-0,5
5.	EUROPA ŻYCIE SA	8,1%	6,7%	-1,4
6.	AVIVA-ŻYCIE SA	5,7%	5,0%	-0,6
7.	ING SA	6,4%	4,9%	-1,5
8.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	4,8%	4,8%	-0,1
9.	AMPLICO LIFE SA	5,2%	4,7%	-0,6
10.	NORDEA TUŃŻ SA	5,3%	3,9%	-1,4
11.	POZOSTAŁE	21,1%	17,9%	-3,2

Struktura Działu II w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2011	2012	Zmiana w p%
1.	PZU SA	32,6%	32,2%	-0,4
2.	WARTA SA	13,1%	13,3%	0,2
3.	ERGO HESTIA SA	10,5%	10,4%	0,0
4.	ALLIANZ POLSKA SA	7,4%	6,8%	-0,6
5.	UNIQA SA	4,1%	4,4%	0,3
6.	INTERRISK SA	5,0%	4,3%	-0,7
7.	COMPENSA SA	4,1%	4,2%	0,1
8.	GENERALI SA	3,8%	4,0%	0,2
9.	MTU SA	2,7%	2,9%	0,1
10.	GOthaER SA	1,9%	1,9%	0,0
11.	POZOSTAŁE	14,9%	15,7%	0,8

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

4.3.2. Rynek 2003–2012

Podstawowe wskaźniki opisujące rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce w latach 2003–2012

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba zakładów ubezpieczeń										
Dział I	37	36	33	32	31	32	30	30	28	28
Dział II	36	41	38	37	34	35	36	35	33	31
Ogółem	73	77	71	69	65	67	66	65	61	59
Kapitały podstawowe (w tys. PLN)										
Dział I	2 532 368	2 530 499	2 644 412	2 681 886	2 700 635	2 803 581	2 810 807	3 008 543	2 990 169	2 926 020
Dział II	2 494 909	2 496 954	3 011 361	3 039 663	3 111 016	3 052 905	3 016 411	3 197 682	3 020 479	2 594 793
Ogółem	5 027 277	5 027 453	5 655 773	5 721 549	5 811 651	5 856 486	5 827 219	6 206 224	6 010 648	5 520 813
Udział kapitału zagranicznego w kapitałach podstawowych ogółem (w %)										
	71,9%	72,1%	72,7%	75,1%	77,9%	78,6%	82,2%	77,4%	77,1%	77,7%
Składka przypisana brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	12 798 440	15 113 241	18 336 298	25 226 775	29 759 604	43 642 478	32 748 597	33 971 541	33 027 012	36 377 397
Dział II	15 666 626	17 684 918	18 758 690	19 680 473	21 350 272	22 789 787	22 594 991	24 594 551	26 237 160	26 265 204
Ogółem	28 465 066	32 798 159	37 094 988	44 907 248	51 109 876	66 432 265	55 343 588	58 566 092	59 264 171	62 642 601
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	5 904 090	7 293 561	9 025 700	10 117 255	12 168 350	21 706 382	29 977 425	24 440 574	27 033 228	25 916 642
Dział II	8 777 429	9 702 103	9 952 565	10 052 085	10 776 565	11 126 696	13 373 838	15 425 738	14 247 875	14 044 897
Ogółem	14 681 519	16 995 664	18 978 265	20 169 339	22 944 915	32 833 078	43 351 263	39 866 313	41 281 103	39 961 539
Składka przypisana brutto <i>per capita</i> (w PLN*)										
Dział I	335	396	481	662	781	1 144	858	882	857	942
Dział II	410	463	492	516	560	598	592	638	681	680
Ogółem	745	859	972	1 178	1 341	1 742	1 450	1 520	1 538	1 623
Lokaty w ujęciu bilansowym (w tys. PLN*)										
Dział I, w tym:	44 217 600	52 380 367	61 806 429	77 776 991	89 168 588	90 510 234	90 642 059	96 985 786	87 931 449	94 414 152
Lokaty (B)	31 070 813	36 357 700	39 345 545	44 131 669	47 192 511	61 017 328	54 684 672	54 876 918	49 080 313	49 308 508
Lokaty na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (C)	13 146 787	16 022 667	22 460 884	33 645 322	41 976 077	29 492 907	35 957 387	42 108 867	38 851 136	45 105 644
Dział II	28 118 906	31 592 157	36 618 049	41 931 479	47 561 376	49 946 309	46 572 977	44 903 850	47 094 507	52 048 168
Ogółem	72 336 506	83 972 524	98 424 478	119 708 470	136 729 964	140 456 543	137 215 036	141 889 636	135 025 955	146 462 320

* Wielkości w PLN podawane są w wartościach realnych z 2012 r. po przeliczeniu o wskaźniki inflacji publikowane przez GUS; inflacja 2012 = 3,7%.

Liczba ludności Polski w tysiącach w latach 2003–2012, dane GUS, rok 2012, szacunek

Lata	Liczba ludności w tysiącach
2003	38 191
2004	38 174
2005	38 157
2006	38 125
2007	38 116
2008	38 136
2009	38 167
2010	38 530
2011	38 538
2012	38 600

4.3.3. Struktura rynku 2003–2012

Zmiany struktury ubezpieczeń w Polsce w latach 2003–2012

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Struktura składki przypisanej brutto wg grup w Dziale I (w %)										
Grupa 1	48,0	48,3	45,0	38,4	38,6	72,8	63,5	59,7	52,8	53,2
Grupa 2	1,3	1,1	1,0	0,7	0,5	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Grupa 3	30,7	31,5	36,6	46,0	46,9	16,1	21,3	25,8	32,4	33,1
Grupa 4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Grupa 5	18,3	17,9	16,4	14,4	13,6	10,5	14,4	13,6	14,0	12,9
Reasekuracja czynna	1,5	1,0	0,8	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Struktura składki przypisanej brutto wg rodzajów działalności w Dziale II (w %)										
Pozostałe osobowe (gr. 1+2)	5,7	5,5	5,7	6,0	6,0	7,5	7,1	7,1	6,6	6,9
Rzeczowe (gr. 8+9)	19,3	18,4	17,8	17,7	17,7	16,3	17,8	18,3	19,1	19,6
Autocasco (gr. 3)	30,1	29,7	27,8	25,7	25,7	25,5	23,1	23,1	22,8	21,4
OC komunikacyjne (gr. 10)	34,0	33,2	34,9	34,7	34,7	34,4	33,5	33,1	34,0	3,4
M.A.T. (gr. 4 do 7, 11, 12)	1,9	1,7	1,9	1,8	1,8	1,5	1,4	1,2	1,2	1,3
OC ogólne (gr. 13)	3,8	4,2	4,5	5,0	5,0	4,8	5,3	5,5	5,7	6,6
Finansowe (gr. 14 do 17)	2,5	4,4	4,5	5,5	5,5	6,6	8,1	8,1	7,1	6,1
Pozostałe (gr. 18)	0,9	0,6	0,6	1,1	0,8	0,9	1,4	1,5	1,6	1,7
Reasekuracja czynna	1,9	2,3	2,3	2,5	2,8	2,5	2,3	2,2	1,9	2,3

4.4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE

4.4.1. Ubezpieczenia na życie

4.4.1.1. Bilans Aktywa

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2012	31.12.2012
A. Wartości niematerialne i prawne	174 858	185 089
1. Wartość firmy	30 835	27 455
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	144 022	157 634
B. Lokaty	47 291 494	49 307 508
I. Nieruchomości	369 611	359 244
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	105 490	104 438
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	255 032	248 775
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	9 089	6 030
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	1 515 314	1 735 373
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	1 500 186	1 694 870
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	15 128	40 503
3. Pozostałe lokaty	0	0
III. Inne lokaty finansowe	45 406 569	47 212 891
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu, oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	5 045 150	6 775 254
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	29 930 787	30 829 959
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	1 335	1 198
5. Pozostałe pożyczki	630 542	1 070 001
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	9 747 406	8 449 861
7. Pozostałe lokaty	51 349	86 617
IV. Należności depozytowe od cedentów	0	0
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	37 464 845	45 105 644
D. Należności	1 060 630	1 140 209
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	608 465	702 638
1. Należności od ubezpieczających	419 191	605 040
1.1. od jednostek podporządkowanych	221	235
1.2. od pozostałych jednostek	418 970	604 805
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	174 289	89 892
2.1. od jednostek podporządkowanych	2 779	1 404
2.2. od pozostałych jednostek	171 510	88 488
3. Inne należności	14 986	7 705
3.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
3.2. od pozostałych jednostek	14 986	7 705
II. Należności z tytułu reasekuracji	86 778	79 027
1. od jednostek podporządkowanych	146	141
2. od pozostałych jednostek	86 632	78 886
III. Inne należności	365 387	358 545
1. Należności od budżetu	20 422	51 163
2. Pozostałe należności	344 965	307 382
2.1. od jednostek podporządkowanych	39 136	2 052
2.2. od pozostałych jednostek	305 829	305 330
E. Inne składniki aktywów	617 380	448 979
I. Rzeczowe składniki aktywów	96 621	98 686
II. Środki pieniężne	518 314	347 653
III. Pozostałe składniki aktywów	2 446	2 640
F. Rozliczenia międzyokresowe	3 219 914	3 715 626
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	374 194	434 163
II. Aktywowane koszty akwizycji	2 769 874	3 195 769
III. Zarachowane odsetki i czynsze	9 676	9 725
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	66 170	75 970
AKTYWA RAZEM	89 829 122	99 903 055

4.4.1.2. Bilans Pasywa

Pasywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2012	31.12.2012
A. Kapitał własny	12 750 806	15 052 007
I. Kapitał podstawowy	2 883 484	2 926 025
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	12 005	8 212
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	2	2
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	7 023 610	7 960 250
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	279 126	947 962
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	853 570	916 608
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 723 023	-966 341
VIII. Zysk (strata) netto	0	3 275 718
B. Zobowiązania podporządkowane	56 910	56 918
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	73 020 322	80 781 220
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	982 101	1 122 967
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	32 416 076	32 355 280
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	1 472 644	1 553 162
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	89 095	111 001
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	0	0
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	601 031	563 395
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	37 459 374	45 075 415
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	1 001 036	1 300 198
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	8 792	7 967
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	488 382	947 278
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	37 572	52 078
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1 162	1 512
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	465 129	291 364
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	0	0
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	0	0
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	0	0
F. Pozostałe rezerwy	889 536	1 382 030
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	102 042	59 459
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	573 820	1 128 917
III. Inne rezerwy	213 674	193 654
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	932 449	1 193 819
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2 576 808	2 057 284
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 037 326	1 200 557
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	609 833	667 451
1.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	0
1.2. wobec pozostałych jednostek	609 833	667 451
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	404 899	486 730
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	28 551	29 756
2.2. wobec pozostałych jednostek	376 348	456 974
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	22 594	46 377
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	1	21
3.2. wobec pozostałych jednostek	22 593	46 356
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	138 905	134 287
1. wobec jednostek podporządkowanych	41	299
2. wobec pozostałych jednostek	138 864	133 989
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	0
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	0
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	652 420	136 921
V. Inne zobowiązania	658 940	485 338
1. Zobowiązania wobec budżetu	254 241	38 572
2. Pozostałe zobowiązania	404 699	446 765
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	5 936	3 598
2.2. wobec pozostałych jednostek	398 763	443 167
VI. Fundusze specjalne	89 217	100 181
I. Rozliczenia międzyokresowe	603 327	679 975
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	398 852	500 436
2. Ujemna wartość firmy	0	0
3. Przychody przyszłych okresów	204 475	179 540
PASYWA RAZEM	89 829 122	99 903 055

RAPORT POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ 2012

4. ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

4.4.1.3. Techniczny rachunek ubezpieczeń

Techniczny rachunek zakładów ubezpieczeń na życie w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
I. Składki	31 529 902	35 348 003
1. Składki przypisane brutto	31 831 589	36 377 402
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	285 475	888 352
3. Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	15 791	140 225
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-422	-823
II. Przychody z lokat	4 009 236	5 441 769
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 700	1 840
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	267 682	132 946
2.1. z udziałów lub akcji	266 681	129 563
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	1 001	3 383
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	2 953 441	3 073 116
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	147 867	241 498
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	2 204 108	2 110 793
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	570 311	682 675
3.4. z pozostałych lokat	31 155	38 150
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	11 511	1 238
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	774 903	2 232 629
III. Niezrealizowane zyski z lokat	1 570 582	4 727 850
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	517 505	317 636
V. Odszkodowania i świadczenia	25 575 691	25 441 440
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	25 495 773	25 375 325
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	26 069 111	25 916 650
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	573 338	541 324
2. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	79 918	66 115
2.1. rezerw brutto	78 743	80 621
2.2. udział reasekuratorów	-1 175	14 506
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-3 859 028	7 232 814
1. Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	-2 902 664	-513 498
1.1. rezerwy brutto	-2 860 433	-54 602
1.2. udział reasekuratorów	42 231	458 895
2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-922 292	7 783 948
2.1. rezerwy brutto	-1 390 059	7 610 183
2.2. udział reasekuratorów	-467 768	-173 765
3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	-34 072	-37 636
3.1. rezerwy brutto	-34 072	-37 636
3.2. udział reasekuratorów	0	0
VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	32 395	55 539
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	5 547 842	6 352 372
1. Koszty akwizycji	3 989 941	4 670 428
2. Koszty administracyjne	1 622 015	1 752 009
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	64 114	70 066
IX. Koszty działalności lokacyjnej	2 547 114	1 026 694
1. Koszty utrzymania nieruchomości	2 215	4 181
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	107 635	112 531
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	13 054	31 901
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	2 424 210	878 081
X. Niezrealizowane straty na lokatach	4 047 252	1 406 630
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	135 175	248 557
XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	258 788	578 214
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 341 996	3 492 997

4.4.1.4. Ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń na życie w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 341 996	3 492 997
II. Przychody z lokat	0	0
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0	0
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0	0
2.1. z udziałów i akcji	0	0
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0	0
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	0	0
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0	0
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	0	0
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	0	0
3.4. z pozostałych lokat	0	0
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	0	0
III. Niezrealizowane zyski z lokat	0	0
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	258 789	578 214
V. Koszty działalności lokacyjnej	0	0
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0	0
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0	0
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	0	0
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	0	0
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0	0
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	165 365	117 690
IX. Pozostałe koszty operacyjne	204 633	160 968
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 561 517	4 027 933
XI. Zyski nadzwyczajne	0	0
XII. Straty nadzwyczajne	0	0
XIII. Zysk (strata) brutto	3 561 517	4 027 933
XIV. Podatek dochodowy	647 158	752 313
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	138	–98
XVI. Zysk (strata) netto	2 914 221	3 275 718

4.4.1.5. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów ubezpieczeń na życie w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	–624 704	2 963 514
I. Wpływy	33 141 567	35 870 002
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	32 008 475	35 309 019
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	31 635 495	35 083 139
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	2 657	2 647
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	370 323	223 233
2. Wpływy z reasekuracji biernej	824 942	357 253
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	740 043	258 159
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	58 728	71 418
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	26 171	27 677
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	308 151	203 730
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	0
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	6 909	1 975
3.3. Pozostałe wpływy	301 241	201 755
II. Wydatki	33 766 271	32 906 488
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	32 000 361	31 438 053
1.1. Zwroty składek brutto	418 241	204 952
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	25 326 206	24 512 150
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	4 244 904	4 810 475
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 894 902	1 746 264
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	45 360	77 285
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	13 183	14 948
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	57 565	71 978
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	801 164	500 317
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	763 432	415 912
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	37 732	84 406
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	964 746	968 118
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	0
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	150 644	102 983
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	814 102	865 135

B. Przepływy z działalności lokacyjnej	3 840 516	–1 951 190
I. Wpływy	418 021 050	430 136 574
1. Zbycie nieruchomości	0	3 200
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	84 586	12 540
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	49 503 037	43 371 327
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	10 000	0
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	44 728 738	27 485 386
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	258 670 581	293 902 453
7. Realizacja pozostałych lokat	61 703 944	53 523 261
8. Wpływy z nieruchomości	1 911	2 066
9. Odsetki otrzymane	1 502 253	2 287 016
10. Dywidendy otrzymane	355 897	232 819
11. Pozostałe wpływy z lokat	1 460 102	9 316 506
II. Wydatki	414 180 534	432 087 765
1. Nabycie nieruchomości	0	0
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	26 995	2 000
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	68 726 122	58 723 491
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	0	0
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	45 241 318	30 150 536
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	255 845 737	294 254 363
7. Nabycie pozostałych lokat	42 469 412	39 671 385
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	2 172	3 232
9. Pozostałe wydatki na lokaty	1 868 778	9 282 758
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	–2 807 180	–1 335 357
I. Wpływy	19 979 399	20 424 405
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	184 264	336 894
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	19 469 202	19 917 532
3. Pozostałe wpływy finansowe	325 933	169 978
II. Wydatki	22 786 579	21 759 763
1. Dywidendy	3 606 272	1 952 877
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
3. Nabycie akcji własnych	0	0
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	18 837 863	19 630 950
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	3 827	3 929
6. Pozostałe wydatki finansowe	338 617	172 007
D. Przepływy pieniężne netto razem	408 632	–323 033
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	411 102	–330 165
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	2 252	–2 208
F. Środki pieniężne na początek okresu	483 001	893 955
G. Środki pieniężne na koniec okresu	891 633	570 922
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	32 119	29 266

4.4.2. Ubezpieczenia pozostałe majątkowe i osobowe

4.4.2.1. Bilans Aktywa

Aktywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2012	31.12.2012
A. Wartości niematerialne i prawne	410 934	481 402
1. Wartość firmy	105 808	97 095
2. Inne wartości niematerialne i prawne oraz zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	305 126	384 307
B. Lokaty	45 460 754	52 048 168
I. Nieruchomości	925 380	932 655
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	96 647	107 979
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	825 732	820 074
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	3 001	4 602
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	8 234 056	9 640 523
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	8 133 424	9 501 063
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	100 633	139 460
3. Pozostałe lokaty	0	0
III. Inne lokaty finansowe	36 290 707	41 464 600
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu, oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	3 516 546	9 753 053
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	28 275 663	26 289 900
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	55 229	48 232
5. Pozostałe pożyczki	1 243 166	1 866 335
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	3 140 367	3 402 316
7. Pozostałe lokaty	59 737	104 764
IV. Należności depozytowe od cedentów	10 611	10 391
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Należności	5 501 965	5 633 195
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	4 508 066	4 571 701
1. Należności od ubezpieczających	4 025 743	4 080 013
1.1. od jednostek podporządkowanych	586	713
1.2. od pozostałych jednostek	4 025 158	4 079 300
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	407 009	409 244
2.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
2.2. od pozostałych jednostek	407 009	409 244
3. Inne należności	75 314	82 444
3.1. od jednostek podporządkowanych	0	18
3.2. od pozostałych jednostek	75 314	82 426
II. Należności z tytułu reasekuracji	698 847	823 360
1. od jednostek podporządkowanych	55	3
2. od pozostałych jednostek	698 792	823 357
III. Inne należności	295 052	238 134
1. Należności od budżetu	23 424	37 857
2. Pozostałe należności	271 628	200 278
2.1. od jednostek podporządkowanych	49 575	11 350
2.2. od pozostałych jednostek	222 053	188 928
E. Inne składniki aktywów	645 938	605 875
I. Rzeczowe składniki aktywów	274 783	283 128
II. Środki pieniężne	366 998	316 342
III. Pozostałe składniki aktywów	4 158	6 406
F. Rozliczenia międzyokresowe	4 308 589	4 218 765
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	505 680	303 099
II. Aktywowane koszty akwizycji	3 605 907	3 735 612
III. Zarachowane odsetki i czynsze	4 152	4 313
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	192 850	175 740
AKTYWA RAZEM	56 328 181	62 987 405

4.4.2.2. Bilans Pasywa

Pasywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2012	31.12.2012
A. Kapitał własny	18 188 646	21 750 921
I. Kapitał podstawowy	2 752 429	2 594 797
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	152	853
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	0
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	7 499 540	8 482 617
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	6 445 410	8 524 521
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	131 729	161 468
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 359 690	-1 398 520
VIII. Zysk (strata) netto	0	3 386 892
B. Zobowiązania podporządkowane	87 419	93 087
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	36 254 110	39 999 467
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	14 981 194	15 437 811
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	0	0
III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	20 192 604	23 462 458
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	78 131	83 209
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	1 000 761	1 015 724
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	1 420	264
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	0	0
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	4 891 415	5 723 625
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	1 792 030	1 926 664
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	0	0
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	3 084 196	3 781 501
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	15 188	15 460
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	286 603	339 125
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	351 978	448 678
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	65 375	109 553
F. Pozostałe rezerwy	982 554	991 392
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	310 757	185 243
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	443 812	581 050
III. Inne rezerwy	227 985	225 099
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	1 132 304	1 373 215
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	3 743 564	3 632 147
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 277 481	1 326 044
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	230 406	260 700
1.1. wobec jednostek podporządkowanych	510	16
1.2. wobec pozostałych jednostek	229 896	260 684
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	749 382	783 775
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	15 414	15 227
2.2. wobec pozostałych jednostek	733 968	768 547
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	297 694	281 569
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	7 543	1 591
3.2. wobec pozostałych jednostek	290 151	279 978
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	1 299 001	1 397 713
1. wobec jednostek podporządkowanych	141	199
2. wobec pozostałych jednostek	1 298 861	1 397 514
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	0
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	0
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	283 207	48
V. Inne zobowiązania	566 615	575 493
1. Zobowiązania wobec budżetu	79 270	93 176
2. Pozostałe zobowiązania	487 346	482 316
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	33 045	45 554
2.2. wobec pozostałych jednostek	454 301	436 762
VI. Fundusze specjalne	317 259	332 851
I. Rozliczenia międzyokresowe	1 117 599	1 209 926
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	770 657	828 643
2. Ujemna wartość firmy	0	0
3. Przychody przyszłych okresów	346 942	381 283
PASYWA RAZEM	56 328 181	62 987 405

4.4.2.3. Techniczny rachunek ubezpieczeń

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
I. Składki	20 540 156	22 231 721
1. Składki przypisane brutto	25 290 903	26 265 215
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	3 567 890	3 711 509
3. Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygaśnię brutto	1 580 537	456 618
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	397 679	134 632
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	392 490	503 547
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	273 028	259 832
IV. Odszkodowania i świadczenia	13 196 082	14 228 849
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	11 789 702	11 708 822
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	13 737 914	14 044 905
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	1 948 212	2 336 083
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	1 406 380	2 520 027
2.1. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	1 659 181	3 173 153
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	252 801	653 126
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	332	–1 157
1. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	332	–1 157
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	45 052	60 957
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	6 655 549	7 057 092
1. Koszty akwizycji	5 375 767	5 668 888
2. Koszty administracyjne	1 902 331	2 070 826
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	622 550	682 621
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	935 976	915 286
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	73 983	14 963
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	298 700	719 109

4.4.2.4. Ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	298 698	719 110
II. Przychody z lokat	4 308 648	3 960 540
1. Przychody z lokat w nieruchomości	14 914	14 834
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	2 001 156	1 233 392
2.1. z udziałów i akcji	1 995 823	1 225 807
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	5 333	7 585
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	1 713 025	1 760 455
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	55 697	66 747
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 483 772	1 401 599
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	92 210	154 623
3.4. z pozostałych lokat	81 347	137 487
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	4 688	10 020
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	574 865	941 838
III. Niezrealizowane zyski z lokat	227 328	345 918
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	0	0
V. Koszty działalności lokacyjnej	581 341	445 813
1. Koszty utrzymania nieruchomości	11 286	13 339
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	79 083	75 286
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	14 561	14 125
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	476 411	343 063
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	234 256	157 187
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	392 490	503 547
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	246 475	372 989
IX. Pozostałe koszty operacyjne	442 760	348 437
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 430 304	3 943 573
XI. Zyski nadzwyczajne	13	324
XII. Straty nadzwyczajne	0	0
XIII. Zysk (strata) brutto	3 430 317	3 943 897
XIV. Podatek dochodowy	344 274	555 721
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	–1 051	1 284
XVI. Zysk (strata) netto	3 087 093	3 386 892

4.4.2.5. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. zł

Wyszczególnienie	1.01.2011– 31.12.2011	1.01.2012– 31.12.2012
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	2 591 627	2 698 377
I. Wpływy	30 107 860	31 266 782
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	25 663 129	26 865 363
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	24 949 470	26 213 294
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	563 888	515 792
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	149 771	136 277
2. Wpływy z reasekuracji biernej	3 029 160	3 423 826
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	1 916 091	2 079 432
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	557 962	593 466
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	555 107	750 928
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	1 415 571	977 592
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	356 159	360 472
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	9 493	9 657
3.3. Pozostałe wpływy	1 049 919	607 463
II. Wydatki	27 516 233	28 568 405
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	22 102 122	22 821 899
1.1. Zwroty składek brutto	430 339	526 863
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	12 650 821	12 847 290
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	4 988 391	5 047 930
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	2 627 519	2 911 995
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	956 042	1 059 863
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	74 478	73 076
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	374 532	354 883
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	3 342 138	3 856 630
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	2 617 451	3 076 648
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	724 687	779 982
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	2 071 973	1 889 876
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	519 832	537 561
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	247 406	303 083
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	1 304 736	1 049 232

B. Przepływy z działalności lokacyjnej	–461 757	–839 361
I. Wpływy	289 305 745	370 753 352
1. Zbycie nieruchomości	7 658	10 713
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	278 432	201 641
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 581 695	1 753 230
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	11 149	62 661
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	47 610 081	44 276 337
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	190 427 523	203 652 649
7. Realizacja pozostałych lokat	40 316 378	107 851 046
8. Wpływy z nieruchomości	14 515	13 143
9. Odsetki otrzymane	653 771	1 122 257
10. Dywidendy otrzymane	2 036 114	1 271 276
11. Pozostałe wpływy z lokat	6 368 430	10 538 399
II. Wydatki	289 767 502	371 592 713
1. Nabycie nieruchomości	10 667	21 431
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	185 261	86 921
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	1 620 428	7 459 676
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	70 773	50 990
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	48 590 624	40 581 807
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	192 230 647	204 038 945
7. Nabycie pozostałych lokat	40 328 149	107 620 825
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	13 566	14 897
9. Pozostałe wydatki na lokaty	6 717 388	11 717 223
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	–2 089 581	–1 908 548
I. Wpływy	20 789 645	29 038 226
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	533 573	262 859
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	19 827 174	28 523 654
3. Pozostałe wpływy finansowe	428 898	251 712
II. Wydatki	22 879 226	30 946 774
1. Dywidendy	2 731 214	2 076 241
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	182	17 271
3. Nabycie akcji własnych	513	819
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	19 684 507	28 597 978
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	2 250	3 912
6. Pozostałe wydatki finansowe	460 561	250 553
D. Przepływy pieniężne netto razem	40 290	–49 532
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	46 146	–49 861
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	1 573	–2 405
F. Środki pieniężne na początek okresu	324 009	365 253
G. Środki pieniężne na koniec okresu	364 299	315 721
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	211 593	228 257





5. PODZIAŁ RYZYKA WEDŁUG DZIAŁÓW, GRUP I RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ (WG USTAWY O DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ Z DNIA 22 MAJA 2003 R.)

DZIAŁ I

UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

1. Ubezpieczenia na życie.
2. Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci.
3. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.
4. Ubezpieczenia rentowe.
5. Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4.

DZIAŁ II

POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA OSOBOWE ORAZ UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej:
 - 1) świadczenia jednorazowe,
 - 2) świadczenia powtarzające się,
 - 3) połączone świadczenia, o których mowa w pkt 1 i 2,
 - 4) przewóz osób.
2. Ubezpieczenia choroby:
 - 1) świadczenia jednorazowe,
 - 2) świadczenia powtarzające się,
 - 3) świadczenia kombinowane.
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w:
 - 1) pojazdach samochodowych,
 - 2) pojazdach lądowych bez własnego napędu.
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych.
5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w pojazdach powietrznych.
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej obejmujące szkody w:
 - 1) statkach żeglugi morskiej,
 - 2) statkach żeglugi śródlądowej.
7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu.
8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3–7, spowodowane przez:
 - 1) ogień,
 - 2) eksplozję,
 - 3) burzę,
 - 4) inne żywioły,
 - 5) energię jądrową,
 - 6) obsunięcia ziemi lub tąpnięcia.
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6 lub 7), wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8.
10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nieujętej w grupach 10–12.
14. Ubezpieczenia kredytu, w tym:
 - 1) ogólnej niewypłacalności,
 - 2) kredytu eksportowego, spłaty rat, kredytu hipotecznego, kredytu rolniczego.
15. Gwarancja ubezpieczeniowa:
 - 1) bezpośrednia,
 - 2) pośrednia.
16. Ubezpieczenie różnych rodzajów ryzyka finansowego, w tym:
 - 1) ryzyka utraty zatrudnienia,
 - 2) niewystarczającego dochodu,
 - 3) złych warunków atmosferycznych,
 - 4) utraty zysków,
 - 5) stałych wydatków ogólnych,
 - 6) nieprzewidzianych wydatków handlowych,
 - 7) utraty wartości rynkowej,
 - 8) utraty stałego źródła dochodu,
 - 9) pośrednich strat handlowych poza wyżej wymienionymi,
 - 10) innych strat finansowych.
17. Ubezpieczenia ochrony prawnej.
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.





6. WYKAZ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I ODDZIAŁÓW W POLSCE ZAGRANICZNYCH UBEZPIECZYCIELI, BĘDĄCYCH CZŁONKAMI POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ (stan na 1 października 2013 r.)

ZAKŁADY DZIAŁU I – UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

AEGON Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
ul. Wołoska 5
02-675 Warszawa
tel. 22 451 19 81
infolinia 801 300 900
fax 22 451 19 99
prezes: Michał Biedzki
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.aegon.pl

Amplico Life Pierwsze Amerykańsko-Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji SA
ul. Przemysłowa 26
00-450 Warszawa
tel. 22 523 50 00
fax 22 523 54 44
prezes: Łukasz Kalinowski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.metlifeamplico.pl
lifeinfo@metlifeamplico.pl

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
ul. Domaniewska 44
02-672 Warszawa
tel. 22 557 40 50
infolinia 801 888 444
22 557 44 44 dla telefonów komórkowych
fax 22 557 40 75
prezes: Adam Uszpolewicz
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 6.09.1991 r.
www.aviva.pl
bok@aviva.pl

AXA Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 555 00 50
fax 22 555 05 00
prezes: Jarosław Bartkiewicz
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 23.06.1993 r.
www.axa-polska.pl
ubezpieczenia@axa-polska.pl

BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
Vienna Insurance Group
Al. Jerozolimskie 162a
02-342 Warszawa
tel. 22 525 11 11
infolinia 801 106 106
fax 22 525 11 00
prezes: Wolfgang Stockmeyer
zakres: grupa 1–5
data wydania zezwolenia: 4.02.1994 r.
www.benefia.pl
bok.infolinia@benefia.pl

BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA
plac Andersa 5
61-894 Poznań
tel. 61 659 66 11
prezes: Krzysztof Charchuła
zakres: grupy 1, 3, 5
data wydania zezwolenia: 6.06.2008 r.
www.bzwbkaviva.pl

CALI Europe SA Oddział w Polsce
ul. Orłąt Lwowskich 1
53-605 Wrocław
tel. 71 773 23 10
fax 71 773 23 01
dyrektor: Thierry Verdier
data notyfikacji: 5.10.2007 r.
zakres: grupy 1–3, 6, 7
www.calie.pl

Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA **Vienna Insurance Group**

Al. Jerozolimskie 162
02-342 Warszawa
tel. 22 501 60 00
fax 22 501 60 61
infolinia: 801 120 000
prezes: Franz Fuchs
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 30.09.1997 r.
www.compensa.pl
centrala@compensazycie.com.pl

Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Postępu 15B
02-676 Warszawa
tel. 22 543 05 00
fax 22 543 08 99
prezes: Artur Olech
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 5.07.1999 r.
www.generali.pl
centrumklienta@generali.pl

HDI-Gerling Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA

Al. Jerozolimskie 133A
02-304 Warszawa
tel. 22 44 98 300
fax 22 44 98 301
infolinia: 801 180 180
prezes: Jarosław Parkot
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 21.01.1997 r.
www.gerling.com.pl
info@gerling.com.pl

ING Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

ul. Topiel 12
00-342 Warszawa
tel. 22 522 00 00
fax 22 522 11 11
infolinia: 801 20 30 40
prezes: Tjeerd Bosklopper
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 2.08.1994 r.
www.ing.pl
info@ing.pl

MACIF Życie Towarzystwo **Ubezpieczeń Wzajemnych**

ul. Bema 89
01-233 Warszawa
tel. 22 535 02 00
fax 22 535 02 01
prezes: Philippe Saffray
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 30.12.2003 r.
www.macif.com.pl
macif@macif.com.pl

Nordea Polska Towarzystwo **Ubezpieczeń na Życie SA**

al. Jana Pawła II 27
00-867 Warszawa
tel. 22 541 01 00, 22 541 00 00
fax 22 541 01 01, 22 541 00 01
prezes: Sławomir Łopalewski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 4.03.1994 r.
www.nordeapolska.pl
zycie@nordeapolska.pl

Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie SA

(poprzednia nazwa LINK4 Life Towarzystwo Ubezpieczeń SA)
ul. Domaniewska 39
02-672 Warszawa
tel. 22 427 47 53
fax 22 288 80 71
prezes: Krzysztof Bukowski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 27.09.2007 r.
www.link4.pl
biuro@link4.pl

„POLISA-ŻYCIE” Towarzystwo Ubezpieczeń SA **Vienna Insurance Group**

ul. A. Mickiewicza 63
01-625 Warszawa
tel. 22 560 59 55
fax 22 869 85 80
prezes: Wiesław Szermach
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 26.06.1995 r.
www.polisa-zycie.pl
sekretariat@polisa-zycie.pl

**Pramerica Życie Towarzystwo
Ubezpieczeń i Reasekuracji SA**

al. Jana Pawła II 23
00-854 Warszawa
tel. 22 329 30 00
fax 22 329 30 10
prezes: Beata Andruszkiewicz
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 29.10.1998 r.
www.pramerica.pl
kontakt@pramerica.pl

PREVOIR-VIE GROUPE PREVOIR SA

Oddział w Polsce

ul. Nowoberestecka 14
02-204 Warszawa
tel. 22 572 80 00
fax 22 349 96 29
dyrektor: Colin Turner
reprezentant w Polsce: Michał Bukowski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 18.07.2000 r.
www.prevoir.pl
prevoir@prevoir.pl

PZU Życie SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582 34 10
fax 22 582 37 01
infolinia: 801 102 102
prezes: Dariusz Krzewina
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 20.12.1991 r.
www.pzuzycie.com.pl

**RGA International Reinsurance Company
Limited Sp. z o.o.**

Oddział w Polsce

al. Jana Pawła II 19
00-854 Warszawa
tel. 22 370 12 20
fax 22 370 12 21
zakres: działalność pośrednia w zakresie grup 1–5
data notyfikacji: 17.01.2009 r.
www.rgare.com

**SIGNAL IDUNA Życie Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń SA**

ul. Przyokopowa 31
01-208 Warszawa
tel. 22 505 61 00
fax 22 505 61 01
prezes: p.o. Agnieszka Kiełbasińska
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 3.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl
info@signal-iduna.pl

Skandia Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Cybernetyki 7
02-677 Warszawa
tel. 22 332 10 31
fax 22 332 17 55
infolinia: 801 888 000
fax 22 332 17 55
prezes: Paweł Ziemia
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 16.04.1999 r.
www.skandia.pl
skandiazycie@skandia.pl

Sogecap SA

Oddział w Polsce

ul. Plac Solny 16
50-062 Wrocław
tel. 71 774 29 00
dyrektor: Frederic Salaun
zakres: 1, 3
www.societegenerale-insurance.com

Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie

Ergo Hestia SA

ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555 60 00
fax 58 555 60 01
prezes: Piotr Maria Śliwicki
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 28.01.1997 r.
www.hestia.pl
poczta@hestia.pl

The Prudential Assurance Company Limited sp. z o.o.

Oddział w Polsce

ul. Puławska 182
02-670 Warszawa
tel. 519 825 365
dyrektor: Abhishek Bhatia
zakres: 1, 2, 3, 4, 6
www.prudential.pl
warszawa@prudential.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń

Allianz Życie Polska SA

ul. Rodziny Hiszpańskich 1
02-685 Warszawa
tel. 22 567 40 00
infolinia 801 10 20 30
fax 22 567 40 40
prezes: Witold Jaworski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 28.02.1997 r.
www.allianz.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie

Cardif Polska SA

pl. Piłsudskiego 2
00-073 Warszawa
tel. 22 52 90 123
fax 22 529 01 11
infolinia: 22 529 18 88
prezes: Jan E. Rościszewski
zakres: grupy 1–5
data wydania zezwolenia: 22.01.1998 r.
www.cardif.pl
cardif@cardif.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa SA

ul. Gwiazdista 62

53-413 Wrocław

tel. 71 369 27 00

fax 71 369 27 07

prezes: Jacek Podoba

zakres: grupa 1–5

data wydania zezwolenia: 17.01.2002 r.

www.tueuropa.pl

sekretariat@tueuropa.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych SA

ul. Władysława IV 22

81-743 Sopot

tel. 58 550 97 28

fax 58 550 97 29

prezes: Grzegorz Buczkowski

zakres: grupy 1–5

data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.

www.skok.pl

zycie@tuskokzycie.com.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

„Rejent-Life”

ul. Mostowa 19 C/6

61-854 Poznań

tel. 61 852 95 42 (3)

fax 61 852 95 48

prezes: Maria Kuchlewska

zakres: grupy 1, 3–5

data wydania zezwolenia: 27.04.1995 r.

www.rejentlife.com.pl

tuw@rejentlife.com.pl

TU INTER-ŻYCIE Polska SA

Al. Jerozolimskie 172

02-486 Warszawa

tel. 22 333 75 80

fax 22 333 75 81

prezes: Janusz Szulik

zakres: grupy 1–5

data wydania zezwolenia: 29.04.1997 r.

www.interpolska.pl

interpolska@interpolska.pl

UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA

ul. Gdańska 132

90-520 Łódź

tel. 42 63 44 700

fax 42 63 44 983

prezes: Andrzej Jarczyk

zakres: grupy 1–5

data wydania zezwolenia: 23.03.1994 r.

www.uniqa.pl

zycie@uniqa.pl

„WARTA” SA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie

ul. Chmielna 85/87

00-805 Warszawa

tel. 22 534 11 11

fax 22 534 13 00

prezes: Jarosław Parkot

zakres: grupy 1–5

data wydania zezwolenia: 16.05.1995 r.

www.warta.pl

Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA

ul. Św. Michała 43

61-119 Poznań

tel. 61 858 48 00

fax 61 858 48 01

prezes: Andrzej Cyganik

zakres: grupy 1–5

data wydania zezwolenia: 9.08.2000 r.

www.grupaconcordia.pl

office@grupaconcordia.pl

**ZAKŁADY DZIAŁU II –
POZOSTAŁE UBEZPIECZENIA OSOBOWE
ORAZ UBEZPIECZENIA MAJĄTKOWE**

ACE European Group Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
ul. Królewska 16
00-103 Warszawa
tel. 22 452 39 99
fax 22 452 39 89
dyrektor: Przemysław Owczarek
zakres: grupy 1–18
data notyfikacji: 10.01.2005 r.
www.aceeurope.pl
poland.office@ace-ina.com

**AGA International SA
Oddział w Polsce**
ul. Domaniewska 50 B
02-672 Warszawa
tel. 22 522 28 00
fax 22 522 28 01
dyrektor generalny: Tomasz Frączek
zakres: grupy 1, 2, 7–9, 13, 15–18
data wydania zezwolenia: 30.12.2003 r.
www.mondial-assistance.pl
sekretariat@mondial-assistance.pl

AIG Europe Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce
ul. Marszałkowska 111
00-102 Warszawa
tel. 22 528 51 00 (22)
fax 22 528 52 52 (53)
dyrektor: Agnieszka Żołędziowska-Kulig
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.aig.pl
aig.poland@aig.com

**Atradius
Credit Insurance NV SA
Oddział w Polsce**
ul. Prosta 70
01-209 Warszawa
tel. 22 395 43 24
fax 22 395 43 95
prezes: Paweł Szczepankowski
zakres: grupa 14
data notyfikacji: 4.10.2004 r.
www.atradius.pl
ewa.kern@atradius.com

**AVANSSUR SA
Oddział w Polsce**
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 599 90 00
fax 22 599 90 01
dyrektor: Ryszard Bociong
zakres: grupy 1–3, 8–10, 17, 18
data notyfikacji: 22.05.2006 r.
www.axadirect.pl

**AVIVA Towarzystwo
Ubezpieczeń Ogólnych SA**
ul. Domaniewska 44
02-672 Warszawa
tel. 22 557 49 12
fax 22 557 49 22
infolinia: 801 888 444
prezes: Adam Uszpolewicz
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 6.09.1991 r.
www.aviva.pl
bok@aviva.pl

**AXA Towarzystwo
Ubezpieczeń i Reasekuracji SA**
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 555 00 00
infolinia: 801 200 200
fax 22 555 05 00
prezes: Maciej Szwarc
zakres: grupy 1–4, 6–10, 12–18
data wydania zezwolenia: 2.07.1994 r.
www.axa.pl
ubezpieczenia@axa-polska.pl

**BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń SA
Vienna Insurance Group**
Al. Jerozolimskie 162a
02-342 Warszawa
tel. 22 544 14 70 (71)
fax 22 544 14 74
prezes: Paweł Bisek
zakres: grupy 1–3, 7–10, 13–18
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.benefia.pl
centrala@benefia.pl

**BRE Ubezpieczenia Towarzystwo
Ubezpieczeń i Reasekuracji SA**
ul. Ks. I. Skorupki 5
00-963 Warszawa
tel. 22 444 70 01
fax 22 444 70 02
prezes: Paweł Zylm
zakres: grupy 1–3, 7–10, 13–18
data wydania zezwolenia: 19.12.2006 r.
www.breubezpieczenia.pl
biuro@breubezpieczenia.pl

BZ WBK-AVIVA Towarzystwo**Ubezpieczeń Ogólnych SA**

plac Andersa 5

61-894 Poznań

tel. 61 659 66 09

prezes: Krzysztof Charchuła

zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 16, 18

data wydania zezwolenia: 6.06.2008 r.

www.bzwbkaviva.pl

Cardif Assurances Risques Divers SA**Oddział w Polsce**

pl. Piłsudskiego 2

00-073 Warszawa

tel. 22 529 01 23

fax 22 529 01 11

dyrektor: Jan E. Rościszewski

zakres: grupy 1, 3, 8, 9, 13, 16, 18

data wydania zezwolenia: 29.05.2001 r.

www.cardif.pl

cardif@cardif.pl

Ceska Pojistovna SA**Oddział w Polsce****Marka handlowa: Proama**

ul. Żaryna 2B

02-593 Warszawa

tel. 22 432 43 20

zakres: grupy 1–3, 7–9, 10a, 10b, 13, 16–18

data wydania zezwolenia: 28.03.2011 r.

www.proama.pl

proama@proama.pl

COFACE SA**Oddział w Polsce**

Al. Jerozolimskie 136

02-305 Warszawa

tel. 22 465 00 00

fax 22 465 00 55

dyrektor generalny: Maciej Drowanowski

zakres: grupa 14

data wydania zezwolenia: 26.06.2003 r.

www.coface.pl

office@coface.pl

Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń SA**Vienna Insurance Group**

Al. Jerozolimskie 162

02-342 Warszawa

tel. 22 501 60 00

fax 22 501 60 01

prezes: Franz Fuchs

zakres: grupy 1–4, 6–18

data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.

www.compensa.pl

Concordia Polska**Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych**

ul. Św. Michała 43

61-119 Poznań

tel. 61 858 48 00

fax 61 858 48 01

prezes: Andrzej Cyganik

zakres: grupy 1–3, 7–10, 13–18

data wydania zezwolenia: 20.12.1996 r.

www.grupaconcordia.pl

office@grupaconcordia.com

D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń**Ochrony Prawnej SA**

ul. Wspólna 25

00-519 Warszawa

tel. 22 453 00 00

fax 22 453 00 09

prezes: Mariusz Olszewski

zakres: grupa 17

data wydania zezwolenia: 18.09.2000 r.

www.das.pl

das@das.pl

ERV Europäische Reiseversicherung AG**Oddział w Polsce**

ul. Chmielna 101/102

80-748 Gdańsk

tel. 58 324 88 50

fax 58 324 88 51

dyrektor: Beata Kalitowska

zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 11, 13–16, 18

data notyfikacji: 20.09.2004 r.

www.europejskie.pl

poczta@europejskie.pl

Generali Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Postępu 15 B

02-676 Warszawa

tel. 22 543 05 00

fax 22 543 08 99

prezes: Artur Olech

zakres: grupy 1–18

data wydania zezwolenia: 5.07.1999 r.

www.generali.pl

centrumklienta@generali.pl

Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Wołoska 22
02-675 Warszawa
tel. 22 469 00 01
fax 22 539 31 15
prezes: Anna Włodarczyk-Moczkowska
zakres: grupy 1–3, 5–18
data wydania zezwolenia: 31.01.1990 r.
www.gothaer.pl
telecentrum@ptu.pl

Inter Partner Assistance Polska SA
Oddział w Polsce
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
tel. 22 575 94 00
fax 22 575 94 41
zakres: grupy 1, 2, 9, 10, 13, 16–18
data wydania zezwolenia: 8.10.2009 r.
www.ipassistance.pl
ipaoddzial@ipa.com.pl

InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń SA
Vienna Insurance Group
ul. Noakowskiego 22
00-668 Warszawa
tel. 22 537 68 03
fax 22 537 68 04 (05)
zakres: grupy 1–4, 6–18
data wydania zezwolenia: 5.11.1993 r.
www.interrisk.pl
sekretariat@interrisk.pl

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA
(KUKA SA)
ul. Sienna 39
00-121 Warszawa
tel. 22 356 83 00, 22 313 01 10
fax 22 313 01 19 (20)
prezes: Dariusz Poniewierka
zakres: grupy 14–16
data wydania zezwolenia: 5.04.1991 r.
www.kuka.com.pl
market@kuka.com.pl

Liberty Seguros Compania de Seguros y Reaseguros SA
Oddział w Polsce
ul. Chocimska 17
00-791 Warszawa
tel. 22 589 90 00
fax 22 589 90 90
dyrektor: Michał Kwieciński
zakres: grupy 1, 3, 7, 10, 16–17
data notyfikacji: 20.09.2004 r.
www.libertydirect.pl
liberty@libertydirect.pl

LINK4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Postępu 15
02-676 Warszawa
tel. 22 444 44 00
fax 22 444 44 01
wiceprezes: Roger Hodgkiss
zakres: grupy 1–3, 5–18
data wydania zezwolenia: 28.11.2002 r.
www.link4.pl
biuro@link4.pl

MEDICOVER Försäkrings AB SA
Oddział w Polsce
Al. Jerozolimskie 96
00-807 Warszawa
tel. 22 592 70 00
fax 22 592 70 99
dyrektor: Stephen Kennedy
zakres: grupy 1, 2
data notyfikacji: 31.01.2007 r.
www.medicover.pl/ubezpieczenia
ubezpieczenia@medicover.pl

MTU Moje Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555 63 04, 801 107 108
fax 0 58 555 63 02
prezes: Małgorzata Knut
zakres: grupy 1–4, 6–10, 12–14, 16–18
data wydania zezwolenia: 21.04.1995 r.
www.mtu.pl
mtu@mtusa.pl

Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Domaniewska 50A
02-672 Warszawa
tel. 22 670 42 99
fax 22 670 43 34
p.o. prezesa: Aleksandra Widziewicz
zakres: grupy 1–16, 18
data wydania zezwolenia: 23.12.2002 r.
www.tuw pocztowe.pl
poczta@tuw pocztowe.pl

Polskie Towarzystwo Reasekuracji SA
ul. Bytomska 4
01-612 Warszawa
tel. 22 832 02 56
fax 22 833 02 18
prezes: Monika Woźniak-Makarska
zakres: działalność pośrednia w zakresie grup 1–18
data wydania zezwolenia: 20.06.1996 r.
www.polishre.pl
info@polishre.pl

PZU SA

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582 21 00
fax 22 582 28 81
infolinia: 801 102 102
prezes: Andrzej Klesyk
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 3.01.1947 r.
www.pzu.pl
poczta@pzu.pl

SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń SA

ul. Przyokopowa 31
01-208 Warszawa
tel. 22 505 61 00
fax 22 505 61 01
prezes: p.o. Agnieszka Kiełbasińska
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 3.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl
info@signal-iduna.pl

Society of Lloyd's

Oddział w Polsce

ul. E. Plater 53
00-113 Warszawa
tel. 22 370 16 18
dyrektor generalny: Witold Janusz
zakres: grupy 1–9, 11–18
data wydania zezwolenia: 20.05.2009 r.

Sogecap SA

Oddział w Polsce

ul. Plac Solny 16
50-062 Wrocław
tel. 71 774 29 00
dyrektor: Frederic Salaun
zakres: 1, 2
www.societegenerale-insurance.com

Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń Ergo Hestia SA

ul. Hestii 1
81-731 Sopot
tel. 58 555 60 00
fax 58 555 60 01
infolinia: 801 107 107
prezes: Piotr Maria Śliwicki
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 29.12.1990 r.
www.hestia.pl
poczta@hestia.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes SA

ul. Domaniewska 50 B
02-672 Warszawa
tel. 22 385 46 55
fax 22 385 46 62
prezes: Rafał Hiszpański
zakres: grupy 9, 13–16
data wydania zezwolenia: 10.02.2003 r.
www.eulerhermes.pl
info@eulerhermes.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Europa SA

ul. Gwiaździsta 62
53-333 Wrocław
tel. 71 369 27 00
fax 71 369 27 07
prezes: Jacek Podoba
zakres: grupy 1–4, 7–10, 13–18
data wydania zezwolenia: 7.11.1994 r.
www.tueuropa.pl
sekretariat@tueuropa.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji PARTNER SA

ul. Poleczki 35
02-822 Warszawa
tel. 22 534 56 00
fax 22 534 56 15
prezes: Tomasz Majchrzak
zakres: grupy: 1–3, 7–10, 13, 15–16
data wydania zezwolenia: 26.04.1996 r.
www.tuirpartner.pl
centrala@tuirpartner.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

ul. Władysława IV 22
81-743 Sopot
tel. 58 550 97 30
fax 58 550 97 31
prezes: Grzegorz Buczkowski
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 14, 16
data wydania zezwolenia: 27.02.1995 r.
www.tuwskok.com.pl
tuw@tuwskok.com.pl

TU INTER Polska SA

Al. Jerozolimskie 172
02-486 Warszawa
tel. 22 333 75 00
fax 22 333 75 01
prezes: Janusz Szulik
zakres: grupy 1–3, 7–10, 13–18
data wydania zezwolenia: 17.12.1991 r.
www.interpolska.pl
interpolska@interpolska.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska SA
ul. Rodziny Hiszpańskich 1
02-685 Warszawa
tel. 22 567 40 00
infolinia: 801 10 20 30
fax 22 567 40 40
prezes: Witold Jaworski
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 14.11.1996 r.
www.allianz.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych CUPRUM
ul. M. Curie-Skłodowskiej 82
59-301 Lubin
tel. 76 727 74 00 (01)
fax 76 727 74 10
prezes: Renata Głuszczyk
zakres: grupy 1, 2, 7–9, 13
data wydania zezwolenia: 7.05.1994 r.
www.tuw-cuprum.pl
sekretariat@tuw-cuprum.pl

TUW Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”
ul. Raabego 13
02-793 Warszawa
tel. 22 649 73 87
fax 22 649 73 89
prezes: Ewa Stachura-Kruszewska
zakres: grupy 1–3, 7–10, 13, 16–18
data wydania zezwolenia: 10.10.1991 r.
www.tuw.pl
tuw@tuw.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUZ”
ul. Poleczki 35
02-822 Warszawa
tel. 22 534 56 00
fax 22 534 56 55
prezes: Tomasz Majchrzak
zakres: grupy 1–3, 7–10, 13–16
data wydania zezwolenia: 25.07.2003 r.
www.tuz.pl
centrala@tuz.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Zdrowie SA
ul. Śląska 21
81-319 Gdynia
tel. 58 627 59 90
fax 58 627 59 95
prezes: Xenia Kruszewska
zakres: grupa 2
data wydania zezwolenia: 28.06.2010 r.

UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń SA
ul. Gdańska 132
90-520 Łódź
tel. 42 634 47 00
fax 42 637 74 30
prezes: Andrzej Jarczyk
zakres: grupy 1–3, 5–11, 13–18
data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.
www.uniqa.pl
centrala@uniqa.pl

„WARTA” SA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji
ul. Chmielna 85/87
00-805 Warszawa
tel. 22 534 11 11
fax 22 534 13 00
prezes: Jarosław Parkot
zakres: grupy 1–18
data wydania zezwolenia: 1.09.1920 r.
www.warta.pl





7. WYKAZ INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I STOWARZYSZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

Komisja Nadzoru Finansowego

pl. Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
tel. 22 262 50 00
fax 22 262 51 11 (95)
przewodniczący: Andrzej Jakubiak
www.knf.gov.pl
knf@knf.gov.pl

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny

ul. Płocka 9/11
01-231 Warszawa
tel. 22 539 61 00
fax 22 539 62 61
prezes: Elżbieta Wanat-Połeć
www.ufg.pl
ufg@ufg.pl

Polskie Biuro

Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

ul. Świętokrzyska 14
00-050 Warszawa
tel. 22 551 51 00 (01)
fax 22 551 51 99
prezes: Mariusz Wichtowski
www.pbuk.pl
pbuk@pbuk.pl

Rzecznik Ubezpieczonych

Al. Jerozolimskie 87
02-001 Warszawa
tel. 22 333 73 26 (27)
fax 22 333 73 29
prezes: Aleksandra Wiktorow
www.rzu.gov.pl
biuro@rzu.gov.pl

Stowarzyszenie Polskich Brokerów

Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych

al. Jana Pawła II 34 lok. 11 (VII p.)
00-141 Warszawa
tel. 22 828 43 49, 22 620 43 34
fax 22 826 71 18
prezes: Łukasz Zoń
polbrokers@polbrokers.pl

Polska Izba Brokerów

Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych

al. Niepodległości 124/22
02-577 Warszawa
tel. 48 664 411 225
prezes: Małgorzata Kaniewska
www.pibuir.org.pl
info@pibuir.org.pl

Polska Izba Pośredników

Ubezpieczeniowych i Finansowych

ul. Smolna 40 lok. 206
00-375 Warszawa
tel. 22 826 41 13,
22 505 98 08 (33)
fax 22 505 98 73
prezes: Adam Sankowski
www.pipuif.pl
pipuif@pipuif.pl

Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy

al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa
tel. 22 582 36 50
fax 22 582 36 51
prezes: Jacek Skwierczyński
www.actuary.org.pl

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników

Ubezpieczeniowych i Finansowych

ul. Płocka 15 b, lok. 7
01-231 Warszawa
tel. 22 862 39 49
fax 22 753 52 72
prezes: Maciej Łazęcki
www.ospuif.pl
ospuif@ospuif.pl
Adres do korespondencji:
ul. E. Orzeszkowej 78
05-820 Piastów

Wydawca:

Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej
na zlecenie Polskiej Izby Ubezpieczeń
ul. Wspólna 47/49
00-684 Warszawa
office@piu.org.pl
www.piu.org.pl
tel. +48 22 42 05 105
+48 22 42 05 106
fax +48 22 42 05 107

ISBN 978-83-926558-8-6

